КЫРГЫЗ-ТҮРК МАНАС УНИВЕРСИТЕТИ

2023-ЖЫЛДАГЫ АДМИНИСТРАТИВДИК ИШТЕРДИН ОТЧЕТУ

Бишкек/ Кыргызстан

2023

Манастын жети осуяты:

Эл журттун ажырагыс бүтүндүгү жана бир жакадан баш,

бир жеңден кол чыгарган ички биримдиги;

Улут аралык ынтымак, достук жана кызматташтык;

Улуттук ар-намыс жана атуулдук ариет;

Арыбас мээнет, алдыңкы өнөр-билим аркылуу бакыбат дөөлөткө умтулуу;

Гуманизм, айкөлдүк, кечиримдүүлүк;

Табият менен таттуу мамиледе болуу;

Кыргыз мамлекеттүүлүгүн чыңдоо жана аны көздүн карегиндей сактоо.

“Билим – жашоонун чыныгы даанышманы”

Мазмуну

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ 6
1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ 7
1.1. КЫРГЫЗСТАН 7
1.2. КТМУнун ТАРЫХЫЙ ӨНҮГҮҮСҮ 7
1.3. МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ 10
1.4. ЫЙГАРЫМ УКУКТАР, МИЛДЕТТЕР ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР 11
1.4.1. Камкорчулар кеңеши 11
1.4.2. Текшерүү комиссиясы 11
1.4.3. Ректор/Биринчи проректор 12
1.4.4. Окумуштуулар кеңеши 12
1.4.5. Башкаруу кеңеши 13
1.4.6. Факультеттердин башкаруу органдары 13
1.4.7. Институттардын башкаруу органдары 14
1.4.8. Жогорку мектептердин башкаруу органдары 14
1.4.9. Бөлүмдөрдүн башкаруу органдары 14
1.5. МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗА 15
1.5.1. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты 15
1.5.2. Окуу бөлмөлөрү 18
1.5.3. Социалдык багыттагы имараттар 19
1.5.4. Иштөө бөлмөлөрү 21
1.6. МААЛЫМАТТЫК ЖАНА ТЕХНОЛОГИЯЛЫК РЕСУРСТАР 23
Интернет жана компьютердик тармак 23
Маалыматтык технологиялык жабдуулар 24
Программалык жабдуулар жана компьютерлер 28
Лабораториялар жана окуу-өндүрүштүк өнөрканалар 31
1.7. АДАМ РЕСУРСТАРЫ 34
1.7.1. Академиялык кызматкерлер 34
1.7.2. Административдик кызматкерлер 42
1.8. КӨРСӨТҮЛГӨН КЫЗМАТТАР 46
1.8.1. Окуу-тарбиялык иштер 46
Стипендиянын түрлөрү 55
1.8.2. Медициналык кызматтар 62
1.8.3. Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү кызматы 63

1.8.4. Жатакана кызматтары 66

1.8.5. Тамак-аш менен тейлөө кызматы 71

1.8.6. Социалдык, маданий жана көркөм өнөр кызмат көрсөтүүлөрү 73

1.8.7. Спорт жаатындагы кызмат 112

1.8.8. Китепкана кызматтары 113

2. МАКСАТ ЖАНА МИЛДЕТТЕР 118

2.1. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА АРТЫКЧЫЛЫКТАР 118

2.2. СТРАТЕГИЯЛЫК МАКСАТТАР ЖАНА МИЛДЕТТЕР 119

3. ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР 122

3.1. КАРЖЫ ИШТЕРИ БОЮНЧА МААЛЫМАТТАР 122

3.1.1. Бюджеттеги процесстердин жыйынтыктары 123

3.2. ИШ-ЧАРАЛАР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ 134

3.2.1. Жетекчилик тарабынан аткарылган иш-чаралар 134

3.2.2. Илимий / Социалдык жоопкерчилик жаатындагы иш-чаралар 135

3.2.3. Долбоорлор жөнүндө маалымат 135

3.2.4. Эки тараптуу келишимдер 139

3.2.5. Сапат жана аккредитация 151

3.2.6. Университетке тийиштүү басылмалар боюнча маалымат 152

3.2.7. MEDIAMANAS 152

3.2.8. Бүтүрүүчүлөр ассоциациясы 156

3.2.9. ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ БОРБОРЛОРУНУН ИШ-ЧАРАЛАРЫ 158

3.3. АДМИНИСТРАТИВДИК ТҮЗҮМДӨРДҮН ИШ-ЧАРАЛАРЫ 168

3.3.1. Курулуш иштери башкармалыгы 168

3.4.2. Сапатты башкаруу боюнча өкүлчүлүк 170

4. УНИВЕРСИТЕТТИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮН ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮН БААЛОО 171

АРТЫКЧЫЛЫКТАР 171

КЕМЧИЛИКТЕР 173

МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР 175

5. СУНУШТАР ЖАНА КӨРҮҮЛҮЧҮ ЧАРАЛАР 177

ЖЕТЕКЧИЛЕРДИН СӨЗҮ

1995-жылдын 30-сентябрында Түркия Республикасынын жана Кыргыз Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан кол коюлган “Кыргызстандын борбору Бишкек шаарында Кыргыз-Түрк “Манас” университетин куруу жөнүндөгү” келишим ыйгарым укуктуу органдар тарабынан бекитилгенден кийин университет 1997-1998-окуу жылынан тарта студенттерге билим бере баштаган. Окуу жайыбыз эл аралык деңгээлде өзгөчө статуска ээ мамлекеттик университет болуп саналат. Орто Азиядагы бирден бир үлгүлүү студенттик шаарчага ээ университетибиз материалдык-техникалык базасын улам чыңдап жана жакшыртып турат. Кыргыз-Түрк “Манас” университети динамикалуу билим берүү чөйрөсүнө жана башкаруу философиясына ээ. Бул багытта университеттин жетекчилигинин кыйшаюсуз аткарууга белсенген приоритеттүү максаты – окуу жайыбызды жаңычылдыктын үлгүсү катары көрсөтүү жана ийгиликтүү келечекке даярдоо.

Илимдин өнүгүшүнө салым кошкон, өзүнүн жогорку квалификациялуу бүтүрүүчүлөрү менен коомго пайда келтирген Кыргыз-Түрк “Манас” университети Кыргызстандын жана Түркиянын алдыңкы окуу жайларынын бири болуу багытында ишенимдүү кадамдар менен алдыга карай арымдап жатат. Алдына койгон максаттарына жеткен окуу жайыбыз күн сайын бийиктикке умтулуп, билим берүү жаатында эл аралык маркага айланууда. Билим берүүдө өзүнө тартып турган илимий борбор, коомчулук жана иш чөйрөсү үчүн чыныгы баалуулук, интернационалдашууда үлгүлүү жогорку окуу жайы, түрк дүйнөсүнүн биримдигинин калыптанышы жана өнүгүшүндө таасирдүү күч жана дүйнөлүк илимге салым кошууда абройлуу университет болуу багытында өтө тездик менен өнүгүүдө.

Университет өзүнө таандык сапатты башкаруу тутумунун жардамы менен сапат кепилдигин камсыз кылып, бардык процесстерди стандартташтырууга маани берет. Технологиянын, илимдин жана изилдөөнүн чордонунда “инсан” тургандыгын эске алып, адамды алдыңкы орунга койгон окуу жайыбыз “университеттен да артык” болуу багытында чечкиндүү кадамдарды жасай берет. Коомдун көйгөйлөрүнө жана муктаждыктарына көңүл бурган дисциплиналар аралык изилдөөлөрдү жүргүзүүнү улантат.

Кызматкерлерге, студенттерге жана кызматкерлердин жакындарына кызмат көрсөтүү үчүн материалдык-техникалык жагынан тийиштүү талаптарга жооп берген лабораториялар ачылып, ден соолук жана биринчи жардам көрсөтүү борборунун базасы чыңдалып, заманбап ден соолук борборуна айландырылган.

Кампустун ичинде социалдык багыттагы объекттер ачылып, кызматкерлерге жана студенттерге пайдаланууга берилген.

Университет өз максатына ылайык “Түрк дүйнөсүнүн санарип жарандыгы” долбоорун жүзөгө ашырууда башкы ролду ойноп, түрк дүйнөсүнүн 90дон ашуун университети менен протоколдорго кол коюу менен бул миссияга кошкон өз салымын дагы бир жолу көрсөттү.

Бул отчётту даярдоо процессине салым кошкон бардык кызматкерлерибизге ыраазычылык билдирүү менен бирге 2023-жылдын отчёту тийиштүү түзүм, мекеме жана окурмандарга пайдалуу болушуна тилектешпиз.

Саясий и. к., доцент Алмаз Ибраев
Биринчи проректор

Т.и.д., проф. Алпаслан Жейлан
Ректор

1. ЖАЛПЫ МААЛЫМАТ

1.1. КЫРГЫЗСТАН

Кыргызстан 1991-жылы Советтер Союзунун кулашынан кийин эгемендүүлүккө жеткен. Түндүгүндө Казакстан Республикасы, батышында Өзбекстан Республикасы, түштүк-батышында Тажикистан Республикасы жана түштүк-чыгышында Кытай Эл Республикасы менен чектешкен Кыргызстандын чек арасынын жалпы узундугу – 3.878 км. Аянты – 198,500 миң км2. Кыргызстан терең ойдуңдар, өрөөндөр жана бийик тоолорго ээ. Деңиз деңгээлинен орточо бийиктиги – 2750 метр. Кыргыз Республикасынын эң бийик жери Жеңиш чокусу, бийиктиги – 7439 метр. Эң төмөн жайгашкан жери – деңиз деңгээлинен 132 м бийиктикте жайгашкан Кара-Дарыя. Стратегиялык мааниге ээ Кыргызстан жети административдик аймактан турат. 2021-жылдагы бейрасмий маалыматтар боюнча, Кыргызстандын калкынын 6 524 195 адамды түзөт. Калктын жылдык өсүү темпи – 1,69 %.

Өлкөнүн экономикасы айыл чарба, мал чарба жана тоо-кен тармагына негизделген. Негизинен мал чарбасына негизделген айыл чарба тармактары үстөмдүк кылат. Негизги айыл чарба өнүмдөрү – бул буудай, пахта, кант кызылчасы, жүгөрү, тамеки жана жашылча-жемиштер.

Кыргызстандын негизги байлыгы – элдик маданият. Кылымдар бою Кыргызстандын территориясында жашаган ар түрдүү улуттагы элдердин маданиятын өздөштүрүп өнүгүп келген кыргыз маданияты көп түрдүүлүгү жана тереңдиги менен айырмаланат.

Кыргыздар байыркы түрк элдеринин бири болуп саналат. “Кыргыз” термини б.з.ч. II кылымда кытай булактарында кездешет. Албетте, ушундай узак тарыхка ээ улуттун маданиятын түзгөн бөлүкчөлөрдүн бири болуп бир кыйла бай жана көп түрдүү оозеки чыгармалар эсептелет. Бул чыгармалардын ичинде эң көркөмдүү жана эң көлөмдүү чыгарма болуп кыргыз элинин тарыхын, этнографиясын жана маданиятын чагылдырган “Манас” эпосу саналат.

Кыргыз эли өзүнүн маданиятын дүйнөгө тааныткан залкар жазуучу Чыңгыз Айматов менен түбөлүк сыймыктанат. 2008-жылы 80 жашында дүйнөдөн кайткан улуу жазуучу Чыңгыз Айтматовдун чыгармалары 130дан ашык тилге которулган.

Кыргызстандын борбор калаасы жана эң ири шаары – Бишкек. 1878-жылы түптөлгөн шаардын аты Пишпек деп аталып, андан соң Советтер Союзунун мезгилинде Фрунзе болуп өзгөртүлгөн. 1991-жылы борбор шаарыбыз Бишкек атын алган.

Бишкек шаарынын борбордук аянттары, көчөлөрү, проспектилери түз. Айлана-чөйрөнү көркко бөлөп турган бак-дарактар жана сейил бактар менен Бишкек шаары жапжашыл жана көрктүү шаар болуп эсептелет. Шаардын көчөлөрү шахматтын тактасы түрүндө пландаштырылып, көчөлөрдүн эки тарабында бак-дарактарды сугарып туруу максатында тар арыктар жайгашкан. Ушундай жол менен сугарылган бак-дарактар жай мезгилинде күндүн аптабынан сактайт, ошондой эле шаарга өзгөчө көрк берип турат. Чүй облусундагы жаңы шаарлардын бири болгон Бишкек шаарында өткөн кылымдарга таандык тарыхый эстеликтер жок, бирок шаардын борбордук аянтында Тарых музейи жайгашкан.

1.2. КТМУнун ТАРЫХЫЙ ӨНҮГҮҮСҮ

Кыргыз-Түрк “Манас” университети 1995-жылдын 30-сентябрында Түркиянын Измир шаарында Түркия Республикасы менен Кыргыз Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан кол коюлган “Кыргызстандын борбор шаары – Бишкекте “Кыргыз-Түрк “Манас” университетин куруу тууралуу” келишимдин негизинде курулган. 1995-жылы Бишкек шаарынын Манас проспектисинде ижарага

алынган чакан имаратта иштейбаштаган бул университет таалим-тарбия иштерин 1997-1998-окуу жылында баштаган.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2001-жылдын 5-ноябрында кабыл алган 764-номерлүү чечими боюнча эски аэропорттун тилкесинен 85 гектар жер тилкеси 49 жылдык мөөнөт менен университетибизге өткөрүлүп берилген. Жер тилкелери бөлүнүп берилгенден кийин экономика жана башкаруу факультети менен коммуникация факультетинин имараттарын куруу боюнча тендер жарыяланып, 2002-жылдын 22-майында аты аталган факультеттердин имараттарын куруу иштери башталган.

1997-1998-окуу жылында университетте гуманитардык жана табигый илимдер факультетинин түркология жана тарых бөлүмдөрү, экономика жана башкаруу факультетинин менеджмент бөлүмү, инженерия факультетинин компьютердик инженерия бөлүмү жана чет тилдер жогорку мектебинин түрк жана кыргыз тилдери боюнча даярдоо курсу ачылып, 3 факультетте, 4 бөлүмдө жана 1 жогорку мектепте 86 студент билим алып, бардыгы болуп 127 кызматкер, алардын ичинен 89 административдик жана 38 академиялык кызматкер иштеген.

Университеттин “түзүлүш мезгили” катары каралган алгачкы 15 окуу жылдарынын ичинде окуу жайыбыз 8 факультетте, 4 жогорку мектепте жана 1 орто кесиптик колледжде окуу-тарбия жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 3411 студентке, анын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 3105 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 306 студентке билим берген. Окуу жайдын 673 кызматкеринин, алардын ичинен 349 академиялык жана 324 административдик кызматкеринин жардамы менен 289 студентти, 79 магистрант жана докторанттарды даярдап чыгарган. Бул окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 1261 студентти, 301 магистрант жана докторанттарды уясынан учурган.

2014-2015-окуу жылында уюшулганына 20 жыл болгон жана андан ары өнүгүүгө багыт алган университет 9 факультетте, 4 жогорку мектепте, 1 орто кесиптик колледжде, 2 институтта жана 4 илимий-изилдөө борборунда окуу-тарбия жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 5142 студентке, анын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 4870 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 272 студентке билим берген. Окуу жайдын 658 кызматкеринин, алардын ичинен 274 академиялык жана 284 административдик кызматкеринин жардамы менен 617 студентти, 54 магистрант жана докторанттарды даярдап чыгарган.

2014-2015-окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 4743 студентти, 571 магистрант жана докторанттарды уясынан учурган. 2016-жылдын декабрь айын кошуп эсептегенде университет 9 факультетте, 3 жогорку мектетеп, 1 орто кесиптик колледжде, 2 институтта жана 4 илимий-изилдөө борборунда окуу-тарбия жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 5313 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5037 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 276 студентке билим берген. Окуу жайдын 1007 кызматкеринин, алардын ичинен 552 академиялык, 269 административдик жана 159 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкердин жардамы менен 697 студентти, 36 магистрант жана докторанттарды даярдап чыгарган. 2015-2016-окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 5440 студентти, 607 магистранттарды жана докторанттарды уясынан учурган.

2017-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде 22 жылдык тажрыйбасы менен университет 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжде жана 2 институтунда окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштерин жүргүзүп, бардыгы болуп 5571 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5277 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 294 студентке билим берген. Окуу жайдан 1002 кызматкерлеринин, алардын ичинен 536 академиялык, 297 административдик жана 169 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкерлеринин жардамы менен 729 бакалавр, 42 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2016-2017-окуу жылын кошуп эсептегенде, университет бардыгы болуп 6169 студентти, 649 магистрант жана докторанттарды уясынан учурган.

2018-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 5760 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5468 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 292 студентке билим берилген. Окуу жайда 928 кызматкер, алардын ичинен 501 академиялык, 289 административдик жана 138 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 781 бакалавр, 48 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2017-2018-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 6950 студентти, 697 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2019-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 5891 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5552 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 339 студентке билим берилген. Окуу жайда 973 кызматкер, алардын ичинен 533 академиялык, 312 административдик жана 128 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 668 бакалавр, 70 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2018-2019-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 7618 студентти, 767 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2020-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 9 факультетинде, 3 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6073 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5688 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 385 студентке билим берилген. Окуу жайда 946 кызматкер, алардын ичинен 544 академиялык, 321 административдик жана 81 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 989 бакалавр, 87 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2019-2020-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 7618 студентти, 767 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2021-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 11 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6137 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5719 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 418 студентке билим берилген. Окуу жайда 973 кызматкер, алардын ичинен 507 академиялык, 309 административдик жана 157 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 879 бакалавр, 66 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2020-2021-окуу жылын кошо

эсептегенде, университет бардыгы болуп 9486 студентти, 920 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2022-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 12 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 5821 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5440 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 381 студентке билим берилген. Окуу жайда 971 кызматкер, алардын ичинен 490 академиялык, 303 административдик жана 178 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 834 бакалавр, 80 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2021-2022-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 10320 студентти, 1000 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

2023-жылдын декабрь айын кошо эсептегенде университеттин 12 факультетинде, 1 жогорку мектебинде, 1 орто кесиптик колледжинде жана 2 институтунда окуу-тарбия иштери жүргүзүлүп, бардыгы болуп 6317 студентке, алардын ичинен орто кесиптик жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча 5719 студентке, ал эми ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча 418 студентке билим берилген. Окуу жайда 973 кызматкер, алардын ичинен 507 академиялык, 309 административдик жана 157 келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкер эмгектенип, 879 бакалавр, 66 магистрант жана докторант даярдалып чыгарылган. 2022-2023-окуу жылын кошо эсептегенде, университет бардыгы болуп 9486 студентти, 920 магистрант жана докторантты уясынан учурган.

Кыргыз-Түрк “Манас” университети 2023-жылында окуу-тарбиялоо иштерин жана административдик иш-чараларын университеттин башкы корпусунда жана Чыңгыз Айтматов атындагы кампустун ичинде жайгашкан имараттарда жүргүзүп келген.

1.3. МИССИЯ ЖАНА КОНЦЕПЦИЯ

МИССИЯ

Кыргыз-Түрк "Манас" университети түзүлгөн күндөн тарта түрк тилдүү мамлекеттердин ичинде сапаттуу билим берүүнү негизги милдеттеринин бири катары кабыл алган. Университеттин миссиясы – заманбап билим берүү системасынын жардамы менен түрк дүйнөсүнүн жаш муундарын аң-сезимдүү, өзүнө ишенген, жоопкерчиликтүү инсан катары тарбиялап өстүрүү. Окуу жайда өз маданий баалуулуктарын сактаган, ар тараптуулукка умтулган, инсан катары калыптанган, түрк дүйнөсү менен дүйнөлүк илимге өз салымын кошо алган, жаңы маданиятты курууну кыялданган жаш муундарды даярдоого артыкчылык берилет. Университет академиялык кызматкерлеринин жана студенттеринин катышуусунда түрк тилдүү мамлекеттер менен тил, илим, билим, тарых, адабият, маданият, көркөм өнөр, экономика жана спорт жаатында кызматташууну өнүктүрүүнү, ошондой эле инсандык баалуулуктарды калыптандырып, универсалдуулукка умтулат.

КОНЦЕПЦИЯ

Түрк дүйнөсүнүн эзелтен берки тажрыйбаларына таянган, абройлуу, эл аралык аренада өзүн тааныткан, окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштери боюнча бай тажрыйбага ээ, түрк цивилизациясына салым кошо ала турган эл аралык деңгээлде абройлуу, жаратман жана дүйнөгө таанылган алдыңкы университет болуу окуу жайыбыздын негизги максаттары болуп саналат.

Университеттин концепциясы – заманбап, демилгелүү, жаңычыл, өзгөрүүгө жана өнүгүүгө ачык, региондо алдыңкы катардагы окуу жай болуу. Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин 21-кылымдагы негизги максаттарынын бири – жогорку квалификациялуу кадрларды даярдоо аркылуу Кыргызстандын экономикасына салым кошуу.

1.4. ЫЙГАРЫМ УКУКТАР, МИЛДЕТТЕР ЖАНА ЖООПКЕРЧИЛИКТЕР

Кыргыз Республикасы жана Түркия Республикасынын Өкмөттөрү тарабынан “Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Уставы” тууралуу келишимге 1995-жылдын 17-декабрында кол коюлуп, эки өлкөнүн ыйгарым укуктуу органдары тарабынан бекитилгенден кийин күчүнө кирген.

1.4.1. Камкорчулар кеңеши

Камкорчулар кеңешинин милдеттери төмөнкүдөй:

- Камкорчулар кеңешинин иштөө усулун жана негиздерин нускама менен аныктоо;
- Ректорат же Камкорчулар кеңешинин мүчөлөрүнүн бирөөсүнүн сунушу боюнча факультетти, институтту, жогорку мектепти, илимий-изилдөө борборун, бөлүмдү жана кафедраны ачуу, жабуу же бириктирүү;
- Академиялык жана административдик кызматкерлерди даярдоо жана ар бир кызматкерге төлөнүүчү эң аз жана эң көп акы суммасын аныктоо;
- Академиялык жана административдик кызматкерлер үчүн келишимдин шарттарын жана негиздерин аныктоо;
- Университеттин жылдык иш алып баруу максаттарын аныктоо. Эки өлкө тарабынан аныкталган төлөмдөргө ылайык Ректор тарабынан даярдалган университеттин бюджетин текшерүү, бекитүү жана зарыл болгон учурда текшерүү жүргүзүү. Кийинки жыл үчүн талап кылынган төлөмдөрдү аныктап, май айынын акырына чейин эки өлкөнүн өкмөтүнө билдирүү;
- Ректорат күн тартибине койгон башка маселелер боюнча чечим чыгаруу;
- Устав боюнча Окумуштуулар кеңешине берилген милдеттерден тышкары Уставдын аткарылышы үчүн зарыл каржылык, административдик жана окуу-тарбиялык иштер тууралуу нускамаларды даярдоо;
- Университеттин жыл ичинде аткарган иштери тууралуу отчутту календардык жылдын аягында Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлигине, Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетинин жетекчилигине жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигине жиберүү.

1.4.2. Текшерүү комиссиясы

Текшерүү комиссиясынын милдеттери төмөнкүдөй:

- Текшерүү комиссиясы Камкорчулар кеңешинин сарптоолорун жана башка ишмердүүлүгүн да текшерет.
- Текшерүү кеңешинин бирден мүчөсү эки тараптын Каржы министрлигинин бюджеттик маселелер боюнча кызматкерлеринин ичинен дайындалат.
- Камкорчулар кеңеши өзү белгилеген мөөнөт ичинде университетте илимий, административдик жана каржы багытта текшерүүлөрдү жүргүзөт жана бул максатта ички текшерүү органын түзө алат.

- Ар жылы жүргүзүлө турган текшерүүлөрдүн жыйынтыгы боюнча түзүлгөн отчёттунбирден нускасы Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлигине, Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетине жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министирлиги менен Камкорчулар Кеңешинин төрагасына жиберилет.
- Түркия Республикасынын Улуттук билим берүү министрлигинин атынан Түркия Республикасынын Жогорку билим берүү комитетинин төрагасы менен Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министри зарыл болгон жана каалаган учурда кошумча текшерүү жүргүзүү талабын коё алат.

1.4.3. Ректор/Биринчи проректор

Ректор/ Биринчи проректордун милдеттери төмөнкүдөй:

- Университеттин кеңештеринде төрагалык кылуу, Камкорчулар Кеңешинин чечимдерин ишке ашыруу, университеттин кеңештеринде түшкөн сунуштарды талдап, тийиштүү чечимдерди чыгаруу жана университеттин түзүмдөрүнүн ортосундагы туруктуу иш жүргүзүүнү камсыз кылуу;
- Ар бир окуу жылынын аягында жана зарыл болгон учурларда университеттин окуу-тарбия, илимий изилдөө, басмага чыгаруу жана коомчулукка кызмат көрсөтүү боюнча иш-чаралары тууралуу отчётту Камкорчулар Кеңешине сунуштоо;
- Университеттин тийиштүү түзүмдөрүнүн жана университеттин Окумуштуулар кеңеши менен Башкаруу кеңешинин сунуш жана пикирлерин эске алуу менен университеттин инвестициялоо программаларын, бюджетин жана кадрларга болгон муктаждыктарды Камкорчулар Кеңешине сунуштоо;
- Зарыл учурларда университеттин курамына кирген бөлүмдөрдөгү жана түзүмдөрдө иштеген окутуучулардын жана башка кызматкерлердин кызмат орундарын алмаштыруу же аларды жаңы орундарга дайындоо;
- Университеттин түзүмдөрүнүн жана бардык баскычтагы кызматкерлеринин иш-аракеттерине жалпы көзөмөл жана текшерүү жүргүзүү;
- Камкорчулар Кеңеши тарабынан бекитилген уюштуруучулук түзүмдүн схемасына ылайык Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен жетекчилердин ыйгарым укуктары менен жоопкерчиликтерин аныктоо;
- Университеттин Уставынын негизинде өзүнө жүктөлгөн башка милдеттерди аткарат.

1.4.4. Окумуштуулар кеңеши

Окумуштуулар кеңешинин милдеттери төмөнкүдөй:

- Университеттин окуу-тарбия, илимий изилдөө жана басып чыгаруу ишмердүүлүгүнүн негиздерине байланыштуу чечимдерди кабыл алуу;
- Университеттин жылдык окуу программасын жана академиялык календарын карап чыгып, бекитүү;
- Диплом берген түзүмдөрдүн билим берүү программаларын жана аларга киргизилген өзгөртүүлөрдү бекитүү;
- ЖОЖдон кийин билим берүүгө байланыштуу негиздерди аныктоо;
- 2 жылдык жана 4 жылдык билим берүү программалары боюнча студенттердин сабакка катышуу, ара сынактардын саны жана алардын студенттин алган баасына тийгизген таасири;

өндүрүштүк практика, сынак жана кайра тапшыруу сынактары сыяктуу шарттардын негиздерин аныктай турган нускамаларды бекитүү;

- Студенттердин тартиби боюнча нускаманы бекитүү;
- Университеттин түзүмдөрүнүн арасындагы мамилелерди жөнгө салуу;
- Жылда бир жолу Ректорат тарабынан даярдалган университеттин иш-чаралары тууралуу отчётту карап чыгуу жана тийиштүү сунуштарды киргизүү;
- Факультеттердин башкаруу кеңештеринин өзгөчө стипендия жана ардактуу академиялык наамын ыйгаруу боюнча сунуштарын карап чыгып, бекитүү (Университеттин стипендия боюнча нускамасы, университеттин ардактуу академиялык наам ыйгаруу боюнча нускамасы);
- Факультет кеңештеринин жана Ректоратка караштуу институт жана жогорку мектеп кеңештеринин чечимдерине каршы нааразычылыктарды карап чыгуу жана тийиштүү чечим чыгаруу;
- Университеттин Башкаруу кеңешине мүчө тандоо;
- Ректорат сунуштаган маселелер боюнча пикир алышуу жана чечимдерди чыгаруу.

1.4.5. Башкаруу кеңеши

Башкаруу кеңешинин милдеттери төмөнкүдөй:

- Камкорчулар кеңеши менен Окумуштуулар кеңешинин чечимдерин жүзөгө ашырууда аныкталган план жана программалар боюнча Ректорго жардам берүү;
- Университетке караштуу түзүмдөрдүн сунуштарын эске алуу менен инвестициялоо программаларын, бюджеттин долбоорун карап чыгуу жана өз сунуштары менен Ректоратка сунуштоо;
- Университеттин башкаруу иштерине байланыштуу Ректордун алдыга койгон маселелери боюнча чечим кабыл алуу;
- Факультет, институт, жогорку мектептердин башкаруу кеңештеринин чечимдерине каршы нааразычылыктарды карап чыгуу жана тийиштүү чечим чыгаруу;
- Университеттин Уставынын алкагында ректорат алдыга койгон маселелерди талкуулап чечим чыгаруу.

1.4.6. Факультеттердин башкаруу органдары

Факультеттердин башкаруу органдарына деканат, факультет кеңеши жана факультеттин башкаруу кеңеши кирет.

Факультет жана түзүмдөрдүн өкүлдөрү болгон декандар ректораттын сунушу боюнча Камкорчулар кеңеши тарабынан 3 жылга шайланат. Ар бир декан өз милдетин аткарууда өзүнө жардамчы катары эң көп 2 профессор окутуучуну 3 жылга дайындоо үчүн Ректоратка сунуштайт.

Декандын орун басарлары Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан дайындалат. Декандардын кызмат мөөнөтү аяктаганда орун басарларынын да мөөнөттөрү аяктайт. Кызмат мөөнөтү аяктаган декандар кайрадан дайындала алышат.

Декандардын милдеттери төмөнкүдөй:

- Факультет кеңештерине жетекчилик кылуу, факультет кеңештеринин чечимдерин аткаруу жана факультет түзүмдөрүнүн ортосундагы иштерди үзгүлтүксүз жүргүзүүнү камсыз кылуу;
- Ар бир окуу жылынын аягында жана талап кылынган учурунда факультеттин жалпы абалы жана иш-аракеттери тууралуу отчётту Ректоратка берүү;
- Факультеттин финансы каражаттарына жана кадрларга болгон муктаждыктары жөнүндө өтүнмөнү Ректоратка билдирүү, факультеттин бюджети боюнча факультеттин башкаруу кеңешинин пикири алынгандан кийин аны Ректоратка сунуштоо;
- Факультеттин түзүмдөрүнүн жана бардык кызматкерлеринин иш-аракеттерине жалпы көзөмөл жана текшерүү жүргүзүү;
- Университеттин Уставы менен өзүнө жүктөлгөн башка милдеттерди аткаруу.

1.4.7. Институттардын башкаруу органдары

Институттардын башкаруу органдарына институттун мүдүрлүгү, институт кеңеши жана институттун башкаруу кеңеши кирет. Институттун мүдүрлөрү Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан 3 жылга дайындалат. Кызмат мөөнөтү аяктаган институттун мүдүрү кайрадан дайындала алат.

Ар бир институт мүдүрүнүн университетте иштеген окутуучулардын ичинен 3 жылдык мөөнөткө дайындалган эң көп 2 орун басары болот. Институттун мүдүрүнүн орун басарлары институт мүдүрүнүн сунушу боюнча Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан дайындалышат. Институт мүдүрлөрүнүн кызмат мөөнөтү аяктаганда орун басарларынын кызмат мөөнөтү да аяктайт.

1.4.8. Жогорку мектептердин башкаруу органдары

Жогорку мектептердин башкаруу органдарына жогорку мектептин мүдүрлүгү, жогорку мектептин кеңеши жана жогорку мектептин башкаруу кеңеши кирет. Жогорку мектептердин мүдүрлөрү Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан 3 жылдык мөөнөткө дайындалат. Мөөнөтү аяктаган мүдүрлөр кайрадан дайындала алышат.

Ар бир жогорку мектеп мүдүрүнүн университетти иштеген окутуучулардын ичинен 3 жылдык мөөнөткө дайындалган эң көп 2 орун басары болот. Жогорку мектеп мүдүрүнүн орун басарлары жогорку мектептин мүдүрүнүн сунушу боюнча Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор тарабынан дайындалат. Жогорку мектептин мүдүрүнүн кызмат мөөнөтү аяктаганда, анын орун басарларынын да кызмат мөөнөтү аяктайт.

1.4.9. Бөлүмдөрдүн башкаруу органдары

Бир эле факультетте же жогорку мектепте бирдей же окшош адистик боюнча окуу иштерин жүргүзгөн бөлүмдөрдү ачууга болбойт. Бөлүмдөр бөлүм башчылары тарабынан башкарылат. Бөлүм башчылары бөлүмдө иштеген профессорлордун, профессор болбогон учурда доценттердин, доцент болбогон учурда доценттин милдетин аткаруучулардын ичинен факультеттерде декандын, жогорку мектепттерде мүдүрдүн сунушу боюнча Биринчи проректордун пикирин эске алуу менен Ректор

тарабынан 3 жылдык мөөнөткө дайындалат. Мөөнөтү аяктаган бөлүм башчылары кайрадан дайындала алышат.

1.5. МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗА

1.5.1. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин жалпы аянты 850180 чарчы метрди түзөт. Башкы корпустун жалпы аянты – 8780 чарчы метр. Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарчанын жалпы аянты – 841400 чарчы метр. Имараттардын жалпы аянты – 119481,45 чарчы метр.

1-таблица. Кыймылсыз мүлктөрдүн аянты

Имараттын аталышы	Пайдаланууга берилген жылы	Жалпы аянты (м²)
Башкы имарат	1998	8.346,62
Студенттик жатакананын “В” корпусу	2000	4.746,17
Орто кесиптик колледждин имараты	2000	3656,8
24 батирлүү кызматтык турак жай	2000	2638
Экономика жана башкаруу факультетинин имараты	2004	12.269,4
Коммуникация факультетинин имараты	2004	10.868,30
Студенттик жатакананын “С” корпусу	2010	1.432,30
61 батирлүү кызматтык турак жай	2010	7.810,20
5 даана өз алдынча турган имарат	2012	1.595,60
Коомдук тамактануу комплекси	2012	4.655,20
Технопарк илимий-технологиялык борбору	2012	3.384,50
Студенттик жатакананын “А” корпусу	2013	11.669,50
Ректорат жайгашкан имарат	2015	2.937,30
Инженерия факультети менен табигый илимдер факультетинин имараты	2015	8.666,70
Жабык спорт залы	2015	3.489,70
Студенттик кеңештин кеңсеси	2015	228
Жуучу каражаттарды чыгаруу боюнча лаборатория жана складдар	2015	428,4
Теология факультетинин окуу-өндүрүштүк мечити	2015	4.064,70
Көркөм факультетинин имараты	2016	5000
Ветеринария факультетинин имараты	2016	4545,6
Теология факультетинин имараты	2017	3.513,20
Ветеринария факультетинин анатомия бөлүмү	2017	2300
Ветеринария факультетинин лабораториясы	2017	2715,8
Айыл чарба факультети менен туризм факультетинин имараты	2017	7749
Кийим чечүүчү бөлмөлөр жана душ бөлмөлөрү (спорт залы)	2017	220
Түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайы	2018	384,46
“Беш бармак” жайы	2023	166
ЖАЛПЫ (м²)	**119.431,45**	

*Эскертүү: 2018-жылы Кыргыз Республикасынын архитектура жана курулуш боюнча Мамлекеттик агенттигинин ченөө иштеринин натыйжасында имараттардын техникалык паспортунда жазылган чарчы метрлерге байланыштуу маалыматтар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде академиялык жана административдик түзүмдөрдүн жалпы аянты болжол менен 102031,85 чарчы метрди түзөт. Жалпы пайдалануудагы жерлердин (коридорлор, холлдор, тепкичтеги аянттар, балкондор, дааратканалар ж.б.) аянты - 16099,81 чарчы метр. Жалпы пайдалануудагы жерлердин аянтын кошо эсептегенде, имараттардын жалпы аянты 118131,66 чарчы метрге жетет.

2-таблица. Административдик түзүмдөрдүн ээлеген аянты

Имараттардын аталышы	Башкы корпус (м²)	Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарча (м²)	Жалпы аянт (м²)
Ректорат	575,9	2172,3	2 748,20
Башкы катчылык	240,5	1152,1	1 392,60
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	29,7	382,2	411,90
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	443,1	1221,6	1 664,70
Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	596,8	31579,5	32 176,30
Студенттик иштер башкармалыгы	33,7	430,04	463,74
Кадрлар башкармалыгы	17	219,2	236,20
Курулуш иштери башкармалыгы	260,1	2484,38	2 744,49
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	327	966,9	1 293,90
ЖАЛПЫ	**2523,8**	**40608,22**	**43132,03**

3-таблица. Академиялык түзүмдөрдүн ээлеген аянты

Имараттардын аталышы	Башкы корпус (м²)	Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарча (м²)	Жалпы аянт (м²)
Гуманитардык факультет, экономика жана башкаруу факультети	0	3 953,90	3 953,90
Табигый илимдер факультети	0	1 510,10	1 510,10
Көркөм факультети	0	2 751,19	2 751,19
Коммуникация факультети	0	3 555,70	3 555,70
Инженерия факультети	0	3 365,08	3 365,08
Ветеринария факультети	0	6 076,38	6 076,38
Айыл чарба факультети	0	3 579,48	3 579,48
Теология факультети	0	1 896,50	1 896,50
Табигый илимдер институту	0	163,20	163,20
Коомдук илимдер институту	0	154,40	154,40
Спорт илимдери факультети	0	4 592,48	4 592,48
Туризм факультети	0	1 391,80	1 391,80
Чет тилдер жогорку мектеби	2 940	0,00	2 939,90
Орто кесиптик колледж	0	3 463,69	3 463,69
Илимий изилдөө борборлору	0	690,70	690,70
ЖАЛПЫ	**2 940**	**37 144,60**	**40 084,50**

4-таблица. Бир студентке туура келген аянт (м2)			
Аянтчалар	**Аянт (м²)**	**Студенттердин саны**	**Бир студентке туура келген аянт (м²)**
Ачык аянтчалар*	840.140	5.918	142,0
Жабык аянтчалар*	119.481,45		20,2
Окуу имараттары	16.865,65		2,8
Социаладык багыттагы имараттар	21.670,67		3,7
Лабораториялар	6.562,75		1,1
Дарсканалар	10.302,90		1,7

5-таблица. Унаалар				
№	**Модели**	**Номери**	**Камсыздалган күнү**	**Камсыздоо түрү**
1	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	4751 BB	19.08.2008	Сатып алуу
2	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	1014 BC	19.08.2008	Сатып алуу
3	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	2078 BC	29.05.2008	Сатып алуу
4	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	3831 BC	19.06.2013	Сатып алуу
5	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	3832 BC	19.06.2013	Сатып алуу
6	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	3833 BC	19.06.2013	Сатып алуу
7	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	4293 BC	18.09.2013	Сатып алуу
8	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	4294 BC	18.09.2013	Сатып алуу
9	Жеңил унаа (кызматтык унаа)	06 FF 337	29.04.2014	Сатып алуу
10	Тез жардам унаасы (медициналык жабдуулар менен жабдылган)	6903 BA	02.03.2001	Сатып алуу
11	Тез жардам унаасы (медициналык жабдуулар менен жабдылган)	NM0XXXTTGXGG47504	04.02.2022	Белекке алуу
12	Пикап (3 же 6 орундук)	6933 BA	17.03.2001	Сатып алуу
13	Пикап (3 же 6 орундук)	0059 BC	20.03.2013	Сатып алуу
14	Минибус (8 орундук)	0096 BC	21.06.2013	Сатып алуу
15	Ташуучу унаа (жүк ташуучу унаа)	487 AG	19.08.2008	Сатып алуу
16	Трактор	0736 TRSB	04.05.2012	Сатып алуу
17	Мотоциклдер	-	22.03.2016	Сатып алуу
18	Механикалык велосипед	-	22.03.2016	Сатып алуу
19	Механикалык велосипед	-	22.03.2016	Сатып алуу
ЖАЛПЫ			**19**	

1.5.2. Окуу бөлмөлөрү

6-таблица. Дарсканалардын жана лабораториялардын түзүмдөргө карата бөлүнүшү

ТҮЗҮМДӨР	ДАРСКАНАЛАР									ЛАБОРАТОРИЯЛАР									ОКУУ АЯНТЫ (ЖАЛПЫ)		
	Лекциялык зал			Дарскана			Дарскана (жалпы)			Компьютердик лаборатория			Башка лаборатория			Лаборатория (жалпы)			Жалпы (Дарск. + Лаб.)		
	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)	саны	сыйымдуулугу	аянты (м²)
Гуманитардык факультет	2	204	292	19	850	1338	21	1054	1629,3	0	0	0	3	75	180,4	3	75	180,4	24	1129	1809,7
Табигый илимдер факультети	0	0	0	12	279	605	12	279	605,3	1	20	76,7	3	70	272,7	4	90	349,4	16	369	954,7
Көркөм факультети	1	54	97	14	213	338,4	15	267	435,08	1	20	58,8	1	25	193,9	2	45	252,7	17	312	687,9
Экономика жана башкаруу факультети	1	105	143	11	530	791,5	12	635	934,6	1	25	63,8	1	105	143,0	2	130	206,8	14	765	1141,4
Теология факультети	2	108	242	6	200	353,5	8	308	595,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	308	595,9
Коммуникация факультети	2	384	416	6	250	387,1	8	634	802,80	3	65	205,5	4	51	171,1	7	116	376,6	15	750	973,90
Инженерия факультети	0	0	0	8	193	343,1	8	193	343,1	5	120	305	22	545	1303	27	665	1608	35	858	1950,9
Спорт илимдери факультети	0	0	0	8	200	381,2	8	200	381,22	0	0	0	2	55	194,2	2	55	194,2	10	255	575,42
Туризм факультети	2	240	301	6	195	319,6	8	435	620,6	1	13	38,0	5	93	559,5	6	106	597,5	14	541	1218,1
Ветеринария факультети	3	240	332	3	116	152	6	356	484,3	1	20	63,1	11	360	960,8	12	380	1024	18	716	1508,3
Айыл чарба факультети	4	480	596	8	265	243	12	745	839	1	30	89,4	12	240	694	13	270	783,8	25	1015	1622,7
Орто кесиптик колледж	1	90	134	11	330	603,8	12	420	738	4	82	220,4	6	240	739,4	10	322	959,8	22	742	1697,8
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	0	50	1350	1863,3	50	1350	1863,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50	1350	1863,3
Маал-аттык техно-лар башк.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	50	60	0	0	0	2	50	60	2	50	60
Ден соолук, маданият ж-а спорт башк.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	-	364,6	2	-	364,6	2	-	364,6
Евразия тил, тарых жана археология илим-изилдөө институту	0	0	0	1	10	14	1	10	14	0	0	0	2	12	40	2	12	40	3	22	54
Үзгүлтүксүз билим берүү б-ру	0	0	0	1	20	67,9	1	0	67,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	20	67,9
ЖАЛПЫ	**18**	**1905**	**2553**	**156**	**4736**	**7558,5**	**170**	**6141**	**10354**	**19**	**415**	**1091**	**62**	**1631**	**5123**	**94**	**2046**	**6998**	**251**	**8187**	**15523,82**

1.5.3. Социалдык багыттагы имараттар

7-таблица. Социалдык багыттагы имараттар

	Саны (даана)	Сыйымдуулугу	Аянты ($м^2$)
Ашкана-кантин-буфет	19	1916	3605,40
Кинозал	1	132	299,70
ЖАЛПЫ	**20**	**2.048**	**3.905,10**

8-таблица. Спорттук объекттердин бөлүнүшү

Спорттук объекттер	Ачык (даана)	Жабык (даана)	Аянты ($м^2$)
Футбол талаасы	2	-	9.027,8
Баскетбол аянтчасы	2	1	1.822,19
Волейбол аянтчасы	2	-	593,33
Теннис корту	1	-	820
Жөө жүргүнчүлөр аянтчасы	2	-	5.564,25
Фитнес залы	-	1	141,96
Гимнастика залы	1	-	180
Бокс залы	-	1	168
Дзюдо жана самбо залы	-	1	187
Таэквондо залы	-	1	96,8
ЖАЛПЫ	**10**	**5**	**18.601,27**

9-таблица. Башка жалпы пайдалануучу жайлар

	Даана	Аянты ($м^2$)	Сыйымдуулугу (орун)
Сабактарга даярдануу үчүн атайын залдар	7	739,00	500
Китепкана жана окуу залдары	6	1.952,60	449
Жыйын залдары	2	435,80	456
Конференц-залдар	1	538,90	400
ЖАЛПЫ	16	**3.666,30**	**1.805**

10-таблица. Ашкана жана буфеттердин ээлеген аянты жана сыйымдуулугу			
Түзүмдөр	**Даана**	**Аянты ($м^2$)**	**Сыйымдуулугу (орун)**
Башкы имараттагы студенттердин ашканасы	1	208	238
Коомдук тамактануу комплексиндеги студенттердин ашканасы	1	725	454
Башкы имараттагы кызматкерлердин ашканасы	1	110	100
Коомдук тамактануу комплексиндеги кызматкерлердин ашканасы	1	725	300
Көп функционалдуу жыйын залы	1	286	104
Ветеринария факультетинин имаратындагы студенттердин ашканасы	1	300	200
VIP конок үйү	1	73	35
Мини-маркет	1	15	-
Башкы имараттагы буфет	1	67	56
Студенттик жатакананын «А» корпусундагы буфет	1	131	60
Экономика жана башкаруу факультетинде буфет	1	174	104
Айыл чарба факультетинде буфет	1	190	50
Түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайы	1	384,46	230
“Оба”чай бакчасы	1	91,64	45
Кышкы бакча	1	132	50
Кызматкерлердин ашканасы ST 1-кабат	1	102	40
Теология факультетинде буфет	1	191,30	50
Инженерия факультетинде буфет	1	60	32
Орто кесиптик колледжде буфет	1	160	48
Ректорат жайгашкан имараттагы чай менен тейлөө кызматы	1	12	-
Башкы имарттагы чай менен тейлөө кызматы	1	12	-
Башкы имараттагы буфет 3-кабат	1	40	40
“Беш бармак” жайы	1	200	60
ЖАЛПЫ	**23**	**4.316,40**	**2.261**

1.5.4. Иштөө бөлмөлөрү

11-таблица. Академиялык кызматкерлердин кабинеттери

	Саны (даана)	Аянты (м²)	Колдонуучулардын саны
Гуманитардык факультет	49	1437,99	75
Табигый илимдер факультети	11	251,7	14
Көркөм факультети	18	404,2	20
Экономика жана башкаруу факультети	21	569,73	24
Теология факультети	16	398,6	16
Коммуникация факультети	17	488,7	23
Инженерия факультети	45	1080,6	48
Ветеринария факультети	23	564,4	20
Айыл чарба факультети	19	377,8	18
Спорт илимдери факультети	9	213,8	12
Туризм факультети	11	263,5	16
Чет тилдер жогорку мектеби	38	800,9	87
Орто кесиптик колледж	17	408,8	17
Табигый илимдер институту	4	80	6
ЖАЛПЫ	**279**	**7340,72**	**396**

12-таблица. Административдик кызматкерлердин кабинеттери

	Саны (даана)	Аянты (м²)	Колдонуучулардын саны
Иштөө бөлмөлөрү	181	5254,71	228
Жыйын залы	12	952,38	283
Тейлөө бөлмөлөрү (чай менен тейлөө, техникалык тейлөө бөлмөлөрү ж.б.)	143	2799,87	28
Студиялар	8	652,30	35
Архив	2	8,66	0
Склад	6	98,33	0
Семинар өтүлүүчү зал	1	27,20	20
ЖАЛПЫ	**354,00**	**9830,75**	**594,00**

13-таблица. Склад, архив жана өнөрканалар

	Саны (даана)	Аянты (м²)
Складдар	6	368,7
Архивдер (архив, склад)	177	5052,91
Өнөрканалар	6	965,9
ЖАЛПЫ	**189**	**6387,51**

Тиркеме-4/Б

КЫРГЫЗ-ТҮРК "МАНАС" УНИВЕРСИТЕТИ

АДМИНИСТРАТИВДИК ТҮЗҮМҮ

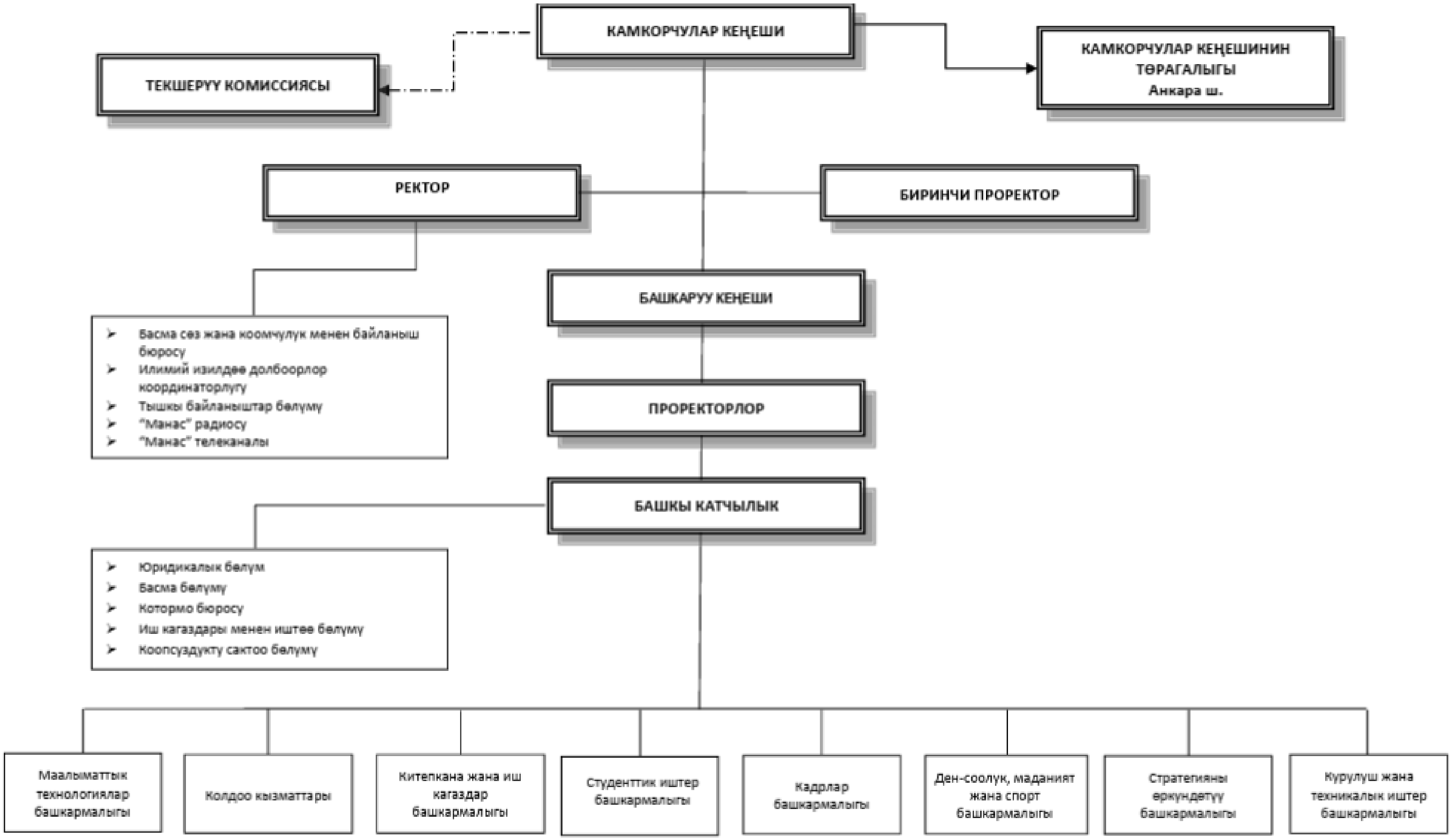

1.6. МААЛЫМАТТЫК ЖАНА ТЕХНОЛОГИЯЛЫК РЕСУРСТАР

Маалыматтык технологияларды пайдаланууну камсыз кылуучу университеттин маалыматтык технологиялар башкармалыгы илимий изилдөөлөрдө, билим берүү программаларында жана административдик түзүмдөрдүн иш алып баруусунда зарыл болгон программалык жабдуулар, жабдыктар, байланыш-катыш (network) түйүнү сыяктуу маалыматтык системаларды эксплуатацияга киргизет жана колдонуучулардын керектөөлөрүн камсыздайт. Окуу жайыбыз маалыматтык системаларга жана байланыш-катыш тармагына байланыштуу саясатты аныктап, зарыл маалыматтык системаларды иштеп чыгат жана багыт берет.

Интернет жана компьютердик тармак

Интернет ылдамдыгын жогорулатуу

Университеттин окуу-тарбиялык жана административдик иштерди үзгүлтүксүз улантуу үчүн жалпы интернет ылдамдыгын жогорулатуу максатында интернет провайдерлери (ЭлКат жана KBEBA) менен келишимдер жаңыртылып, интернеттин ылдамдыгы ЭлКат 80 Мбит/с дан 400 Мбит/сек жана KBEBA 250 Мбит/сек га чейин жогорулаган. Интернет баасы жогорулабастан, окуу-тарбиялык иштер үчүн жалпы интернет ылдамдыгы 700 Мбит/сек чейин жогорулаган.

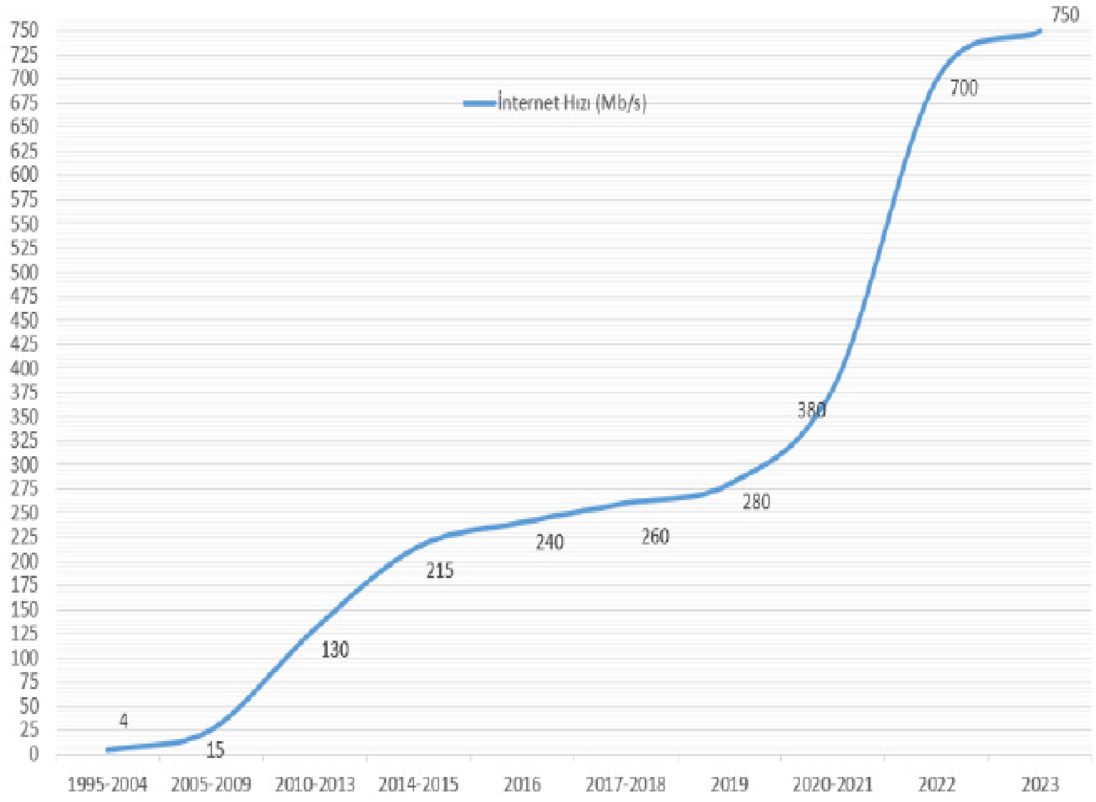

Кабелсиз интернет

Чыңгыз Айтматов атындагы кампуста жайгашкан студенттик жатаканалардын “А” жана “Б” корпустарында студенттерибиз өз бөлмөлөрүндө сабактарга даярдануусу үчүн бар болгон жабдууларга кошумча катары 35 даана жана башкы корпустун дарсканаларына 25 даана WiFi жабдуулары

орнотулган. Университеттин имараттарында бардыгы болуп 142 WiFi жабдуулары кабелсиз Интернет кызматы менен камсыз кылат.

Өзүнчө була-оптикалык линия

Университеттин Чыңгыз Айтматов атындагы кампусуна KRENA жана ELCAT IP компанияларынан келген интернет линиялары бир оптикалык була кабели аркылуу (анын өзүнчө өзөктөр бар) колдонулгандыктан, жалпы линия (бүткүл Жал району боюнча) үзүлгөн учурда, бүтүндөй кампус интернетке кире албачу. Бул маселе окуу жайыбыз менен келишим түзгөн KRENA жана ELCAT IP компаниялары менен колго алынып, маселени чечүү үчүн KRENA IP компаниясы тарабынан Бакаев көчөсү аркылуу кампуска була оптикалык кабель тартылып, өзүнчө каналдан физикалык резервдик интернет линиясы түзүлдү.

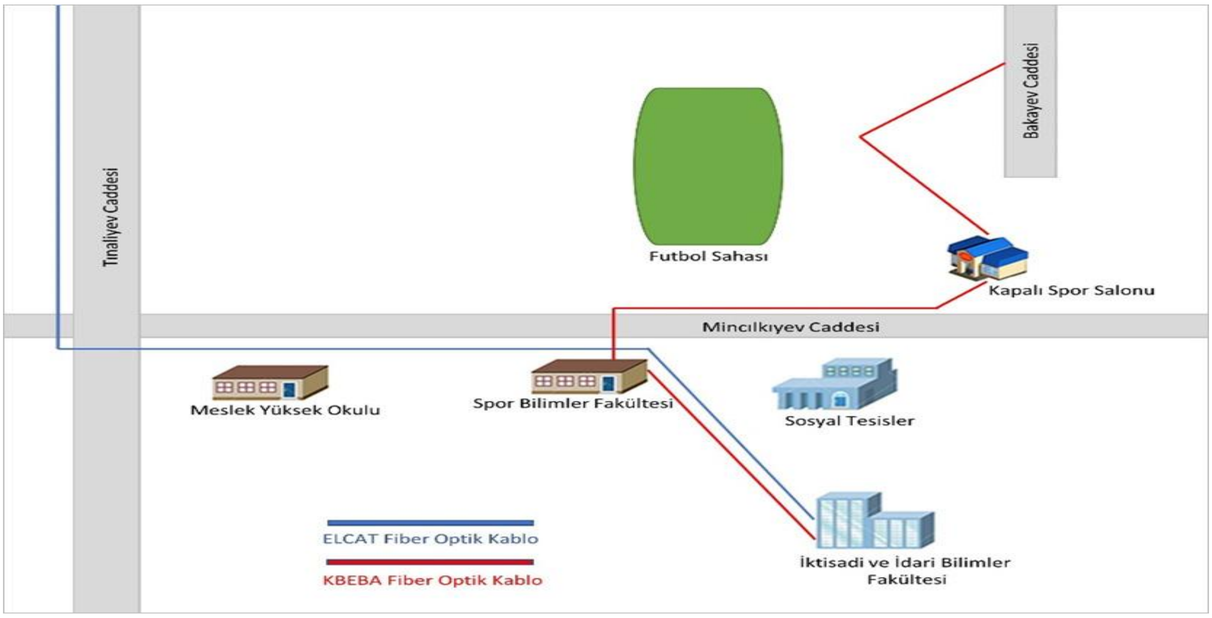

Маалыматтык технологиялык жабдуулар

Сервердик жабдуулар

Колубузда бар сервердик жабдуулар виртуалдаштыруу технологиясы менен бирдиктүү интерфейс аркылуу виртуалдык серверлерди башкаруу, тейлөө, оңдоо жана резервдик көчүрүү үчүн колдонулат. Сервердик жабдуулардын коопсуз иштешин камсыз кылуу үчүн сервердик бөлмө үзгүлтүксүз электр энергиясы, муздатуу системасы жана резервдик интернет линиялары менен жабдылган.

2022-2023-окуу жылында керектөөлөргө ылайык жабдуулар жаңыланып, толукталды. 2023-жылдын сентябрын кошо эсептегенде, Dell PowerAge R750 сервери колубузда бар серверлерге кошумча катары университеттин санариптик кызматтары үчүн ишке киргизилген. Бул өзгөртүүлөр веб чөйрөсүндө иштеген бардык системалардын жана веб-баракчалардын, ишенимдүү, бекем жана тез иштешин камсыз кылды, ошондой эле маалыматтарды сактоо мүмкүнчүлүктөрү да кеңейтилди. Үч сервердик жабдууда бардыгы болуп 36 виртуалдык сервер иштейт.

Мындан тышкары, Экономика жана башкаруу факультетинин имаратында жайгашкан сервердик бөлмөгө коммуникация факультетинин имаратынан кубаттуулугу 30 киловатт келген резервдик электр линиясы орнотулуп, автоматтык резервдик энергия менен жабдууга өтүү системасы кошулду.

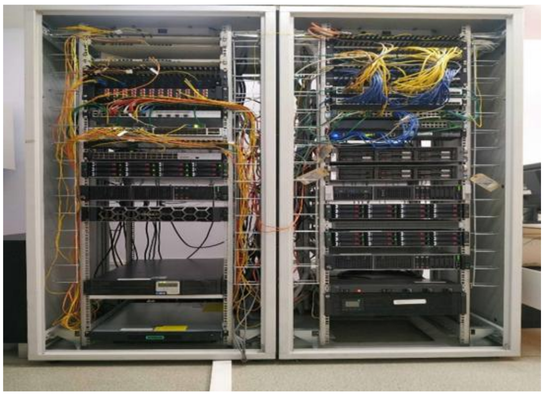

14-таблица. Серверлердин саны		
Орнотулган серверлер	**Сервер**	**Даан**
Интернет серверлери (шлюз, роутер, брандмауэр)	HP Proliant DL380 G3	3
Студенттик иштер башкармалыгынын веб жана маалыматтык базасынын серверлери	HP Proliant DL380 G6	2
Sentez сервери (буфет)	HP Proliant ML350P G8	1
40TB, резервдик көчүрүү сервери (FTP, Web, SGB, e-posta, DNS...)	HP MSA 1040	2
40TB, маалыматты сактоо сервери (FTP, Web, SGB, e-posta, DNS...)	HP MSA 2050	1
Резервдик көчүрүү үчүн сервери үчүн башкаруу сервери	HP Proliant DL380 G9	1
Маалыматты сактоо сервери үчүн башкаруу сервери	HP Proliant DL380 G10	2
ЖАЛПЫ		**12**

Network жабдуулары

Чыңгыз Айтматов атындагы кампустун имараттарында компьютердик тармактын ылдамдыгын жогорулатуу жана эски жабдууларды жаңылоо максатында инженерия жана табигый илимдер факультеттеринин имаратында, студенттик жатакананын “B” корпусунда, административдик имараттарда, коомдук тамактануу комплексинде негизги тармактык аппараттык жабдуу катары 1 даана Cisco C9200 жана 20 даана Aruba Instant On 1930 тармактык жабдуулар орнотулган.

Программалык жабдуулар

Окуу жайыбыздын көпчүлүк компьютердик лабораториялары, академиялык жана административдик кызматкерлеринин компьютердик системалары - Microsoft өнүмдөрү. Бул программалык жабдуулардын лицензиялары жыл сайын жаңыланып турат. Мындан тышкары түзүмдөрдө колдонулган программалык жабдуулар төмөнкү таблицада көрсөтүлгөн. Серверлерди жана компьютерлерди вирустук чабуулдардан коргоо үчүн Nod 32 антивирус программасы колдонулат.

15-таблица. Университетте колдонулган программалык жабдуулар жана маалымат системалары

№	Программалык жабдуунун аталышы	Колдонгон түзүм
1	Microsoft Ürünleri, MS Windows 7/10, Office, Windows Server 2016	Бардык түзүмдөр
2	Microsoft Ürünleri, MS Office 2010, 2013, 365 Windows Server 2016	Бардык түзүмдөр
3	Microsoft Ürünleri, MS Server 2016	Студенттик иштер башкармалыгы
4	Microsoft Security Essential / Kaspersky антивирустук программа	Бардык колдонуучулар
5	Sentez программалык жабдуу	Буфет жана кантиндерди иштетүү бөлүмү
6	Time Control Software	Маалыматтык технологиялар/ Кадрлар башкармалыгы
7	Студенттер үчүн автоматташтырылган система	Бүткүл университет
8	SGB.net документтерди башкаруу системасы (кыймылдуу мүлк, кызматкер жана келишим)	Автоматташтырылган программа, бардык түзүмдөр
9	GOREV.net / кызматкерлер тууралуу маалыматтар базасы	Кызматкерлерди башкаруу программасы, бардык түзүмдөр
10	ftp.manas.edu.kg	Документтер менен алмашуу программасы, бардык түзүмдөр
11	YORDAM программалык жабдуу (китепкананын автоматташтырылган программасы)	Китепкана жана иш кагаздар программасы
12	Эсеп-кысап программасы	Курулуш иштери башкармалыгы
13	GPS-навигатор	Материалдык-техникалык камсыздоо башкармалыгы
14	Spark (колдонуучулар ортосундагы байланыш программасы)	Бардык түзүмдөр
15	Strike Plagiarism	Антиплагиат программасы
16	Infocom электрондук кол тамга	Бардык түзүмдөр
17	Мекеменин домен даректери	Бардык түзүмдөр

Иштелип чыккан жабдуулар

16-таблица. 2021 - 2023 жж. аралыгында маалыматтык технологиялар башкармалыгы тарабынан иштелип чыккан программалык жабдуулар	
1	Университетте колдонулуп жаткан электрондук документ жүгүртүү модулуна Кыргыз Республикасынын "Инфоком" мамлекеттик ишканасынын бирдиктүү идентификациялоо жана аутентификациялоо системасын интеграциялоо менен электрондук кол коюу функциясы кошулган.
2	Студенттердин окуудан чыгып кетүүсүн жана материалдарды электрондук көзөмөлдөө программасы
3	PCR (COVID-19) жана биохимиялык тесттердин жыйынтыктарын каттоо программасы
4	Teknik Havuz программалык жабдуусу
5	Илимий басылмалар боюнча маалымат базасы
6	КТМУнун Илимий изилдөө иштерин колдоо кеңешинин автоматташтырылган тутуму (WoS Teşvik)
7	Университеттин жетекчилиги, академиялык жана административдик түзүмдөрү үчүн эмгек өргүүнүн үч түрдүү электрондук формасы
8	Тил билүү деңгээлин аныктоо сынагынын жыйынтыктары жөнүндө кабарлоо программасы
9	Ден соолук борбору үчүн Оорукана маалыматтарын башкаруу тутуму
10	Ден соолук борборунун лабораториясындагы гематологиялык прибордун маалыматтарын Оорукана маалыматтарын башкаруу тутумуна автоматтык түрдө өткөрүп берүү үчүн орток программа (Middleware)
11	Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун арыз берүү, сынак тапшыруу жана артыкчылык берүү тутуму
12	Окуу-тарбиялык жана илимий изилдөө иштеринин тутумунун веб колдонмосу (https://avesis.manas.edu.kg);
13	КТМУнун Оорукана маалыматтарын башкаруу тутуму үчүн дарыгерге жазылуу модулу
14	КТМУнун Оорукана маалыматтарын башкаруу тутуму үчүн автоматтык отчет даярдоо модулу
15	Студенттик маалымат тутуму менен Жогорку билим берүү комитети (YÖK) тутумдарынын ортосунда студенттердин аскердик абалы тууралуу маалыматты жөнөтүү мүмкүнчүлүгү
16	Иш-чаралардын календары (https://manas.edu.kg/tr/event/)
17	Сабактар боюнча маалымат пакети (жаңы окуу программасы, окуу планы) тутумунун https://manas.edu.kg сайтындагы академиялык түзүмдөрүнүн бөлүм баракчаларына жайгаштыруу, маалыматтарды автоматтык түрдө жаңылоо мүмкүнчүлүгү
18	QS маалыматтарды чогултуу модулу жана QS өнөктөштөрүнө массалык түрдө электрондук почта таратуу модулу
19	Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун каршы пикирлерди каттоо жана көзөмөлдөө программасы
20	Студенттик маалымкаттар үчүн онлайн төлөм системасы (транскрипт, аскердик билет ж.б.)
21	Табигый илимдер жана коомдук илимдер институттарынын артыкчылыктуу багыттарында стипендия ыйгарылуучу докторантура программасына арыз тапшыруу модулу
22	SEM веб-сайтындагы курстун катышуучулары үчүн онлайн арыз тапшыруу модулу

Тизмеде көрсөтүлгөн программалык жабдуулар Манас маалымат башкаруу системасында (MABIS) жайгаштырылган.

Программалык жабдуулар жана компьютерлер

Университетте пайдаланылган компьютерлердин жана программалык жабдуулардын болжол менен 15%ы жыл сайын жаңыланып турат.

17-таблица. Программалык жабдуулар жана компьютерлер

Түрү	Административдик иштер үчүн	Окуу-тарбиялык иштер үчүн	Жалпы
Программалык жабдуу	24	29	53
Компьютер	530	665	1195
Ноутбук	109	118	227
LED экран	-	6	6

18-таблица. Маалыматтык ресурстардын жана жабдуулардын жылдарга карата бөлүнүшү

Жыл	Түзүм	Компьютер	принтер	Ноутбук	Проектор	Планшет	Сканер	Сканер
*202	Админ.	332	143	66	21	3	16	13
	Академ.	748	145	127	150	0	12	13
2022	Админ.	52	9	5	0	-	-	3
	Академ.	50	3	7	4	-	-	0
2023	Админ.	29	4	8	2	22	12	1
	Академ.	318	0	3	11	0	2	0
ЖАЛПЫ		**1529**	**304**	**216**	**188**	**25**	**42**	**30**

*2021-жылга тиешелүү жана андан мурунку маалыматтар.

19-таблица. Башка маалыматтык ресурстардын жана жабдуулардын жылдарга карата бөлүнүшү

Түрү	*2021	2022	2023	Жалпы
Оптикалык окурман	4	0	0	4
Китепкана эсептегичи	3	0	0	3
3D принтер	1	0	1	2
Тышкы HDD	63	4	12	79
Тышкы резервдик түзмөк	1	0	0	1
Серверлер	14	1	1	16
Планшет-PC	9	0	13	22
Интегралдык компьютер (моноблок)	4	1	0	5
Басма машиналары (басма бөлүмүндө колдонулган машиналар жана аспаптар)	25	0	1	26
Фотоаппарат	15	0	0	15
Фотоаппарат	51	0	11	62
Видеокамера	26	2	4	32
Объектив жана линза	25	2	2	29
Телевизор	235	12	5	252
Микроскоп	103	0	0	103
Кондиционер	106	1	14	121
Телефон (Коммутатор, Wireless, Office,Мобилдик)	943	24	10	977

Спутник кабылдагыч (ресивер)	118	0	4	122
Музыка ойноткучтар	68	0	0	68
Маршрутизатор (роутер түзмөктөрү)	5	21	2	28
RFİD принтери (штрих-код)	1	0	0	1
RFİD сканери (штрих-код)	2	0	0	2
Жалпы	**1822**	**68**	**80**	**1970**

*2021-жылга тиешелүү жана андан мурунку маалыматтар

Булак: Материалдык мүлк бөлүмү

Университеттин веб-баракчасы

2021-жылы окуу жайыбыздын башкы веб-баракчасы Маалыматтык технологиялар башкармалыгынын веб-мастер адистери тарабынан жаңыдан иштелип чыгып, 2022- жана 2023-жылдары киргизилген оңдоолорду жана толуктоолорду эске алуу жана жаңы веб-технологияларды колдонуу менен түзүлгөн азыркы https://www.manas.edu.kg веб-сайтыбыз кыйла тез жана коопсуз кызмат көрсөтүүнү камсыздайт.

Жаңылоолор

Физикалык коргоо тутумдары

LED экрандар

Студенттерибизге, абитуриенттерибизге жана конокторубузга университетти таанытуу, керектүү кулактандырууларды жарыялоо жана учурдагы иш-чаралар тууралуу маалымат берүү үчүн LED экрандар сатып алынган, алар жогорку сапаттагы сүрөттөрү жана ачык түстөрү менен мыкты визуалдык кабыл алууну камсыз кылат.

Университеттин кире бериш аркасында 1 даана сырткы LED экраны жана имараттардын кире бериш жерлеринде 5 даана ички LED экраны жайгашкан.

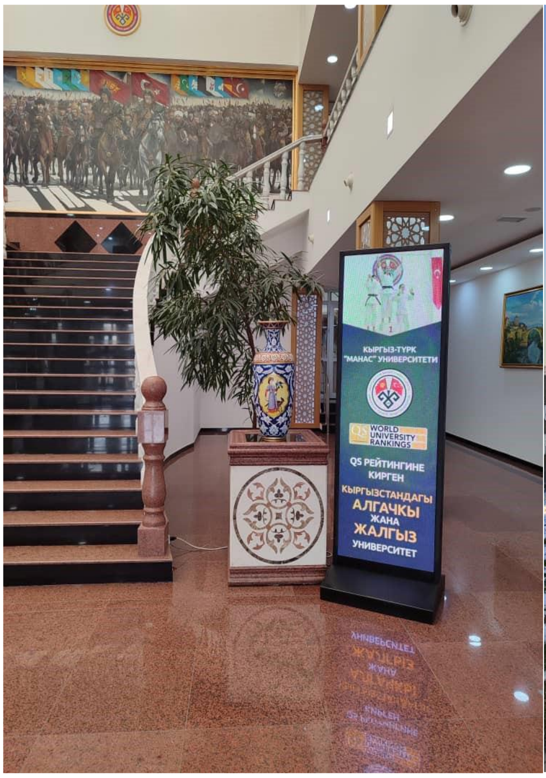

Ички LED экраны

Сырткы LED экраны

Кампуска унаалардын кирүүсүн башкаруунун автоматташтырылган системасы

Окуу жайыбыздын тосмолору (унаалардын кирүүсүн башкаруунун автоматташтырылган системасы) менен жабдылган, кызматкерлер жана студенттер унааларындагы UHF этикеткасын колдонуу менен тосмодон өтө алышат. UHF этикеткасын Коопсуздукту сактоо бөлүмүндө керектүү документтерди толтургандан кийин сатып алууга болот. UHF этикеткасынын баасы академиялык кызматкерлер үчүн 500 сомду, административдик кызматкерлер үчүн 300 сомду жана студенттер үчүн 150 сомду түзөт.

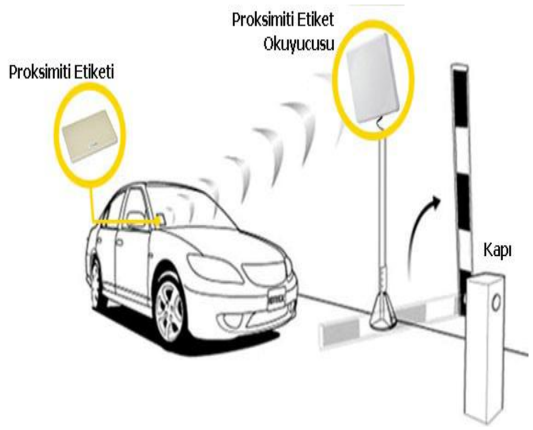

Коопсуздукту видеокөзөмөлдөө тутуму

Университеттин бардык имараттарындагы коопсуздукту 391 даана камераны жана 38 даана видеожаздыруучу аппаратты камтыган коопсуздукту видеокөзөмөлдөө тутуму көзөмөлдөйт.

Колдо бар видеокөзөмөлдөө тутумунда жетишсиз жерлерге жана бузулган аппараттардын ордуна жалпысынан 20 даана IP камера жана 11 даана видеожаздыруучу аппарат орнотулду.

Окуу жайыбызда видеокөзөмөлдөө камералары жок студенттик жатаканалар, буфеттер жана коомдук тамактануу комплекси үчүн 173 IP камера жана 27 видеожаздыруучу аппарат сатып алынды.

Өзгөчө учурларда, колдонуучулар видеокөзөмөлдөө камерасына тартылган өздөрүнө тиешелүү видеону көрүү үчүн камерадан видеожазууну көрүү формасын толтуруу менен жетекчиликтен уруксат алып көрө алышат. 2021-2023-жж.аралыгында 57 жолу видеожазууну көрүү зарылдыгы келип чыккан жана Маалыматтык технологиялар башкармалыгынын жоопту кызматкери тарабынан видеожазуулар карап чыгылган.

КТМУнун кампусунда интернет түйүндөрү

Университеттин кампусунда бардык имараттарда кабелдүү жана кабелсиз интернет орнотулган. Университеттин дарсканалары, конференц-залдары, жыйын залдары, китепкананын окуу залдары, студенттер үйлөрү, буфет-кафетерийлер сыяктуу жалпы пайдалануудагы жерлерде интернет түйүнү орнотулуп, бардык колдонуучуларга интернетти чексиз колдонуу мүмкүнчүлүгү берилген. Eduroam системасын ишке киргизүү үчүн Ubiquiti Unifi WiFi жабдуулары колдонулган. Бул жабдуулар моделдерине жараша 30дан 250гө чейин колдонуучуга байланыш түзүү мүмкүнчүлүгүн камсыздайт жана 2.4 GHz, 5 GHz ылдамдыгында иштейт.

Бардык кызматкерлер жана студенттер үчүн камсыз кылынган интернет байланышы

Эл.почта @manas.edu.kg (академиялык кызматкер жана административдик кызматкерлер, студенттер үчүн)	6.500
Жүктөлө турган файлдардын көлөмү жана ылдамдыгы	Чексиз / 5 Mbs бир колдонуучу үчүн
Жүктөлө турган файлдардын көлөмү	Чексиз
7/24 кампустарда интернет байланышы	Чексиз
7/24 кампустарда Wi-Fi кызматы	Eduroam

Мындан тышкары, интернет тармагындагы өнүгүүлөргө катарлаш электрондук университет болуу максатында веб-серверден жана электрондук почта системасынан тышкары 24 санариптик ички башкаруу кызматы, info.manas.edu.kg веб-интерфейси менен бирдиктүү каттоо эсебинен кирүү мүмкүнчүлүгү берилген.

Маалыматтык технологиялар башкармалыгы университеттин технологиялык инфратүзүмүн жаңыртуу, кызматкерлерге керектүү тренингдерди өткөрүү жана колдоо көрсөтүү, институционалдык маалыматтардын коопсуздугун камсыз кылуу боюнча олуттуу ийгиликтерге жетишти. Аталган түзүм университеттин муктаждыктарын канааттандыруу үчүн өз кызматтарын жакшыртуу боюнча ишин улантып келет.

Лабораториялар жана окуу-өндүрүштүк өнөрканалар

20-таблица. Лабораториялар жана окуу-өндүрүштүк өнөрканалар

№	Лабораториялардын жана окуу-өндүрүштүк устаканалардын аталыштары	Жайгашкан жери	Сыйымдуулугу	Аянты (м²)
1	Компьютердик лаборатория	Көркөм факультети	10	58,8
2	Сахна өнөрканасы	Көркөм факультети	25	193,9
3	М.Башбуг атындагы сүрөт тартуу өнөрканасы	Көркөм факультети	30	317,3
4	Көркөм сүрөт өнөрканасы	Көркөм факультети	30	54,8
5	Кол өнөрчүлүк өнөрканасы	Көркөм факультети	20	41,5
6	Сүрөт өнөрканасы	Көркөм факультети	15	57,9
7	Салттуу музыкалык аспаптарды жасоо жана оңдоо өнөрканасы	Көркөм факультети	10	33,87
8	Басмакана өнөрканасы	Көркөм факультети	20	55,1
9	Синхрондук котормо боюнча окуу-өндүрүштүк жана мультимедиалык лаборатория	Гуманитардык факультет	20	57,4
10	Конфуций атындагы мультимедиалык лаборатория	Гуманитардык факультет	30	63,8
11	Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү лаборториясы	Гуманитардык факультет	25	52,8
12	Биомеханика жана физиология лабораториясы	Спорт илимдери факультети	25	84,4
13	Ден соолук жана реабилитация лабораториясы	Спорт илимдери факультети	30	109,8

14	Гистопатология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	50,0
15	Анатомия лабораториясы	Ветеринария факультети	30	139,7
16	Микроскопиялык изилдөө лабораториясы	Ветеринария факультети	30	63,1
17	Фармакалогия лабораториясы	Ветеринария факультети	30	52,7
18	Паразитология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	62,3
19	Микробиология лабораториясы	Ветеринария факультети	30	50,0
20	Жаныбарларды азыктандыруу жана зоотехния лабораториясы	Ветеринария факультети	30	60,0
21	Тамак аш гигиенасы жана технологиясы лабораториясы	Ветеринария факультети	30	50,0
22	Клиникалык лаборатория	Ветеринария факультети	30	40,0
23	Операциялык бөлмөлөр	Ветеринария факультети	30	123,0
24	Компьютердик лаборатория	Табигый илимдер факультети	30	76,7
25	Физика лабораториясы	Табигый илимдер факультети	30	110,1
26	Гистология лабораториясы	Табигый илимдер факультети	30	82,7
27	Биохимия лабораториясы	Табигый илимдер факультети	30	79,9
28	Касым Карахан атындагы акылдуу класс	Экономика жана башкаруу факультети	105	143,0
29	Компьютердик лаборатория	Экономика жана башкаруу факультети	25	80,7
30	Фотосудия	Коммуникация факультети	30	76,8
31	Графикалык дизайн лабораториясы	Коммуникация факультети	20	73,9
32	Видео монтаж лабораториясы	Коммуникация факультети	10	43,6
33	Графикалык анимация лабораториясы	Коммуникация факультети	20	101,6
34	Үндү жазуу студиясы	Коммуникация факультети	4	17,9
35	“Манас” гезитинин өнөрканасы	Коммуникация факультети	12	39,7
36	CİSCO тармактык технологиялар лабораториясы	Инженерия факультети	31	80,7
37	Изилдөө жана долбоорлорду иштеп чыгуу лабораториясы	Инженерия факультети	32	84,4
38	Программалоо лабораториясы	Инженерия факультети	32	83,4

39	Бируни VR LAB лабораториясы	Инженерия факультети	18	78,0
40	Илимий изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети	5	27,1
41	Жалпы химия лабораториясы	Инженерия факультети	25	54,9
42	Органикалык химия лабораториясы	Инженерия факультети	25	50,2
43	Радиоэкология лабораториясы	Инженерия факультети	25	27,0
44	Экомониторинг лабораториясы	Инженерия факультети	25	77,6
45	Экологиялык инженерия лабораториясы	Инженерия факультети	30	81,8
46	Илимий изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети	25	54,3
47	Борбордук илим изилдөө лабораториясы	Инженерия факультети	25	56,1
48	Тамак аш технологиясы лабораториясы	Инженерия факультети	24	158,0
49	Тамак-аш азыктарын анализдөө лабораториясы	Инженерия факультети	24	81,9
50	Физикалык химия лабораториясы	Инженерия факультети	10	28,9
51	Тамак аш микробиологиясы лабораториясы	Инженерия факультети	16	37,6
52	Байланыш системалары лабораториясы/ Электр машиналары лабораториясы / Башкаруу системалары лабораториясы	Инженерия факультети	8	27,1
53	Электр инженериясы лабораториясы/ Электрдик схемалар лабораториясы/ Логикалык схемалар жана микропроцессорлор лабораториясы/ Байланыш системалары лабораториясы	Инженерия факультети	40	87,5
54	Автоунаа өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	25	46,0
55	Бетон иштетүү устаканасы	Орто кесиптик колледж	30	67,0
56	Компьютердик класс (программалоо)	Орто кесиптик колледж	30	47,0
57	Компьютердик лаборатория -CAD лабораториясы	Орто кесиптик колледж	25	47,0
58	Ширетүү өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	144,0
59	Жыгач иштетүү өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	72,0
60	Панелдерди иштетүү өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	108,0
61	Автоунаа өнөрканасы	Орто кесиптик колледж	30	180,0

62	Техникалык чиймелерди даярдоо өнөрнакасы	Орто кесиптик колледж	25	56,0
63	Компьютердик лаборатория (ресепшн)	Туризм факультети	15	38,0
64	Барды иштетүү өнөрканасы	Туризм факультети	20	35,8
65	Меймандарды тейлөө өнөрканасы	Туризм факультети	20	44,4
66	Таттуу азыктарды бышыруу өнөрканасы	Туризм факультети	15	25,4
67	Тамак бышыруу өнөрканасы	Туризм факультети	20	53,9
68	Окуу-өндүрүштүк мейманкана	Туризм факультети	18	400,0
69	Энтомология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	56,4
70	Молекулярдык биология жана биотехнология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	37,7
71	Фитопатология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	67,6
72	Өсүмдүктөрдү изилдөө лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	79,2
73	Биотехнология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	98,9
74	Мөмө-жемиш өсүмдүктөрүн изилдөө лаб.	Айыл чарба факультети	20	56,0
75	Талаа өсүмдүктөрүн изилдөө лаб.	Айыл чарба факультети	20	56,0
76	Тоют өсүмдүктөрүн изилдөө лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	56,0
77	Нематалогия лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	43,7
78	Помология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	45,2
79	Гербология лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	47,9
80	Урук өндүрүү лабораториясы	Айыл чарба факультети	20	42,9
81	Компьютердик лаборатория	Айыл чарба факультети	30	89,4
82	Компьютердик лаборатория	Маалыматтык технологиялар башк.	21	73,8
83	Компьютердик лаборатория	Маалыматтык технологиялар башк.	21	76,5
84	PCR лабораториясы	Ден соолук борбору	-	173,8
85	Биохимия жана гематология лабораториясы	Ден соолук борбору	-	190,8
ЖАЛПЫ			**2.031**	**6.631,37**

1.7. АДАМ РЕСУРСТАРЫ

1.7.1. Академиялык кызматкерлер

Университет адам ресурстарын башкарууда талбай изденүү жана ачык-айкын башкаруу жолун тандап алган. Бул жаатта окуу жайыбыз кызматкерлердин иш натыйжалуулугун арттыруу жана өнүккөн технологияга ылайык долбоорлорду даярдоо максаттарын көздөйт

Университет академиялык жана административдик кызматкерлерди тандап алууда сапатка негизделген ыкманы колдонуп, мыйзам чегинде бул маселеге өтө кылдаттык менен мамиле кылат.

21-таблица. Жылдарга карата кызматкерлердин саны					
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2022-2023 өзгөрүү (%)**
Академиялык кызматкер	548	507	490	346	-29,3877551
Административдик кызматкер	320	309	303	300	-0,99009901
Келишимдик негизде убактылуу кызматкер	115	157	178	203	14,04494382
ЖАЛПЫ	**983**	**973**	**971**	**849**	**-12,56436663**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

22-таблица. Академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына жана ставкасына карата бөлүнүшү				
Ээлеген кызматы	**Ээлеген кызматына жана ставкасына жараша**			
	Толук ставкада иштеген	**Жарым ставкада иштеген**	**Саатына акы алып иштеген**	**Жалпы**
Профессор	57	7	20	84
Доцент	34	14	25	73
Доценттин м.а.	42		1	43
Доценттин м.а.	6		5	11
Ага окутуучу (Dr.)	46	5	10	61
Ага окутуучу	51	21	18	90
Окутуучу	81		2	83
Адис	8			8
Кенже илимий кызматкер	21			21
ЖАЛПЫ	**346**	**47**	**81**	**474**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

23-таблица. КРнын жараны болгон академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына жана ставкасына карата бөлүнүшү				
Ээлеген кызматы	**Ээлеген кызматына жана ставкасына жараша**			
	Толук ставкада иштеген	**Жарым ставкада иштеген**	**Саатына акы алып иштеген**	**Жалпы**
Профессор	18	7	10	35
Доцент	19	14	20	53
Доценттин м.а.	29			29
Ага окутуучу (Dr.)	40	5	10	55
Ага окутуучу	30	14	16	60
Окутуучу	37		1	38
Адис	5			5
Кенже илимий кызматкер	16			16
ЖАЛПЫ	**194**	**40**	**57**	**291**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

24-таблица. ТР жана башка өлкөлөрдүн жараны болгон академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына жана ставкасына карата бөлүнүшү				
Ээлеген кызматы	Ээлеген кызматына жана ставкасына жараша			
	Толук ставкада иштеген	Жарым ставкада иштеген	Саатына акы алып иштеген	Жалпы
Профессор	39	0	10	**49**
Доцент	15	0	5	**20**
Доценттин м.а.	13	0	1	**14**
Доценттин м.а.	6	0	5	**11**
Ага окутуучу (Dr.)	6	0	0	**6**
Ага окутуучу	21	7	2	**30**
Окутуучу	44	0	1	**45**
Адис	3	0	0	**3**
Кенже илимий кызматкер	5	0	0	**5**
ЖАЛПЫ	**152**	**7**	**24**	**183**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

25-таблица. 2022-2023-окуу жылында 39-беренесинин негизинде башка университеттерден келип иштеген академиялык кызматкерлердин саны			
Ээлеген кызматы	**Иштеген түзүмү**	**Келген университети**	**Киши саны**
Профессор	Инженерия факультети	Гази университети	30
	Айыл чарба факультети	Он докуз майыс университети	
	Табигый илимдер факультети	Ван жүзүнчү жыл университети	
	Спорт илимдери факультети	Кахраманмараштагы Сүтчү Имам атындагы университет	
	Инженерия факультети	Кахраманмараштагы Сүтчү Имам атындагы университет	
	Теология факультети	Анкарадагы Хажы Байрам атындагы университет	
	Көркөм факультети	Гази университети	
	Табигый илимдер факультети	Сакарья университети	
	Экономика жана башкаруу факультети	Сакарья университети	
	Гуманитардык факультет	Анкарадагы Йылдырым Беязыт атындагы университет	
	Теология факультети	Анкара университети	
	Экономика жана башкаруу факультети	Шырнак университети	
	Айыл чарба факультети	Кожаэли университети	
	Туризм факультети	Анкарадагы Хажы Байрам атындагы университет	
	Гуманитардык факультет	Гази университети	
	Ветеринария факультети	Селчук университети	

	Гуманитардык факультет	Селчук университети	
	Инженерия факультети	Гебзе техникалык университет	
	Гуманитардык факультет	Сакарья университети	
	Ветеринария факультети	Кавказ университети	
	Экономика жана башкаруу факультети	Измирдеги Катип Челеби атындагы университет	
	Теология факультети	Анадолу университети	
	Ветеринария факультети	Фырат университети	
	Ректорат	Анкарадагы Хажы Байрам атындагы университет	
	Орто кесиптик колледж	Айдындагы Аднан Мендерес атындагы университет	
	Теология факультети	Анкарадагы Хажы Байрам атындагы университет	
	Айыл чарба факультети	Селчук университети	
	Көркөм факультети	Сакарья университети	
	Инженерия факультети	Кахраманмараштагы Сүтчү Имам атындагы университет	
	Экономика жана башкаруу факультети	Гебзе техникалык университет	
Доцент	Айыл чарба факультети	Болу Абант университети	10
	Туризм факультети	Айдындагы Аднан Мендерес атындагы университет	
	Гуманитардык факультет	Ван жүзүнчү жыл университети	
	Теология факультети	Кыршехир университети	
	Туризм факультети	Анкарадагы Хажы Байрам атындагы университет	
	Гуманитардык факультет	Ататүрк университети	
	Гуманитардык факультет	Ататүрк университети	
	Туризм факультети	Нежметтин Эрбакан атындагы университет	
	Ветеринария факультети	Афьон Кожатепе университети	
	Экономика жана башкаруу факультети	Измирдеги Катип Челеби атындагы университет	
Доценттин м.а.	Табигый илимдер факультети	Он докуз майыс университети	6
	Гуманитардык факультет	Нежметтин Эрбакан атындагы университет	
	Инженерия факультети	Кавказ университети	
	Айыл чарба факультети	Ыгдыр университети	
	Ветеринария факультети	Кырыккале университети	
	Коммуникация факультети	Ялова университети	
ЖАЛПЫ			**46**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

26-таблица. 2022-2023-окуу жылында 39-беренесинин негизинде биринчи жолу башка университеттерден келип иштеген академиялык кызматкерлердин саны			
Ээлеген кызматы	**Иштеген түзүмү**	**Келген университети**	**Киши саны**
Профессор	Ибрахим Акгүн	Абдуллах Гүл университети	**3**
	Митхат Шахин	Кавказ университети	
	Хасан Айык	Анкарадагы Хажы Байрам Вели атындагы университет	
Доцент	Улаш Ажарөз	Афьон Кожатепе университети	**2**
	Үмит Сормаз	Нежметтин Эрбакан атындагы университет	
Жалпы			**5**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

Университетте эмгектенген академиялык кызматкерлердин жынысына карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөндөй, 55,78%ын эркек жана 44,22%ын аял окутуучу түзөт.

27-таблица. Академиялык кызматкерлердин жаш курагына, ээлеген кызматына жана жынысына карата бөлүнүшү

Ээлеген кызматы	20-29 жаш		30-39 жаш		40-49 жаш		50-59 жаш		60 жаштан жогору		**Жалпы**	
	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял
Профессор	0	0	0	0	7	3	28	1	16	3	51	7
Доцент	0	0	2	0	11	4	5	6	3	2	21	12
Доценттин м.а.	0	0	6	12	15	11	1	2	0	0	22	25
Доценттин м.а.	0	0	4	0	1	0	1	0	0	0	6	0
Ага окутуучу (Dr.)	0	0	1	1	9	13	6	9	1	4	17	27
Ага окутуучу	1	0	6	4	9	9	9	7	4	2	29	22
Окутуучу	0	0	7	15	21	22	6	8	1	1	35	46
Адис	0	0	0	1	2	3	1	0	1	0	4	4
Кенже илимий кызматкер	2	2	5	7	1	1	0	0	0	0	8	10
Жалпы	**3**	**2**	**31**	**40**	**76**	**66**	**57**	**33**	**26**	**12**	**193**	**153**

Толук ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлүп, бул таблица боюнча Кыргыз Республикасынын жараны болгон 194, Түркия Республикасынын жараны болгон 149 жана башка өлкөлөрдүн жараны болгон 3 академиялык кызматкер эмгектенип жатат.

28-таблица. Толук ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин ээлеген кызматына карата бөлүнүшү			
Ээлеген кызматы	КРнын жараны болгон академиялык кызматкерлер	ТРнын жараны болгон академиялык кызматкерлер	Башка академиялык кызматкер
Профессор	18	39	0
Доцент	19	15	0
Доценттин м.а.	29	12	1
Доценттин м.а.	0	6	0
Ага окутуучу (Dr.)	40	6	0
Ага окутуучу	30	20	1
Окутуучу	37	43	1
Адис	5	3	0
Кенже илимий кызматкер	16	5	0
ЖАЛПЫ	**194**	**149**	**3**

29-таблица. Академиялык кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү						
Кызмат мөөнөтү	Киши саны			Пайыздык катыш		
	Аял	Эркек	**Жалпы**	Аял	Эркек	**Жалпы**
0 - 3 жыл	5	58	**63**	1%	17%	**18%**
4 - 6 жыл	21	28	**49**	6%	8%	**14%**
7 - 10 жыл	16	17	**33**	5%	5%	**10%**
11 - 15 жыл	59	43	**102**	17%	12%	**29%**
16 - 20 жыл	27	30	**57**	8%	9%	**16%**
21 жылдан ашык	25	17	**42**	7%	5%	**12%**
ЖАЛПЫ	**153**	**193**	**346**	**44%**	**56%**	**100%**

30-таблица. Кызматка дайындалган/кызматтан бошотулган академиялык кызматкерлердин саны			
2022		**2023**	
Кызматка дайындалган	**Кызматтан бошотулган**	**Кызматка дайындалган**	**Кызматтан бошотулган**
11	21	32	14

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

31-таблица. Толук ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин түзүмдөргө карата бөлүнүшү

Түзүмдөр	Профессор			Доцент			Доценттин м.а.			Ага окутуучу (Dr.)			Ага окутуучу			Окутуучу			Кенже илимий кызматкер			Адис		
	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка	ТР	КР	Башка
Гуманитардык факультет	6	9	0	5	3	0	4	7	0	1	14	0	1	2	1	0	5	0	1	3	0	0	0	0
Табигый илимдер факультети	4	3	0	0	5	0	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3	0
Көркөм факультети	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	6	8	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0
Экономика жана башкаруу факультети	6	1	0	1	1	0	1	9	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
Теология факультети	4	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	1	0	4	0	0	0	0
Коммуникация факультети	1	0	0	2	0	0	4	6	0	0	1	0	1	4	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0
Инженерия факультети	4	3	0	1	6	0	2	4	0	1	4	0	1	2	0	0	0	0	0	2	0	0	2	0
Спорт илимдери факультети	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	3	0	1	3	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0
Туризм факультети	2	1	0	3	1	0	1	1	0	0	2	0	0	5	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Ветеринария факультети	5	1	0	1	0	0	2	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Айыл чарба факультети	3	0	0	1	0	0	1	2	1	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	0	5	1	0	43	27	0	0	0	0	0	0	0
Орто кесиптик колледж	1	0	0	0	1	0	2	0	0	1	2	0	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Жалпы	**39**	**19**	**0**	**15**	**18**	**0**	**19**	**33**	**1**	**6**	**38**	**0**	**20**	**30**	**1**	**43**	**37**	**1**	**4**	**14**	**0**	**3**	**5**	**0**
Бардыгы	**58**			**33**			**53**			**44**			**51**			**81**			**18**			**8**		

32-таблица. Жарым ставкада иштеген академиялык кызматкерлердин түзүмдөргө карата бөлүнүшү

Түзүмдөр	Профессор	Доцент	Доценттин м.а.	Ага окутуучу (Dr.)	Ага окутуучу	Окутуучу	Адис	Жалпы
Гуманитардык факультет	1	3	0	0	0	0	0	4
Табигый илимдер факультети	6	6	0	3	0	0	0	15
Көркөм факультети	0	1	0	0	11	0	0	12
Экономика жана башкаруу факультети	0	0	0	0	0	0	0	0
Коммуникация факультети	0	0	0	0	0	0	0	0
Инженерия факультети	0	2	0	2	0	0	0	4
Ветеринария факультети	0	1	0	0	0	0	0	1
Айыл чарба факультети	0	0	0	0	0	0	0	0
Теология факультети	0	0	0	0	0	0	0	0
Спорт илимдери факультети	0	1	0	0	1	0	0	2
Туризм факультети	0	0	0	0	0	0	0	0
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	0	0	9	0	0	9
Орто кесиптик колледж	0	0	0	0	0	0	0	0
ЖАЛПЫ	**7**	**14**	**0**	**5**	**21**	**0**	**0**	**47**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

33-таблица. Саатына акы алып иштеген академиялык кызматкерлердин түзүмдөргө карата бөлүнүшү

Түзүмдөр	Профессор	Доцент	Доценттин м.а.	Ага окутуучу (Dr.)	Ага окутуучу	Окутуучу	Кенже илимий	Адис	Жалпы
Гуманитардык факультет	3	5		3	2	1			14
Табигый илимдер факультети	2	2	1	1					6
Көркөм факультети	1	1		2	7				11
Экономика жана башкаруу факультети	4	5	2	1	1				13
Коммуникация факультети	6	2	1	3	3				15
Инженерия факультети	1	4	2						7
Ветеринария факультети	2	1			1				4
Айыл чарба факультети	1	2							3
Теология факультети						1			1
Спорт илимдери факультети					1				1
Туризм факультети		2			2				4
Чет тилдер жогорку мектеби									0
Орто кесиптик колледж		1			1				2
ЖАЛПЫ	**20**	**25**	**6**	**10**	**18**	**2**	**0**	**0**	**81**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (31.12.2023)

1.7.2. Административдик кызматкерлер

Университетибизде 300 толук ставкада жана 198 келишимдик негизде убактылуу иштеген административдик кызматкер бар. Административдик кызматкерлерибиздин факультеттерге жана түзүмдөргө карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн. Административдик кызматкерлердин саны эң көп болгон түзүмдөр – курулуш иштери башкармалыгы, ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы, башкы катчылык жана ректорат. Убактылуу негизде иштеген кызматкерлердин саны эң көп болгон түзүмдөр - ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы, курулуш иштери жана көркөм өнөр факультети болуп саналат.

34-таблица. Административдик кызматкерлердин түзүмдөргө жана жарандыгына карата бөлүнүшү

ТҮЗҮМҮ	ТРнын жараны болгон кызматкерлер		КРнын жараны болгон кызматкерлер		Жалпы
	Толук ставкада иштеген	Келишимдик негизде убактылуу иштеген	Толук ставкада иштеген	Келишимдик негизде убактылуу иштеген	
Ректорат	9	3	22	8	42
Гуманитардык факультет	1	0	5	1	7
Табигый илимдер факультети	1	1	1	1	4
Көркөм факультети	0	0	3	28	31
Экономика жана башкаруу фаети	0	0	4	0	4
Теология факультети	1	0	3	2	6
Коммуникация факультети	0	0	4	1	5
Инженерия факультети	0	0	7	1	8
Спорт илимдери факультети	2	0	6	20	28
Туризм факультети	0	0	4	0	4
Ветеринария факультети	0	1	2	3	6
Айыл чарба факультети	0	0	3	2	5
Чет тилдер жогорку мектеби	0	0	3	1	4
Орто кесиптик колледж	0	0	4	14	18
Салттуу оюндар жана спорт изилдөө институту	0	0	1	0	1
Табигый илимдер институту	0	0	3	0	3
Коомдук илимдер институту	1	0	4	0	5
Башкы катчылык	2	1	41	16	60
Маалыматтык технологиялар башк.	1	1	13	2	17
Китепкана жана иш кагаздары башк.	0	0	12	1	13
Студенттик иштер башк.	2	0	7	0	9
Кадрлар башк.	3	0	7	0	10
Ден соолук, маданият жана спорт башк.	1	2	63	57	123
Стратегиялык пландоо башк.	11	2	12	0	25
Курулуш иштери башк.	3	1	27	28	59
Университеттин Анкарадагы өкүлчүлүгү	1	0	0	0	1
Бардыгы	**39**	**12**	**261**	**186**	**498**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (01.12.2023)

Административдик кызматкерлердин билим деңгээлине карата бөлүнүшү төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн. Анда кызматкерлердин 55,67%ынын билим деңгээлинин бакалавр жана магистратура экенин көрүүгө болот.

35-таблица. Административдик кызматкерлердин билим деңгээлине карата бөлүнүшү

	Толук эмес орто билим	Толук орто билим	Орто кесиптик билим берүү	Бакалавр	Магистратура жана докторантура	Жалпы
Киши саны	10	63	11	49	167	300
Пайыздык катыш	**3,33%**	**21,00%**	**3,67%**	**16,33%**	**55,67%**	

Булак: Кадрлар башкармалыгы (01.12.2023)

36-таблица. Административдик кызматкерлердин кызмат мөөнөтүнө карата бөлүнүшү

	0-3 жыл	4-7 жыл	8-11 жыл	12-15 жыл	16-19 жыл	20 жылдан ашык
Киши саны	28	56	56	86	42	32
Пайыздык катыш	**9%**	**19%**	**19%**	**29%**	**14%**	**11%**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (01.12.2023)

Административдик кызматкерлердин жаш курагына жана жынысына карата бөлүнүшү боюнча жумуш менен камсыз кылынган эркектер менен аялдардын катышы бирдей.

37-таблица. Административдик кызматкерлердин жаш курагына жана жынысына карата бөлүнүшү

	18-29 жаш		30-39 жаш		40-49 жаш		50-59 жаш		60 жаштан жогору		Жалпы	
	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял	Эркек	Аял
Киши саны	3	6	49	44	68	73	24	19	6	8	**150**	**150**
Пайыздык катыш	**1%**	**2%**	**16%**	**15%**	**23%**	**24%**	**8%**	**6%**	**2%**	**3%**	**50%**	**50%**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (01.12.2023)

38-таблица. Кызматка дайындалган/кызматтан бошотулган административдик кызматкерлердин саны

2022		2023	
Кызматка дайындалган	Кызматтан бошотулган	Кызматка дайындалган	Кызматтан бошотулган
1	7	9	10

Булак: Кадрлар башкармалыгы (01.12.2023)

39-таблица. Келишимдик негизде убактылуу иштеген кызматкерлердин ээлеген кызматына карата бөлүнүшү	
Ээлеген кызматы	**Саны**
Адис (академиялык)	2
Инженер-архитекор	3
Техник	25
Врач	4
Медайым	3
Лаборант	3
Оператор	1
Компьютердик оператор	1
Катчы	2
Кызматкер	49
Убактылуу негизде иштеген кызматкер	36
Официант	1
Коопсуздук кызматкери	15
Rehber-кеңешчи	1
Машыктыруучу	18
Адвокат	1
Хор	25
Адис	13
Бардыгы	**203**

Булак: Кадрлар башкармалыгы (01.12.2023)

40-таблица. 2022-2023 жана 2023-2024 (күзгү семестр) окуу жылында алмашуу программаларынын алкагында жөнөтүлгөн академиялык жана административдик кызматкерлер			
Алмашуу программасынын аталышы: Эрасмус алмашуу программасы			
Окуу жылы	**Барган университеттин аталышы**	**Иштеген жери**	**Киши саны**
2022-2023	Стамбулдагы Себахаттин Заим атындагы университет	Тарых бөлүмү	2
2022-2023	Аксарай университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2022-2023	Тарсус университети	Тамак аш инженериясы бөлүмү	1
2022-2023	Хажеттепе университети	Түркология	1
Алмашуу программасынын аталышы: Орхун алмашуу программасы			
2022-2023	Коканд университети	Англис тили жана адабияты	1
2022-2023	Каппадокия университети	Туризм факультети	2
2022-2023	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Экономика бөлүмү	1
2022-2023	Эге университети	Экономика бөлүмү	1
2022-2023	Эге университети	Менеджмент бөлүмү	1
2022-2023	Эге университети	Химиялык инженерия бөлүмү	2

2023-2024 (Күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Орус тили жана адабияты	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Биология бөлүмү	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	Эге университети	Түркология	1

41-таблица. 2022-2023 жана 2023-2024 (күзгү семестр) окуу жылында алмашуу программаларынын алкагында келген академиялык жана административдик кызматкерлер

Окуу жылы	Иштеген жери	Иштөөгө келген түзүм	Киши саны
Алмашуу программасынын аталышы: Эрасмус алмашуу программасы			
2022-2023	Стамбулдагы Себахаттин Заим атындагы университет	Тарых бөлүмү	1
2022-2023	Стамбулдагы Себахаттин Заим атындагы университет	Эл аралык мамимелер бюросу	1
2022-2023	Мармара университети	Экономика бөлүмү	2
2022-2023	Чанкыры Каратекин университети	Туризм факультети	2
2022-2023	Сүлейман Демирель атындагы университет	Тамак аш инженериясы бөлүмү	1
2022-2023	Аксарай университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2022-2023	Тарсус университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2022-2023	Чанкыры Каратекин университети	Административдик кызматкер (DİB, BİDB, SGDB)	3
2022-2023	Хажеттепе университети	Административдик кызматкер (BİDB, YİDB)	2
2023-2024 (Күзгү семестр)	Саарланд университети(Германия)	Синхрондук котормо бөлүмү	3
Алмашуу программасынын аталышы: Орхун алмашуу программасы			
2022-2023	Ататүрк университети	Англис тили жана адабияты	2
2022-2023	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Экономика бөлүмү	2
2022-2023	Азербайжан архитектура жана курулуш университети	Экономика бөлүмү	2
2022-2023	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Түркология	1
2022-2023	Эге университети	Коммуникация факультети	1
2022-2023	Эге университети	Математика бөлүмү	2
2022-2023	Эге университети	Инженерия факультети	1
2022-2023	Азербайжан архитектура жана курулуш университети	Электроника жана электр инженериясы	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	Эге университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1

2023-2024 (Күзгү семестр)	Эге университети	Айыл чарба факультети	5
2023-2024 (Күзгү семестр)	Эге университети	Ветеринария факультети	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Музыкалык өнөр бөлүмү	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Философия бөлүмү	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Спорт илимдери факультети	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Инженерия факультети	2
2023-2024 (Күзгү семестр)	К.Досмухамедов атындагы Атырау мамлекеттик университети	Табигый илимдер факультети	3
2023-2024 (Күзгү семестр)	Азербайжан архитектура жана курулуш университети	Көркөм факультети	1
Алмашуу программасынын аталышы: Эки тараптуу келишимдин алкагында			
2023-2024 (Күзгү семестр)	Өзбекстан Мамлекеттик көркөм өнөр жана маданият институту	Телерадио жана кинематография бөлүмү	2
2023-2024 (Күзгү семестр)	Өзбекстан Мамлекеттик көркөм өнөр жана маданият институту	Көркөм факультети	5
2023-2024 (Күзгү семестр)	Наманган инженердик-технологиялык институту	Тарых бөлүмү	1
2023-2024 (Күзгү семестр)	Наманган инженердик-технологиялык институту	Өнөр жай инженериясы	3
2023-2024 (Күзгү семестр)	Наманган инженердик-технологиялык институту	Экономика бөлүмү	2

1.8. КӨРСӨТҮЛГӨН КЫЗМАТТАР

1.8.1. Окуу-тарбиялык иштер

Университет студенттери үчүн бардык мүмкүнчүлүктөрдү түзүүгө умтулат. Студенттерибизге ар бир тармакта “Манас” университетинин мүчөсү болуу сезимин сездирүүгө аракет кылабыз. Окуу жайыбыздын “Университеттен да артык” деген ураанын да максаттарыбызды жана милдеттерибизди ачык-айкын көрсөтүп турат. Мунун далили катары илимий-изилдөө жана окуу-тарбиялык иштердин сапатын жогорулатуу, студенттердин стипендияга ээ болуу жана студенттик жатаканаларда жашоо, көмөк алуу жана жумуш менен камсыз болуу мүмкүнчүлүктөрүн, күчтүү материалдык-техникалык базаны, китепканалардын бай фондун айтып кетсек болот.

Төмөндөгү таблицада университеттин окуу-тарбиялык иштерине байланыштуу маалыматтар берилген.

42-таблица. Факультеттерде/жогорку мектептерде жана орто кесиптик колледжде орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программаларынын саны

Факультет	Саны
Гуманитардык факультет	11
Табигый илимдер факультети	3
Көркөм факультети	4
Экономика жана башкаруу факультети	4
Теология факультети	2
Коммуникация факультети	3
Инженерия факультети	6
Спорт илимдери факультети	2
Туризм факультети	3
Ветеринария факультети	1
Айыл чарба факультети	2
Чет тилдер жогорку мектеби	
Орто кесиптик колледж	10
ЖАЛПЫ	**51**

Коомдук илимдер институтунда 16 магистратура программасы, 8 докторантура программасы бар. Институттун магистратура жана докторантура программалары тууралуу толук маалымат төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн.

43-таблица. Коомдук илимдер институтунда магистратура жана докторантура программаларынын саны

Илимий тармактын аталышы (программалар төмөндө көрсөтүлгөн)	Магистратура программасы (бар/жок)	Докторантура программасы (бар/жок)
Педагогика		
Педагогика	бар	бар
Психологиялык кеңеш жана көмөк	бар	жок
Экономика	бар	бар
Журналистика	бар	бар
Менеджмент	бар	бар
Тарых		
Тарых	бар	бар
Археология жана социалдык антропология	бар	жок
Түркология A.B.D.	бар	бар
Эл аралык мамилелер	бар	жок
Синхрондук котормо	бар	жок
Философия	бар	жок
Ислам таануу	бар	бар
Туризм жана мейманкана иштетүү	бар	жок
Социология	бар	бар
Филология (Англис тили жана адабияты)	бар	жок
Дене тарбия жана спорт	бар	жок
ЖАЛПЫ	**14**	**8**

Табигый илимдер институтунда 9 магистратура программасы, 7 докторантура программасы бар. Институттун магистратура жана докторантура программалары тууралуу толук маалымат төмөндөгү таблицада көрсөтүлгөн.

44-таблица. Табигый илимдер институтунда магистратура жана докторантура программаларынын саны

Илимий тармактын аталышы (программалар төмөндө көрсөтүлгөн)	Магистратура программасы (бар/жок)	Докторантура программасы (бар/жок)
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү	бар	жок
Өсүмдүктөрдү коргоо	бар	бар
Биология	бар	бар
Биотехнология	бар	жок
Компьютердик инженерия	бар	бар
Тамак аш инженериясы	бар	бар
Экологиялык инженерия	бар	бар
Химиялык инженерия	бар	бар
Математика	бар	бар
ЖАЛПЫ	**9**	**7**

45-таблица. 2022-2023-окуу жылында орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программаларында окуган студенттердин саны

Академиялык түзүмдүн аталышы	КР	ТР	Башка өлкөлөрдүн жараны	Бардыгы
Гуманитардык факультет	**600**	**70**	**58**	**728**
Филология бөлүмү (Англис тили жана адабияты)	62	11	16	89
Филология бөлүмү (Кытай тили жана адабияты)	41	13	0	54
Филология бөлүмү (Орус тили жана адабияты)	55	7	6	68
Философия бөлүмү	44	0	1	45
Синхрондук котормо бөлүмү(кырг.-англисче)	52	0	1	53
Синхрондук котормо бөлүмү(кырг.-түркчө)	54	0	2	56
Синхрондук котормо бөлүмү(түркчө-орусча)	44	14	8	66
Психологиялык кеңеш жана көмөк	76	9	13	98
Социология бөлүмү	53	3	4	60
Тарых бөлүмү	64	5	2	71
Түркология бөлүмү	55	8	5	68
Табигый илимдер факультети	**245**	**0**	**11**	**256**
Биология бөлүмү	89	0	3	92
Математика бөлүмү	62	0	2	64
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	94	0	6	100
Көркөм факультети	**232**	**1**	**8**	**241**
Графика бөлүмү	85	0	3	88
Сүрөт бөлүмү	52	0	2	54
Музыкалык өнөр бөлүмү	55	0	0	55
Театралдык өнөр бөлүмү	40	1	3	44
Экономика жана башкаруу факультети	**430**	**11**	**62**	**503**
Экономика бөлүмү	109	2	16	127
Экономика бөлүмү (финансы жана банк иши)	107	3	12	122

Менеджмент бөлүмү	132	1	19	152
Эл аралык бөлүмү	82	5	15	102
Теология факультети	**132**	**9**	**8**	**149**
Дин таануу бөлүмү	53	0	1	54
Ислам таануу бөлүмү	79	9	7	95
Коммуникация факультети	**387**	**35**	**28**	**450**
Журналистика бөлүмү	112	6	10	128
Коом менен байланыш жана жарнама бөлүмү	126	14	9	149
Телерадио жана кинематография бөлүмү	149	15	9	173
Инженерия факультети	**465**	**4**	**27**	**496**
Компьютердик инженерия бөлүмү	129	4	16	149
Экологиялык инженерия бөлүмү	60	0	1	61
Электроника жана электр инженериясы бөлүмү	63	0	3	66
Өнөр жай инженериясы бөлүмү	51	0	3	54
Тамак-аш инженериясы бөлүмү	95	0	0	95
Химиялык инженерия бөлүмү	67	0	4	71
Ветеринария факультети	**139**	**30**	**9**	**178**
Ветеринария бөлүмү	139	30	9	178
Айыл чарба факультети	**135**	**0**	**4**	**139**
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү бөлүмү	64	0	1	65
Өсүмдүктөрдү коргоо бөлүмү	71	0	3	74
Спорт илимдери факультети	**90**	**4**	**4**	**98**
Машыктыруучуларды даярдоо бөлүмү	43	0	0	43
Дене тарбия жана спорт мугалими бөлүмү	47	4	4	55
Туризм факультети	**405**	**9**	**80**	**494**
Саякат иши жана гид кызматы бөлүмү	134	2	27	163
Туризм жана мейманкана иши бөлүмү	145	2	29	176
Ресторан иши жана кулинардык өнөр бөлүмү	126	5	24	155
Чет тилдер жогорку мектеби	**1199**	**77**	**127**	**1403**
Тил үйрөтүү бөлүмү	1199	77	127	1403
Орто кесиптик колледж	**364**	**0**	**11**	**375**
Автоматташтырылган системаларды жана эсептөө техникаларын программалык камсыздоо программасы	52	0	1	53
Офис менеджмент программасы	55	0	0	55
Мектепке чейинки билим берүү программасы	34	0	0	34
Имараттарды жана курулмаларды куруу жана эксплуатациялоо программасы	37	0	1	38
Ширетүү өндүрүшү программасы	0	0	0	0
Жыгач иштетүүнүн технологиясы, эмеректер дизайны жана конструкциялоо программасы	14	0	1	15
Бухгалтердик эсеп программасы	53	0	2	55
Автомобилдик транспортту техникалык тейлөө жана оңдоо программасы	20	0	2	22
Маркетинг программасы	49	0	2	51
Туризм жана мейманкана иши программасы	50	0	2	52
БАРДЫГЫ	**4689**	**248**	**410**	**5510**

Булак: Студенттик иштер башкармалыгы (01.01.2023)

46-таблица. Студенттердин жынысына карата бөлүнүшү			
	Эркек	Аял	**Жалпы**
Факультет	1312	3039	**4351**
Жогорку мектеп	255	317	**572**
Орто кесиптик колледж	199	388	**587**
ЖОЖдон кийинки билим берүү институту	177	231	**408**
ЖАЛПЫ	**1943**	**3975**	**5918**

(Анын ичинде эски аталыштагы дене тарбия жана спорт жогорку мектеби менен туризм жогорку мектеби)

47-таблица. Студенттердин магистратура (диссертация жактоосуз/диссертацияны жактоо менен) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү (коомдук илимдер институту)							
Илимий тармактын аталышы	**Магистранттардын саны**			**Докторанттардын саны**			**Жалпы**
	КР	**ТР**	**Башка өлкөлөрдүн жараны**	**КР**	**ТР**	**Башка өлкөлөрдүн жараны**	
Педагогика							
Педагогика	8	9	0	3	6	0	26
Психологиялык кеңеш жана көмөк	6	0	0	0	0	0	6
Экономика	13	2	3	4	7	0	29
Журналистика	5	6	2	5	8	1	27
Менеджмент	19	2	2	5	3	0	31
Тарых							
Тарых	4	15	0	3	6	0	28
Археология жана социалдык антропология	0	0	0	0	0	0	0
Түркология	7	5	1	3	11	3	30
Эл аралык мамилелер	4	4	1	0	0	0	9
Синхрондук котормо	7	3	1	0	0	0	11
Философия	2	3	1	0	0	0	6
Ислам таануу	17	5	1	13	0	0	36
Туризм жана мейманкана иштетүү	8	3	0	0	0	0	11
Социология	5	6	0	2	1	0	14
Филология (Англис тили жана адабияты)	5	0	0	0	0	0	5
Дене тарбия жана спорт	16	2	0	0	0	0	18
ЖАЛПЫ	**126**	**65**	**12**	**38**	**42**	**4**	**287**

(2023-2024 окуу жылынын күзгү семестринин ноябрь айына тиешелүү маалыматтар)

48-таблица. Студенттердин магистратура (диссертация жактоосуз/диссертацияны жактоо менен) жана докторантура программаларына карата бөлүнүшү (табигый илимдер институту)							
Илимий тармактын аталышы	**Магистранттардын саны**			**Доктoранттардын саны**			**Жалпы**
	КР	**ТР**	**Башка өлкөлөрдүн жараны**	**КР**	**ТР**	**Башка өлкөлөрдүн жараны**	
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү бөлүмү	6						**6**
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү	8						**8**
Өсүмдүктөрдү коргоо	8		1				**9**
Биология	13			2		1	**16**
Биотехнология	9	3	1		2		**15**
Компьютердик инженерия	2			5	1		**8**
Тамак аш инженериясы	4	1	2	4			**11**
Экологиялык инженерия	6		1	1			**8**
Химиялык инженерия	7	1	1	1	3		**13**
Математика	**63**	**5**	**6**	**13**	**6**	**1**	**94**

(2023-2024 окуу жылынын күзгү семестринин октябрь айына тиешелүү маалыматтар)

49-таблица. 2022-2023-окуу жылында өлкөлөр боюнча студенттердин саны			
№	**Өлкө**	**Студенттердин саны**	
		Орто жана жогорку кесиптик билим берүү программалары боюнча	**ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча**
1.	Ооганстан	35	7
2.	Азербайжан	4	0
3.	Кытай Эл Республикасы	1	0
4.	Казакстан	133	3
5.	Кыргызстан	4822	240
6.	Монголия	33	0
7.	Өзбекстан	70	1
8.	Орусия Федерациясы	62	4
9.	Тажикистан	85	0
10.	Түркия	250	118
11.	Түркмөнстан	14	3
12.	Корея	0	2
13.	Ирак	0	1
14.	Чили	0	1
15.	Франция	0	1
ЖАЛПЫ		**5509**	**381**

Бакалавр программасында окуган 1 студент кош/ кошумча адистик программасы аркылуу башка программалар боюнча да окуп жатат.

(2023-2024 окуу жылынын күзгү семестринин ноябрь айына тиешелүү маалыматтар)

50-таблица. Түркия Республикасы жана Кыргыз Республикасынан сырткары башка өлкөлөрдүн жараны болгон студенттердин бөлүмдөргө карата бөлүнүшү									
Түзүмдөр	**Ооганстан**	**Азербайжан**	**Кытай Эл Республикасы**	**Казакстан**	**Монголия**	**Өзбекстан**	**Орусия Федерациясы**	**Тажикистан**	**Түркмөнстан**
Гуманитардык факультет	0	2	1	30	4	8	2	6	5
Табигый илимдер факультети	0	0	0	2	0	4	2	1	2
Көркөм факультети	0	0	0	3	2	0	2	1	0
Экономика жана башкаруу факультети	8	0	0	9	4	13	10	16	2
Коммуникация факультети	6	0	0	9	1	3	7	2	0
Инженерия факультети	2	0	0	7	1	7	2	5	3
Ветеринария факультети	0	0	0	7	1	0	0	0	1
Айыл чарба факультети	0	0	0	0	0	1	1	2	0
Теология факультети	1	0	0	1	0	2	0	4	0
Спорт илимдери факультети	0	0	0	2	0	1	0	1	0
Туризм факультети	0	2	0	23	7	19	4	24	1
Чет тилдер жогорку мектеби	18	0	0	34	13	11	32	19	0
Орто кесиптик колледж	0	0	0	6	0	1	0	4	0
ЖАЛПЫ	**35**	**4**	**1**	**133**	**33**	**70**	**62**	**85**	**14**

51-таблица. Студенттерге бөлүнгөн квота жана анын толушу			
2023-2024	**Квотанын саны**	**Катталган студенттердин саны**	**Пайыздык катышы %**
Факультеттер	1835	1556	84,80%
Жогорку мектептер	-	-	-
Орто кесиптик колледж	330	232	70,30%
ЖАЛПЫ	**2165**	**1788**	**82,59%**

52-таблица. ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча студенттерге бөлүнгөн квота жана анын толушу (2023-2024-окуу жылынын күзгү семестри)						
2023-2024-окуу жылы	**Квотанын саны**		**Катталган студенттердин саны**		**Пайыздык катышы %**	
	Магистр.	**Докторант.**	**Магистр.**	**Докторант.**	**Магистр.**	**Докторант.**
Коомдук илимдер институту	127	38	74	19	59.6%	50%
Табигый илимдер институту	63	29	25	9	39,68	31,03
ЖАЛПЫ	**190**	**67**	**99**	**28**	**39,68**	**31,53**

53-таблица. 2022-2023-окуу жылында орто, жогорку кесиптик жана ЖОЖдон кийинки билим берүү программалары боюнча окуудан чыгарылган студенттердин саны		
	Бөлүм	**Саны**
БӨЛҮМДӨР	Психологиялык кеңеш жана көмөк	21
	Кытай тили жана адабияты	17
	Тарых	16
	Англис тили жана адабияты	10
	Орус тили жана адабияты	8
	Ислам таануу бөлүмү	7
	Түркология бөлүмү	6
	Социология бөлүмү	5
	Синхрондук котормо (кырг.-англ.)	4
	Синхрондук котормо (орусча-түркчө)	4
	Дин таануу бөлүмү	2
БӨЛҮМДӨР	Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	35
	Компьютердик инженерия бөлүмү	23
	Математика бөлүмү	12
	Электроника жана электр инженериясы	8
	Химиялык инженерия бөлүмү	6
	Экономика бөлүмү	4
	Өнөр жай инженериясы	4
	Экологиялык инженерия бөлүмү	3
	Биология бөлүмү	2
	Тамак-аш инженериясы бөлүмү	1
	Финансы жана банк иши	1
	Менеджмент бөлүмү	1
БӨЛҮМДӨР	Саякат иши жана гид кызматы бөлүмү	30
	Эл аралык бөлүмү	28
	Телерадио жана кинематография бөлүмү	13
	Туризм жана мейманкана иши бөлүмү	12
	Коом менен байланыш жана жарнама бөлүмү	11
	Журналистика бөлүмү	6

54-таблица. Манас СТЖБ – 2023 сынагынын туру боюнча абитуриенттердин саны (статистикалык маалымат)		
	I тур	**II тур**
Абитуриенттердин саны	2856	545
Документтерди тапшырган абитуриенттердин саны	2856	545
Университетке окууга өткөн абитуриенттердин саны *	1320	166

*(Университетке окууга өткөн айрым студенттер катталган жок)

55-таблица. 2022-2023-окуу жылында орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программалары боюнча окуудан чыгарылган студенттердин саны										
Окуудан чыгаруунун себеби	**Өз каалоосу**	**Сабакка катталбагандык**	**Окууда жетишпе**	**Сабакка катышпа**	**Тартип жазасы**	**Башка универси тетке**	**Башка**	**Жалпы**	**Студенттердин саны**	**Пайыздык катыш %**
Студенттердин саны	408	119	11	116	0	3	3	660	5510	11,98%
Коомдук илимдер институту	1	1	4	3	0	0	1	10	287	3,48%
Табигый илимдер институту	1	0	6	0	0	0	0	7	94	7,45%

Катталган бардык студенттер таблицага киргизилген.

56-таблица. Тартип жазасын алган студенттердин саны жана алган жазалары							
	Окуудан чыгаруу	**2 семестрге окуудан четтетүү**	**1 семестрге окуудан четтетүү**	**1 аптадан 1 айга чейин окуудан четтетүү**	**Сөгүш**	**Эскертүү**	**Жалпы**
Орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программалары			1	14	1		**16**

Стипендиянын түрлөрү

1. Кирүү сынагынын жыйынтыгына ылайык берилген стипендия:

Бул даярдоо курсунан тартып 1-курстун биринчи семестрине чейин төмөндө белгиленген шарттарга ылайык бериле турган стипендия болуп саналат. Студент бул категориялардын биринен гана стипендия алат. Кирүү сынагына ылайык берилген стипендияны алган студенттер биринчи курстун экинчи семестринен тартып окуудагы жетишкендиктер үчүн стипендияга ээ болушат.

а) Биринчи категориядагы стипендия: Манас-СТЖСнын (студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы) бир түрү (коомдук/табигый илимдер/жалпы билим берүү) же КРнын Жалпы республикалык тестирлөөсүнүн (Грант/ ЖРТ) жыйынтыктары боюнча тизмеде биринчи 50 орунду ээлеген жана Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан уюштурулган олимпиадаларда ар бир илимий багыт боюнча алгачкы үч орунду ээлеген студенттер менен ТРнын Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы боюнча тизмеде тургандардын алгачкы 15 пайызын түзгөн жана университеттин каттоосунан өткөн студенттерге берилүүчү стипендия.

b) Экинчи категориядагы стипендия: Манас-СТЖСнын (студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы) бир түрү (коомдук/табигый илимдер/жалпы билим берүү) же КРнын Жалпы республикалык тестирлөөсүнүн (Грант/ ЖРТ) жыйынтыктары боюнча тизмеде экинчи 50 (51-100) орунду ээлеген студенттер менен ТРнын Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы боюнча тизмеде тургандардын алгачкы 20 пайызын түзгөн жана университеттин каттоосунан өткөн студенттерге берилүүчү стипендия.

2. Жөлөк стипендиясы:

Университетке Түркия жана Кыргызстандан башка мамлекеттерден кабыл алынган студенттерге окуудагы жетишкендик боюнча стипендиясынын биринчи категориясына жараша даярдоо курсунда жана биринчи курстун биринчи семестринин аягына чейин берилүүчү стипендия. Жөлөк стипендиясын алган студенттер биринчи курстун экинчи семестринен тартып, окуудагы жетишкендик боюнча стипендияга алуу укугуна ээ болушат.

3. Окуудагы жетишкендик боюнча стипендия:

Биринчи курстун экинчи жарым жылдыгынан тарта жана ар бир жарым жылдыктын аягында студенттердин окуудагы жетишкендиктери эске алынып берилген стипендия.

a) Биринчи категориядагы стипендия: Орточо жетишкендик баллы 3.50-4.00 ортосунда болгон студенттерге берилүүчү стипендия.

b) Экинчи категориядагы стипендия: Орточо жетишкендик баллы 3.00-3.49 ортосунда болгон студенттерге берилүүчү стипендия.

4. Улуттук спортчуларга берилүүчү стипендия:

Кыргыз Республикасы менен Түркия Республикасынын атынан эл аралык таймаштарда олимпиадалык спорт оюндарына катышкан жана “улуттук спортчу” наамына ээ болгондорго “кирүү сынагына ылайык стипендиясынын” 1-категориясы боюнча даярдоо курсунда жана биринчи курстун биринчи семестринин аягына чейин берилүүчү стипендия. Бул стипендия биринчи курстун экинчи семестринен тартып, орточо жетишкендик баллы 2.50дөн жогору болгон студенттерге төлөнөт. Бул стипендияны алган студенттер университет ылайык көргөн университеттердин ортосундагы таймаштарга Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин атынан катышууга милдеттүү. Болбосо, стипендия төлөнбөйт. “Улуттук спортчу” стипендиясын алуу үчүн студент тийиштүү министрлик же федерациядан алган акыркы 3 (үч) жылдын ичинде “улуттук спортчу” экендигин тастыктаган документи жана арызы менен кайрылышы керек. Бул документ университеттин Башкаруу кеңеши тарабынан бекитилиши зарыл.

57-таблица. Орто жана жогорку кесиптик билим берүү программаларында окуп, стипендия алган студенттердин саны *

Стипендиянын түрү	Стипендиянын өлчөмү (сом)	Студенттердин саны
Окуудагы жетишкендин боюнча стипендия	4.800	316
Кирүү сынагынын жыйынтыгына ылайык берилген стипендия	4.800	25
“Улуттук спортчу” стипендиясы	4.800	4
КРнын ЖРТ жыйынтыгы менен окууга өткөндөр (КР тарабынан төлөнөт)	800	4
ЖАЛПЫ	**15.200**	**349**

*(Булак: 2023-жылдын март айына тиешелүү маалымат)

58-таблица. ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларында окуп, стипендия алган студенттердин саны

	Магистратура		Докторантура	
Стипендиянын түрү	Өлчөмү (сом)	Студенттердин саны	Өлчөмү (сом)	Студенттердин саны
ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларына кирүү сынагына ылайык стипендия *	7200	34	9600	5
ЖОЖдон кийинки билим берүү программаларында окуудагы жетишкендик боюнча стипендия **	7200	18		
БАРДЫГЫ	**374.400**	**52**	**48000**	**5**

*(Булак: Коомдук илимдер институтунун 2022-2023-окуу жылынын май айына тиешелүү маалыматтары)

**(Булак: Табигый илимдер институтунун 2022-2023-окуу жылынын май айына тиешелүү маалыматтары)

59-таблица. Орто кесиптик билим берүү жана бакалавр программаларын аяктаган бүтүрүүчүлөрдүн саны				
Окуу жылы	ТР жараны	КР жараны	Башка өлкөлөрдүн жараны	БАРДЫГЫ
2014-2015	66	534	17	**617**
2015-2016	66	611	17	**694**
2016-2017	54	657	18	**729**
2017-2018	69	677	35	**781**
2018-2019	52	584	32	**668**
2019-2020	55	906	28	**989**
2020-2021	42	805	32	**879**
2021-2022	30	770	34	**834**
2022-2023	25	807	55	**887**

60-таблица. Коомдук илимдер институтун бүтүргөн студенттердин саны									
Окуу жылы	Магистратура				Докторантура				БАРДЫГЫ
	ТР	КР	Башка	Жалпы	ТР	КР	Башка	Жалпы	
2013-2014	13	16	2	**31**	5	3	0	**8**	**39**
2014-2015	13	18	0	**31**	4	4	0	**8**	**39**
2015-2016	1	14	0	**15**	4	9	0	**13**	**28**
2016-2017	6	11	4	**21**	4	6	1	**11**	**32**
2017-2018	7	23	0	**30**	2	5	0	**7**	**37**
2018-2019	6	31	0	**37**	3	3	0	**6**	**43**
2019-2020	11	27	0	**38**	4	3	0	**7**	**45**
2020-2021	11	26	1	**38**	5	0	0	**5**	**43**
2021-2022	11	32	1	**44**	2	2	0	**5**	**49**
2022-2023	13	36	4	**53**	4	1	0	**5**	**58**

61-таблица. Табигый илимдер институтун бүтүргөн студенттердин саны									
Окуу жылы	Магистратура				Докторантура				БАРДЫГЫ
	ТР	КР	Башка	Жалпы	ТР	КР	Башка	Жалпы	
2014-2015	2	13	0	**15**	1	0	0	**1**	**16**
2015-2016	0	15	0	**15**	1	1	0	**2**	**7**
2016-2017	2	4	0	**6**	0	4	0	**4**	**10**
2017-2018	0	17	0	**17**	0	1	0	**1**	**11**
2018-2019	2	24	0	**26**	0	1	0	**1**	**27**
2019-2020	0	15	1	**16**	1	0	0	**1**	**17**
2020-2021	0	22	0	**22**	1	0	0	**1**	**23**
2021-2022	0	29	0	**29**	0	2	0	**2**	**31**
2022-2023	0	13	0	**13**	0	2	0	**2**	**15**

62-таблица. Окуу жылына карата ар бир окутуучуга туура келген студенттердин саны				
Окуу жылы	**Программанын саны**	**Студенттердин саны**	**Окутуучу**	**Ар бир студентке туура келген окутуучу %**
		(A)	**(B)**	**(A/B)**
2013-2014	46	4.482	525	7,95
2014-2015	46	4.802	492	9,11
2015-2016	46	5.037	514	9,34
2016-2017	46	5.277	552	9,13
2017-2018	46	5.468	536	9,85
2018-2019	51	5.561	501	10,91
2019-2020	51	5.691	533	10,43
2020-2021	51	5.719	544	10,46
2021-2022	51	5.440	490	11,10
2022-2023	51	5.510	474	11,62

63-таблица. Окуу жылына карата ар бир илимий даражага ээ окутуучуга туура келген студенттердин саны				
Окуу жылы	**Программанын саны**	**Студенттердин саны**	**Илимий даражага ээ окутуучу**	**Ар бир студентке туура келген илимий даражага ээ окутуучу**
		(A)	**(B)**	**(A/B)**
2021-2022	51	5440	222	24,50
2022-2023	51	5510	232	23,75

64-таблица. 2022-2023- жана 2023-2024-окуу жылында (күзгү семестр) студент алмашуу программасынын алкагында келген студенттер			
Орхун алмашуу программасы			
Окуу жылы	**Студентти жиберген университет**	**Бөлүмү**	**Студенттердин саны**
2022-2023	Ататүрк университети	Орус тили жана адабияты	2
2022-2023	Ататүрк университети	Түркология	2
2022-2023	Ататүрк университети	Саякат иши жана гид кызматы	2
2022-2023	Ататүрк университети	Журналистика	1
2022-2023	Б.Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек Эл аралык университети	Англис тили жана адабияты	1
2022-2023	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Журналистика	1
2022-2023	Эге университети	Түркология	2
2022-2023	Эге университети	Саякат иши жана гид кызматы	1
2022-2023	Ахмет Йесеви университети	Дин таануу	5
2023-2024 (күзгү семестр)	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Электроника жана электр инженериясы	2

2023-2024 (күзгү семестр)	Ататүрк университети	Орус тили жана адабияты	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Ататүрк университети	Ресторан иши жана кулинардык өнөр	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Англис тили жана адабияты	3
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Телерадио жана кинематография	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ахмет Йесеви университети	Англис тили жана адабияты	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ахмет Йесеви университети	Журналистика	1
Эки тараптуу кызматташуу аркылуу алмашуу программасы			
2022-2023	Ош мамлекеттик университети	Англис тили жана адабияты	4
2022-2023	Ош мамлекеттик университети	Тарых	2
2022-2023	Ош мамлекеттик университети	Эл аралык мамилелер	2
2022-2023	Ош мамлекеттик университети	Синхрондук котормо	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ош мамлекеттик университети	Англис тили жана адабияты	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Ош мамлекеттик университети	Синхрондук котормо	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Ош мамлекеттик университети	Эл аралык мамилелер	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ош мамлекеттик университети	Компьютердик инженерия	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ош мамлекеттик университети	Дин таануу	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Египеттеги “Нур-Мубарак” ислам маданияты университети	Дин таануу	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Өзбекстан Мамлекеттик көркөм өнөр жана маданият институту	Телерадио жана кинематография	3

65-таблица. 2022-2023- жана 2023-2024-окуу жылында (күзгү семестр) студент алмашуу программасынын алкагында кеткен студенттер

Орхун алмашуу программасы			
Окуу жылы	**Студентти кабыл алган университет**	**Бөлүмү**	**Студенттердин саны**
2022-2023	Азербайжан архитектура жана курулуш университети	Экологиялык инженерия	2
2022-2023	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Журналистика бөлүмү	1
2022-2023	Л.Н. Гумилев атындагы Евразия улуттук университети	Журналистика бөлүмү	1
2022-2023	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Өнөр жай инженериясы	1
2022-2023	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Экономика	2

2022-2023	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Химиялык инженерия бөлүмү	2
2022-2023	Ататүрк университети	Тарых	1
2022-2023	Бурсадагы Улудаг университети	Өсүмдүктөрдү коргоо бөлүмү	1
2022-2023	Эге университети	Англис тили жана адабияты	1
2022-2023	Эге университети	Коом менен байланыш жана жарнама	2
2022-2023	Эге университети	Эл аралык мамилелер	1
2022-2023	Эге университети	Компьютердик инженерия	1
2022-2023	Эге университети	Саякат иши жана гид кызматы	1
2022-2023	Эге университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2022-2023	Эге университети	Колдонмо математика жана информатика	1
2022-2023	Эге университети	Финансы жана банк иши	1
2022-2023	Эге университети	Телерадио жана кинематография	1
2022-2023	Эге университети	Дене тарбия жана спорт мугалими	1
2022-2023	Эге университети	Ислам таануу	1
2022-2023	Гази университети	Компьютердик инженерия	1
2022-2023	Каппадокия университети	Синхрондук котормо	3
2022-2023	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Түркология	1
2022-2023	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Финансы жана банк иши	1
2022-2023	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Экономика	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Компьютердик инженерия	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Саякат иши жана гид кызматы	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Экономика	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Синхрондук котормо	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Химиялык инженерия	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Эл аралык мамилелер	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Коом менен байланыш жана жарнама	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ататүрк университети	Англис тили жана адабияты	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ататүрк университети	Тарых	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Аланиядагы Алааддин Кейкубат университети	Экономика	1

2023-2024 (күзгү семестр)	Нигдедеги Омер Халисдемир атындагы университет	Экономика	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Биология	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Бурсадагы Улудаг университети	Музыкалык өнөр	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Бурсадагы Улудаг университети	Ветеринария	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Бурсадагы Улудаг университети	Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү бөлүмү	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Сивас республикалык университет	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Журналистика бөлүмү	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Эге университети	Тамак аш инженериясы бөлүмү	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Баку мамлекеттик университети	Орус тили жана адабияты	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Мектепке чейинки билим берүү программасы	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Түркология	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Биология	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Биология	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Орус тили жана адабияты	2
2023-2024 (күзгү семестр)	Хожа Ахмет Ясави атындагы Казак-Түрк эл аралык университети	Менеджмент	1
Эки тараптуу кызматташуу аркылуу алмашуу программасы			
2022-2023	Сулейман Демирель атындагы университет	Ислам таануу	15
2022-2023	Сулейман Демирель атындагы университет	Дин таануу	5
2022-2023	Кумамото университети	Химиялык инженерия бөлүмү	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Анкара университети	Дин таануу	1
2023-2024 (күзгү семестр)	Ош мамлекеттик университети	Ислам таануу	2

1.8.2. Медициналык кызматтар

Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгынын курамында ачылган ден соолук борбору 1999-жылдан тарта студенттерге, кызматкерлерге жана алардын үй-бүлө мүчөлөрүнө медициналык кызматтарды көрсөтүп келет. 2021-жылы университеттин Ч.Айтматов атындагы кампусунда жайгашкан имараттардын бири жаңыланып, Шейит Эрен Бүлбүл атындагы ден соолук борбору жана COVID-19 диагностика борбору пайдаланууга берилген. 2021-жылдын 10-мартында Түркия Республикасынын Кыргызстандагы элчилигинин өкүлдөрү менен Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министринин катышуусунда расмий түрдө ачылган. 2021-жылдын 24-мартынан тарта университеттин Камкорчулар кеңешинин чечими менен Түркия Республикасынын Кыргызстандагы элчилигине караштуу Бишкек түрк башталгыч мектептин, орто мектептин, Имам Хатип орто мектептин, “Анадолу” кыргыз-түрк лицейинин, “Анадолу” кыргыз-түрк кесиптик кыздар лицейинин, ТОМЕРдин кызматкерлери жана алардын үй-бүлөлөрү (жубайы, балдары, ата-энеси) ден соолук борборунун лицензиясында көрсөтүлгөн медициналык кызматтардан пайдалана алышат. 2022-жылдын 13-январынан тарта гематология жана биохимия лабораториялары өз ишмердүүлүгүн жүргүзө баштаган.

Кыргыз Республикасынын мыйзамына ылайык жабдылган ден соолук борбору Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигинен 2021-жылдын 09-мартындагы № 3841 лицензия алган.

КРнын Саламаттыкты сактоо министрлигинин 2022-жылдын 23-майындагы № 6 чечими менен ден соолук борборубуз PCR COVID-19, гематология жана биохимия лабораториялары үчүн 2022-жылдын 01-августундагы № 924 лицензия алган.

Медициналык кызматтар университетибиздин эки башка жеринде (башкы имаратта жана Ч. Айтматов атындагы кампуста) көрсөтүлөт.

Студенттик жатаканаларда 4 өзүнчө медпункт (кыздар жана уландар үчүн) бар:

-В корпусунда 3 медпункт: уландар үчүн 12 орундук 2 медпункт, кыздар үчүн 4 орундук 1 медпункт;

-А корпусунда кыздар үчүн 5 орундук 1 медпункт.

Ден соолук борборунда 6 врач, 1 лаборант жана 8 медайым эмгектенет. Ден соолук борбору суткасына 24 саат, жумасына 7 күн иштейт.

66-таблица. Студенттерге жана кызматкерлерге медициналык кызмат көрсөтүүлөр

	Кызматкер	**Студент**	**Башка бейтаптар (ТРнын элчилигине караштуу уюмдар/ мекемелер)**	**Жалпы**
Тез жардам кызматы	1	13	0	14
Операция болгондордун саны	7	23	0	30
Амбулатордук жол менен дарылангандардын саны	1.407	5.070	406	6.883
Педиатрия	474	0	0	474
Анализдердин саны	133	360	94	587
БАРДЫГЫ	**2.022**	**5.466**	**500**	**7.988**

67-таблица. Медпункттун кызматкерлеринин саны

	Эркек	Аял
Врач	1	5
Медицина кызматкери	0	9
БАРДЫГЫ	**1**	**14**

1.8.3. Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү кызматы

Психологиялык кеңеш жана көмөк көрсөтүү борбору 2000-2001-окуу жылында ачылып, ректоратка караштуу өз алдынча борбор катары иш жүргүзө баштаган. Анда алгач борбордун жетекчиси жана эки психолог иштеген. Кийинчирээк ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгына караштуу борбор болуп, анда 1 мүдүр, 1 психолог жана 1 кызматкер иштей баштаган.

2012-2013-окуу жылында (март айында) борбордун аталышы Студенттердин инсандык өнүгүү жана кеңешүү борбору болуп өзгөртүлүп, 2013-2014-окуу жылында студенттик жатакананын А корпусунда жайгашкан кеңседе өз ишин улантып келет.

Биз студенттерге жалаң гана заманбап билим бербестен, ошондой эле алардын психологиялык жана социалдык өнүгүүсүн камсыздоону, психикалык саламаттыгын сактоону жана окуудагы жетишкендиктерин артырууга салым кошууну көздөйбүз. Студенттердин жеке жана социалдык өнүгүүсүндө, билим алуусунда жана кесиптик өнүгүүсүндө алдыга максаттарды коюу, чечимдерди кабыл алуу, шартка көнүү, пайда болгон көйгөйлөрдү чечүү маселелери боюнча аларга кыска жана узак мөөнөттүү жеке психологиялык кеңеш берүү кызматын көрсөтүү, өткөрүлгөн семинарлар тууралуу студенттерге маалымат берүү; бул маселелер боюнча тиешелүү топторду түзүү аркылуу топтун ичинде психологиялык кеңеш же топтун ичинде багыт берүү кызматтарын көрсөтүү.

- Көрсөтүлгөн медициналык кызматтар: шашылыш медициналык жардам жана амбулатордук дарылоо, текшерүү жана диагностика кылуу, дарылоо, өнөкөт оорулары бар бейтаптарды көзөмөлдөө;
- Жүргүзүлгөн профилактикалык иш-чаралар: ар кандай мезгилдүү медициналык текшерүүлөр, студенттер үчүн актуалдуу маселелер боюнча семинарлар (аялдардын ден соолугу, кургак учук, менингококк инфекциясы, өздүк гигиена, педикулез жана котур, гепатит, тамеки чегүүнүн, алкоголдук жана баңги заттарды колдонуунун зыяндары, кызамык, кызамык, суу чечек) уюштурулат.
- Лабораториялык изилдөөлөр: ПЦР тести, кан анализи (биохимия жана гемограмма) жана заара анализи.
- Ден соолук борборунда колдонулуучу медициналык аспаптарды жана материалдарды стерилдөө иштери жүргүзүлөт.
- Ар бир окуу жылынын башында керектүү дары-дармектер, медициналык жабдуулар, лабораториялар үчүн реактивдер тиешелүү түзүм тарабынан сатып алынат.
- Университетибизде өткөрүлүүчү бардык иш-чараларда жана сынактарда учурунда медициналык кызмат көрсөтүлөт.
- Борборубуздун кызматкерлери үчүн ар түрдүү темада маалымат жыйындары уюштурулуп турат.
- Шейит Эрен Бүлбүл атындагы ден соолук борборунун кызматкерлери өз адистиги боюнча квалификациялык категориясын жогорулатуу үчүн Кыргыз мамлекеттик медициналык кайра даярдоо жана квалификацияны жогорулатуу институту окуудан өтүүдө.
- 2023-жылдын 4-майында Кыргыз Республикасынын Саламаттыкты сактоо министрлигине караштуу Бишкек шаарынын Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл борбору тарабынан борборубузда лабораториялык жана инструменталдык текшерүүлөр жүргүзүлгөн.
- 2023-жылдын 09-июлунда Манас университине кирүү сынагында медициналык кызмат көрсөтүлгөн.
- 2023-жылдын 17-июлунан 18-июлуна чейин спорт илимдери факультети тарабынан өткөрүлгөн "Өзгөчө жөндөмдүүлүктү аныктоо" сынагында медициналык кызмат көрсөтүлгөн.
- 2023-жылдын 17-18-август күндөрүндө Шейит Эрен Бүлбүл атындагы ден соолук борборунда зыяндуу курттарга жана кемирүүчүлөргө каршы дары чачуу иштери жүргүзүлгөн.
- 2023-жылдын 1-сентябрынан тарта 2023-2024-окуу жылы үчүн университетке каттоо учурунда даярдоо курсунун студенттери медициналык кароодон өткөрүлгөн.
- 2023-жылдын 19-октябрынан тарта ден соолук борборунун биохимия жана гематология лабораторияларында акы төлөнүүчү кызмат ачылган.

- 2023-2024-окуу жылында дене тарбия жана спорт сабагына катышуу үчүн бардык факультеттердин жана жогорку мектептин 1-курсунун студенттери менен спорт илимдери факультетинин бардык курстарынын студенттерине ЭКГ жасалган.
- 2023-жылдын 11-13-октябрында окуу жайыбызда өткөрүлгөн “Түрк элдеринин салттуу спорттук оюндары” аттуу эл аралык симпозиумунда жана түрк дүйнөсүнүн университеттеринин ассоциациясынын спорт оюндарында медициналык кызмат көрсөтүлгөн.
- 2023-жылдын 16-октябрында саат 18:00дө Т.Сатылганов атындагы Кыргыз Улуттук филармониясында өткөрүлгөн 2023-2024-окуу жылынын ачылыш аземинде медициналык кызматтар көрсөтүлгөн.
- 2023-жылдын 25-октябрында ден соолук борборунун кызматкерлери «Манас» университетинин атынан «Акниет» балдар үйүнө атайын зыярат кылышкан.
- 2023-жылдын 3-ноябрында “Ата-Бейит” улуттук мемориалдык-мемориалдык комплексинде окуу жайыбыз тарабынан өткөрүлгөн “7-8-ноябрь жана ата-бабаларды эскерүү күнү” программасынын алкагында медициналык кызмат көрсөтүлгөн.
- 2023-жылдын 16-ноябрынан 24-ноябрына чейин Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлигинин Мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл борбору тарабынан университеттин окуу имараттарында, студенттик жатаканаларында, ден соолук борборунда мезгил-мезгили менен санитардык көзөмөл жүргүзүлгөн.
- Шейит Эрен Бүлбүл атындагы ден соолук борборунда жайгашкан рентген кабинетин иштетүүгө уруксат алуу үчүн 2023-жылдын 27-ноябрында Улуттук онкология борбору тарабынан метрологиялык текшерүү жүргүзүлүп, 2023-жылдын 25-декабрында Кыргыз Республикасынын Саламаттык сактоо министрлигине караштуу Бишкек шаарынын мамлекеттик санитардык-эпидемиологиялык көзөмөл борборунан Шейит Эрен Бүлбүл атындагы ден соолук борборунда жайгашкан рентген кабинетин иштетүү уруксаты алынган.
- 2023-2024-окуу жылы үчүн университеттин бардык кызматкерлери медициналык кароодон өтүп, иштөөгө уруксат алышкан (Бардыгы 795 адам).
- Ден соолук борборунун кызматкерлери университеттин коомдук турмушуна (спорттук иш-чаралар, ар кандай экскурсиялар жана зыяраттар, бак-дарактарды отургузуу, айлана-чөйрөнү коргоо боюнча иш-чаралар) активдүү катышышат.

2023-каржы жылында борбордун кызматтарынан бардыгы болуп 1.222 студент пайдаланган.

<table>
<tr><th colspan="4">68-таблица. Студенттердин инсандык өнүгүү жана кеңешүү борборунун кызмат көрсөтүүлөрү</th></tr>
<tr><th></th><th>Кыз</th><th>Эркек</th><th>Жалпы</th></tr>
<tr><td>Жеке психологиялык кеңеш берүү кызматы</td><td>131</td><td>15</td><td>146</td></tr>
<tr><td>Багыт берүү кызматтары</td><td>482</td><td>38</td><td>520</td></tr>
<tr><td>Өнүктүрүүчү психологиялык билим берүү программалары</td><td rowspan="3">0</td><td rowspan="3">0</td><td rowspan="3">513</td></tr>
<tr><td>Топтун ичинде психологиялык терапия</td></tr>
<tr><td>Семинар</td></tr>
<tr><td>«Биринчи психологиялык жардам» семинары (Студенттик жатакананын кызматкерлери үчүн)</td><td>0</td><td>0</td><td>20</td></tr>
<tr><td>К.Тилебалиев атындагы жетим жана ата-энесинин камкордугусуз калган мектеп-интернаттарына зыярат кылуу</td><td>0</td><td>0</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Басылма материалдарды таратуу кызматы</td><td>3</td><td>0</td><td>3</td></tr>
<tr><td>БАРДЫГЫ</td><td>616</td><td>53</td><td>1.222</td></tr>
</table>

1.8.4. Жатакана кызматтары

Бөлмөлөрдө сабакка даярдануу үчүн стол, отургуч, китеп текчеси жана башка буюмдар бар.

Бөлмөдөн башка жерде сабак окууну каалагандар үчүн студенттик жатакананын А корпусунун ар бир кабатында 1ден, Б корпусунда 2ден 60 орундук окуу залдары жайгашкан. Китепкана жана

компьютер бөлмөлөрүндө чексиз интернет бар. Китепкана жана компьютер бөлмөлөрү түнкү 23.00гө чейин иштейт. Студенттердин маданий жана спорттук иш-чараларын колдоо максатында теннис жана бильярд залдары бар.

Театралдык оюн-зооктор, спорттун түрлөрү боюнча турнирлер, семинар жана башка иш-чаралар өткөрүлүп турат. Кыз жана улан студенттер үчүн өзүнчө мечиттер каралган. Студенттик жатаканалар жуманын ичинде түнкү саат 23.00дө, жуманын аягында жана расмий майрам күндөрү саат 24.00дө жабылат. Эртең менен саат 06.00дө ачылат.

Студенттердин окуудагы жетишкендиктерине алардын студенттик жатаканага ор жайгашуусуна таасирин тийгизет. Ошондуктан студенттер GPA деңгээлин жогору кармоого аракет кылышат. Студенттердин сабакта активдүүлүгүн жогорулата алуусу үчүн аларга түрк дүйнөсүнүн улуттук окуу жана маектешүү жайында жуманын ар бир күнүндө эртең менен акысыз тамак берилет. Күн сайын күндүз жана кечинде бардык бөлмөлөр текшерилип, тынчтыкты буза турган жагдайлардын алды алынып, бар болгон техникалык көйгөйлөр жоюлат.

Кайгыруу, тынчсыздануу, стресс жана башка көйгөйлөрү бар студенттер жардам алуу үчүн тийиштүү түзүмдөргө жөнөтүлөт. Студенттердин жакшы окуусуна шарт түзүү үчүн жылуулук, ысык суу, муздак суу, электр жарыгы, тазалык ж.б.у.с. күн сайын текшерилип, кемчиликтери жоюлат. Жайкы мезгилде (июль-август) сырдоо, жалпы тазалоо, жалпы оңдоо жана дары чачуу иштери жүргүзүлүп, жатаканалар жаңы окуу жылына даярдалат.

Жатаканалар күн сайын күнүнө 2 жолу тазаланат. Тазалык кызматкерлери жалпы тазалоо иштерин айына бир жолу жүргүзүшөт. Студенттер өздөрүнүн бөлмөлөрүн күн сайын иреттешет, ал эми жатакананын кызматкерлери тазалыкты көзөмөлдөп турушат.

Студенттердин ден соолугу күнү-түнү текшерилип турат. Ооруп калган студенттер ден соолук борборуна жөнөтүлөт. Кароого муктаж болгон студенттер атайын бөлмөлөргө сакайып кеткенче жайгаштырылат.

Жатаканага кабыл алуу:

Окуу жайыбызга башка өлкөлөрдөн келген даярдоо курсунун студенттерине, «Мевлана» же «Орхун» алмашуу программалары боюнча келген студенттерге эч кандай талап коюлбастан, студенттик жатаканадан орун берилет. Даярдоо курсун бүтүргөндөн кийин алар баалоо системасына киргизилип, студенттик жатаканага жазыла алышат.

Баалоо системасы

Кыргыз жараны болгон жана даярдоо курсун аяктаган чет өлкөлүк студенттер жатаканада жашагысы келсе, жыл сайын май айында онлайн арыз толтуруу менен мүдүрлүккө расмий түрдө кайрыла алышат. Бул арыз студенттин жашаган жеринин Бишкек шаарынан болгон алыстыгы, ата-энесинин дүйнөдөн кайткандыгы, майып болгондугу же ажырашкандыгы, студенттин орточо жетишкендик баллы, окуган курсу, университетте окуган бир туугандардын саны, өткөн жылы чогуу жашоо эрежелерине ылайык жүрүм-туруму үчүн алган жазалардын же сыйлыктардын саны тууралуу баллоо критерийлерин камтыйт. Ошондой элеКыргыз-Түрк «Манас» университетинин иш-чараларына активдүү катышкан студенттерге кызыктыруучу упайлар берилет.

Жатакана акысы:

Студенттик жатакананын айлык акысы төмөнкүдөй:

- А корпусунда: 1500 сом (айлык)
- В жана С корпустарында: 1200 сом (айлык)

Ар бир студенттен жылына 2500 сом депозит алынат. Эгерде студент студенттик жатакананын мүлкүнө зыян келтирбесе, ал жатаканадан чыгып жатканда депозит кайтарылып берилет.

Жатаканадан чыгарылып жаткан же өз каалоосу менен кетип жаткан студент адегенде жатаканага каттоо учурунда ага өткөрүлүп берилген буюмдарды толук жана бүтүн бойдга кайтарып берүүгө милдеттүү. Буюмдарда кандайдыр бир кемчиликтер же мүчүлүштүктөр аныкталса, алар студент тарабынан компенсацияланат же депозиттин суммасынан кармалат.

Кир жуучу бөлмөлөр

Студенттик жатаканалардын «А» жана «Б» корпустарында жайгашкан кир жуучу жайларда студенттердин жеке кийимдеринин бир килограммы 25 сомго жуулат, шейшептер эки жумада бир жолу акысыз алмаштырылат. Ошондой эле студенттер кир жуучу жайларда бар үтүктөрдү бекер колдоно алышат. Жылдын аягында бардык жууркандар, үстүңкү шейшептер, астыңкы шейшептер, жаздык каптар, пардалар ж.б.у.с. кездемелер жаңы окуу жылына даяр болушу үчүн жуулуп, кургатылат. Мындан тышкары кир жуучу жайда университеттин башка түзүмдөрүнө тиешелүү желектер, дасторкондор, пардалар, фартуктар, костюмдар ж.б. акысыз жуулат.

Окуу жана компьютердик залдар: Окуу залдары күн сайын 08:30дан 24:00гө чейин, сынак учурунда түнкү саат 02:00гө чейин иштейт. Студенттик жатакананын А корпусунда 60 орундук 5 окуу залы, ал эми В корпусунда 100 орундук 2 окуу залы бар.

Теннис жана бильярд залы: Студенттик жатакананын А корпусунун биринчи кабатындагы залда 2 теннис жана 1 бильярд үстөлдөрү бар. Эгер студенттер оюн ойноону каалашса, ошол жерде иштеген студент менен бир убакытты белгилеп, акысын төлөп ойной алышат.

Намазканалар: студенттик жатакананын А корпусунда кыздар жана уландар үчүн 2 даана, В корпусунда ортосу тосмо менен бөлүнгөн 1 намазкана орун алган.

Кампалар: Студенттик жатакананын А корпусунун подвалында эркектер үчүн 1 даана, 2-, 4- жана 5-кабатында кыздар үчүн 3 даана; В корпусунун биринчи кабатында кыздар жана эркектер үчүн 1 кампа орун алган. Студенттер өз бөлмөлөрүнө батпай калган же колдонулбаган чемодан,
сумка жана башка буюмдарды кампага жайгаштыра алышат. Үстөл тенниси жана бильярд үстөлдөрүн оңдоп-түзөө үчүн орто кесиптик колледжинин өнөрканасына жөнөтүлөт.

Жыл ичинде берилген суроо-талап боюнча «LG» маркасындагы 4 даана 10 килограммдык кир жуугуч машина сатып алынып, А жана В корпустарынын кир жуучу жайларына орнотулган.

А жана В корпустарынын тышкы табличкалары жаңыланган.

69-таблица. Студенттик жатаканалардын сыйымдуулугу

Бөлмөдөгү орундун саны	Сыйымдуулугу (бөлмө)					Бөлмөлөрдүн жалпы саны	Керебеттердин жалпы саны	Орундун толушу
	2 орундук	4 орундук	5 орундук	6 орундук	8 орундук			
Студенттик жатакананын А корпусу (кыздар үчүн)	2	44	11	40	0	97	475	100%
Студенттик жатакананын А корпусу (уландар үчүн)	2	18	4	19	0	43	210	100%
Студенттик жатакананын В корпусу (кыздар үчүн)	0	52	0	0	0	52	208	100%
Студенттик жатакананын В корпусу (уландар үчүн)	0	10	0	17	15	42	262	100%
Студенттик жатакананын С корпусу (кыздар үчүн)	0	3	0	0	35	38	292	100%
Студенттик жатакананын А корпусу (эркектер үчүн)	0	0	0	0	0	0	0	0
БАРДЫГЫ	**4**	**127**	**15**	**76**	**50**	**272**	**1447**	**100%**

70-таблица. Жылдарга карата студенттик жатаканаларга жайгаштыруу		
Студенттик жатакананын А корпусу (кыздар үчүн)	**2022**	**2023**
Студенттик жатакананын А корпусу (уландар үчүн)	563	565
Студенттик жатакананын В корпусу (кыздар үчүн)	248	245
Студенттик жатакананын В корпусу (уландар үчүн)	205	229
Студенттик жатакананын С корпусу (кыздар үчүн)	274	279
Студенттик жатакананын А корпусу (эркектер үчүн)	260	242
Студенттик жатакананын А корпусу (кыздар үчүн)		
БАРДЫГЫ	**1550**	**1560**

Кызматтык турак жайларды башкаруу мүдүрлүгү

2000-2001-окуу жылында Студенттик жатаканалар мүдүрлүгүнө караштуу кызматтык турак жайларды жана конок үйлөрүн башкаруу иштери башталып, 24 батирлүү корпуста 22 даана кызматтык турак жай жана 2 конок үйү курулган.

2011-2012-окуу жылында 61 батирлүү кызматтык турак-жай колдонууга берилген. Студенттик жатакананын мүдүрлүгүнөн өзүнчө жаңы бөлүм ачылып, конок үйү, кызматтык турак жай жана коомдук тамактануу комплексин башкаруу мүдүрлүгү деп аталган. Бир жылдан кийин анын аталышы конок үйлөрүн жана кызматтык турак-жайларды башкаруу мүдүрлүгү деп өзгөртүлүп, анда 1 мүдүр, 2 кызматкер жана 2 кызматчы иштей баштап, университеттин кызматкерлерине жана конокторуна кызмат көрсөтө баштаган.

Университетте 61 батирлүү жана 24 батирлүү жатаканадан тышкары 9 кабаттуу имаратта жайгашкан төрт батир кызматтык турак жай катары пайдаланылат, батирлердин жалпы саны - 81. Кызматтык турак жайлар 1+1, 2+1, 3+1 жана дуплекс түрүндө болуп, академиялык жана административдик кызматкерлерге кызмат көрсөтөт.

61 батирлүү кызматтык турак жайда жайгашкан 7 батир конок үйү катары колдонулат. Конок үйлөрүндө телевизор (борбордук спутник системасы), 24 саат үзгүлтүксүз ысык суу жана кабелсиз интернет (wifi) бар.

Биздин түзүм университеттин конокторуна, кызматкерлерине жана алардын жакындарына кызмат көрсөтөт. Конок үйүбүздө эс алган коноктор эртең мененки тамактан тамактана алышат, ошондой эле ашкана, буфет ж.б. университеттин кызматтарынан пайдалана алышат.

Университеттин кызматкерлери жана алардын жакындары суткасына 15 АКШ доллары (бир киши үчүн); башка мекемелердин жана уюмдардын кызматкерлери суткасына 15 доллардан (бир киши үчүн) төлөшөт. Камкорчулар кеңешинин жана Текшерүү комиссиясынын мүчөлөрүнөн, ошондой эле университеттин иш-чараларына катышуу же долбоорунда иштөө үчүн чакырылгандардан эч кандай акы алынбайт.

Коноктор акыны АКШ долларынын күнүмдүк курсу боюнча Демирбанк аркылуу сом менен төлөй алышат.

71-таблица. Конок үйлөрү			
	Даана	**Жабык аянт (м²)**	**Сыйымдуулугу (орундук)**
Конок үйлөрү	8	918,6	8 эки орундуу, 28 бир орундуу керебет
БАРДЫГЫ	**8**	**918,6**	**36**

72-таблица. Lojmanların Dağılımı			
Сыйымдуулугу	**Толгон орундар**	**бош**	**Жабык аянт (м²)**
1 бөлмөлүү	4	0	132
2 бөлмөлүү	10	0	643
3 бөлмөлүү	34	1	3.352
4 бөлмөлүү	24	0	2.677
3 бөлмөлүү дуплекс	2	2	358,4
4 бөлмөлүү дуплекс	3	1	413,2
БАРДЫГЫ	**77**	**4**	**7.575,60**

Студенттик жатакананын С корпусунда жайгашкан бир бөлмөлүү 4 батир кызматтык турак жай катары колдонулат. Кызматтык турак жайлар санына жараша: 2 бөлмөлүү 1+1, 3 бөлмөлүү 2+1, 4 бөлмөлүү 3+1 түрүндө болот. Дуплекс бөлмөлөр 24 батирлүү кызматтык турак жайларда гана бар.

1.8.5. Тамак-аш менен тейлөө кызматы

Студенттердин, академиялык жана административдик кызматкерлердин тамак-ашка болгон муктаждыктарын канааттандыруу үчүн кампустун аймагында 5 ашкана, 9 буфет, 1 түрк дүйнөсүнүн маектешүү жайы, 1 “Оба" чай бакчасы, 1 кышкы бакча, 1 “Бешбармак” чатыры, 1 кичи маркет, 2 чай менен тейлөө жайы, 1 көп функционалдуу конференц-зал бар. Студенттер жана кызматкерлер үчүн ашканаларда тамактын 4 түрү, буфеттерде нан азыктарынын кеңири спектри (самса, булочка, симит, кекс, котлета, лахмажун, пицца, пиде, блины, печенье, десерт, пирожное ж.б.), салаттар жана муздак/ысык суусундуктар берилет.

Студенттер тамак-ашка болгон муктаждыктарын тез арада канааттандыра алуусу үчүн күн сайын саат 08:00дөн 23:00гө чейин түрдүү азыктар жана суусундуктар сатылат. Сатууга сунушталган азыктардан жана суусундуктардан үлгүлөр алынып, санитардык эрежелерге ылайык 72 саат сакталат жана көзөмөлдөнөт.

Университеттин коомдук, маданий жана спорттук иш-чараларына активдүү катышкандарга иш-чаранын жүрүшүндө эртең мененки тамак, чай, кофе, түшкү жана кечки тамактар, таңгакталган тамак-аштар (сэндвич, бутерброд, гамбургер ж.б.) берилет.

Тамак-аш менен тейлөө кызматында иштеген бардык кызматкерлер атайын кийим (униформа, колкап жана баш кийим) кийишет. Университеттин тамак-аш технологдору жана адситери жыл мезгилдерине карата зарыл болгон калорияны эске алуу менен ай сайын ысык тамактардын менюсун түзүшөт жана бул меню университеттин веб-баракчасына жарыяланат.

2023-жылдын декабрында буфеттерди иштетүү кызматынын атынан “Бешбармак” чатыры ачылган.

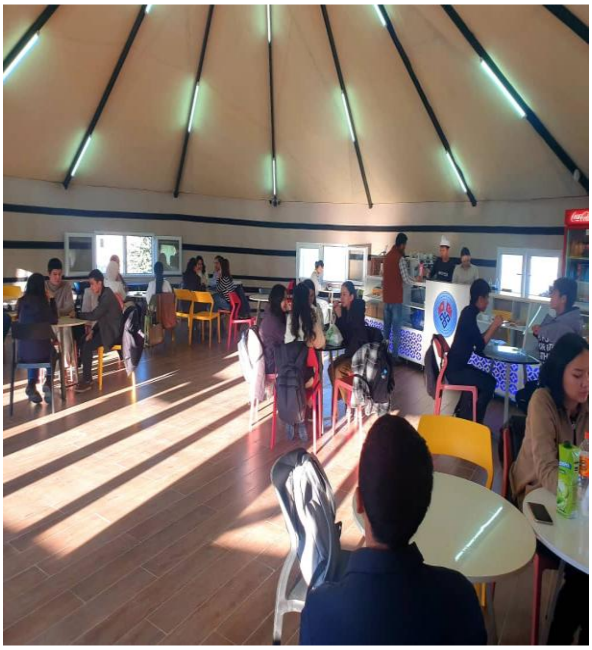

73-таблица. Тамак-аш менен тейлөө кызматы

Тамактануучулар	Тамактануучулардын саны	
	2022	**2023**
Студенттер	281.390	348.504
Академиялык кызматкерлер	18.613	19.956
Административдик кызматкерлер	14.843	16.151
Коноктор	13.745	8.563

74-таблица. Буфеттерде сатууга сунушталган азыктар		
Азыктар	**2022**	**2023**
Самса	159.980	130.450
Симит	71.180	74.650
Пирожки	17.190	23.330
Кекс	39.450	40.900
Булочка	24.810	22.450
Йогурт	2.686	2.450
Пицца	7.510	7.470
Пиде	9.110	8.600
Лахмажун	4.640	3.690
Тост	18.250	27.456
Котлета	15.620	15.050
Сэндвич	23.310	22.850
Эртең мененки тамак	6.515	8.677
Сутлач	15.144	11.000
Какао кошулган пудинг	13.900	10.500
Салаттар	19.365	17.800
Таттуу нан азыктары	25.380	34.851

1.8.6. Социалдык, маданий жана көркөм өнөр кызмат көрсөтүүлөрү

Маданий-массалык иш-чараларды уюштуруу бөлүмүнүн алдында “Манастын кыздары” бий тобу, заманбап бий тобу, кавказ бий тобу, “Дастан” комузчулар тобу жана бий ансамбли түрдүү программаларды даярдашат. Бул топтор университеттин түрдүү факультеттеринде жана жогорку мектептеринде билим алып жаткан таланттуу студенттерден (өз каалоосу менен) түзүлүп, түрк дүйнөсүнүн музыкалык аспаптарынын коштоосунда түркүн түстүү улуттук кийимдери, бийлери жана хореографиясы менен өзүнө көңүл бурдурат. Бул топтор университетте уюштурулган ар кандай иш-чараларга өздөрүнүн чыгармачылык салымын кошуп келишет.

Топторго катышкан айрым студенттер өлкө ичинде жана чет өлкөдө уюштурулган фестивалдарга катышып, университетибизди таанытуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушат. Студенттер маданий-массалык иш-чараларды уюштуруу бөлүмү тарабынан түзүлгөн топтордо өз таланттарын көрсөтүүгө мүмкүнчүлүк алышты. Ошондой эле бул топтор студенттердин бири-бири менен баарлашуусун камсыз кылат. Топторго керектүү улуттук кийимдер, музыкалык аспаптар, техникалык жабдуулар жана башка нерселердин баары университет тарабынан камсыздалат.

Бул бөлүмдүн максаты - университетте уюштурулган иш-чараларда тиешелүү бөлүмдөргө аудиовизуалдык тутумдардын иштеши үчүн зарыл болгон техникалык жабдуулар жана адистер менен камсыз кылуу боюнча жардам көрсөтүү. Ошондой эле университетте ар кандай иш-чараларды өткөрүүгө зарыл болгон улуттук кийимдерди, мантияларды сактоочу жай бар.

2023-жылы университеттин теология факультетинде уюштурулган “Манас университетинин атынан айылдарга баруу” долбоорунун алкагындагы коомдук иштерге бөлүмдүн кызматкерлери да катышышты.

- 2023-жылдын 25-26-апрель күндөрү саат 19:00дө студенттик жатаканалардын А жана В корпустарында “Кызылча, кызамык, суу чечек” инфекциялары боюнча семинар өткөрүлдү.

- 2023-жылдын 15-мартында К.Тыныстанов атындагы конференц-залында Теология факультети тарабынан уюштурулган «Рамазан панелинде» ден соолук борборунун директору «Рамазан жана туура тамактануу» деген темада баяндама жасады.
- 2023-жылдын 25-26-октябрында студенттик жатаканаларда студенттер үчүн “Курч ичеги инфекциясы, тамак-аштан ууланууну белгилери жана алдын алуу” деген темада семинар өткөрүлдү.
- 2023-жылдын 15-ноябрында университеттин студенттери үчүн уюштурулган “Үй-бүлөнү пландоо сен үчүн жана сенин келечегиң үчүн маанилүү” аттуу интерактивдүү семинарга ден соолук борборунун кызматкерлери катышышты.
- 2023-жылдын 15-ноябрында ден соолук борборунун кызматкерлери тарабынан экономика жана башкаруу факультетинин финансы жана банк иши бөлүмүнүн 2-курсунун студенттерине гепатит инфекциясы жөнүндө маалымат берилди.
- 2023-жылдын 17-ноябрында ден соолук борборунун кызматкерлери тарабынан инжерения факультетинин химиялык инженерия бөлүмүнүн 3-курсунун студенттери үчүн “Кургак учук жана анын алдын алуунун ыкмалары” деген темада семинар уюштурулду.
- 2023-жылдын 29-ноябрында саат 16:00да Касым Тыныстанов атындагы конференц-залында КРнын Саламаттыкта сактоо министрлигине караштуу Милдеттүү медициналык камсыздандыруу фондунун Бишкек аймактык башкармалыгы тарабынан чет өлкөлүк студенттер үчүн уюштурулган семинарга ден соолук борборунун мүдүрүнүн орун басары катышты.
- 2023-жылдын 30-ноябрында саат 19:00да студенттик жатакананын А корпусунда университеттин студенттери үчүн “Чачтын түшүүсү, себептери жана алдын алуу чаралары” деген темада семинар болуп өттү.
- 2023-жылдын 05-декабрында Ден соолук борборунун кызматкерлери тарабынан гуманитардык жана теология факультеттеринин 1-курсунун студенттерине "Сасык тумоо" инфекциясы тууралуу маалымат берилди.

2023-жылдын 3-апрелинде Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде 2-жолу уюштурулган салттуу ачык асман алдында ооз ачуу саамалыгында 3000ге жакын адам Рамазан айынын берекеси менен бөлүшүштү. Университеттин медиа борбору MEDIAMANAS иш-чараны Кыргызстандын бүткүл аймагына түз алып көрсөттү. Университеттин окутуучулары, Кыргызстандагы мартабалуу кызматкерлер, элчилер, депутаттар, министрлер менен студенттерибиздин башын бириктирип, бир дасторкондо чогуу тамактанууга шарт түзүп, боордоштук сезимин арттырып, университеттин өзгөчөлүгүн көрсөтүү максатында уюштурулган бул иш-чара көпчүлүккө кубаныч тартуулады.

Башкы имараттагы ашкананын аянты кеңейтилген (2023-жылдын сентябрь айы).

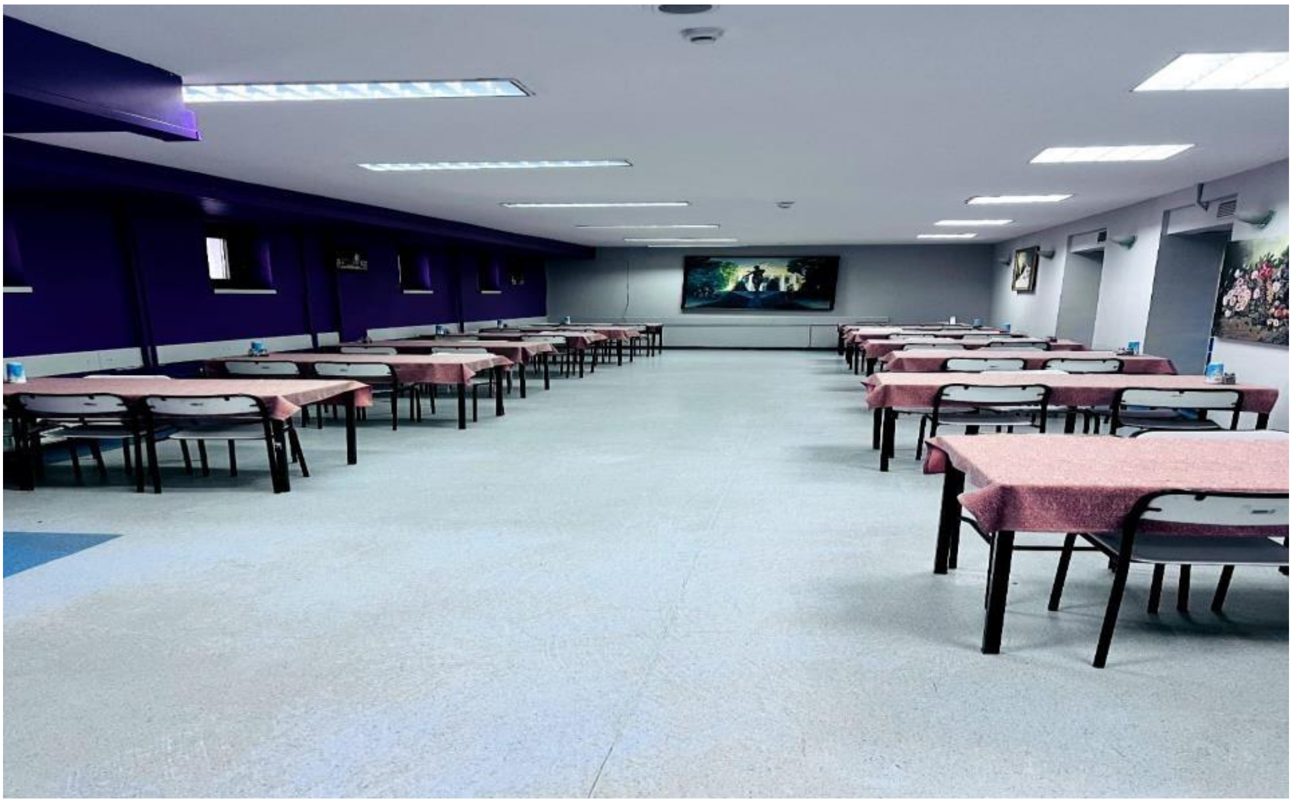

75-таблица. Социалдык, маданий жана көркөм өнөр иш-чаралары		
№	**Иш-чаранын аталышы**	**Өткөрүлгөн күнү**
1	Нооруз майрамында тамак-аш азыктарын таратуу	21.03.2023
2	Орозо баштыгын таратуу	12.04.2023
3	Ачык асман алдында ооз ачуу	03.04.2023
4	23-апрель-Улуттук эгемендүүлүк жана балдар күнү программасы (К.Тилебалиев атындагы жетим жана ата-энесинин камкордугусуз калган мектеп-интернат)	30.04.2023
5	Жарманке	16.05.2023
6	Административдик иштерди баалоо жыйыны	30.05.2023
7	Академиялык иштерди баалоо жыйыны	02.06.2023
8	Бүтүрүүчүлөр менен коштошуу аземи	16.06.2023
9	Ыраазычылык билдирүү программасы	06.07.2023
10	Ахыска түрктөрү ассоциациясында шайлоо	16.07.2023
11	V Эл аралык түрк дүйнөсүнүн илим жана инженердик конгресси (TURK-COSE 2023)	17.09.2023
12	Кыргызстан жараны болгон даярдоо курсунун студенттери менен таанышуу жыйыны	22.09.2023
13	Түркия жараны болгон даярдоо курсунун студенттери менен таанышуу жыйыны	22.09.2023
14	Студенттик клубдардан жарманкеси	28.09.2023
15	“Түрк элдеринин тарыхы жана түрк элдеринин байыркы доордогу илимдери” аттуу эл аралык семинар	4.10.2023
16	“Түрк элдеринин салттуу спорт оюндары” аттуу XII эл аралык симпозиум	11.10.2023
17	Түрк университеттер биримдигинин салттуу спорт оюндарынын ачылыш аземи	12.10.2023
18	Түрк университеттер биримдигинин салттуу спорт оюндарынын жабылыш аземи	13.10.2023
19	2023-2024-окуу жылынын ачылыш аземи	16.10.2023
20	Orion мейманканасынын башкы мүдүрүнүн конференциясы	17.10.2023
21	“Котормо жана анын келечеги” аталышындагы IV эл аралык симпозиум	19.10.2023
22	Сүрөт көргөзмөсү жана китептин бет ачары	23.10.2023
23	Kırgız Concept туруктуу туризм боюнча конференциясы	26.10.2023
24	29-октябрь-Түркиянын Республика майрамын белгилөө программасы	27.10.2023
25	Шамдардын коштоосунда өткөн жөө жүрүш	27.10.2023
26	Анадолу лицейинин окуучуларына университетти көрсөтүү	31.10.2023
27	Ата-бабаларды эскерүү программасы	03.11.2023
28	Маданият кызматкерлеринин күнүнө карата концерт	03.11.2023
29	Музыкалык кече	03.11.2023
30	Музыкалык кече	07.11.2023
31	Ататүрктү эскерүү программасы	10.11.2023
32	Музыкалык кече	11.11.2023
33	Түрк кино жумалыгынын гала аземи	18.11.2023
34	Кыргыз-Түрк “Манас” университети жана Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети арасында “Кыз-жигит сармерден” оюну	23.11.2023
35	“Кыргызстанда энергетика тармагындагы инвестиция жана кызматташтык” аттуу конференция	04.12.2023
36	Супара этно-комплексинде концерт	05.12.2023
37	Манас кечеси	22.12.2023

1.8.6.1. Студенттик кеңеш

Студенттик кеңеш студенттер менен университеттин жетекчилигинин ортосундагы байланышты бекемдейт, студенттердин окуу жайды башкарууга активдүү катышуусун камсыз кылат. Студенттик кеңештин өкүлдөрү академиялык түзүмдөрдүн, башка бөлүмдөрдүн көйгөйлөрүн, сунуштарын Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Окумуштуулар кеңешинин чогулуштарында университеттин жетекчилерине билдирип турушат. Студенттик кеңеш студенттик шаарчанын ажырагыс бөлүгү. Бул кеңеш студенттердин өнүгүшүнө, топто иштөөнү үйрөнүшүнө, илимий, коомдук, маданий жана спорт жаатындагы керектөөлөрүн канааттандырууга, сабактан сырткары иш-чараларды уюштурууга көмөк көрсөтөт. Студенттик кеңеш эл аралык студенттер координаторлугу, студенттик клубдар, студенттер жана бүтүрүүчүлөр менен иш алып баруу бөлүмү менен кызматташат.

1.8.6.2. Ар башка улуттардын өкүлдөрүнөн турган студенттердин координаторлугу

Бул координаторлук Кыргыз-Түрк "Манас" университетиндеги ар башка улуттагы студенттердин сапаттуу билим алышын, социалдык, маданий жана спорттук иш-чараларга үзгүлтүксүз катышышын, ар түрдүү маданияттар менен таанышуусун колдойт жана окууну бүтүргөндөн кийин университеттин ыктыярдуу элчиси болуп иштеп кетишине салым кошот.

КТМУнун Студенттик кеңеши студенттердин университеттин ичинде жана сыртында кызыкчылыктарын коргогон жалгыз ыйгарым укуктуу бөлүм болуп саналат. Студенттик клубдар кампустун жашоосунун ажырагыс бөлүгү болуп саналат. Студенттик клубдар студенттер өзүн-өзү өнүктүрүү, топто иштөө, илимий, социалдык, маданий жана спорттук муктаждыктарын канааттандыруу үчүн сабактан тышкаркы иш-чараларды уюштуруу үчүн түзүлгөн.

76-таблица. Студенттик кеңештин иш-чаралары

Иш-чаранын аталышы	Өткөрүлгөн күнү	Түшүндүрмө
Университеттер аралык сармерден оюну	23.11.2023	Кыргыз-Түрк "Манас" университети жана Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети арасында Сармерден оюну уюштурулду.
"Манас" кечеси	22.12.2023	Студенттер үчүн оюн-зоок программасы уюштурулду.
Курултай	06.12.2023	Бөлүмдөрдүн өкүлдөрүнүн жана студенттик коомчулуктардын жетекчилеринин катышуусунда курултай уюштурулду.

77-таблица. Студенттик клубдар жана алардын мүчөлөрүнүн саны

№	Коомчулуктардын аталышы	Мүчөлөрдүн саны
1	Түркиянын жаа атуу боюнча студенттик коомчулугу	48
2	Карьераны өнүктүрүү клубу	36
3	"Түрк дүйнөсү" театралдык тобу	34
4	Түрк дүйнөсүнүн студенттик клубу	108
5	Калем	20
6	IR Club	40
7	Э-спорт клубу	8
8	Жеке өнүгүү	100
9	" Манас" кыргызча дебаттык клубу	169
10	" Манас" орусча дебаттык клубу	80
11	Жаңырык адабий клубу	40
12	ELAB	150
13	"Орто Азия тарыхы" клубу	73

14	English Talking Club	91
15	Youth Project	2
16	Ойлоншоу	90
17	“Агро Прогресс” клубу	20
18	“Туризм” клубу	15
19	“Энактус” клубу	0
20	“Экономика” клубу	22
21	“ТамаШака” клубу	15
22	“Коомдук байланыш жана жарнама” клубу	10
23	"Биота" экология клубу	30
24	“Философия” клубу	15
25	“Ак-ниет” кайрымдуулук клубу	50
26	“Лыжа” клубу	5
27	“AIESEC” клубу	0
28	“Chemclub” клубу	24
29	“Damla” клубу	25
30	“Альпинизм, издөө, куткаруу жана биринчи жардам көрсөтүү” клубу	10
31	“Түрк дүйнөсүнүн ой жүгүртүү” клубу	10
32	“Манас” велосипед клубу	10
33	“Музыкалык өнөр” клубу	10
34	“Жаныбарларды сүйүүчүлөр” клубу	10
35	“Жаш лидерлер” клубу	24
36	“Жаш маркетологдор” клубу	20
37	“Манас” көркөм өнөр клубу	4
38	“Компас” клубу	10
39	“Компьютер илими” клубу	46
40	“Эмпатия” клубу	15
41	“Социология” клубу	25
42	“Хочу говорить по-русски” клубу	400
43	“Келгиле, түркчө сүйлөшөлү” клубу	450
	БАРДЫГЫ	**2364**

78-таблица. Студенттик клубдардын иш-чаралары

Клубдун аталышы	Аткарылган иш-чаралар	Түшүндүрмө
Түркиянын жаа атуу боюнча студенттик коому	Ачылыш жыйыны	Ачылыш жыйыны өткөрүлүп, Түркиянын жаа атуу боюнча техникалык маалыматтар берилди.
	Жаа атуу техникалары	Рамазан айында студенттик жатакананын А корпусундагы теннис залында жума күндөрү саат 20:00дөн 21:30га чейин Түркиянын жаа атуу ыкмалары боюнча практикалык окуулар
	Практикалык окуулар	Жекшемби күндөрү саат 15:00дөн 17:00гө чейин футбол аянтчасынын жанындагы жаа атуу аянтчасында практикалык окуулар
	Ачылыш жыйыны семинар	Клубдун ачылыш жыйынында Мухаммад Зубаир мырза (Ислам банк иши жана экономика борборунун (AlHuda CIBE) башкы директору) “Эң мыкты инвестиция-билимге болгон инвестиция!” деген темада баяндама жасады.

"Түрк дүйнөсү" театралдык тобу	Практикалык окуулар	Окутуучу Эрдоган Эгмен тарабынан жума сайын шейшемби жана бейшемби күндөрү уюштурулган практикалык окуулар
Түрк дүйнөсүнүн студенттик клубу	Таанышуу	15-декабрда өткөрүлгөн таанышуу жыйыны
	Түрк тамгалары боюнча тренинг	22-26-декабрь күндөрү докторант Одер Кутлуер тарабынан өткөрүлгөн түрк тамгалары боюнча тренинги
IR Club	“Чындыкка даяр болуу” тренинги	“Life's matter” эл аралык уюму менен “Чындыкка даяр болуу” тренинги
Э-спорт клубу	Чогулуу жана таанышуу	Клубдун таанышуу жыйыны
	Турнир	Кыргызстандагы ЖОЖдор аралык турнирге катышуу
Жеке өнүгүү	Ачылыш семинары	2023-жылдын 22-ноябрында өткөрүлгөн "Үйрөнүүнү үйрөнүү" ачылыш семинары
	Семинар	2023-жылдын 11-декабрында өткөрүлгөн “Адабият жана жаштар” семинары
"Манас” кыргызча дебаттык клубу	Тренинг жана семинарлар	2023-жылдын 04-ноябрында өткөрүлгөн “Дебатка киришүү — Дебаттын түзүлүшү”
		2023-жылдын 11-ноябрында өткөрүлгөн "APF жана BPF форматтары"
		2023-жылдын 18-ноябрында өткөрүлгөн “Талкуулоонун түрлөрү жана формалары”
		2023-жылдын 25-ноябрында өткөрүлгөн "Дебатты өткөрүүнүн негизги стратегиялары жана көндүмдөрү"
		2023-жылдын 02-декабрында өткөрүлгөн "Каршы доо - түрлөрү жана формалары”
		2023-жылдын 09-декабрында өткөрүлгөн “Сөздүн түзүлүшү конструктивдүү”
		2023-жылдын 16-декабрында "Ойлонуунун жана чечим кабыл алуунун табияты"
		2023-жылдын 23-декабрында "Талаш-тартыштардагы парадокстор - талаш-тартыштардагы аналитикалык сүйлөө"
	Турнир	“Экология кубогу” турнири
		“Renaissance кубогу” турнири
		“Достук кубогу” турнири
		“MANAS кубогу” турнири
" Манас” орусча дебаттык клубу	Ачылыш аземи	Клубдун ачылыш аземи
	Турнир Тренинг	2023-жылдын 01-октябрында "Countdown Cup" дебаттык турнири 2023-жылдын 14-октябрь-12-декабрь күндөрү аралыгында дебат боюнча тренингдер
Жаңырык	Ыр кечеси	2023-жылдын 22-октябрында ыр кечеси
		2023-жылдын 19-октябрында "Күзгү жалбырак" ыр кечеси
	Эскерүү программасы	2023-жылдын 25-октябрында "Исхах Раззаковду эскерүү программасы"
	Адабият күнүн майрамдоо	2023-жылдын 11-декабрында "Адабият жана жаштар" адабият күнүн майрамдоо

	Конкурс	2023-жылдын 17-январь-12-февраль күндөрү аралыгында "Көркөм өнөр буюмдары" конкурсу
ELAB	Ачылыш аземи	2023-жылдын 18-октябрында ачылыш аземи
	Семинар	2023-жылдын 24-ноябрында “Эмоционалдык интеллект” аттуу семинар - Баяндамачы: Назира Кубанычбек кызы
		2023-жылдын 04-декабрында “Проактивдүүлүк” аттуу семинар - Баяндамачы: Чолпонбек Жумашукуров
		2023-жылдын 08-декабрында “Стартапты кантип ишке киргизүү керек” аттуу семинар - Баяндамачы: Айжан Дуймаз
		2023-жылдын 15-декбарында китепти окуу жана талкуулоо: “Бай атам, кедей атам” китеби
	Куттуктоо	2023-жылдын 11-декабрында "ELAB 2 жашында"
“Орто Азия тарыхы” клубу	Билимди текшерген викторина	2023-жылдын 20-ноябрында "Түркиянын 100-жылдыгына карата билим жарышы"
English Talking Club	Сүйлөшүү сабактары	2023-жылдын 14-октябрында “Сүйүүнүн күчү: жаратылышка, үй-бүлөгө, өлкөгө, өзүбүзгө болгон сүйүү"
		2023-жылдын 21-октябрында "Көркөм өнөн деген эмне?"
		2023-жылдын 28-октябрында "Окуя айтып берүү"
		2023-жылдын 4-ноябрында "Глобалдык көйгөйлөр: айлана-чөйрөнүн булганышы, глобалдык жылуулук"
		2023-жылдын 11-ноябрында "Уламыштар"
		2023-жылдын 18-ноябрында"Жеке өнүгүү"
		2023-жылдын 25-ноябрында"Көрөсүңөрбү же окуйсуңарбы?"
Ойлоншоу	Билимди текшерген викторина	2023-жылдын 20-октябрында ачылыш оюну
		2023-жылдын 24-ноябрында “Intellecttime”
		2023-жылдын 13-декабрында “Адабият”

1.8.6.3. Ишкерлер чөйрөсү жана коомчулук менен байланыш

Жаңычыл жана демилгелүү университет болуу максатында ишкерлер чөйрөсү менен күчтүү жана эки тарапка тең пайдалуу болгон байланыштар, бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болушун кыйла жеңилдеткен жолдор изделип жатат. Бул жаатта билим берүүгө, илимий- изилдөөгө байланыштуу долбоорлорду иштеп чыгуу жана тийиштүү сектордун өкүлдөрүнүн бул долбоорлорго катышуусун камсыздоо, долбоорлордун натыйжалары тууралуу ишкерлер дүйнөсүнө маалымат берүү максаты көздөлөт. Бул иш-чаралар университеттин жаңы ресурстар менен камсыз болушуна жана бүтүрүүчүлөрдүн бул секторлордо оңой иш табышына шарт түзөт.

Улуттук, эл аралык бейөкмөт уюмдар жана ишкерлер чөйрөсү менен түзүлгөн кызматташтыктын натыйжасында университеттин ишкерлер чөйрөсү менен байланыштары бекемделип, коом артыкчылык берген керектөөлөргө жараша билим берүү багыттары аныкталып, окуу программалары жаңыланууда..

Мындан тышкары ишкерлер чөйрөсү менен муктаж болгон тармактар боюнча биргелешкен долбоорлорду иштеп чыгуу, кеңеш берүүчү кызмат көрсөтүү, кызматкерлердин билимин жогорулатууга багытталган кыска жана атайын курстарды уюштуруу, коомдун Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин бардык имараттарын, лабораторияларын жана жабдыктарын оңой колдонушуна шарт түзүү боюнча иштер аткарылат. Мындай иш-аракеттердин негизинде студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүшүнө жана бүтүрүүчүлөрдүн иш менен камсыз болушуна шарттар түзүлөт, университет менен ишкерлер чөйрөсүнүн ортосунда маалымат жана тажрыйба алмашуу жүрөт.

Академиялык түзүмдөр жыл сайын өткөргөн Карьера күнүндө студенттер ишкерлер чөйрөсү тууралуу маалымат ала алышат. Муну менен бирге ишкерлер чөйрөсү менен мамилени бекемдөө максатында факультеттер жана административдик түзүмдөр уюштурган семинарларга ишкерлер чөйрөсүнөн өкүлдөр чакырылат.

1.8.6.4. Коомго кызмат көрсөтүү жана социалдык жоопкерчилик

Окуу жайыбыз коом жана ишкерлер чөйрөсү менен байланыш түзүү, ошондой эле кызыкдар тараптарга университетти таанытуу максатында мекемелерге жана уюмдарга барып, коомдук, маданий, көркөм өнөр жана спорттук иш-чараларды уюштурат.

Бул жаатта ветеринария факультети ишканаларга жана уюмдарга окуу жагынан жардам көрсөтүүнү улантууда. Ошондой эле, университетте бөдөнөлөрдү багуу жана эт азыктарын текшерүү иштери жүргүзүлөт. Мындан тышкары, биздин клиниканын кызмат көрсөтүүлөрү аймактагы мал чарбачылыгын өнүктүрүүгө салым кошуп, студенттерибизге практикалык окуудан өтүүгө мүмкүнчүлүк берет.

Академиялык түзүмдөрдүн коомго кызмат көрсөтүү жана социалдык жоопкерчилик иш-чараларынан тышкары, ректораттын жетекчилигинде көптөгөн социалдык жоопкерчилик долбоорлору да ишке ашырылууда. Алардын арасында тазалык кызматкерлерине майрамдык баштыктарды тартуулоо, айылдарга баруу, мүмкүнчүлүгү чектелген балдарды окуу жайыбызда тосуп алуу сыяктуу долбоорлор бар.

1.8.6.5. Сыйлыктар

79-таблица: Сыйлыктар

Бөлүм	Сыйлыктын аталышы	Сыйлыкты алган кишинин аты-жөнү (студент болсо, студенттин аты-жөнү)	Сыйлыктын темасы (эмне үчүн берилген)	Сыйлык берген мекеме
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	I даражадагы стипендия диплому	Алина Жолчуева (3-курс)	Профессор К. Молдобаев атындагы фонддун I даражадагы стипендиясы	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Алина Жолчуева (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Эзги Эрдем (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ

Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Элиза Бешубакова (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Сайкал Нарманалиева (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Алина Алик кызы (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Мадина Туйчиева (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттикконференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Адеми Кенжебекова (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Алия Канат кызы (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Айжамал Мавлянбек кызы (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Айсулуу Манарбаева (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Махабат Абдураимова (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Салих Карамеше (3-курс)	“Тил, Маданият жана Коммуникация” аттуу илимий-практикалык студенттик конференция	КТМУ

Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Салих Карамеше (3-курс)	“Кыргызстанда орус тилинин колдонулушу: маданий-тилдик байланыштар жана окутуу практикасы” аттуу ЖОЖдор аралык студенттердин илимий конференциясы	КРСУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	II даражадагы диплом	Мээримкан Базарбай кызы	КТМУнун студенттери арасында өткөн шахмат боюнча мелдеш	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Сертификат	Мээримкан Базарбай кызы	ЖРТ сынагына даярдоо курсу	Кыргыз Республикасынын Билим берүү министрлиги жана Ош мамлекеттик педагогикалык университети
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	III даражадагы диплом	Махабат Абдураимова	XI Спорттук оюндар (Тогуз коргоол)	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Сертификат	Алманбет Айтбаев	“Орто Азия” тарых клубу	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	III даражадагы диплом	Альвина Сүйүнбай кызы	Шахмат турнири	КТМУ
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Альвина Сүйүнбай кызы	Жаңы медиа журналистикасы боюнча билим берүү программасы	Түрк кызматташтык жана координация агенттиги (ТИКА)
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Альвина Сүйүнбай кызы	“Негизи диний маалыматтар”	КТМУ/Теология факультети
Филология бөлүмү, Орус тили жана адабияты программасы	Катышуу сертификаты	Альвина Сүйүнбай кызы	“Куран жан дүйнө азыгы”	КТМУ/Теология факультети

Филология бөлүмү, Кытай тили жана адабияты программасы	2-орун үчүн грамота	Анастасия Тё (студент)	Кытай тилинде иероглифтерди терүү боюнча сынак	Конфуций институту
Филология бөлүмү, Кытай тили жана адабияты программасы	3-орун үчүн грамота	Сайкал Сагынбекова (студент)	Кытай тилинде иероглифтерди терүү боюнча сынак	Конфуций институту
Филология бөлүмү, Кытай тили жана адабияты программасы	Сертификат	Элина Мусаева (студент)	Кытай тилин үйрөнүү	Шанхай Цзяотун университети"
Филология бөлүмү, Англис тили жана адабияты программасы	Сертификат	Адель Есдаулет (студент)	"Негизги диний маалыматтар"	КТМУ/ Теология факультети
Филология бөлүмү, Англис тили жана адабияты программасы	Сертификат	Адель Есдаулет (студент)	"Куран — жан дүйнөнүн азыгы"	КТМУ/Теология факультети
Филология бөлүмү, Англис тили жана адабияты программасы	Ыраазычылык кат	Адель Есдаулет (студент)	Студенттик кеңеш	КТМУ
Синхрондук котормо бөлүмү	Ыраазычылык кат	Ага окутуучу ф.и.к., доц. Калия Кулалиева	Мамлекеттик тилдин өнүгүшүнө кошкон салымы үчүн	
Синхрондук котормо бөлүмү	Диплом	Диана Асанбаева (студент)	Эң мыкты котормочу" таймашында биринчи орун	К.Рнын Президенттиги Мамлекеттик Тил жана Тил Саясаты Улуттук Комиссиясы, К.Рнын Улуттук Жазуучулар Бирлиги.
Синхрондук котормо бөлүмү	Диплом	Турсунай Жаныбек кызы (студент)	Эң мыкты котормочу таймашында экинчи орун	К.Рнын Президенттиги Мамлекеттик Тил жана Тил Саясаты Улуттук Комиссиясы, К.Рнын Улуттук Жазуучулар Бирлиги.

Синхрондук котормо бөлүмү	Диплом	Айпери Турдалиева (студент)	Эң мыкты котормочу таймашында экинчи орун	К.Рнын Президенттиги Мамлекеттик Тил жана Тил Саясаты Улуттук Комиссиясы, К.Рнын Улуттук Жазуучулар Бирлиги.
Синхрондук котормо бөлүмү	Диплом	Айдана Канжарбек кызы (студент)	Эң мыкты котормочу таймашында экинчи орун	К.Рнын Президентинин Мамлекеттик Тил жана Тил Саясаты Улуттук Комиссиясы, К.Рнын Улуттук Жазуучулар Бирлиги.
Биология бөлүмү	Ыраазычылык каты	PhD, профессор Гүлбүбү Курманбекова	Кыргыз Республикасынын жогорку сапаттагы илимий жана педагогикалык адистердин аттестациялоо системасындагы натыйжалуу иштери үчүн	Кыргыз Республикасынын Жогорку аттестациялоо комиссиясы
Биология бөлүмү	Ыраазычылык каты	PhD, профессор Гүлбүбү Курманбекова	Кыргыз Республикасынын илим жана билим берүү чөйрөсүндөгү иштерине	Кыргыз Республикасынын Президентинин Ыссык-Көл облусунун өкүлү
Биология бөлүмү	Билим берүүнүн отличниги (№ 1189)	PhD, профессор Нурбек Алдаяров	Билим берүүгө чоң салым кошкону үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Биология бөлүмү	Ыраазычылык кат	Айтолкун Болотбекова (студент)	КТМУ Elab студенттик уюмуна көрсөткөн салымы	КТМУ
Биология бөлүмү	Ардак Грамотасы	Нургүл ЭРМЕКОВА (студент)	Akademik Not ortalaması ile Eğitimdeki başarılarından dolayı Bölüm birincisi	КТМУ Биология бөлүмү
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	Климат илими олимпиадасынын финалисти	Дидар Айбекова (студент)		Климат илими олимпиадасы
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	IV. Эл аралык китеп басып чыгаруучу долбоордун эң мыкты студенти	Дидар Айбекова (студент)		Дидар Айбекова

Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	Көз карандысыз мамлекеттер шериктештигинин Мыкты студент медалы	Дидар Айбекова (студент)		Көз карандысыз Мамлекеттер Шериктештиги
Көркөм өнөр факультети, Графика бөлүмү	III Республика 'Графикалык Дизайн' Таймашынын I орун сыйлыгы	Ага окутуучу Айтбүбү БАДАХШАНОВА	II. Республика 'Графикалык Дизайн' Таймашынын I-орун сыйлыгы	Кыргыз Республикасынын Дизайнерлер Бирлиги
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	Улуттук Театр Сыйлыгы; ‘Эргүү’ 2023, Жаш Театрчылар Таймашынын Сыйлыгы	Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмүнүн студенттери	Улуттук Театр Сыйлыгы; ‘Эргүү’ 2023, Жаш Театрчылар Таймашынын Сыйлыгы (‘8 Аял’ спектаклиндеги аткаруусу	Кыргыз Республикасынын Маданият, Байланыш жана Туризм министрлиги/ Театр Таймашы-Фестивалдык Комитети.
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	Бишкек мериясынын Ыраазычылык каты	Ага окутуучу Клара Койчукулова	Бишкек шаардык мэриясынын Ыраазычылык каты	Бишкек шаардык мэриясы
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	Республикалык 'Бий Өнөрү' Таймашы-Фестивалында Кыргыз Элдик Бийлери категориясында а I-орун сыйлыгы.	Ага окутуучу Клара Койчукулова	I. Республика 'Бий Өнөрү' Таймашы- Фестивалында Кыргыз Элдик категориясында I-орун сыйлыгы	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	TÜRKSOY 30. Yıl Madalyası	Ага окутуучу Рысбек Жумакунов	Sanatta yaptığı katkılardan dolayı	ТҮРКСОЙ
Көркөм өнөр факультети, Графика бөлүмү	Казакстан Улуттук Дизайн Академиясыны н академиги	Ага окутуучу Айтбүбү Бадахшанова	Казакстан Улуттук Дизайн Академиясынын академиги	Казакстан Улуттук Дизайн Академиясы
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	Мамлекеттик Ыраазычылык каты	Ага окутуучу Таалайкүл Ташманбетова	Кыргыз Республикасынын Эгемендүүлүк Күнүнө байланыштуу республиканын маданий потенциалын өнүктүрүүгө кошкон салымы жана кесиптик ишинде жетишкен жогорку ийгиликтери үчүн	Кыргыз Республикасы Президенти

Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	Документалды к Кино Фестивалында 'Түрк Дүйнөсү Өмүр Бою Ардак Сыйлыгы	Ага окутуучу Ирфан Гүрдал	Түрк дүйнөсүнүн өнөрү жана маданиятына кошкон салымы үчүн	Түрк Дүйнөсү Журналисттер Федерациясы
Көркөм өнөр факультети	Ыраазычылык кат	PhD, проф. Чагатай Акэнгин	Үзүрлүү кызматташтык, жалпы кызматташтыктын туруктуу болоруна жана дагы да өнүгөрүнө терең ишеними менен тилектешип, өнөр жана маданиятка кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети, Көркөм сүрөт искусствосу бөлүмү	Ыраазычылык кат	Ага окутуучу Адилет Жаналипов	Үзүрлүү кызматташтык, жалпы кызматташтыктын туруктуу болоруна жана дагы да өнүгөрүнө терең ишеними менен тилектешип, өнөр жана маданиятка кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети Музыкалык өнөр бөлүмү	Ыраазычылык кат	Ага окутуучу Себахаттин Сиврикая	Үзүрлүү кызматташтык, жалпы кызматташтыктын туруктуу болоруна жана дагы да өнүгөрүнө терең ишеними менен тилектешип, өнөр жана маданиятка кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети	Ыраазычылык кат	Толгонай Мамбеталиева	Үзүрлүү кызматташтык, жалпы кызматташтыктын туруктуу болоруна жана дагы да өнүгөрүнө терең ишеними менен тилектешип, өнөр жана маданиятка кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети	Ыраазычылык кат	Сымбат Чымырбекова	Үзүрлүү кызматташтык, жалпы кызматташтыктын туруктуу болоруна жана дагы да өнүгөрүнө терең ишеними менен тилектешип, өнөр жана маданиятка кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги

Көркөм өнөр факультети	Ыраазычылык кат	Динара Калиева	Үзүрлүү кызматташтык, жалпы кызматташтыктын туруктуу болоруна жана дагы да өнүгөрүнө терең ишеними менен тилектешип, өнөр жана маданиятка кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	VIII. Эл аралык «Жаңы ысымдар»Театр Фестивалы, 'Эң Жөнөкөй Окуя' аттуу спектаклде оюнунун ийгиликтүү аялдын образын аткарганы үчүн 'эн мыкты аткаруу' сыйлыгы жана атайын диплом	Театралдык өнөр бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Кализа Төлөгөнова	VIII. Эл аралык "Жаңы Атымдар" Театр Фестивалы	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги, Театр Фестивалынын Комитети, Бүбүсара Бейшеналиева атындагы Мамлекеттик Маданият жана Өнөр Университети
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	VIII. Экран "мыкты театр сыны" категориясынд агы "Жаңы ысымдар"эл аралык театр фестивалы.	Театралдык өнөр бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Сыймык Жолдубаев	VIII. "Жаңы Ысымдар"эл аралык театр фестивалы	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги, Театр Фестивалынын Комитети, Бүбүсара Бейшеналиева атындагы Мамлекеттик Маданият жана Өнөр Университети
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	VIII. Эл аралык "Жаңы Ысымдар" Театр Фестивалы, "Эң Жакшы Театр Сынчысы" категориясынд а 1-орун.	Театралдык өнөр бөлүмүнүн 3-курсунун студенти Жаңылай Эгембердиева	VIII. "Жаңы Ысымдар"эл аралык театр фестивалы	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги, Театр Фестивалынын Комитети, Бүбүсара Бейшеналиева атындагы Мамлекеттик Маданият жана Өнөр Университети

Көркөм өнөр факультети	VIII. Эл аралык "Жаңы Ысымдар" Театр Фестивалы, "Эң Жакшы Театр Сынчысы" категориясынд а 2-орун.	Театралдык өнөр бөлүмүнүн 2-курсунун студенти Жылдыз Осмоналиева	VIII. "Жаңы Ысымдар"эл аралык театр фестивалы	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги, Театр Фестивалынын Комитети, Бүбүсара Бейшеналиева атындагы Мамлекеттик Маданият жана Өнөр Университети
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	VIII. Эл аралык "Жаңы Ысымдар" Театр Фестивалы, "Эң Жакшы Театр Сынчысы" категориясында Фестивальдин чыгармаларын а жасалган баалоодо 1- орун.	Театралдык өнөр бөлүмүнүн студенти Сезим Жумашева	VIII. "Жаңы Ысымдар"эл аралык театр фестивалы	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги, Театр Фестивалынын Комитети, Бүбүсара Бейшеналиева атындагы Мамлекеттик Маданият жана Өнөр Университети
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	"Манас"Медал ы	Ага окутуучу Рысбек Жумакунов	"Манас" дастанындагы "Каныкейдин тайторусун чапканы" күүсүн жазганы үчүн	Манас Социалдык Коому
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	Ыраазычылык кат	Ага окутуучу Айша Саралаева	Маданият менен өнөрдүн өнүгүшүнө, коомдук биримдиктин бекемделишине жана эл аралык мамилелердин чыңдалышына кошкон салымы үчүн	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	Ыраазычылык каты	Ага окутуучу Гөкхан Усал	Маданият менен өнөрдүн өнүгүшүнө, коомдук биримдиктин бекемделишине жана эл аралык мамилелердин чыңдалышына кошкон салымы үчүн	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети, Музыкалык өнөр бөлүмү	Ыраазычылык каты	Ага окутуучу Ирфан Гүрдал	Маданият менен өнөрдүн өнүгүшүнө, коомдук биримдиктин бекемделишине жана эл аралык мамилелердин чыңдалышына кошкон салымы үчүн	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги

Көркөм өнөр факультети, Графика бөлүмү	Ыраазычылык кат	Ага окутуучу Сезер Эрдоган	Маданият менен өнөрдүн өнүгүшүнө, коомдук биримдиктин бекемделишине жана эл аралык мамилелердин чыңдалышына кошкон салымы үчүн	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Көркөм өнөр факультети, Театралдык өнөр бөлүмү	Ыраазычылык кат	Айбек САБЫРМАТ уулу	Маданият менен өнөрдүн өнүгүшүнө, коомдук биримдиктин бекемделишине жана эл аралык мамилелердин чыңдалышына кошкон салымы үчүн	К.Рнын Маданият, Байланыш, Спорт жана Жаштар Саясаты министрлиги
Экономика бөлүмү (Финансы жана кредит программасы)	К.Рнын Президенттик стипендиясы.	Алина Сапарбекова	Билимдеги жетишкендик	К.Рнын Президенттик Аппараты
Коммуникация факультети	Тогуз-Торо районунун "Ардактуу жараны"	Ага окутуучу док.Бакытбек Орунбеков		Тогуз-Торо районун акими
Коммуникация факультети	"Эң мыкт эркек актёру"	Ага окутуучу док. Артыкбай Сүйүндүков	"Көл"тасмасындагы ролю	Бишкек Эл аралык Кино Фестивалынын Уюму
Коммуникация факультети	"Эң жакшы визуалдык эффект"	Ага окутуучу док.. Артыкбай Сүйүндүков	Эл аралык "ак марал"кинофестивалы	Кино Фестивалынын Уюму / Улуу Британия
Коммуникация факультети	"Эң жакшы фильм" жана "Шиваджи Махараж Глобалдык Лидерлик Сыйлыгы"	Артыкбай Сүйүндүков	Индиянын Эл аралык Кино Фестивалында	Кино Фестивалынын Уюму / Индия
СТУДЕНТТЕРДИН СЫЙЛЫКТАРЫ				
Коммуникация факультети	Сүрөт категориясынд а 1-орун	Милена Наринова	33. Түркия Журналисттер Союзу Айдын Доган Жаш Коммуникациячылар Таймашы	Айдын Доган Фонду
Коммуникация факультети	Сүрөт категориясынд а 3-орун	Наизабек Мукамбетов	33. Түркия Журналисттер Союзу Айдын Доган Жаш Коммуникациячылар Таймашы	Айдын Доган Фонду
Коммуникация факультети	Визуалдык өнөр категориясынд а 1-орун	Назгул Оморжанова	33. Түркия Журналисттер Союзу Айдын Доган Жаш Коммуникациячылар Таймашы	Айдын Доган Фонду

Коммуникация факультети	Визуалдык өнөр категориясынд а 3-орун	Жыпар Кубанычбек	33. Түркия Журналисттер Союзу Айдын Доган Жаш Коммуникациячылар Таймашы	Айдын Доган Фонду
Коммуникация факультети	"Эң мыкты студент" сыйлыгы	Адина Матишова	“Кыргызстандын эң мыкты 100 окуучусу” таймашында	Мелис Эшимканов коомдук фонду, Кыргыз Республикасыны ң Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар саясаты министрлигинин колдоосунда “Керемет Холдинг” тарабынан берилди
Коммуникация факультети	"Эң мыкты студент" сыйлыгы	Пазилет Алтынбек кызы	“Кыргызстандын эң мыкты 100 окуучусу” таймашында	Мелис Эшимканов коомдук фонду, Кыргыз Республикасыны ң Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар саясаты министрлигинин колдоосунда “Керемет Холдинг” тарабынан берилди
Коммуникация факультети	"Эң мыкты студент" сыйлыгы	Айзада Урматбек кызы	“Кыргызстандын эң мыкты 100 окуучусу” таймашында	Мелис Эшимканов коомдук фонду, Кыргыз Республикасыны ң Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар саясаты министрлигинин колдоосунда “Керемет Холдинг” тарабынан берилди
Коммуникация факультети	"Эң мыкты студент" сыйлыгы	Зарина Жанарбек кызы	“Кыргызстан’ın en iyi 100 öğrencisi” yarışmasında	Керемет Холдингдин Уюму

Коммуникация факультети	Биринчи орун	Азиза Капарова	"Кыргыз Журналистикасынын Эртеңки Күнү " темасындагы очерк жазуу категориясында	Мелис Эшимканов коомдук фонду, Кыргыз Республикасыны ң Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар саясаты министрлигинин колдоосунда “Керемет Холдинг” тарабынан берилди
Коммуникация факультети	Экинчи орун	Айпери Эшенкулова	"Кыргыз Журналистикасынын Эртеңки Күнү " темасындагы очерк жазуу категориясында	Мелис Эшимканов коомдук фонду, Кыргыз Республикасыны ң Маданият, Маалымат, Спорт жана Жаштар саясаты министрлигинин колдоосунда “Керемет Холдинг” тарабынан берилди
Коммуникация факультети	Кино сынчыларынын сыйлыгы	Сауле Муканбекова	"Үмүт" кыска метраждуу тасмасы үчүн	Кыргызстандын Аял Кинотасмачылар ынын Форуму, 2023
Коммуникация факультети	Экинчи орун диплому	Айзат Касымалиева	Адилеттүү коом курууда Конституциянын ролу боюнча сынак	Кыргызстандын Аял Кинотасмачылар ынын Форуму, 2023
Коммуникация факультети	Экинчи орун диплому	Амантай Шакиров, Жаныл Умуралиева	Эң Жакшы Маалымат Берүү Видеосу	Е. Гареев атындагы Ботаникалык бакчанын 85-жылдыгына арналган сынак
Коммуникация факультети	Экинчи орун диплому	Жаныл Умуралиева	Эң Жакшы Фотоальбом	Е. Гареев атындагы Ботаникалык бакчанын 85-жылдыгына арналган сынак
Коммуникация факультети	Эчүнчү орун диплому	Медина Базарбаева	Эң Жакшы Фотоальбом	Е. Гареев атындагы Ботаникалык бакчанын 85-жылдыгына арналган сынак

Коммуникация факультети	КМШнын мыкты студенти	Айзада Урматбек кызы		Казакстан Республикасынын Улуттук чыгармачылык илимий изилдөө борбору
Коммуникация факультети	"Мыкты студент "сыйлыгы	Медина БАЗАРБАЕВА	Гуманитардык жана техникалык илимдер сынагы	Улуттук Бобек кыймылы (БКТ Социалдык, Уюмдаштыруу Борбору)
Коммуникация факультети	Укпаган окуялар тандоо	Сауле МУКАНБЕКОВА		IE Кыска Метраждуу Кинофестивалы, Испания, 2023-жыл.
Коммуникация факультети	Экинчи орун	Алтынай Нурдинова жана Мехрафруз Набиева	"Мыкты макала"категориясынд а	Чуп Баласагын атындагы Улуттук Университет
Коммуникация факультети	Биринчи орун	Гүлдана Нурмухаммед кызы	"Жашыл туруктуу өнүгүү жаштардын көзү менен"аттуу Конференция	Кыргызстан Эл аралык Университети
Коммуникация факультети	"Мыкты студент "сыйлыгы	Гүлдана Нурмухаммед кызы	Гуманитардык жана техникалык илимдер сынагы	Улуттук Бобек кыймылы (БКТ Социалдык, Уюмдаштыруу Борбору)
Коммуникация факультети	"Мыкты студент "сыйлыгы	Элиза Бекишова	Гуманитардык жана техникалык илимдер сынагы	Улуттук Бобек кыймылы (БКТ Социалдык, Уюмдаштыруу Борбору)
Коммуникация факультети	"Мыкты студент "сыйлыгы	Раяна Мамедова	Гуманитардык жана техникалык илимдер сынагы	Улуттук Бобек кыймылы (БКТ Социалдык, Уюмдаштыруу Борбору)
Коммуникация факультети	Экинчи орун	Элиза Муратбек кызы	"Мыкты дипломдук иш"сынагы	Ч. Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук Университети жана "Гуров жана Партнерлер" PR агенттиги

Коммуникация факультети	Биринчи орун	Даяна Ишемкулова жана Айчүрөк Алипова	Дебат конкурсунда	Ч. Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук Университети жана "Гуров жана Партнерлер" PR агенттиги
Коммуникация факультети	Экинчи орун	Бейданур Кулак	Эң Жакшы Маалымат Категориясында	Ч. Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук Университети 'Жоогазын' студенттик фестивалы
Коммуникация факультети	Биринчи орун	Амангул Ашырбаева	Эң Жакшы Маалымат Тасмасы Категориясында	Ч. Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук Университети 'Жоогазын' студенттик фестивалы
Коммуникация факультети	Биринчи орун	Сезим Кызыайбекова	Эң Жакшы Маалымат Тасмасы Категориясында	Ч. Баласагын атындагы Кыргыз Улуттук Университети 'Жоогазын' студенттик фестивалы
Коммуникация факультети	К.Р.нын Президентинин стипендиясы	Алтынай Нурдинова	К.Рнын Президенттин Стипендиясы	КР Президенттиги
Компьютердик инженерия	К.Рнын Билим берүү министрлиги ыраазычылык кат	Рита Исмаилова	Билим берүү жана окутуу процессине пландаштыруу салым кошкондугу үчүн	КР Улуттук Билим министрлиги
Компьютердик инженерия	Кыргызстанда Мамлекеттик сатып алуулар үчүн Эң жакшы ИТ таймашы (биринчи орун)	Талгарбек Тилекматов, Бектемир Кумабай уулу, Марсел Маданбеков, Айтемир Уланбек уулу, Амантур Маматажимов, Асан Зулпукаров (студенттер)	Программисттердин сынагы (Хакатон)	"Transparency International" уюму

Компьютердик инженерия	Конкурска катышуу (биринчи орун)	Талгарбек Тилекматов, Бектемир Кумабай уулу, Марсел Маданбеков, Асан Зулпукаров, Айтемир Уланбек уулу, Амантур Маматажимов (студенттер)	Программисттердин сынагы (Хакатон)	"Transparency International" уюму
Компьютердик инженерия	Конкурска катышуу (үчүнчү орун)	Мээрим Алтынбекова, Бектурсун Кабилов, Афтандил Толонов, Эмир Ташиев, Шамир Бейшебаев жана Арген Сайырбеков (студенттер)	Программисттердин сынагы (Хакатон)	"Transparency International" уюму
Тамак-аш инженериясы	"Билим берүүдө мыктылык"	Ага окутуучу. Док.Айгүл УСУБАЛИЕВА	Ийгиликтүү эмгектери жана кошкон салымдары үчүн	КР Билим жана Илим министрлиги
Тамак-аш инженериясы	М. Рыскулбеков Кыргыз Экономика Университетин ин 70 жылдыгына карата уюштурулган	Адылхан ДАМИРОВ (студент)	Ал экинчи орунду ээлегендиги. Заманбап тамак-аштын сапаты жана коопсуздугу', " Бишкек шаарындагы жаштардын тамактануусундагы так эместиктер	М. Рыскулбеков Кыргыз Экономика Университети
	III. Эл аралык Университеттер аралык Олимпиада		"темасында баяндама жасагандыг үчүн.	
Тамак-аш инженериясы	Мацумае Эл аралык Фондуунун изилдөө стипендиясы	Доценттин м.а. Айчүрөк МАЖИТОВА	Изилдөө стипендиясы	Мацумаэ Эл аралык Фонду, Токио, Жапония
Химиялык инженерия бөлүмү	Илимдеги мыктылыгы	Доц. Др Күлүмкан САРТОВА	Билим берүүгө кошкон салымы үчүн	КР Билим жана Илим министрлиги
Химиялык инженерия бөлүмү	Ардактуу профессор	Проф.док.Бакыт БОРКОЕВ	Билим берүүгө кошкон салымы үчүн	КР Маданият жана Илим министрлиги, Борбордук Азия Эл аралык Медицина Университети
Химиялык инженерия бөлүмү	Илимдеги мыктылыгы	И.О.Доц.Др.Эмил Омурзак Уулу	Билим берүүгө кошкон салымы үчүн	КР Маданият жана Илимий министрлиги

Ветеринария факультети	Мыкты Жетекчилик	PhD, профессор Али РИШВАНЛИ	Мыкты лидерлик үчүн сыйлык	Дубайда өткөн Education 2.0 конференциясында
Ветеринария факультети	Ийгилик сертификаты	Доценттин м.а. Нaристе Кадыралиева	Жеке сектор жана академиялык кызматташтык алкагында жеке ветеринардык дарыгерлер секторун өнүктүрүү долбоору	JICA Бишкек кеңсеси жетекчилиги
Ветеринария факультети	Заманабап турмуштун талаптары - Окууга жарамдуулук	Ветеринар факультетинин 1-курстун студенти Элдияр Асылбеков	Бишкекте 14 университеттин катышуусу менен Эл аралык Эне тил күнү урматына "Заманбап жашоонун зарылдыгы – Сабаттуулук" аттуу сынагы	Билим берүүдөгү заманбап маалыматтык технологиялар институту
Өсүмдүктөрдү коргоо бөлүмү	‘Ойлоп табуучу аял’	Проф. Др Тинатин ДООЛОТКЕЛДИЕВА	КР Министрлер Кабинетине караштуу Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик агенттигине (Кыргызпатент) караштуу Интеллектуалдык менчик жана инновациялар мамлекеттик фонду тарабынан 2023-жылы уюштурулган "Илим, ойлоп табуучулук жана инновациядагы аялдын образы" аттуу сынактын "Аял ойлоп табуучу" номинациясы боюнча сыйлык	Ереван и. к. Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнө караштуу Интеллектуалды к менчик жана инновациялар мамлекеттик агенттигинин алдындагы Интеллектуалды к менчик жана инновациялар мамлекеттик фонду (Кыргыз патенти)
Спорт илимдери факультети	Алтын	Анарбекова Айчан	Бел боо күрөшү Кыргызстандын Чемпиондугу 2023-жылдын 18-19- февраль күндөрү	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Анарбекова Айчан	Бел боо күрөшү Байаман Эркинбаев атындагы Гран-при 2023-жылдын 14- апрели	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Анарбекова Айчан	Бел боо күрөшү Азия Чемпионаты 23.Май.2023	Жизак Өзбекстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Анарбекова Айчан	Бел боо күрөшү Кыргызстандын Чемпиондугу 18-июнь.23	Бишкек

Спорт илимдери факультети	Коло	Анарбекова Айчан	Дзюдо Кыргызстандын Чемпиондугу 10-12.01.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Анарбекова Айчан	Дзюдо 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 14-16.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Анарбекова Айчан	Бел боо күрөшү Дүйнө чемпиондугу 16-июль.23	Астана Казакстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Камчыбекова Аземи	Бел боо күрөшү Кыргызстан чемпионаты 18-19-февраль 2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Камчыбекова Аземи	Бел боо күрөшү Баяман Эркинбаев атындагы Гран-при мелдеши 14-апрель 2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Камчыбекова Аземи	Бел боо күрөшү “Combat Games” таймашы 20-21-октябрь 2023	Самсунабу Даби Сауд Арабиясы
Спорт илимдери факультети	Алтын	Камчыбекова Аземи	Бел боо күрөшү Салттуу оюндар турнири 12-13-октябрь 2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Камчыбекова Аземи	Бел боо күрөшү Азия чемпиондугу 23-Май .23	Жизак Өзбекстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Медетбек кызы Мираида	Дзюдо Дүйнө кубогу 25-28.09.2022	Самсун, Түркия
Спорт илимдери факультети	Коло	Медетбек кызы Мираида	Дзюдо Кыргызстан чемпионаты 10-12.01.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Медетбек кызы Мираида	Дзюдо 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 14-16.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Медетбек кызы Мираида	Дзюдо Дүйнө чемпионаты 07-10.11.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Юсупова Дилбар	Дзюдо Дүйнө кубогу 25-28.09.2022	Самсун, Түркия
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Юсупова Дилбар	Дзюдо 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 14-16.04.2023	Бишкек

Спорт илимдери факультети	Алтын	Юсупова Дилбар	Дзюдо Улуттук турнир 25-27.11.2023	Бишкек
Спорт илимдери	Коло	Юсупова Дилбар	Самбо Кыргызстан кубогу	Ош
Спорт илимдери факультети	Коло	Юсупова Дилбар	Самбо Дүйнө чемпионаты 5-9.10.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Каныбек уулу Кубанычбек	Дзюдо Кыргызстандын чемпиондугу 02-04.02.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Каныбек уулу Кубанычбек	Дзюдо 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 14-16.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Алмазбекова Адинай	Дзюдо Кыргызстан чемпионаты 10-12.01.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Алмазбекова Адинай	Дзюдо 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 14-16.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Алмазбекова Адинай	Дзюдо Türk Üniversitesi 05-09.10.2023	Туркистан. Казакстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Рыскулбекова Айана	Дзюдо Кыргызстан чемпионаты 10-12.01.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Рыскулбекова Айана	Дзюдо 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 14-16.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Рыскулбекова Айана	Дзюдо Cumhuriyet turnuvası 25-27.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Рыскулбекова Айана	Бел боо күрөшү Кыргызстан чемпионаты 18-19-Февраль	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Рыскулбекова Айана	Бел боо күрөшү Баяман Эркинбаев атындагы Гран-при 14-апрель	Бишкек

Спорт илимдери факультети	Алтын	Рыскулбекова Айана	Бел боо күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-13-апрель	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Рыскулбекова Айана	Бел боо күрөшү Азия Чемпионаты 23-май	Жизак Өзбекстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Рыскулбекова Айана	Бел боо күрөшү Кыргызстан чемпионаты 18-апрель	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Джасыбаева Айдана	Бел боо күрөшү Кыргызстан чемпионаты 18-апрель	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Шукуров Толубай	Бел боо күрөшү Кыргызстан Чемп. 18-19-февраль	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Шукуров Толубай	Бел боо күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-13-октябрь	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Шукуров Толубай	Бел боо күрөшү Кыргызстан чемпионаты 18-апрель	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Шукуров Толубай	Дуйно Чемпионаты 16-июль	Астана
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Таалайбек уулу Бектур	Бел боо күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-13-октябрь	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Шакиров Бекбол	Бел боо күрөшү Университет 2023 11-12.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Шакиров Бекбол	Бел боо күрөшү Кыргызстан чемпионаты 10-12.06.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Шакиров Бекбол	Дзюдо Университеттик жетекчилик 2023 14-16.05.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Шакиров Бекбол	Кыргыз күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 05-09.10.2023	КТМУ Бишкек

Спорт илимдери факультети	Коло	Шайымкулов Болот	Кыргыз күрөшү 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 11-12.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Шайымкулов Болот	Дзюдо Университеттик жетекчилик 2023 14-16.05.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Шайымкулов Болот	Кыргыз күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 05-09.10.2023	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Курманбеков Тыныстан	Кыргыз күрөшү 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 11-12.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Бейшеналы кызы Бегай	Бел боо күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 5-9.10.2023	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Бейшеналы кызы Бегай	Кыргыз күрөшү Кыргызстан чемпионаты 04-05.09.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Токтоматов Баяс	Кыргыз күрөшү Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 11-12.10.2023	КТМУ Bişkek
Спорт илимдери факультети	Коло	Темирлан Махмутжон уулу	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 20-23.04.2022	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Темирлан Махмутжон уулу	Эркин күрөш Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12.10.2023	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Азамат Арымбаев	Эркин күрөш Университет 2023- жылы 20-23.04.2022	Бишкек

Спорт илимдери факультети	Алтын	Азамат Арымбаев	Эркин күрөш Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12.10.2023	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Эмир Жунусов	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 20-23.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Нурказ Жусупова 50 кг	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 22.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Бермет Бакыткебова 72 кг	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 22.04.2023	Бишкек Екатеринбург
Спорт илимдери факультети	Коло	Айжамал Алмазбек кызы 57 кг	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 23.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Алина Абдуллаева 59 кг	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 23.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Бегайым Адылбекова 76 кг	Эркин күрөш 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 23.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Жамалов Эрланбек	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 10-11.04.23	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Каюмов Доньербек	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин Оюндары 10-11.04.23	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Баки Догукан Дышан	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 10-11.04.23	Бишкек

Спорт илимдери факультети	Коло	Кайымова Жайкал	Жеңил атлетика Кыргыз Республикасынын өспүрүмдөр арасындагы чемпионаты 15-16.05.23	Ош
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Кайымова Жайкал	Жеңил атлетика Ж. Шариповдун элесине арналган республикалык турнир	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Кайымова Жайкал	Жеңил атлетика Ж. Осмоналиев атындагы Эл аралык турнир 22-24.11.23	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Чыңгыз Саламатов 60 кг	Таяк тартыш Азия Чемпионаты 15-16-сентябрь, 2022-жыл.	Алмалык Өзбекстан
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Чыңгыз Саламатов 60 кг	Таяк тартыш Кыргызстандын Чемпионаты 9-апрель.23	Бишкек. Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Чыңгыз Саламатов 60 кг	Таяк тартыш Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-октябрь 2023-жыл	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Чыңгыз Саламатов 60 кг	Таяк тартыш "АТ" Эл аралык турнири 14-декабрь 2023-жыл	Бишкек Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Айжан Анарбекова 85 кг	Таяк тартыш Кыргызстандын Чемпионаты Салттуу спорт оюндары 9-апрель 2023-жыл — 12-октябрь 2023-жыл	Bişkek ş. Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Жыргалбек кызы Гүлниза 75 кг	Таяк тартыш Тезекбаевге арналган эл аралык турнир 13-декабрь 2023-жыл	Бишкек Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Масалбеков Сымык 80 кг	Таяк тартыш Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-октябрь 2023-жыл	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Разбекова Айпери 65 кг	Таяк тартыш Кыргызстан чемпионаты Салттуу спорт оюндары 9-апрель 2023-жыл — 12-октябрь 2023-жыл	Бишкек Кыргызстан

Спорт илимдери факультети	Коло	Райымбекова Акчолпон 75 кг, 85 кг	Таяк тартыш Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-октябрь 2023-жыл	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Султан Эралиев 70 кг	Таяк тартыш Салттуу спорт Оюндары 12-декабрь 2023-жыл	Бишкек Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Жанболот Тилемиш уулу	Үстөл тенниси 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 6.04 - 9.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Жанболот Тилемиш уулу	Үстөл тенниси 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары	Ош
Спорт илимдери факультети	Алтын	Адилет Насирдинов	Үстөл тенниси 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 6.04 - 9.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Адилет Насирдинов	Үстөл тенниси 2003-2008-жылдары туулган жаштар 15.03. - 16.03.2023	Токмок
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Айназик Бекбосунова	Үстөл тенниси 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 2.04 - 5.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Ванесса Табалдыева	Үстөл тенниси 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 2.04 - 5.04.2023	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Муса Качкынов	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 13-17-Апрель, 2023- жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Муса Качкынов	Тогуз коргоол Токмок шаарынын 100 жылдыгы. юбилейлик турнир 16-17-май, 2023-жыл.	Токмок

Спорт илимдери факультети		Муса Качкынов	Тогуз коргоол Жалал-Абад шаарынын мэринин кубогуна арналган эл аралык сынак 4-10-Октябрь, 2023- жыл.	Жалал-Абад
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Арсен Кенжегулов	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 23-27-март, 2023-жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Арсен Кенжегулов	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 13-17-Апрель, 2023- жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Арсен Кенжегулов	Тогуз коргоол Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12-октябрь 2023-жыл	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Арсен Кенжегулов	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 23-27-март, 2022-жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Арсен Кенжегулов	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 13-17-Апрель, 2023- жыл	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Арсен Кенжегулов	Тогуз коргоол Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 13-17-Апрель, 2023- жыл.	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Бактияр Жакшылыков	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 23-27-март, 2023-жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Бактияр Жакшылыков	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 13-17-Апрель, 2023- жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Meерим Турдалиева	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 29.03-02.04 2023	Бишкек

Спорт илимдери факультети	Алтын	Мээрим Турдалиева	Мангал Түрк элдеринин салттуу оюндары 13.Окт.23	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Букеш Уланбекова	Тогуз коргоол Кыргыз Республикасынын чемпионаты (тез) 10-17-июнь, 2023-жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Букеш Уланбекова	Тогуз коргоол Касмакуновдун өмүрү эл аралык сынакка арналды 26-29-Август, 2023- жыл.	Чолпон-Ата
Спорт илимдери факультети	Алтын	Салтана Мыктыбекова	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 2022 29.03-02.04	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Сезим Сыдыгалиева	Тогуз коргоол Бишкек шаарынын 145 жылдыгы. Мааракеге арналган республикалык конкурс 18-22-Апрель, 2023- жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш		Кыргыз Республикасынын чемпионаты (стандарт) 10-17-июнь, 2023-жыл.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Сезим Сыдыгалиева	Мангал Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 13.Окт.23	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Элмира Бектурсунова	Тогуз коргоол 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 2023 29.03-02.04	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Элмира Бектурсунова	Тогуз коргоол Түрк тилдүү университеттердин спорт оюндары 12.Окт.23	КТМУ Бишкек
Спорт илимдери факультети	Коло	Карагулов Нурсултан	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Абдубакыр уулу Тургуналы	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан

Спорт илимдери факультети	Коло	Исенбеков Эрдос	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Сыдыков Үмут	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Жолдошбеков Темучин	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Расылбек уулу Бекбол	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Рахманалы уулу Абдышукур	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Мухамедов Ашырбек	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Зарылбеков Бакыт 4o mini	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Сейитказиев Бектен	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 22.Окт	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Исенбеков Эрдос	Жеңил атлетика Açık Şampiyona Atletizm Bölümü, VVSiT KGAFKiS 21-22-декабрда	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Карагулов Нурсултан	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 17-18 апрель	Бишкек, Кыргызстан

Спорт илимдери факультети	Коло	Абдубакир уулу Тургуналы	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 17-18 апрель	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Исенбеков Эрдос	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 17-18 апрель	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Сыдыков Үмөт	Жеңил атлетика 2023-жылдын К.Рнын университеттеринин оюндары 17-18 апрель	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Өзгөрүшова Айым	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Бапаева Нуркыз	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Мамбетказыева Саида	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Кадырова Айпери	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Алыпсатарова Бермет	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Рысбекова Фаризат	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Сыдыкова Ажара	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек Кыргызстан

Спорт илимдери факультети	Коло	Бекназар кызы Айданек	Жеңил атлетика ШГ жана Университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс Жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Нуркадырова Наргиза	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Данияр кызы Феруза	Жеңил атлетика ШГ жана университеттер арасында улуттук жеңил атлетика кросс жарышы 21-октябрь	Бишкек, Кыргызстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Данияр кызы Феруза	Жаа атуу Нооруз майрамына карата. Салбуур жаа атуу боюнча мелдеш 21.04.2023	Бишкек ш. Ак-Кула ат майданы
Спорт илимдери факультети	Алтын	Данияр кызы Феруза	Жаа атуу Нооруз майрамына карата. Салбуур жаа атуу боюнча мелдеш 21.04.2023	Бишкек ш. Ак-Кула ат майданы
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Токонов Исхак	Жаа атуу "Жаңыл мырзага"арналган чакан сынак. Биринчи конкурс "Снайпинг". 12.04.2023	КТМУ
Спорт илимдери факультети	Алтын	Айбек кызы Сийута	Жаа атуу "Жаңыл мырзага"арналган чакан сынак. Биринчи конкурс "Снайпинг". 12.04.2023	КТМУ
Спорт илимдери факультети	Коло	Үмүтжан Челик	Жаа атуу "Жаңыл мырзага"арналган чакан сынак. Биринчи конкурс "Снайпинг". 12.04.2023	КТМУ
Спорт илимдери факультети	Алтын	Айбек кызы Сийута	Жаа атуу "Манасчы Саякбай Каралаевге" арналган. 9.05.2023	Бөкөнбаев айылы, Тоң району, Ысык-Көл облусу
Спорт илимдери факультети	Алтын	Айбек кызы Сийута	Жаа атуу 9-май-"Жеңиш кубогу-2023"улуттук сынагы 9.05.2023	Жалал-Абад шаары Телтору ат майданында

Спорт илимдери факультети	Алтын	Маматкулова Жазгүл	Жаа атуу 9-май-"Жеңиш кубогу-2023"улуттук сынагы 9.05.2023	Жалал-Абад шаары Телтору ат майданында
Спорт илимдери факультети	Алтын	Токонов Исхак	Жаа атуу 31-август президенттин эл аралык кубогу 31.08.2023	Ош
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Токонов Исхак	Жаа атуу Эл аралык дүйнөлүк көчмөндөр оюндары 9.02.2023	Алматы, Казакстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Алакунова Татына	Жаа атуу Эл аралык дүйнөлүк көчмөндөр оюндары 9.02.2023	Алматы, Казакстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Айбек кызы Сийута	Жаа атуу Эл аралык дүйнөлүк көчмөндөр оюндары 9.02.2023	Алматы, Казакстан
Спорт илимдери факультети	Коло	Маматкулова Жазгүл	Жаа атуу Ормон хан, 230. Маарекеге арналган республикалык конкурс 12.10.2023	Нарын району
Спорт илимдери факультети	Алтын	Токонов Исхак	Жаа атуу Султан Бийбарстын 800 жылдыгына арналган сынак 15.10.2023	Казакстан Балхаш
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Русланов Искендер	Жаа атуу Султан Бийбарстын 800 жылдыгына арналган сынак 15.10.2023	Казакстан Балхаш
Спорт илимдери факультети	Алтын	Токонов Исхак	Жаа атуу "Түркиянын 100 жылдыгына карата" улуттук оюндардын сынагы. 12.10.2023	КТМУ
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Русланов Искендер	Жаа атуу "Түркиянын 100 жылдыгына карата" улуттук оюндардын сынагы. 12.10.2023	КТМУ
Спорт илимдери факультети	Алтын	Дайырова Айсулуу	Жаа атуу "Түркиянын 100 жылдыгына карата" улуттук оюндардын сынагы. 12.10.2023	КТМУ

Спорт илимдери факультети	Күмүш	Айбек кызы Сийута	Жаа атуу "Түркиянын 100 жылдыгына карата" улуттук оюндардын сынагы. 12.10.2023	КТМУ
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Баскетбол кыздары	Баскетбол Кыргыз Республикасынын Универсиадасы 2023-жыл 20-27-Апрель 2023-жыл	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Футбол	Апрель 2023-жыл- футзал боюнча Кыргыз Республикасынын университеттик оюндары 2023.	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Алтын	Футбол	Футзал 2023-жылдын ноябры- 10 - ноябрь, 2023-жыл- Түрк элдеринин Универсиадасы	Түркстан, Казакстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Футбол	Футзал 2023-жылдын Декабрь айы-17-декабрь	Бишкек
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Волейбол кыздары	Волейбол Универсиада 2023 22- 30- март, 2023-жыл.	Бишкек ш.
Спорт илимдери факультети	Күмүш	Волейбол кыздары	Волейбол Түрк элдеринин Универсиада 2023 03- 10 ноябрь	Түркстан, Казакстан
Спорт илимдери факультети	Алтын	Волейбол кыздары	Волейбол Кыргыз Республикасынын кубогу 09-15 Октябрь 2023 ж.	Бишкек ш.
Чет тилдер бөлүмү	Ыраазычылык каты	Айнура АХМАТОВА	Финансы министрлигинин кызматкерлерин окутууга кошкон салымы үчүн	Финансы министрлигинин Окуу борбору
Чет тилдер бөлүмү	Алыкул Осмонов атындагы Республикалык адабий сыйлык	Алтынбек Исмаилов	"Агыш тан" китеби үчүн	Рыспаев А. А. Улуттук жазуучулар союзу
Чет тилдер бөлүмү	Диплом	Алтынбек Исмаилов	Мамлекеттик тилди өнүктүрүүгө кошкон салымы үчүн	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
Кесиптик колледж, Техникалык программалар бөлүмү	Кыргызстан Билим берүү жана илим министрлигини н Жогорку жетишкендикт ер үчүн сыйлыгы	Доц. док. Замиргүл Казакбаева	Билим берүү жана илим министрлигинин жогорку жетишкендиктери үчүн Кыргызстан медалы	Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги

ТИИ/Химиялык инженерия бөлүмү	Илимде эң мыкты изилдөөчү	Доценттин м.а. Эмил Өмүрзак уулу		Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги
КТМУ радио жана телевидение башкармалыгы	Ардак грамотасы	Шаризат Ибраева	Кыргыз Республикасынын Жалпыга маалымдоо каражаттарынын өнүгүшүнө салым кошуу, коомдук иштерге активдүү катышуусу	Кыргыз Республикасынын Парламенти
КТМУ радио жана телевидение башкармалыгы	Ыраазычылык кат	Алишер Ибрагимов	Басма ишине салым	РО-RMTR (Мамлекеттик басма иши мекемеси)
КТМУ радио жана телевидение башкармалыгы	Ыраазычылык кат	Докт. Булент Намал	Биринчи салттуу спорт оюндарына медиа колдоо	Кыргыз Республикасынын Таяк тартыш федерациясы
КТМУ радио жана телевидение башкармалыгы	Ыраазычылык кат	Докт. Булент НамалА	Түркиянын таанытуу иш-чараларына салым	Түркия Республикасынын Маданият жана туризм министрлиги, Түркия Туризмди таанытуу жана өнүктүрүү агенттиги (TGA)

1.8.7. Спорт жаатындагы кызмат

80-таблица: Университетте өткөн спорттук иш-чаралар	
Спорттук иш-чаранын аталышы	**Датасы**
Түркия Республикасынын түптөлүшүнүн 100 жылдыгына карата Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин академиялык жана административдик кызматкерлеринин арасында өткөн XIII “Сергек жашоо жана спорт оюндары” турнири	23-январь – 18-май 2023-ж.
Түркия Республикасынын түптөлүшүнүн 100 жылдыгына карата Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин студенттери арасында өткөн IX “Спорт оюндары” турнири	5-декабрь, 2022-ж. -10-май, 2023-ж.

81-таблица: Университеттин тышында өткөн иш-чаралар		
Аталышы	**Уюштурулган жери**	**Датасы**
Түрк мамлекеттер уюму – Түрк университеттер биримдигинин I салттуу спорт оюндары	КТМУ	12-13-октябрь, 2023-ж.

1.8.8. Китепкана кызматтары

1998-жылдан бери кызмат кылып келе жаткан китепканабыздын максаты ар түрдүү тармактарда эмгектенген илимпоздордун, изилдөөчүлөрдүн жана студенттердин билим, тарбия, илимий изилдөө жана жалпы маданиятка болгон муктаждыктарын канааттандыруу. Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин борбордук китепканасы заманбап иштөө жана окуу чөйрөсүнө ылайыкташтырылган. Биздин китепкана фондубуз белекке берилген жана сатып алынган маалымат ресурстары менен күндөн-күнгө байып баратат. КТМУнун китепканасында 92 073 китеп, мезгилдүү басылмалар жана аудиовизуалдык маалымат ресурстары бар.

82- таблица: Китепканадагы китептердин бөлүштүрүлүшү

Китепкана/Окуу залы	Жалпы китептин саны	Окурман сыйымдуулугу (киши)	Колдонулган аянты (м ²)
Борбордук китепкана	32.444	82	680,41 m²
Тил үйрөтүү курсунун окуу залы	39.352	159	476,2 m²
PhD, проф. Азиз Санжар атындагы китепкана	13.768	120	491,18 m²
Экономика жана башкаруу факультетиндеги окуу залы	6.238	48	153,5 m²
Т. и. д., профессор Анварбек Мокеев атындагы окуу залы	3.297	40	151,3 m²
ЖАЛПЫ	**95.099**	**449**	**1.952,6 m²**

*жаңы китептерди каттоо иштери жүргүзүлүүдө.

2023-жылдын январь айында китепканадагы “Илимий басылмалардын электрондук каталогу” “AXSIS – академиялык жана илимий басылмалардын маалымат системасы” (https://publications.manas.edu.kg/) деп өзгөртүлүп, жаңы версияга өткөрүлдү. Бул электрондук каталог университеттин атынан жарыяланган илимий басылмаларды (макала, конференция баяндамасы, рецензиялык материалдар, китептер, ж.б.у.с.) камтыйт.

Илимий басылмалар тийиштүү эрежелерге ылайык, индексине, темасына, бөлүмүнө, маалымат базасына, ж.б.у.с. категорияларга жараша классификацияланган. Каталогдо жөнөкөй жана деталдуу издөө, чыпкалоо, мазмунуна жараша таблицаларды көрүү, ар бир басылманын **Google Scholar, PLUMX** платформаларындагы абалын көрүү, басылма тууралуу маалымат алуу, басылманы ачып окууга болот. Мындан тышкары академиялык кызматкерлердин **Scopus, Google Scholar, TrDizin** платформаларындагы басылмаларынын абалын, басылманы бирге жарыялаган авторлорду (Colloboration), **“YÖK Akademik Bilgi”** системасына катталган макала, долбоор, баяндама, китеп тизмелерин көрүү мүмкүнчүлүгү берилген. Университетке тиешелүү анализ катары басылмалардын кайсы тармак боюнча жарыяланганын, темасына жараша бөлүнүшүн, бул эмгектерди кишилер кайсыл өлкөдөн издешкенин көрүүгө болот. Системада Web Of Science, RİNS, TrDizin сыяктуу индекстүү платформаларда жана EBSCO, Taylor, Jstor, ScenceDairect, Sage ж.б.у.с. маалымат базаларында жаряланган басылмалар бар. Система 4 тилде иштейт. Азыркы учурда системага университетибиздин атынан жарыяланган 2242 илимий басылма, 513 академиялык кызматкер тууралуу маалымат камтылган.

2023-жылдын апрель айында “AXSIS – академиялык жана илимий басылмалардын маалымат системасына” Scopus платформасында университетибиздин атынан жарыяланган басылмалар кошулуп, жаңыланган. 2023-жылдын май айында бардык жаңы басылмалардын аталыштары (Keyword) кошулуп, жаңыланган маалыматтар киргизилген.

2023-жылдын 2-мартында 2022-жылы сентябрдан декабрь айына чейин эң көп китеп окуган студенттерге сыйлыктар тапшырылып, 2023-жылдын 1-июнунда болсо, 2022-2023-окуу жылында эң көп китеп окуган студенттерге сыйтыктар тапшырылды.

2023-жылдын 13-сентябрында Кыргызстандагы 15 университет консорциум түзүп, дүйнөлүк абройлуу илимий шилтемелер базасына кирген Scopus индекстүү маалымат базасына акы төлөп, жазылуудан өттү.

2023-жылдын 18-сентябрында китепкананын “**Cep Kütüphanem**”(Чөнтөк китепканам) электрондук каталогунун мобилдик версиясы жаңыланды.

2023-жылдын 19-сентябрында университетибиздин Чыңгыз Айтматов кампусунда “Китеп окуу маданиятын өнүктүрүү” иш-чарасы уюштурулду. Иш-чарага катышкан студенттер менен ректор PhD, профессор Алпаслан Жейлан жана Китепкана жана иш-кагаздар башкармалыгынын жетекчиси Максатбек Ынакбеков жолугушту. Ректор PhD, профессор Алпаслан Жейлан китеп окуунун пайдасы тууралуу айтып, китеп окуу көндүмүн жатыктыруу керек экендиги тууралуу кеңеш берди. Студенттер окуган китептери тууралуу кыскача айтып беришти жана ректор Алпаслан Жейланга кызыккан суроолорун беришти.

83-таблица: Китепкана булактары

Категориялар	Китеп	Материал (CD, DVD, карта ж.б.)	Мезгилдүү басылмалар. Гезит жана журналдар		Электрондук басылмалар	Диссертация/ Дипломдук иш	Жалпы
			Жергиликтүү басылмалар	Чет өлкөлүк басылмалар			
Техника жана табигый илимдер	10.935	11	0	0	1.778	228	**12.952**
Экономика жана башкаруу	8.175	6	0	0	569	190	**8.940**
Коомдук илимдер	32.162	316	7	0	2.602	339	**35.426**
Журналистика	1.545	5	0	0	199	33	**1.782**
Айыл чарба жана ветеринария	2.737	1	0	0	298	21	**3.057**
Филология	8.452	137	3	0	470	91	**9.153**
Туризм жана мейманкана иштетүү жогорку мектеби	2.179	6	0	0	230	38	**2.453**
Спорт жана дене тарбия	568	0	0	0	173	6	**747**
Искусство	3.128	42	0	0	146	22	**3.338**
Медицина	855	0	0	0	233	3	**1.091**
Башка	22.791	37	11	0	992	40	**23.871**
ЖАЛПЫ	**93.527**	**561**	**21**	**0**	**7.690**	**1.011**	**102.810**

Ар бир окуу жылынын башында жаңы студенттерге китепкананын электрондук каталогун колдонуу жана университет катталгын электрондук маалымат базаларын колдонуу боюнча маалымат берилет. 2023-жылдын 21-ноябрына чейин даярдоо курсунун студенттери үчүн “Китепкана менен

тааныштыруу" семинары онлайн форматта өттү. 2 семинар өткөрүлүп, 89 топко бөлүнүп, жалпысынан 1815 студент катышты.

2023-жылдын 16-октябрынан 16-ноябрына чейин университетибизге "**BiblioRossica**" электрондук маалымат базасына убактылуу түрдө акысыз кирүү мүмкүнчүлүгү берилди.

84-таблица: Китепканадагы басылып чыгарылган жана электрондук түрдөгү булактар						
Китепкана булактары	**2023-жылы алынган китепкана булактары**			**Китепкана булактарынын жалпы саны**		
	Басылган	**Электрондук**	**Жалпы**	**Басылган**	**Электрондук**	**Жалпы**
Китептердин саны (сатып алынган)	738	0	**738**	45.477	0	**45.477**
Китептердин саны (кайрымдуулукка берилген)	990	248	**1.238**	47.911	7.690	**55.601**
Журналга абонемент катары катталуунун саны	3	0	**3**	3	0	**3**
Мезгилдүү басылмаларга катталуунун саны	18	0	**18**	18	0	**18**
Маалымат базаларына катталуунун саны	0	68	**68**	0	68	**68**

85-таблица: Китепкана булактарынын жылдарга карата бөлүштүрүлүшү		
	2022	**2023**
Басылып чыккан китептедин саны	92.718	93.527
Басылып чыккан журналдардын саны	17	3
Электрондук китептердин саны	7.442	7.690
Абонемент катары катталган маалымат базасынын саны	65	68
Окуу үчүн убактылуу колдонууга берилген китептердин саны	20.844	19.508
Диссертация / дипломдук иштердин саны	980	1.011
ЖАЛПЫ	**122.066**	**121.807**

86-таблица: Web of Science маалымат базасында Кыргыз-Түрк "Манас" университетине даректелген публикациялар жана аларга жасалган шилтемелердин саны		
Жылы	**Публикациянын саны**	**Шилтемелердин саны**
2011	15	9
2012	20	57
2013	23	61
2014	16	118
2015	21	154
2016	45	195
2017	41	209
2018	45	236
2019	98	427
2020	116	652
2021	150	1.007
2022	180	1.359
2023	120	1.398

(Web of Science маалымат базасындагы маалыматтар 01.02.2024-ж. карата жаңыланды.)

1.8.9. Студентти ишке орноштуруу жана практика

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин студенттеринин адистигин мыкты өздөштүрүшү үчүн көптөгөн мекемелер менен кызматташуу аркылуу студенттер өндүрүштүк практикадан өтүшөт.

87-таблица: Студенттердин университеттин түзүмдөрүндө өндүрүштүк практикадан өтүшү				
Административдик түзүмдөр	**2022-жылы төлөнгөн**		**2023-жылы төлөнгөн**	
	Студенттер-дин саны*	**АКШ доллары ****	**Студенттер-дин саны***	**АКШ доллары**
Кадрлар башкармалыгы	1	104,83	1	108,60
Курулуш иштери башкармалыгы	1	436,70	1	807,95
Башкы катчылык	2	1.870,70	4	1.468,81
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	6	3.582,14	8	3.952,86
Студенттик иштер башкармалыгы	2	1.120,62	3	896,22
Ректорат	9	6.428,14	32	8.512,66
Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	44	31.802,11	73	42.619,93
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	4	2.746,31	3	1.071,29
Административдик түзүмдөр боюнча бардыгы	**69**	**48.091,55**	**125**	**59.438,31**
Академиялык бөлүмдөр				
Туризм факультети	2	14,13	1	18,67
Гуманитардык факультет			3	119,79
Табигый илимдер факультети	2	2378,57	2	177,23
Көркөм өнөр факультети	4	1167,51	3	569,63
Теология факультети	1	688,45	3	146,66
Коммуникация факультети	8	2613,66	8	1.995,72
Орто кесиптик колледж	4	1177,07	1	171,04
Инженерия факультети	4	1341,93	6	1.468,05
Ветеринария факультети	3	697,27	4	1.407,43
Айыл чарба факультети	2	917,37	2	2.468,39
Табигый илимдер институту	1	213,60	1	527,41
Коомдук илимдер институту	1	3,77	1	56,38
Академиялык бөлүмдөр боюнча бардыгы	**32**	**11.213,33**	**35**	**9.126,41**
Жалпы	**101**	**59.304,88**	**160**	**68.564,72**

* Иштеген студенттердин саны жылдык орточо сан менен берилди.

** Доллар жылдык орточо курс менен эсептелди.

88- таблица: Студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүшү боюнча маалыматтар				
	2022		2023	
	Түркия	Башка өлкөлөр	Түркия	Башка өлкөлөр
Кыргыз-Түрк «Манас» университети материалдык колдоо көрсөтүү аркылуу чет өлкөгө өндүрүштүк практикага жиберген студенттердин саны	0	0	6	0
Кыргыз-Түрк «Манас» университети материалдык колдоо көрсөтпөстөн, чет өлкөгө өндүрүштүк практикага жиберген студенттердин саны	144	37	126	31
Кыргызстанда өндүрүштүк практикадан өткөн студенттердин саны	690		889	
ЖАЛПЫ	**871**		**1.052**	

1.8.10. Жашылдандыруу

Чыңгыз Айтматов атындагы студенттик шаарчадагы күнөскананы жана бакчаны жашылдандыруу иштери жыл сайын үзгүлтүксүз жүргүзүлүүдө. Мындан тышкары бак-дарактар, көчөттөр жыл сайын отургузулат. Төмөндөгү таблицада жылдарга карата отургузулган көчөттөрдүн саны көрсөтүлгөн.

89-таблица: Тигилген көчөттөр												
Түрү	**Жылдар/Даана**											
	2013	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**2023**	**Toplam**
	Отургузулган көчөттөрдүн саны											
Дарак	749	531	622	511	1.049	1.495	2.070	520	47	761	739	**9.094**
Бадал	1.931	3.500	146	12.000	0	131	351	1.200	256	26	13	**19.554**
Чырмалып өсүүчү өсүмдүк	420	50	60	0	0	0	0	0	0	0	40	**570**
Роза	300	900	3.400	0	400	186	135	550	221	0	450	**6.542**
Гүл	3.000	4.500	6.000	4.500	4.500	4.000	0	0	3.400	30.000	25.000	**84.900**
ЖАЛПЫ	**6.400**	**9.481**	**10.228**	**17.011**	**5.949**	**5.812**	**2.556**	**2.270**	**3.924**	**30.787**	**26.242**	**120.660**

90-таблица: Жерди пайдалануу		
	2023	
	Саны	Аянты (м ^{2})
Бакча	21	354.074,00
Күнөскана	3	256,00
Огород	16	9.212,00
ЖАЛПЫ	**40**	**363.542,00**

2. МАКСАТ ЖАНА МИЛДЕТТЕР

2.1. НЕГИЗГИ САЯСАТ ЖАНА АРТЫКЧЫЛЫКТАР

Кыргыз-Түрк «Манас» университети түптөлгөн күндөн баштап негизги миссиясы түрк тилдүү мамлекеттердин жаштарына сапаттуу билим жана тарбия берүү. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин максаты заманбап билим алган аң-сезимдүү, өз алдынча жана жоопкерчиликтүү жаштарды тарбиялоо.

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин артыкчылыктары: маданий баалуулуктарын коргогон, ааламдашуу процессине даяр, дүйнө жана түрк илимине салым кошкон, жогорку маданиятка умтулган жаштарды өстүрүү. Кыргыз-Түрк «Манас» университети түрк мамлекеттеринин ортосундагы тил, илим, тарых, адабият, маданият, көркөм өнөр, экономика жана спорт жаатында кызматташтыктын эң жогорку деңгээлде болушун камсыз кылып, руханий баалуулуктарды дүйнөлүк деңгээлге чыгарат.

Бул миссияны аткаруу үчүн төмөндөгүдөй максаттар коюлган:

- Учурдун талаптарына жооп берген билим берүү стандарттарын, ыкмаларын жана университеттин заманбап башкаруу моделин колдонуу менен Кыргыз Республикасынын жогорку билим берүү тутуму үчүн үлгү көрсөтүп, дүйнө менен интеграция болууда алдыңкы ролду ойноо;
- Заманбап, демократиялык жана светтик мамлекеттин принциптерине ишенген, адам укуктарын урматтаган, аң-сезимдүү, руханий дөөлөттөрдү карманган, акыл-эстүү, руху бийик, адеп-ахлактуу, дени сак, конструктивдүү жана коомдук жоопкерчиликтүү, чыгармачыл муундарды тарбиялоо;
- Түркия Республикасынын жана башка өнүккөн өлкөлөрдүн демократия жана рынок экономикасына байланыштуу тажрыйбасын колдонуу менен Кыргыз Республикасынын демократия жана рынок экономикасына өтүү процесстерин чыңдоого салым кошуу;
- Түркия Республикасынын жана башка өнүккөн өлкөлөрдүн демократия жана рынок экономикасына байланыштуу тажрыйбасын колдонуу менен Кыргыз Республикасынын демократия жана рынок экономикасына өтүү процесстерин чыңдоого салым кошуу;
- Түрк дүйнөсүнүн жаштарын жалпы адамзаттык көз караштарды, баалуулуктарды өзүнө сиңирген, улуттук баалуулуктарды карманган инсан кылып тарбиялоо жана эл аралык коомчулуктун алдыңкы мүчөсү кылуу;
- Жаштарды бардык тармакта компетенттүү болууга, өзүнө ишенүүгө, көп кырдуу жана сынчыл болууга, өзгөрүп жаткан коомго ыңгайлашууга, жаңычылдыкка, демократиянын эрежелерин сактоого, ачык-айкындуулукка, кызматташууга, сабырдуулукка, эркин ой жүгүртүүгө, изилдөөчүлүккө жана сезимталдуулукка үйрөтүү;
- Коомдук муктаждыктарга ылайык кесиптик орто билими, бакалавр же ЖОЖдон кийинки билими бар адистерди даярдоо, кесиптик жана инсандык өнүгүүнү колдоо үчүн кыска мөөнөттүү окуу программаларын даярдоо.

Түрк дүйнөсүнүн тарыхый, руханий баалуулуктарына жана философиясына шайкеш келген абройлуу, өзүн эл аралык чөйрөдө тааныткан, академиялык бай тажрыйбасы менен алдыңкы сапта туруп, түрк дүйнөсүнө жана маданиятына салым кошкон «Эл аралык деңгээлдеги абройлуу, ийгиликтүү жана таанымал университет болуу» Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин негизги милдеттеринин бири болуп саналат. Ошондой эле заманбап, ишкер, жаңычыл, өзгөрүү жана өнүгүүгө даяр, өз тармагында лидер жана көпчүлүк тандаган университет болуу.

Университеттин негизги максаттары:

- Билим берүүдө эл аралык бренд болуу
- Ар тармакта тажрыйбалуу адистерди даярдоо
- Болонья процессине шайкеш болуу
- Ички жана тышкы өнөктөштөр менен таасирдүү жана жемиштүү кызматташтык түзүү
- Коомго кызмат өтөө
- Окуу-тарбия иштериндеги ийкемдүүлүк
- Технологияга таянган билим берүү
- Үзгүлтүксүз билим берүү
- Өмүр бою билим алуу
- Өзгөрүүлөргө шайкештик жана тынымсыз өнүгүү
- Практикалык билим, технологияга багытталган илимий-изилдөө жана тажрыйбалык-конструктордук иштер
- Улуттук, эл аралык билим берүү мекемелерине мүчө болуу жана аккредитация боюнча изилдөөлөр
- Академиялык жактан вертикалдуу өнүгүү
- Физикалык инфратүзүмдү чыңдоо
- Турак-жайларды куруу
- Интернационалдаштыруу

КТМУнун миссиясын жана концепциясын түзгөн негизги баалуулуктар:

- Дүйнө илимий адабиятына жана дүйнөдө маалыматтын жайылышына салым кошуу;
- Түрк цивилизациясынын өсүшүн колдоо;
- Жаңычылдык жана заманбаптык
- Коом алдындагы жоопкерчилик
- Тынымсыз өнүгүү

2.2. СТРАТЕГИЯЛЫК МАКСАТТАР ЖАНА МИЛДЕТТЕР

- 1-максат: Билим берүүдө эл аралык бренд болуу
- 1.1-милдет. Учурдагы билим берүү программаларын улуттук жана эл аралык ченемдердин алкагында кайра куруу аркылуу санын көбөйтүү жана сапатын жогорулатуу.
- 1.2-милдет. Эл аралык кызматташтык жана студент, окутуучу алмашуу программаларын пайдалануу.
- 1.3-милдет. Чет өлкөлүк же ар башка улуттардын өкүлдөрү болгон студенттердин санын көбөйтүү.
- 1.4-милдет. Окуу процесстерин жакшыртуу.

- 2-максат: Илимий изилдөө иштеринин санын көбөйтүү жана сапатын жогорулатуу
- 2.1-милдет. Илимий инфратүзүмдү чыңдоо.
- 2.2-милдет. Изилдөөчүнүн компетенттүүлүгүн өнүктүрүү жана санын көбөйтүү.
- 2.3-милдет. Улуттук жана эл аралык долбоорлордун, басылмалардын жана илимий иш-чаралардын сапатын жогорулатуу.

- 3-максат: Коомдук пайдалуу иш-чаралар үчүн тышкы кызыкдар тараптар менен билим жана тажрыйба алмашууга негизделген кызматташтыкты өнүктүрүү
- 3.1-милдет. Кызыкдар тараптар менен мамилелерди жана кызматташтыкты түзүү механизмдерин иштеп чыгуу.
- 3.2-милдет. Элдин жашоо-турмушун жакшыртуу максатында билим берүүнү, коомдук жана маданий тармакты өнүктүрүү.
- 3.3-милдет. «Манас» радиосунун жана телекөрсөтүүсүнүн сапатын жогорулатуу.
- 3.4-милдет. Кыргызстандын өнүгүшүндөгү артыкчылык берилген багыттарды өнүктүрүүгө колдоо көрсөтүү.
- 3.5-милдет. Түрк дүйнөсүнүн орток маданияты жаатында коомго кызмат көрсөтүүнүн санын көбөйтүү.

- 4-максат: Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин эл аралык популярдуулугун жогорулатуу
- 4.1-милдет. Эл аралык популярдуулугун жана аброюн жогорулатуу максатында натыйжалуу иш жүргүзүү.
- 4.2-милдет. Эл аралык мамилелерди өнүктүрүү.

- 5-максат: Корпоративдик түзүлүштүн өнүгүшүн жана туруктуулугун камсыз кылуу
- 5.1-милдет. Сапатты башкаруу жана кепилдик тутумунун процессин өркүндөтүү.
- 5.2-милдет. Корпоративдик иденттүүлүктү жана маданиятты чыңдоо.
- 5.3-милдет. Технологияга таянган башкаруу процесстерин өркүндөтүү.
- 5.4-милдет. Академиялык жана административдик кызматкерлердин квалификациясын тынымсыз жогорулатууну камсыз кылуу.
- 5.5-милдет. Студенттик шаарчадагы жашоонун жана көрсөтүлгөн кызматтардын сапатын жакшыртуу.

91-таблица: 2023-жылы жаңы кабыл алынган жана оңдолгон ченемдик-укуктук документтер	
Оңдолгон ченемдик-укуктук документтер	
КТМУнун Артыкчылыктуу багыттарда стипендия ыйгарылуучу ЖОЖдон кийинки билим берүү программасы жөнүндө жобосу	*Бул жобонун 14(2) пункту Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 7-декабрындагы 2023-15.77 (b) номерлүү чечиминин негизинде оңдолгон.*
Окутуучулук кызматка дайындоо жана кызматтан жогорулатуу нускамасы	*Бул нускаманын “Доцент наамын берүү” боюнча 9-пункту Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 15-декабрындагы 2022-16.85 номерлүү чечиминин негизинде оңдолгон.*
Жаңы кабыл алынган ченемдик-укуктук документтер	
КТМУнун Уруксат алуу жөнүндө жобосу	*Бул нускама Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 26-январындагы 2023-01.03 номерлүү чечими менен кабыл алынган.*

КТМУнун Түрк дүйнөсүн стратегиялык изилдөө борбору жөнүндө нускамасы	*Бул нускама Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 16-февралындагы 2023-02.12 номерлүү чечиминин негизинде Камкорчулар кеңеши тарабынан кабыл алынган.*
КТМУнун Административдик кызматтан көтөрүлүү жана кызмат ордунун категориясын өзгөртүү жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 25-майындагы 2023-09.41 (a) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Студенттерди иштетүү жөнүндө жол-жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 25-майындагы 2023-09.41 (a) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
Эл аралык студенттерди кабыл алуу боюнча жобо	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 25-майындагы 2023-09.41 (b) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Билим берүү маселелери боюнча комиссиясынын иштөө эрежелери жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 15-июнундагы 2023-10.42 (a) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Илимий изилдөө долбоорлору боюнча жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 15-июнундагы 2023-10.42 (b) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Бюджет жана бухгалтердик эсеп боюнча нускамасы	*Бул нускама Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 15-июнундагы 2023-10.42 (c) номерлүү чечиминин негизинде Камкорчулар кеңеши тарабынан кабыл алынган.*
КТМУнун Сапаттын кепилдик системасы жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 19-октябрындагы 2023-13.64 (a) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Сапат боюнча аткаруу кеңешинин иштөө жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 19-октябрындагы 2023-13.64 (b) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Корпоративдик маалыматтарды башкаруу жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 19-октябрындагы 2023-13.64 (c) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Орто кесиптик колледжинин студенттеринин өндүрүштүк практикасы жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 19-октябрындагы 2023-13.64 (d) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Радиоуктуруу мүдүрлүгүнүн ишмердиги боюнча нускамасы	*Бул нускама Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 19-октябрындагы 2023-13.64 (e) номерлүү чечиминин негизинде Какорчулар кеңешине сунушталуу менен кабыл алынган.*
КТМУнун Телекөрсөтүү мүдүрлүгүнүн ишмердиги боюнча нускамасы	*Бул нускама Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 19-октябрындагы 2023-13.64 (f) номерлүү чечиминин негизинде Какорчулар кеңешине сунушталуу менен кабыл алынган.*
КТМУнун Карьера кеңсеси жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 7-декабрындагы 2023-15.77 (a) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУнун Бакалавриат программаларынын дипломдук иши жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 7-декабрындагы 2023-15.77 (c) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*

КТМУнун ОРТО кесиптик билим берүү жана бакалавриат программалары боюнча билим алган студенттердин окуу-өндүрүштүк практикасы боюнча жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 7-декабрындагы 2023-15.77 (d) номерлүү чечими менен кабыл алынган.*
КТМУ ТИЛ билүү деңгээлин аныктоо сынагы жөнүндө жобосу	*Бул жобо Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Окумуштуулар кеңешинин 2023-жылдын 15-декабрындагы 2023-16.84 номерлүү чечими менен кабыл алынган.*

3. ИШ-ЧАРАЛАРГА БАЙЛАНЫШТУУ МААЛЫМАТТАР ЖАНА БААЛООЛОР

3.1. КАРЖЫ ИШТЕРИ БОЮНЧА МААЛЫМАТТАР

Өкмөткө караштуу өзгөчө статустагы университет катары түптөлгөн Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Уставынын 8-беренесине ылайык, ректор каржы иштерине жооптуу жетекчи болуп саналат.

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин бюджетине жана эсеп-кысап иштерине байланыштуу бардык операциялар Стратегиялык пландоо башкармалыгы тарабынан ишке ашырылат.

2023-жылы Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин бюджетинен төлөмдөр үчүн 23 272 016 АКШ доллары бөлүнгөн. Жылдын аягында бюджеттен 21.211.189 АКШ доллары сарпталганы аныкталган.

Жылдын башындагы бөлүнгөн акча каражатынын 91,14%ы коротулган. 2023-жылы каржылоодон 5 166 866 АКШ доллары өлчөмүндө киреше кирген. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин өзүнүн кирешеси 105.150 АКШ долларын түзгөн, ал эми Түркия Республикасынын Өкмөтү 18 000 000 АКШ долларын берген. Кирешенин суммасы болжолдуу түрдө 23 272 016 АКШ долларын түзөт. Жыл ичиндеги жалпы кирешенин 24.61%ын түзгөн 7 056 890,29 АКШ доллары өлчөмүндөгү каржылоодон келип түшкөн киреше, 3.23%ын түзгөн 922 934,66 АКШ долларын түзгөн университеттин өзүнүн кирешеси, 72.16%ын түзгөн 20 688 564,81 АКШ доллары өлчөмүндөгү Түркия Республикасынын Өкмөтү кошкон салым менен бирге жалпы 28 668 389,76 АКШ доллары өлчөмүндө киреше кирген.

2023-жылдагы бюджеттин киреше жана чыгаша бөлүгү		
БЮДЖЕТ ТАБЛИЦАСЫ		АКШ ДОЛЛАРЫ
КИРЕШЕЛЕР		**18.787.587**
	Түркия Республикасынын Өкмөтү кошкон салым	17.673.752
	Башка кирешелер	922.521
	Алмашуудан келип түшкөн киреше	**191.314**
ЧЫГАШАЛАР		**22.588.064**
	Кызматкерлерге эмгек акы төлөөгө кеткен чыгымдар	16.920.021
	Башка күнүмдүк чыгымдар	2.900.199
	Күнүмдүк чыгымдар	**19.820.219**
	Инвестиция чыгымдары	1.123.206
	Акча которуулар	230.328
	Алмашуудан келип түшкөн чыгашалар	**1.414.311**
БЮДЖЕТ БАЛАНСЫ		**-3.800.477**
	Аванс	124.995
	Аманат	38.197
Нак акча балансы		**-3.713.679**
Бюджеттин балансы		**3.713.679**
	Жалпы	**7.056.890**
	100	2.282
	102	6.815.125
	105	239.483
Которуу		**3.343.211**

3.1.1. Бюджеттеги процесстердин жыйынтыктары

3.1.1.1. Бюджет төлөмдөрү жана чыгымдары:

2023-жылы Кыргыз-Түрк “Манас” университети ага берилген 22 391 172 АКШ долларынын ичинен 21 211 188,83 АКШ долларын жылдын аягына чейин сарптаган.

Университетибиздин 2023-жылдагы бюджетинин 67,19%ы эмгек акыга, 8.92%ы социалдык камсыздандырууга, 13,30%ы товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга, 1,59%ы акча которууларга жана 8,99 %ы капиталдык чыгымдарга сарпталган.

Университетибиздин 2023-жылдагы бюджеттик төлөмдөрү төмөндөгүдөй:

93-таблица: Бюджеттин коротулушу				
	Бюджеттик төлөмдөрдүн бөлүштүрүлүшү ($)	**Сарптоолор ($)**	**Колдонуу көлөмү (%)**	**Калганы ($)**
01-Эмгек акыны төлөөгө кеткен чыгымдар	15.045.365	14.553.135	96,73	492.230
02- Социалдык фондго төлөмдөр	1.996.237	2.366.885,37	118,57	-370.648
03- Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдар	2.977.070	2.900.198,58	97,42	76.872
05- Акча которуулар	357.500	230.327,62	64,43	127.172
06- Капиталдык чыгымдар	2.015.000	1.160.641,94	57,60	854.358
ЖАЛПЫ	**22.391.172**	**21.211.188,83**	**94,73**	**1.179.983,47**

2022-жылдын каржы ресурстарын колдонуунун пайыздык катышын эске алганда, эмгек акыны төлөөгө бөлүнгөн чыгымдардын 96,73%ы, Социалдык фондго бөлүнгөн төлөмдөрдүн 118,57%ы, товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууларга 97,42 %ы, акча которууларга 64,43%ы жана капиталдык чыгымдарга 57,60 %ы сарпталган.

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин акыркы 3 жылдагы чыгашаларына көз чаптырсак; 2023-жылдын акырына карата чыгашалардын жалпы көлөмү 2021-жылга салыштырмалуу 18,77%га жана 2022-жылга салыштырмалуу 16,48%га өстү.

Университетибиздин жыл жыйынтыгы боюнча жалпы чыгашаларынын 40,46%ы жалпы административдик кызматтарга, 59,54%ы билим берүү кызматтарына кеткен чыгашалардан турганы көрүнүп турат.

94-таблица: 2020-2022-жж. аралыгындагы университеттин чыгымдары (АКШ доллары менен)			
	2021	**2022**	**2023**
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	6.233.524,07	6.580.067,48	8.582.027,87
Билим берүү кызматтары	11.624.983,59	11.630.573,90	12.629.160,96
ЖАЛПЫ СУММА	**17.858.507,66**	**18.210.641,38**	**21.211.188,83**

95-таблица: 2021-2023-жж. чыгымдардын пайыздык катышы			
	2021	**2022**	**2023**
Жалпы башкаруу кызматтары жана инвестициялар	34,90	36,13	40,46
Билим берүү кызматтары	65,10	63,87	59,54
ЖАЛПЫ	**100**	**100**	**100**

Университетте жумшалган чыгымдарды жалпысынан алып карасак, академиялык түзүмдөр 43,50%ын сарптайт. Административдик түзүмдөр тарабынан академиялык түзүмдөргө берилген ресурстарды эске алганда бул көрсөткүч 50%дан да ашып кетет. Административдик түзүмдөр 40,46%ын, жогорку мектептер жана орто кесиптик колледж жалпы чыгымдын 15,01%ын сарптаган.

96-таблица: 2021-2023-жж. чыгымдардын административдик керектөөлөргө карата бөлүнүшү (АКШ доллары менен)			
	2021	**2022**	**2023**
Факультеттер	8.514.442,04	8.563.425,25	9.227.007,10
Институттар	136.963,61	196.577,18	218.520,48
Жогорку мектеп/орто кесиптик колледж	2.973.577,94	2.870.571,47	3.183.952,66
Административдик түзүмдөр	6.233.524,07	6.580.067,48	8.581.708,59
ЖАЛПЫ	**17.858.507,66**	**18.210.641,38**	**21.211.188,83**

97-таблица: 2023-жылдагы факультеттердин чыгымдары (АКШ доллары менен)				
Факультеттердин аталышы	**КҮНҮМДҮК ЧЫГЫМДАР**	**АКЧА КОТОРУУЛАР**	**КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР**	**Факультеттеги сарптоолордун суммасы**
Инженерия факультети	1.158.235,51	17.469,34	50.124,39	**1.225.829,24**
Гуманитардык факультет	1.908.490,61	38.260,47	534,33	**1.947.285,41**
Экономика жана башкаруу факультети	868.750,55	24.012,43	51.369,56	**944.132,54**
Коммуникация факультети	740.920,13	21.509,36	104.353,06	**866.782,55**
Табигый илимдер факультети	807.535,59	11.536,33	0,00	**819.071,92**
Айыл чарба факультети	417.432,66	4.147,76	1.590,91	**423.171,33**
Ветеринария факультети	520.685,57	7.021,62	0,00	**527.707,19**
Көркөм өнөр факультети	839.205,44	11.779,22	24.753,83	**875.738,49**
Теология факультети	498.480,90	4.961,37	0,00	**503.442,27**
Туризм факультети	515.041,57	20.516,22	11.498,82	**547.056,61**
Спорт илимдери факультети	540.956,06	5.833,49	0,00	**546.789,55**
ЖАЛПЫ СУММА	**8.815.734,59**	**167.047,61**	**244.224,90**	**9.227.007,10**

98-таблица: 2023-жылдагы жогорку мектептердин/орто кесиптик колледждин чыгымдары (АКШ доллары менен)				
	КҮНҮМДҮК ЧЫГЫМДАР	**АКЧА КОТОРУУЛАР**	**КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР**	**Жогорку мектепте сарптоолордун суммасы**
Чет тилдер жогорку мектеби	2.392.640,22	10.125,70	0,00	**2.402.765,92**
Орто кесиптик колледж	770.404,88	10.000,96	780,90	**781.186,74**
ЖАЛПЫ	**3.163.045,10**	**20.126,66**	**780,90**	**3.183.952,66**

99-таблица: 2023-окуу жылындагы институттардын чыгымдары (АКШ доллары менен)				
	КҮНҮМДҮК ЧЫГЫМДАР	**АКЧА КОТОРУУЛАР**	**КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР**	**Факультеттеги чыгымдардын суммасы**
Табигый илимдер институту	53.889,91	10.584,94	0,00	**64.474,85**
Коомдук илимдер институту	84.716,28	32.237,53	0,00	**116.953,81**
Салттуу оюндар жана спорт изилдөө институту	37.091,82	0,00	0,00	**37.091,82**
ЖАЛПЫ	**175.698,01**	**42.822,47**	**0,00**	**218.520,48**

2023-жылы факультеттер 9.227.007,10 АКШ долларын, башкача айтканда каржы булактарынын 2023-жылдын башындагы төлөмүнүн 41,20%ын сарптаган. Алардын ичинде Гуманитардык факультет 21,10% сарптоо менен биринчи орунда, Инженерия факультети 13,29% сарптоо менен экинчи орунда, Экономика жана башкаруу факультети 10,23% сарптоо менен үчүнчү орунда турат.

2022-жылы жогорку мектеп менен орто кесиптик колледжде 3.183.952,66 АКШ доллары сарпталган. 2023-жылдын каржы булактарынын баштапкы төлөмүнүн 14,22%ы сарпталган. Чет тилдер жогорку мектеби 2.402.765 АКШ долларын сарптоо менен эң көп чыгым кылган.

2023-жылы институттар 218.520,48 АКШ долларын жумшоо менен 2023-жылдын каржы булактарынын 0,98%ын сарптаган.

100-таблица: 2023-жылдагы административдик түзүмдөрдүн чыгымдары (АКШ доллары менен)

	КҮНҮМДҮК ЧЫГЫМДАР	АКЧА КОТОРУУЛАР	КАПИТАЛДЫК ЧЫГЫМДАР	Жалпы
Ректорат	1.256.090,59	0,00	14.105,14	**1.270.195,73**
Башкы катчылык	895.793,01	0,00	14.230,00	**910.023,01**
Студенттик иштер башкармалыгы	204.762,05	330,88	0,00	**205.092,93**
Кадрлар башкармалыгы	228.951,96	0,00	0,00	**228.951,96**
Стратегиялык пландоо башкармалыгы	970.619,04	0,00	0,00	**970.619,04**
Китепкана жана иш кагаздары башкармалыгы	205.807,51	0,00	1.130,97	**206.938,48**
Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы	1.438.682,48	0,00	0,00	**1.438.682,48**
Курулуш иштери башкармалыгы	2.097.930,25	0,00	693.672,27	**2.791.602,52**
Университеттин Анкарадагы өкүлчүлүгү	27.610,46	0,00	0,00	**27.610,46**
Маалыматтык технологиялар башкармалыгы	339.494,22	0,00	192.497,76	**531.991,98**
ЖАЛПЫ	**7.665.741,57**	**330,88**	**915.636,14**	**8.581.708,59**

2023-жылы университетибиздин административдик түзүмдөрдө 8.581.708,59 АКШ доллары сарпталган. Административдик түзүмдөр 2023-жылдын баштапкы төлөмүнө карата 88,32% чыгым жасаган. 2023-жылы административдик түзүмдөрдүн чыгымдарынын 89,33%ы эмгек акы төлөөгө, социалдык фондго, товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга, 0,003%ы акча которууга, 10,67%ы капиталдык чыгым максатында сарпталган.

Административдик түзүмдөрдүн ичинен эң көп чыгым боюнча биринчи кезекте 32,53% менен Курулуш иштери башкармалыгы, экинчи кезекте 16,76% менен Ден соолук, маданият жана спорт башкармалыгы, ал эми үчүнчү кезекте 14,80% менен Ректорат турат.

101- таблица: 2021-2023-жылдардагы жалпы төлөмдөр			
	2021	**2022**	**2023**
01-Эмгек акыны төлөөгө кеткен чыгымдар	12.692.131,00	13.729.365,00	15.045.365,00
02-Социалдык фондго төлөмдөр	2.276.085,00	2.212.237,00	1.996.237,00
03-Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдар	2.320.594,00	2.722.914,00	2.920.914,00
05-Акча которуулар	360.000,00	357.500,00	357.500,00
06-Капиталдык чыгымдар	4.016.680,00	4.250.000,00	2.015.000,00
ЖАЛПЫ	**21.665.490,00**	**23.272.016,00**	**22.335.016,00**

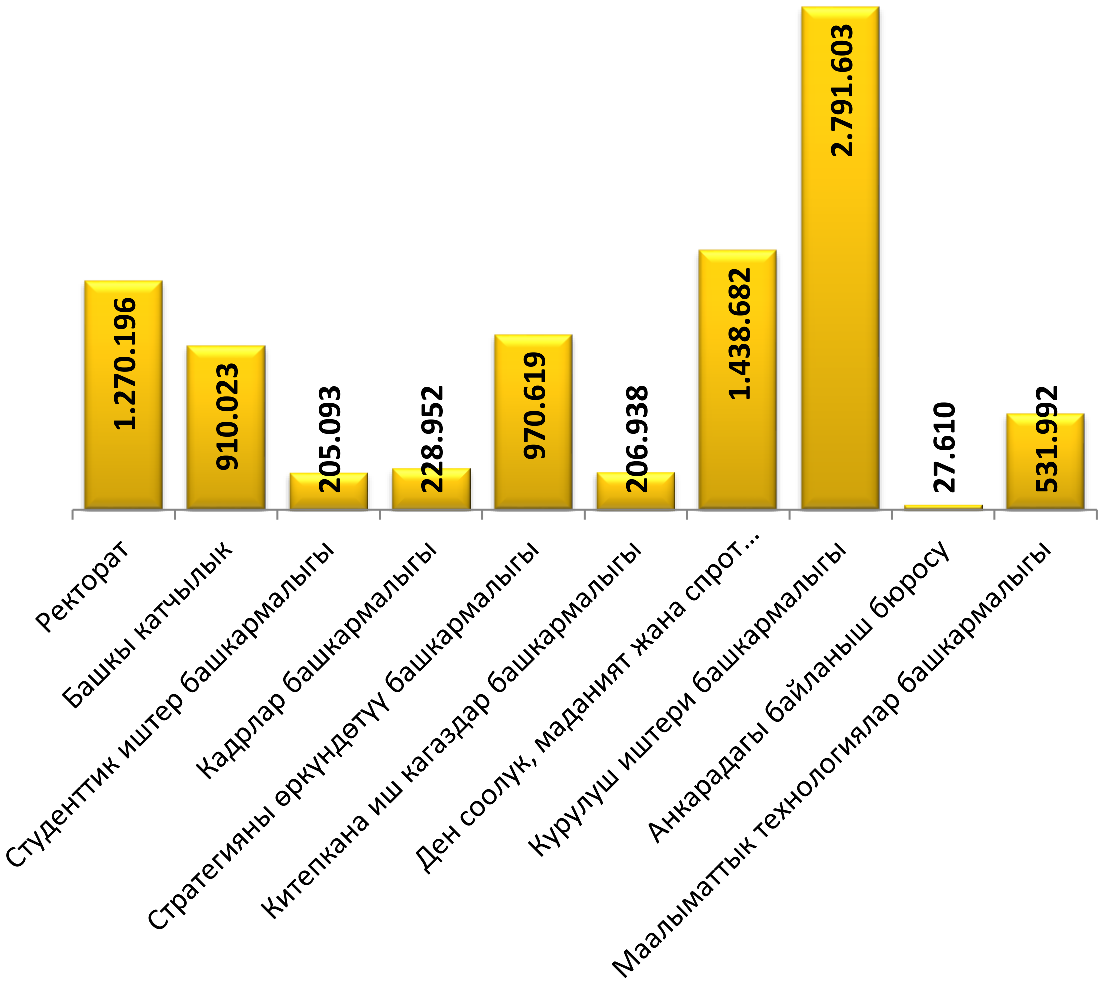

3.1.1.2. Болжолдуу бюджет ресурстары жана иштөө процесси:

Университетибиздин атайын бюджеттик каражаттары; Т.Р. Мамлекеттик салымы өздүк кирешелерден жана таза каржылоодон турат. 2023-жылдын аягында 28.668.389,76 АКШ доллары сарпталган, анын 72,17%ын Түркия Республикасынын мамлекеттик салымы, 24,61%ын таза каржылык киреше жана 3,22%ын башка кирешелер түзгөн.

92-таблица: Бюджетинин киреше бөлүгү (АКШ доллары менен)			
	2023-жылга карата болжолдонгон бюджет	**2023-жылка карата сарпталган бюджет**	**Ишке ашырылган көлөмү**
Бюджеттик киреше	5.166.866,00	7.056.890,29	136,58%
Түркия Республикасынын Өкмөтүнүн кошкон салымы	18.000.000,00	20.688.564,81	114,94%
Башка кирешелер	105.150,00	922.934,66	877,73%
ЖАЛПЫ	**23.272.016,00**	**28.668.389,76**	**123,19%**

3.1.1.3. Каржы иштери боюнча башка таблицалар :

2023-жылы каржылоо иштери КТМУнун Чыгым документтери боюнча нускамасына ылайык жүргүзүлүп, кирешелер жана чыгымдар катталды. КТМУнун Чыгым документтери боюнча нускамасына ылайык, документтердин толук жана кынтыксыз болушу, укук ээлерине төлөмдөрдүн өз мөөнөтүндө төлөнүп берилиши дыкаттык менен көзөмөлгө алынды.

Чыгаша кылган факультеттерден келген бардык документтер жана алардын тиркемелери текшерилип, толук эмес же укуктук ченемдик документтерге туура келбегендери такталып, кемчил жагын толуктоо үчүн факультеттерге кайра жиберилип, кемчиликтер жоюлган.

2023-ж. Милдеттенме картасы

Жыл үчүн түзүлгөн, ошондой эле кийинки финансылык жыл же жылдар үчүн жарактуу болгон келишимдердин негизинде кабыл алынган милдеттенмелер, аларга киргизилген толуктоолор жана баанын айырмасынын суммасы, милдеттенменин аткарылышынан улам накталай же эсепке төлөнүүчү төлөмдөр жана бул төлөмдөрдөн чегерүүлөр , милдеттенменин суммасынан жана персоналдык келишимдерден чегерүүлөр Товарлар, кызмат көрсөтүүлөр, курулуш иштери жана персоналдык келишимдер боюнча милдеттенмелер боюнча биздин бөлүм тарабынан чыгарылган милдеттенмелердин карталарын бөлүштүрүү төмөнкүдөй.

Милдеттенменин аталышы	Саны
Персоналдын эмгек келишимдери	1.041
Товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу	35
ЖАЛПЫ	**1.076**

3.1.1.4. Негизги финансылык көрсөткүчтөрдүн таблицасы боюнча түшүндүрмөлөр :

Бюджеттик чыгымдар

Университетибиздин 2023-жылга бюджеттик сметасы 23 272 016 АКШ доллары, ал эми жылдын акырына карата чыгашасы 21.211.188,83 АКШ доллары көлөмүндө аткарылган.

2023-жылдагы жалпы чыгашаларды карап чыгуу: 2023-жылдын акырына карата жалпы ассигнованиенин пайдалануу коэффициенти 94,73%ды түздү. Персоналдын эмгек акысы 96,73%, социалдык төгүмдөр 96,73%, товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу боюнча чыгашалар 97,42%ды, күндөлүк трансферттер 64,43%ды жана капиталдык чыгашалар 57,60%ды түздү.

Экономикалык классификациянын деңгээлинде 2023-жылдын жыйынтыгы боюнча чыгашалардын бөлүштүрүлүшүн карасак, чыгашалардын 68,61%ына туура келген 14 553 135 АКШ доллары персонал чыгашаларын, 11,16%ына туура келген 2 366 885 АКШ доллары социалдык төгүмдөрдү, 13,67%ына туура келген 2 900 199 АКШ доллары товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен

чыгашаларды, 1,08%ына туура келген 230 328 АКШ доллары учурдагы трансферттерди, 5,47%ына туура келген 1 160 642 АКШ доллары капиталдык чыгашаларды түздү.

Кийинки бөлүмдөрдө факультеттердин, институттардын, колледждердин жана административдик түзүмдөрдүн бюджеттик чыгашалары келтирилген. Ошондой эле бир студентке чыгашалар билим берүү жана окутуу бөлүмдөрүнүн жалпы чыгашаларынын негизинде эсептелген. Бир студентке чыгымдарды эсептөөдө билим берүү бөлүмдөрүнүн керектөөлөрүн канааттандыруу үчүн инвесторлордун ресурстарын пайдалануусу эсепке алынбайт.

Студенттик чыгымдар

2023-жылы Кыргыз-Түрк «Манас» университети факультеттердин арасынан Спорт илимдери факультетинде бир студентке эң жогорку чыгым катары 4 104 ,68 доллар сарптады. Экинчи эң жогорку чыгым 3 590,65 доллар көлөмүндөгү чыгым Айыл чарба факультетинде, ал эми эң төмөнкү чыгым 1 129,41 доллар көлөмүндө Туризм факультетинде сарпталганы аныкталды.

102-таблица: 2023-жылы факультеттердин студенттерине жумшалган чыгымдар (АКШ доллары)

Факультеттер	Студенттердин саны	Чыгымдар ($)	Бир студентке туура келген чыгым ($)
Инженерия факультети	506	1.175.704,85	2.323,53
Гуманитардык факультет	788	1.946.751,08	2.470,50
Экономика жана башкаруу факультети	501	892.694,48	1.781,83
Коммуникация факультети	442	762.429,49	1.724,95
Табигый илимдер факультети	245	819.071,92	3.343,15
Айыл чарба факультети	125	421.580,42	3.372,64
Ветеринария факультети	151	527.707,19	3.494,75
Көркөм өнөр факультети	237	850.984,66	3.590,65
Теология факультети	171	503.316,22	2.943,37
Туризм факультети	472	533.083,47	1.129,41
Спорт илимдери факультети	133	545.922,17	4.104,68
ЖАЛПЫ	**3.771**	**8.979.245,95**	**2.752,68**

(Эскертме: Бул маалыматтар 23.01.2024 (http://oidb.manas.edu.kg/genel_ogrsay.html) сайтка жарыяланган, 07.02.2024 күнү сайттан алдык.)

2023-жылы Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин институттарынын ичинен Коомдук илимдер институту эң көп чыгым кылган. Бирок студенттердин саны көп болгондуктан, киши башына туура келген орточо чыгым 370,97 АКШ долларын түзгөн.

103-таблица: 2023-жылы институттардын студенттерге жумшаган чыгымдары

	Студенттердин саны	Чыгымдар ($)	Бир студентке туура келген чыгым ($)
Табигый илимдер институту	86	64.474,85	749,71
Коомдук илимдер институту	322	116.953,81	363,21
Салттуу оюндар жана спорт изилдөө институту	0	37.086,82	0,00
ЖАЛПЫ	**408**	**218.515,48**	**370,97**

2023-жылы «Манас» университетинин жогорку мектептеринин ичинен Чет тилдер жогорку мектеби эң көп чыгым кылган. Киши башына туура келген эң жогорку чыгым 1 739,77 АКШ долларын түзгөн.

104-таблица: 2023-окуу жылында жогорку мектептин/орто кесиптик колледждин студенттерине жумшалган чыгымдар			
	Студенттердин саны	Чыгымдар ($)	Бир студентке туура келген чыгымдар ($)
Чет тилдер жогорку мектеби	1684	2.402.765,92	1.426,82
Орто кесиптик колледж	344	780.405,84	2.268,62
ЖАЛПЫ	**2.028**	**3.183.171,76**	**1.847,72**

(* Даярдоо курсунда окуган студенттер Чет тилдер жогорку мектебинин студенттери катары көрсөтүлүп, адистиги боюнча факультеттердин санынан чыгарылып салынган.)

Бюджеттик чыгымдардын экономикалык квалификацияга ылайык бөлүнүшү:

Эмгек акы төлөмдөрү:

2023-жылы эмгек акы төлөмдөрүндөгү сарптоолор мурунку жылга караганда 9,59%га көбөйгөн.

Ай сайын төлөнчү эмгек акы төлөмдөрүнүн чыгымдарына көз чаптырсак, 2023-жылдагы эмгек акы төлөмдөрүндө эң көп чыгаша декабрь айына, эң аз көлөмдөгү чыгаша январь айына туура келген.

Жыл соңунда 15.045.365 АКШ доллар көлөмүндөгү эмгек акы төлөмдөрүнүн 96,73%ы, т.а. 14.553.135 АКШ доллары сарпталган.

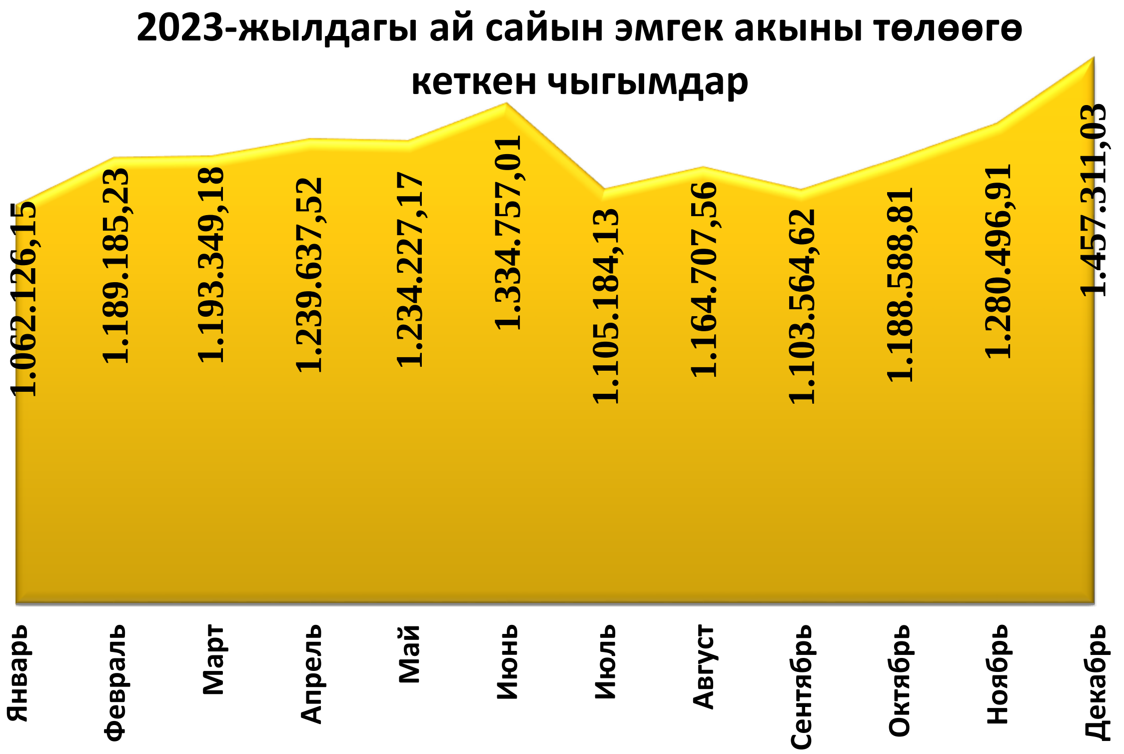

Социалдык фондго төлөмдөр:

2023-жылы бюджеттин 8,92%ы Социалдык төлөмдөргө бөлүнүп, жылдын аягында бюджеттин 118,57%ын түзгөн 2.366.885 АКШ доллары социалдык фондго төлөнгөн.

Ай сайын социалдык камсыздандырууга төлөнгөн чыгашаларды караганыбызда декабрь айында чыгашанын көлөмү арткан. Буга чейинки жылдары төлөнгөн социалдык төлөмдүн айырмаланганына байланыштуу чыгашанын көлөмү арткан. Социалдык төлөмдөр боюнча эң аз чыгаша сентябрь айында болгон.

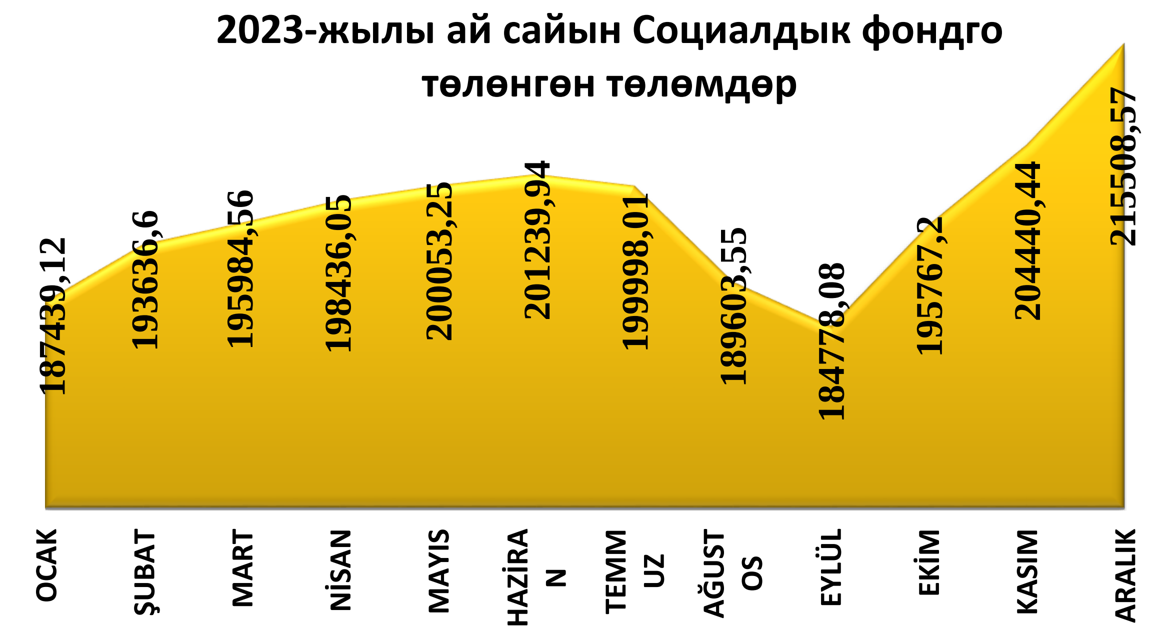

Товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алуу чыгымдары:

2023-жылы бюджеттин 13,30%ы товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга которулуп, жылдын аягында жалпы төлөмдүн 97,42%ын түзгөн 2 900 199 АКШ доллары товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга сарпталган.

Ай сайын товар жана кызмат көрсөтүүлөрдү сатып алууга кеткен чыгымдарды караганыбызда, июнь айында чыгымдар азыраак болгону байкалат.

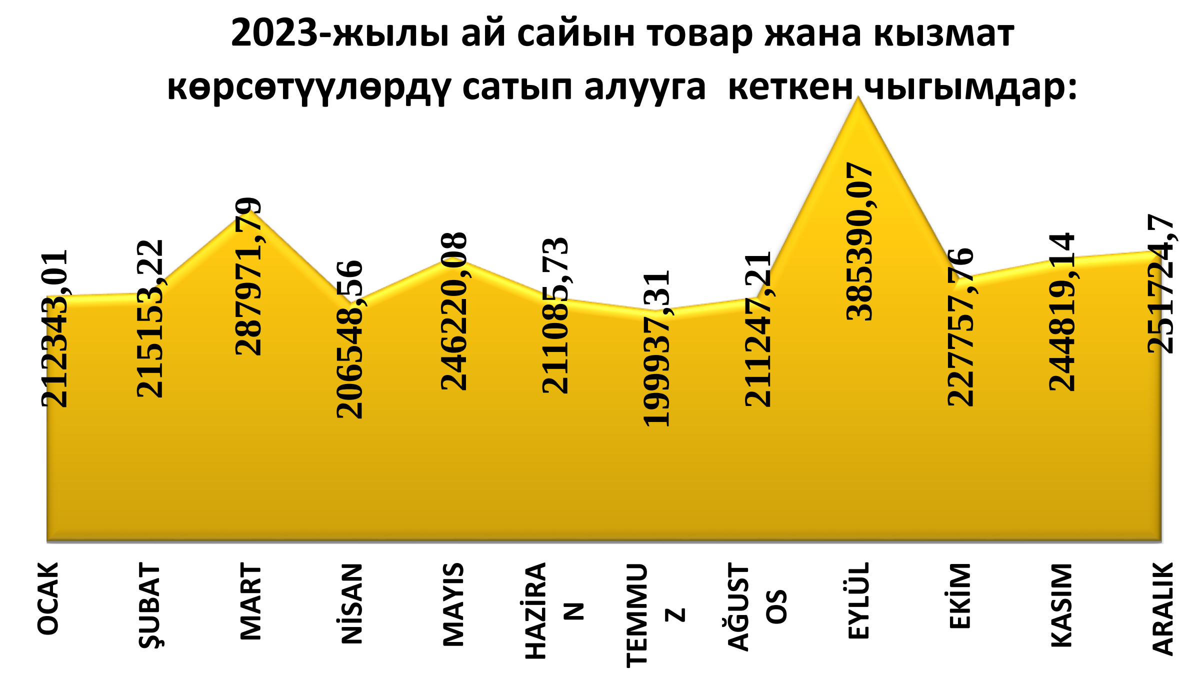

Акча которуулар боюнча чыгашалар:

2023-жылдагы бюджеттин 1,60 %ын түзгөн 357.500 АКШ доллары өлчөмүндө акча которуулар жүргүзүлгөн.

2023-жылдын аягында 230 328 АКШ доллары сарпталган, бул жалпы ассигнованиенин 64,43%ын түзөт.

Ай сайын жасалган акча которууларды караганыбызда, август-октябрь айларында окуудагы тыныгууга байланыштуу стипендия төлөнбөй калгандыктан чыгашалардын азайганы байкалган. Ноябрь айынан баштап стипендиялар төлөнө баштаган жана чыгашаларда өсүш болгон.

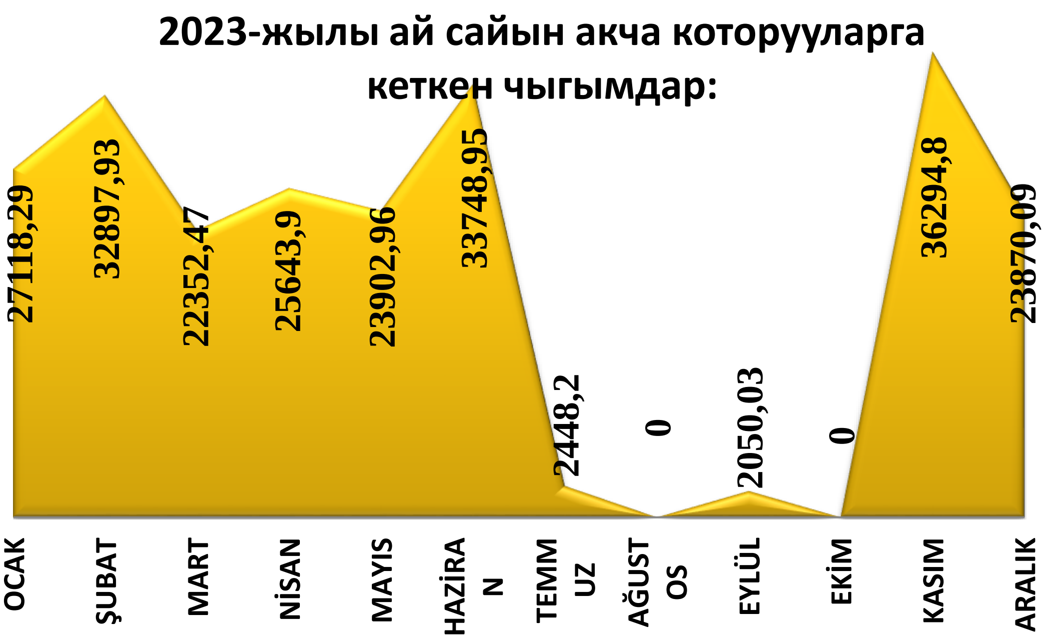

Капиталдык чыгымдар:

2023-жылы капиталдык чыгымдарга бюджеттин 8,99%ын түзгөн 2 015 000 доллар бөлүнгөн, ал эми жылдын акырында жалпы ассигнованиенин 57,60 пайызына туура келген 1 160 642 доллар сарпталган. Капиталдык чыгымдардын айлар боюнча өнүгүшүн карасак, эң көп чыгым сентябрь жана октябрь айларында ишке ашкан.

2023-жылдагы айларга карата капиталдык чыгымдар

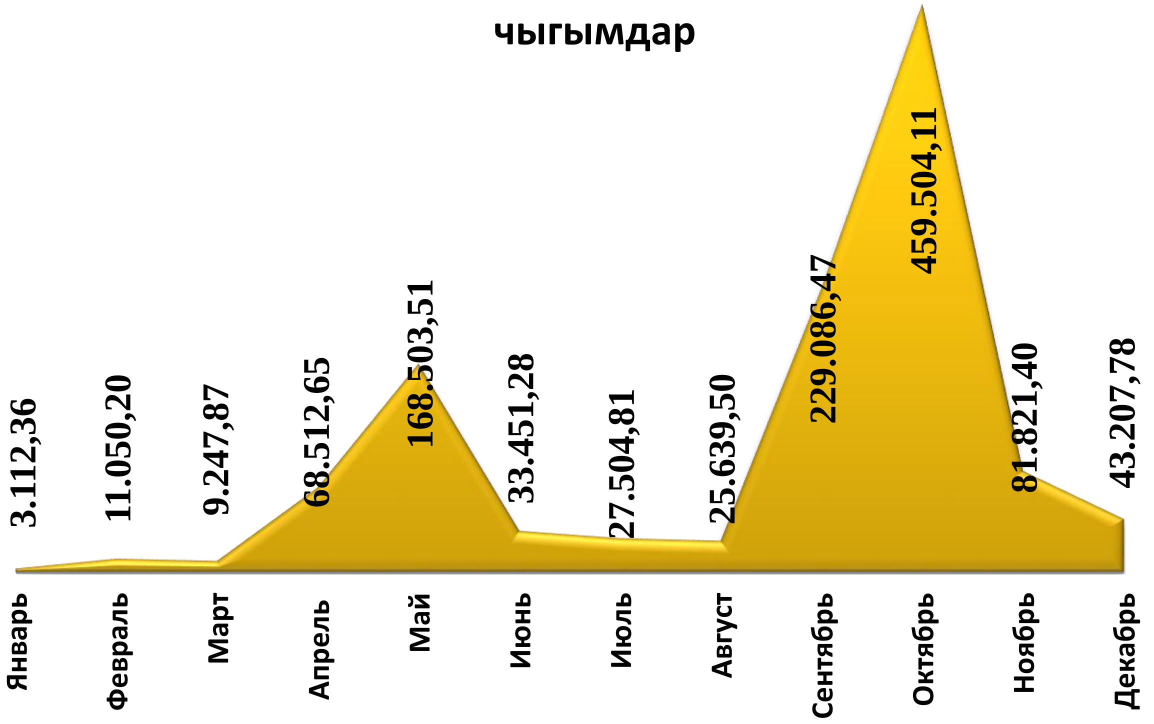

Бюджеттик кирешелер:

Түркия Республикасынын Өкмөтүнүн университеттин бюджетине кошкон салымы (жардам жана грант) боюнча ай сайын бюджетти аткаруу

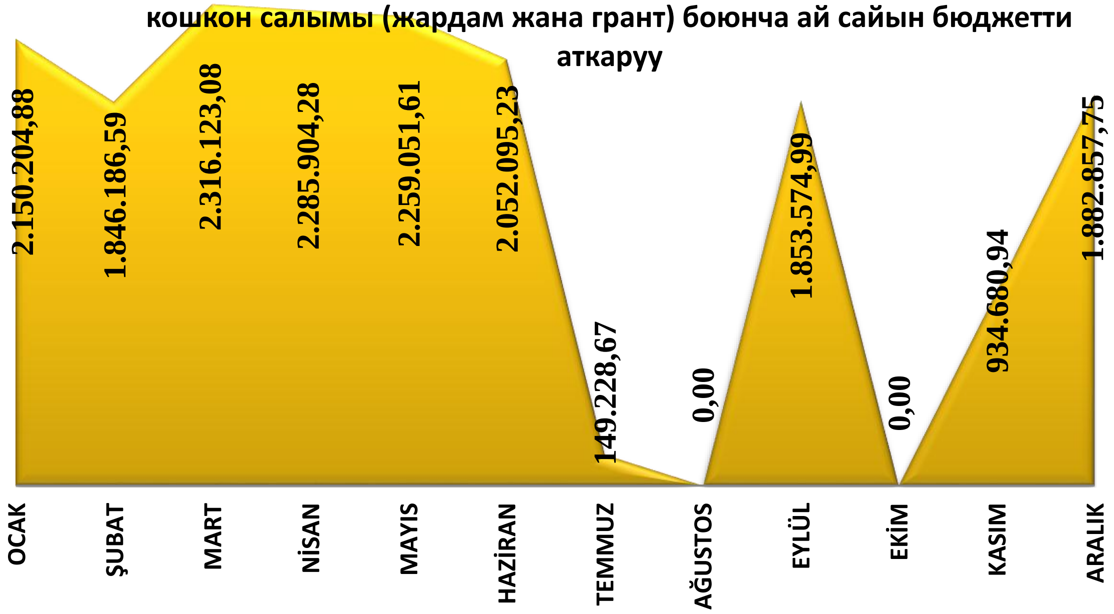

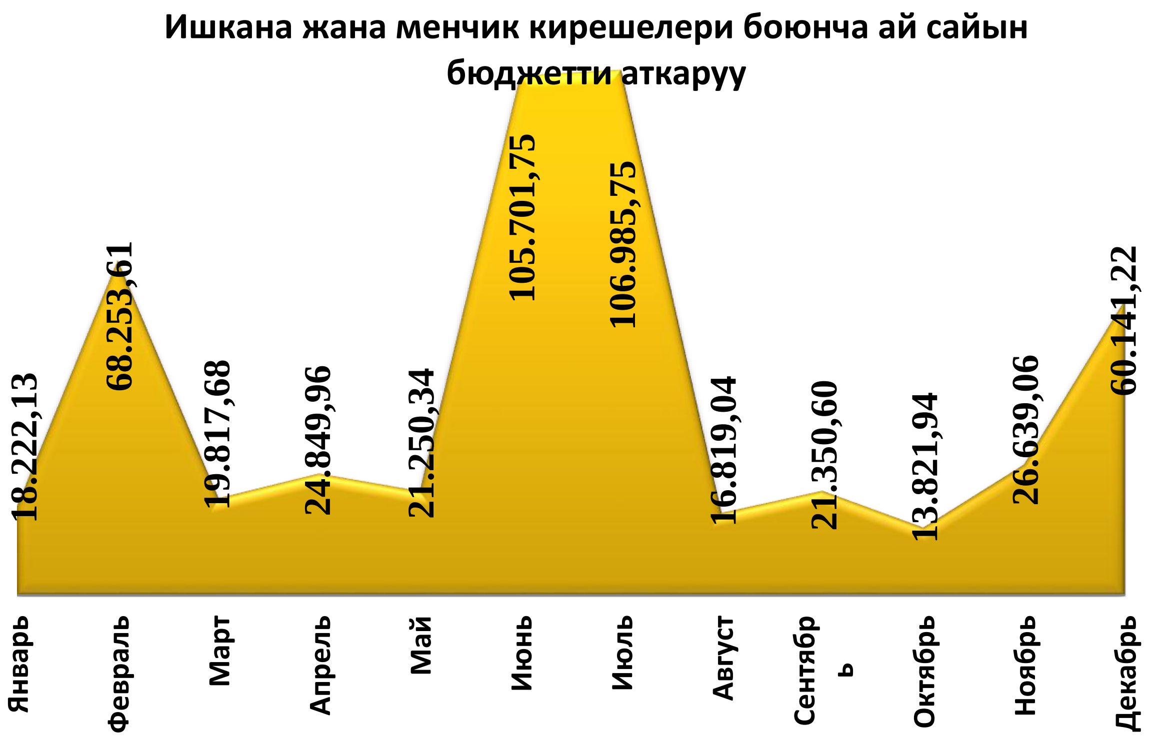

3.2. ИШ-ЧАРАЛАР ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ

3.2.1. Жетекчилик тарабынан аткарылган иш-чаралар

Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин жетекчилиги стратегиялык пландын алкагында максаттарга жетүү боюнча иш-чараларды жүргүзүп келет.

Билим берүүнүн сапатын жогорулатуу үчүн окутуучуларды муктаждыктарына жараша окутуу жана шыктандыруу жана өнүктүрүү процесстерин координациялоо, аккредитациялоо иш- чараларын көзөмөлдөө жана студенттердин ар түрдүүлүгүн жогорулатуу сыяктуу ар кандай процесстер көзөмөлдөнүп, бааланат.

Илимий изилдөөлөрдүн санын жана сапатын жогорулатууга шык, дем берилип, эл аралык илимий долбоорлорго өзүнчө мүмкүнчүлүктөр сунушталууда.

Эл аралык деңгээлде активдүүрөөк болуу үчүн кызматташуулар жогорку жетекчилик жана окутуучулар деңгээлинде координацияланат. Кошумчалай кетсек, алмашуу программаларына катышууну арттыруу максатында университеттер менен келишимдер түзүлүүдө.

Социалдык жоопкерчиликтин алкагында жогорку жетекчилик активдүү роль ойногон уюмдар жана Кыргызстандагы аутист балдар үчүн балдар үйлөрүнө, карылар үйлөрүнө жана ооруканаларга барышып, китептерди, технологиялык жабдууларды беришип, негизги муктаждыктарын канааттандырышат. Өтүнүч менен кайрылган мекемелерге жана коомго тренингдер өткөрүлөт жана

«МАНАС айылына баруу» долбоору менен ар кайсы айылдарда ветеринардык жана илимий кызматкерлер менен биргеликте айыл чарбасы боюнча тренингдер уюштурулат.

Билим берүү дипломатиясынын алкагында жогорку деңгээлдеги мамилелер университетибиздин жогорку жетекчилиги тарабынан координацияланат. Университеттин ар кандай долбоорлордо жана тармактарда өнүгүүсү үчүн жогорку деңгээлдеги иш-чаралар кылдаттык менен жүргүзүлүүдө.

3.2.2. Илимий / Социалдык жоопкерчилик жаатындагы иш-чаралар

Университеттин жалпы принциптерине жана максаттарына ылайык иш-чаралар өткөрүлөт.

Төмөнкү таблицада 2022-2023-окуу жылында өткөрүлгөн илимий иш-чаралар көрсөтүлдү.

105-таблица: Илимий иш-чаралар

Иш-чаранын түрү	**2023-2024**
Симпозиум, конгресс жана конференция	29
Семинар	195
Панелдик сессия жана маектешүү	30
Илимий талкуу жыйыны	5
Концерт, көргөзмө жана шоу программалар	74
Социалдык жоопкерчилик жаатындагы иш-чаралар	71
Техникалык экскурсия	26
Конкурс	3
Жалпы	**433**

3.2.3. Долбоорлор жөнүндө маалымат

106-таблица: Илимий изилдөө долбоорлору

Долбоордун түрү	**Өткөн жылдан калган**	**Бул жылы кошулган**	**Бардыгы**	**Бул жылы жыйынтык-талган**	**ЖАЛПЫ ТӨЛӨМ (КТМУ бюджети)**	**ДОЛБООР-ДУН ЖАЛПЫ БЮДЖЕТИ (КТМУ+ТЫШКЫ БУЛАК)**
ИИД (көз карандысыз долбоор)	7	21	**28**	11	**75.891 $**	**90.563 $**
ИИД (тышкы булактардан каржыланган долбоорлор)	1	3	**4**	1	**0 $**	**55.124 $**
ИИД (докторлук диссертация боюнча долбоор)	1	0	**1**	1	**2.200 $**	**2.200 $**
Багыттуу долбоор	1	2	**3**	2	**13.420 $**	**13.420 $**
Билим берүүнүн сапатын жогорулатууну көздөгөн долбоорлор	1	0	**1**	1	**0 $**	**0 $**
БАРДЫГЫ	**11**	**26**	**37**	**16**	**91.511 $**	**161.307 $**

107-таблица: Илимий изилдөө долбоорлору			
2023-жылы жыйынтыкталган долбоорлор			
No	**Аталышы**	**Жетекчиси**	**Түрү**
KTMU-BAP-2021.DRT.01	"Ишкерлердин социалдык идентүүлүктү кабылдоосунун чыдамдуулукка жана жыргалчылыкка тийгизген таасиринде маалымдуулуктун ортомчулук ролу: Стартаптар боюнча изилдөө"	PhD, профессор Кадир Ардыч	ИИД (докторлук диссертация боюнча долбоор)
KTMU-BAP-2022.FB.07	"Даража чек катмар камтыган параболалык теңдемелер системасы"	PhD, профессор Асан Өмүралиев	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2022.FB.06	"Диметил акриламид жана крахмал негиздүү суперабсорбенттеринин синтезделүүсү менен айрым өсүмдүк түрлөрүнүн көчөт / үрөөн сапатына болгон таасири"	PhD, профессор Атилла Дурсун	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2022.FB.04	"Кымыздын компоненттеринин, Цитокиндердин жана иммуноглобулиндердин көрсөткүчтөрүнүн ортосундагы байланыш"	PhD, профессор Али Ришванлы	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2022.FB.05	"Булганыч суулардан оор металлдарды тазалоодо катиондук негиздеги гидрогелдердин эффективдүүлүгү"	Доц., док. Бакыт Боркоев	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2022.FB.09	"Кыргызстандын Чүй облусунун буудай талааларында тамыр жана тамыр моюн чиригин пайда кылуучу өсүмдүктөрдүн паразиттик нематоддорун жана илдет козгогучтарын аныктоо"	PhD, профессор Шенол Йылдыз	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2022.FB.08	"Толфенамин кислотасынын ар кандай дозаларынын бөдөнөлөргө тийгизген патологиялык таасирин изилдөө"	PhD, профессор Фатих Хатипоглу	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-PGK-2022.SB.01	"Эгемендик мезгилиндеги кыргыз, казак, өзбек, азербайжан жана түркмөн адабияттарынын тарыхы"	PhD, профессор Лайли Үкүбаева	Багыттуу долбоор
KTMU-YON-2023.FB.01	"Аял окутуучулардын илимий жана кесиптик жетишкендиктерин изилдөө: КТМУ мисалында"	PhD, профессор Анаркүл Урдаулетова	Багыттуу долбоор
KTMU-BAP-2023.FB.02	"Сызыктуу жана сызыктуу эмес дифференциалдык-алгебралык теңдемелер системасы түрдө моделденген физикалык жана химиялык маселелердин Лаплас-Паде катар ыкмасы менен аналитикалык же сандык чыгарылыштарын табуу"	PhD, профессор Эржан Челик	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.07	"Көк бөрү оюндарында жеңүү жана жеңилүү жагдайларына жараша чабандес менен аттын кээ бир стресс, метаболиялык жана физиологиялык параметрлеринин өз ара байланышы"	PhD, профессор Али Ришванлы	ИИД (көз карандысыз долбоор)

KTMU-BAP-2023.SB.02	"Мектеп-өндүрүш кызматташтыгынын алкагында Кыргызстандын текстиль өнөр жайынын кесиптик билим берүү тармагынан күтүүлөрү: Тематикалык изилдөө"	Доц., док. Явуз Эржан Гүл	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.SB.05	"Жогорку окуу жайларында табигый илимдер тармагында эмгектенген окутуучулардын техностресстик деңгээлдерин аныктоо"	Доц., док. Эркан Эфилти	ИИД (көз карандысыз долбоор)

2023-жылы жокко чыгарылган долбоорлор			
KTMU-PGK-2021.SB.04	"Азыркы кыргыз тилинин түшүндүрмө сөздүгү"	PhD, профессор Ekrem ARIKOĞLU	Билим берүүнүн сапатын жогорулатууну көздөгөн долбоорлор
KTMU-BAP-2023.SB.04	"Кыргызстандагы үй чарбалардын, жеке адамдардын жана жаштардын риск жана шокторго карата жүрүм-турум тенденцияларын талдоо"	Доц., док. Сезер Кахяоглу	ИИД (көз карандысыз долбоор)

108-таблица: 2023-жылы жыйынтыкталган (КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан колдоого алынган) долбоорлор

No	Аталышы	Жетекчиси	Түрү
№ 0007456 (devlet kaydı)	“Beauveria bassiana энтомопатогендик козу карынынын негизинде биопестициддин өнөр жай формуласын түзүү жана анын айыл чарба өсүмдүктөрүн соргуч жана тамыр жегич зыянкечтерден биокоргоодо колдонуу” 2023	PhD, профессор Тинатин Дөөлөткелдиева	ИИД (тышкы булактардан каржыланган долбоорлор)

109-табица: 2023-жылы ишке ашырылып жаткан долбоорлор

No	Аталышы	Жетекчиси	Түрү
KTMU-BAP-2022.FB.01	"Кыргызстандын эндемик өсүмдүгү Petilium eduardiiнин ткандык культура методу аркылуу көбөйтүлүүсү, микроРНК анализи жана мишень гендеринин аныкталуусу"	Доценттин м.а. Йылмаз Кайа	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2022.SB.01	"Эпкин – Баш-Кууганды унаа жолунун боюндагы куткаруучу археологиялык казуулар (Нарын облусу, Кыргызстан)"	PhD, профессор Кубатбек Табалдиев	ИИД (тышкы булактардан каржыланган долбоорлор)
KTMU-BAP-2023.FB.01	"Айгүл гүлү (Fritillaria eduardii) өсүмдүгүнүн геномдук, метаболомдук жана микробиологиялык анализдери"	PhD, профессор Гүлбүбү Курманбекова	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.03	"Органикалык үй чарбачылыгындагы	PhD, профессор Нурбек Алдаяров	ИИД (көз карандысыз

	канаттууларга колдонулуучу этноветеринардык ыкмаларды изилдөө жана илимий негиздөө"		долбоор))
KTMU-BAP-2023.FB.05	"Машина үйрөнүү алгоритмдери менен химиялык процесстерди моделдөө"	Доц., док. Абдуллах Эрдал Түмер	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.06	"Жасалма интеллекттин өнүгүшүнүн билимге тийгизген таасирин изилдөө (КТМУнун мисалында)"	Доц., док.. Рита Исмаилова	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.SB.03	"MANAS UdS КОРПУС - Кыргыз корпусунун алкагында Ч. Айтматовдун морфологиялык тегделген субкорпусун түзүү"	Доц., док. Аида Касиева	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.SB.07	"Ысык-Көл облусундагы таш бетиндеги сүрөттөрдүн лихенометриялык жана мезгилин аныктоо изилдөөлөрү"	PhD., проф. Незахат Жейлан	ИИД (көз карандысыз долбоор))
KTMU-BAP-2023.SB.06	"Кыргызстан талаа экспедициясы"	PhD., проф. Октай Өзгүл	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.08	"Ар кандай биологиялык жер семирткичтердин кургакчылык стресс шарттарында өскөн майдык жана чагылуучу күн карама (Helianthus annuus L.) сортторунун сандык жана сапаттык касиеттерине тийгизген таасирин аныктоо"	PhD., доценттин м.а. Хоссеин Зейналзадех Табризи	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.09	"Уйлардын жүнүнөн эндокриндик бузуучу зат болгон Бисфенол А өлчөмүн аныктоо"	PhD., доценттин м.а. Наристе Кадыралиева	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.10	"Жер асты сууларындагы мышьякты (As)электро-коагуляция ыкмасы менен тазалоо"	PhD, профессор Мехмет Кобья	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.11	"Бөдөнөлөрдө толфенамин кислотасынын ар түрдүү дозаларда ооз аркылуу кабыл алынгандан кийин фармако-кинетикасын жана ткандагы калдыктарын аныктоо"	Доценттин м.а. Фатих Рамазан Истанбуллугил	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.SB.08	"Инновация иш-аракети алкагында келечекти изилдөө методологиясынын маселелери"	PhD, профессор Жамгырбек Бөкөшов	ИИД (тышкы булактардан каржыланган долбоорлор)
KTMU-BAP-2023.SB.09	"Тамак-аш өнөр жайында эффективдүүлүктү талдоо жана процессти жакшыртуу аркылуу өндүрүштү оптимал-даштыруу: ун	PhD., доценттин м.а.Гүлнара Карадениз	ИИД (көз карандысыз долбоор)

	азыктары ишканасынын мисалында"		
KTMU-BAP-2023.FB.12	"Кыргызстандагы жүгөрүнүн жана андан алынган өнүмдөрдүн генетикалык модификацияланган организмдерге карата генетикалык анализдери"	Б.и.к., доц. Кадырбай Чериков	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.13	"Кыргызстандын ар кайсы аймактарынан чогултулган прополистин мүнөздөмөсү"	Доц., док. Улаш Ажарөз	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.14	"Кыргызстандын Чүй облусунан чогултулган сүт жана сүт азыктарында афлатоксин M1 жана оор металлдардын болушун жана деңгээлин изилдөө"	Доц., док. Улаш Ажарөз	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.FB.15	"Кыргызстанда өндүрүлгөн кымыздын микробиотасын жана курамындагы органикалык кислоталарды изилдөө"	PhD, профессор Митат Шахин	ИИД (көз карандысыз долбоор)
KTMU-BAP-2023.SB.10	"Кетмен Төбө археологиялык казуулары 2023 (Жалал-Абад облусу, Кыргызстан)"	PhD, профессор Кубатбек Табалдиев	ИИД (тышкы булактардан каржыланган долбоорлор)
KTMU-YON-2023.FB.02	"Студенттик иштерди автоматташтыруу системасы (иштеп чыгуу, ишке киргизүү жана жайылтуу)"	Доц., док. Рита Исмаилова	Багыттуу долбоор

3.2.4. Эки тараптуу келишимдер

Көпчүлүк бөлүгүн университеттер түзгөн бул мекемелердин арасында ассоциациялар, фонддор, аналитикалык борборлор жана телерадио/телекөрсөтүү ж.б. уюмдар, мекемелер бар. Университеттин билим берүү миссиясынан сырткары Түркия Республикасынын өкүлчүлүгүн да аркалап келгендиги, аймактык жана эл аралык аренада таанымал абройлуу мекеме болгондугу, көптөгөн мекеме жана уюмдар менен кызматташтык түзүүсүнө чоң өбөлгө түзүп берди. Университет Кыргыз Республикасынын жана Түркия Республикасынын орток демилгеси менен түзүлүп, өлкөлөрүбүздүн ортосунда кызматташтык артышынан, жалпы маданий баалуулуктарыбыздын айкалышуусунан улам эки өлкөнүн мекемелери менен түзүлгөн келишимдердин саны жалпы келишимдердин басымдуу бөлүгүн түзөт. Кол коюлган келишимдердин басымдуу бөлүгүн университеттер түзөт жана негизги максаты - студенттер менен профессордук-окутуучулук курамдын академиялык мобилдүүлүгү боюнча алмашуу программаларын ишке ашыруу.

110-таблица: Өлкөлөр боюнча университеттер ортосунда түзүлгөн эки тараптуу келишимдер			
Мекеменин аталышы	**Өлкө**	**Келишимдин аталышы**	**Кол коюлган күнү, айы, жылы**
Бухарест экономикалык изилдөө университети	Румыния	Кызматташуу протоколу	27.12.2023
Ш. Есенов атындагы Каспий технология жана инженерия университети	Казакстан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	11.12.2023
Наманган инженердик-технологиялык институту	Өзбекстан	Кызматташуу протоколу	29.11.2023
Ош мамлекеттик педагогикалык университети	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	24.11.2023
Кызылорда "Болашак" университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	21.11.2023
Баку Славян университети	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	03.11.2023
Стамбул коммерциялык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	01.11.2023
Аксарай университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	30.10.2023
Кыркларели университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	15.10.2023
Зонгулдак Бүлент Эжевит университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	12.10.2023
Эл аралык туризм жана меймандостук университети	Казакстан	Кызматташтык келишими	18.09.2023
Аль-Асмария ислам университети	Ливия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	02.08.2023
Завия университети	Ливия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	02.07.2023
Кыргыз курорттор ассоциациясы	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	20.06.2023
Кыргыз Республикасынын Айыл чарба министрлигине караштуу Токой кызматы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	19.06.2023
Нур-Мубарак Египет ислам маданияты университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	14.06.2023
Газиантеп университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	12.06.2023
«FRONTIERS» микрокредиттк ЖЧКсы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	26.05.2023
Москва шаардык педагогикалык университети	Орусия Федерациясы	Кызматташтык келишими	16.05.2023
Жандармерия жана жээк коопсуздугу академиясы	Түркия	Кызматташуу протоколу	15.05.2023
Маргулан атындагы археология институту	Казакстан	Кызматташуу меморандуму	11.05.2023

Монголия улуттук университети	Монголия	Кызматташтык келишими	01.05.2023
Түрк-Герман университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	30.04.2023
Стамбул Сабахаттин Займ университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	30.04.2023
Туран университети	Казакстан	Кызматташтык келишими	13.04.2023
Наманган мамлекеттик педагогикалык институту	Өзбекстан	Кызматташуу протоколу	10.03.2023
Карши мамалекеттик университети	Өзбекстан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	10.03.2023
КР Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министри	Кыргызстан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	03.02.2023
КР Суу ресурстары, айыл чарба жана кайра иштетүү өнөр жайы министри	Кыргызстан	Айыл чарба тармагында кадрларды даярдоо боюнча келишим	02.02.2023
Баткен мамлекеттик университети	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	30.01.2023
И. Арабаев атындагы Кыргыз улуттук университети	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	30.01.2023
Казан мамлекеттик университети	Орусия Федерациясы	Кызматташтык келишими	24.01.2023
Измир Бакырчай университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	13.01.2023
К.Токтомаматов атындагы Эл аралык университети	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	25.12.2022
Инөнү университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	16.12.2022
Азербайжан архитектура жана курулуш университети	Азербайжан	Кызматташтык келишими	12.12.2022
Алания Алааддин Кейкубат университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	23.11.2022
Кахраманмараш Сүтчү Имам университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	14.11.2022
Кыргыз Республикасынын Тышкы иштер министрлигинин Казы Дикамбаев атындагы Дипломатиялык академиясы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	11.11.2022
Россия илимдер академиясынын Федералдык мамлекеттик бюджеттик мекемесинин Чыгыш кол жазмалары институту	Орусия Федерациясы	Кызматташтык келишими	29.10.2022
Сакария университетинин Түрк дүйнөсү изилдөө борбору	Түркия	Кызматташтык келишими	20.10.2022
Сарсен Аманжолов атындагы Чыгыш Казакстан университети	Казакстан	Кызматташтык келишими	20.10.2022
Азербайжан мамлекеттик маданият жана искусство университети	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	14.10.2022

Этимесгут муниципалитети	Түркия	Кызматташтык келишими	11.10.2022
Д.Асанов атындагы Кыргыз улуттук аскердик лицейи	Кыргызстан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	15.09.2022
Сакария прикладдык илимдер университети	Түркия	Академиялык алмашуу жана өз ара түшүнүшүү алмашуужөнүндө меморандум	17.08.2022
“Манас” улуттук академиясы	Кыргызстан	Кызматташтык акакелишими	30.06.2022
Сейфуллин атындагы Казак агротехникалык университети	Казакстан	Кызматташтык келишими	23.06.2022
Стамбул Арел университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	20.06.2022
Өзбекстан мамлекеттик искусство жана маданият институтунун Фергана филиалы	Өзбекстан	Кызматташуу протоколу	07.06.2022
Азербайжан Илимдер Академиясынын Насими атындагы Тил илими институту	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	03.06.2022
Измир Катип Челеби университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	31.05.2022
Азербайжан мамлекеттик котормо борбору	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	30.05.2022
Өзбекстан Республикасынын Илимдер академиясынын Ю.Юнусов атындагы «Өсүмдүк заттарынын химиясы» илимий-изилдөө институту	Өзбекстан	Кызматташуу протоколу	30.05.2022
Ташкент химия-технологиялык институту	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	30.05.2022
Х.Досмухамедов атындагы Атырау университети	Казакстан	Кызматташтык келишими	27.05.2022
Битлис Эрен университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	22.05.2022
Кутахья Думлупынар университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	20.05.2022
КР Борбордук мамлекеттик архиви	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	14.05.2022
ТҮРКСОЙ Түрк маданиятынын эл аралык уюму	Түркия	Кызматташуу протоколу	28.04.2022
Жаратылыш ресурстары, экология жана техникалык көзөмөл министрлигине караштуу Сары-Челек мамлекеттик биосфералык коругу	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	27.04.2022
Кыргыз Республикасынын Улуттук тарых музейи	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	27.04.2022
«Агроөнөр жай комплексин өнүктүрүү боюнча бирикмеси»	Кыргызстан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	31.03.2022
Тоголок Молдо атындагы №71 мектеп интернат	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	30.03.2022

Ибн Халдун университети	Түркия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	01.03.2022
Бириккен Улуттар Уюму тарабынан түзүлгөн Тынчтык университетинин Европалык Тынчтык жана Өнүгүү Борбору (ECPD).	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	28.02.2022
Кыргыз Патент	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	15.02.2022
Эл аралык жогорку медицина мектеби	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	08.02.2022
Коканд университети	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	02.02.2022
Сегед университети	Macaristan	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	01.02.2022
Кумтөр Голд Компани	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	10.01.2022
Энергетикалык өнөр жайчылар жана ишкерлер ассоциациясы (ENSIA)	Түркия	Кызматташуу протоколу	09.01.2022
М.Ауезов атындагы Түштүк Казакстан университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	24.12.2021
Анкара гуманитардык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	20.12.2021
Селчук университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	20.12.2021
Азербайжан техникалык университети	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	15.12.2021
Азербайжандын Улуттук илимдер академиясы	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	15.12.2021
Жогорку технологиялар паркы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	13.12.2021
Б.Сыдыков атындагы Кыргыз-Өзбек Эл аралык университети	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	30.11.2021
Гебзе техникалык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	26.11.2021
Нарын мамлекеттик университети	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	23.11.2021
Кызылорда Коркут Ата университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	27.10.2021
Хатай Мустафа Кемал университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	22.10.2021
Эрзинжан университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	22.10.2021
Жумхурийет университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	19.10.2021
Кыргыз мамлекеттик дене тарбия жана спорт академиясы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	19.10.2021
ОСТИМ техникалык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	05.10.2021

Мирас университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	30.09.2021
Айыл, суу чарба жана региондук өнүктүрүү министрлигинин органикалык айыл чарба департаменти	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	30.09.2021
Эл аралык "Визион" университети	Македония	Кызматташтык келишими	30.09.2021
Азербайжан медициналык университети	Азербайжан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	29.09.2021
Баку мамалекеттик университети	Азербайжан	Кызматташтык келишими	29.09.2021
Чыгыш Акдеңиз университети	Түндүк Кипр Түрк Республикасы	Кызматташтык келишими	27.09.2021
Россия илимдер академиясынын Федералдык мамлекеттик бюджеттик мекемесинин Чыгыш кол жазмалары институту	Орусия Федерациясы	Кызматташуу протоколу	08.09.2021
Россия илимдер академиясынын материалдык маданият тарыхы институту	Орусия Федерациясы	Кызматташуу протоколу	06.09.2021
Анкара университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	11.08.2021
Ысык-Көл мамлекеттик университети	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	23.07.2021
Ататүрк университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	09.07.2021
Ош мамлекеттик университети	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	06.07.2021
Османие Коркут Ата университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	05.07.2021
Карабүк университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	02.07.2021
Аль-Фараби атындагы Казак улуттук университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	25.06.2021
Сулейман Демирел университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	18.05.2021
Санкт-Петербург чет тилдер институту	Орусия Федерациясы	Кызматташуу протоколу	30.03.2021
Ботаникалык бакча	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	30.03.2021
К. Карасаев атындагы Бишкек мамлекеттик университети	Кыргызстан	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	09.03.2021
Б.Н.Ельцин атындагы Кыргыз-Орус Славян университети (КРСУ)	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	09.03.2021
«Кыргыз Тайган Клуб» Ассоциациясы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	01.03.2021

CVM Университети	Индия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	29.01.2021
Кыргыз улуттук агрардык университети, Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясынын Илимдер академиясы жана Кыргыз Республикасынын Айыл чарба жана мелиорация министрлиги	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	27.01.2021
Кыргыз Республикасынын Ички Иштер Министирлигинин атайын багыттагы Алай полку	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	04.01.2021
Газиантеп университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	13.10.2020
İwate University, Faculty of Science and Engineering	Япония	Академиялык (кызматкер, изилдөөчү жана студент) алмашуу келишими	09.07.2020
Yokohama улуттук университети	Япония	Академиялык (кызматкер, изилдөөчү жана студент) алмашуу келишими	24.01.2020
Эге университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	03.10.2019
Кайсери университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	17.09.2019
Кыргыз Республикасынын Финансы министрлигинин Билим берүү борбору	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	05.09.2019
Бейкент университети	Түркия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	04.09.2019
Чжэцзян эл аралык изилдөөлөр университети	Кытай	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	25.06.2019
Чайна Петроль Компания ЖЧКсы «Джунда»	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	11.06.2019
Синоп университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	27.04.2019
Кырыккале университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	20.04.2019
Дүйнөлүк этноспорт конфедерациясы	Түркия	Кызматташуу протоколу	19.04.2019
Малтепе университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	04.04.2019
Хажеттепе университети	Түркия	Bilimsel-Eğitimsel Кызматташуу протоколу	25.03.2019
Кафказ университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	19.03.2019

Конья техникалык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	18.03.2019
Гази университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	21.01.2019
Инха университети	Түштүк Корея	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	09.01.2019
Эл аралык Финал университети	Түндүк Кипр Түрк Республикасы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	21.12.2018
Навои атындагы мамлекеттик педагогикалык институт	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	20.12.2018
Тракья университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	12.12.2018
Белосток технологиялык университети	Польша	Кызматташтык келишими	12.12.2018
PhD, профессор Фуат Сезгин атындагы Ислам илиминин тарыхын изилдөө фонду	Түркия	Кызматташуу протоколу	29.11.2018
Анкара Хажы Байрам Вели университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	27.11.2018
«Кыргызстан» Коммерциялык банкы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	26.11.2018
Кахраманмараш шаарынын мериясы	Түркия	Кызматташуу протоколу	21.11.2018
Самаркант мамлекеттик университети	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	15.11.2018
Өзбекстандын мамлекеттик искусство жана маданият институту	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	14.11.2018
Ташкент мамлекеттик өзбек тили жана адабияты университети	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	13.11.2018
Мирзо Улугбек атындагы Өзбекстан улуттук университети	Өзбекстан	Кызматташтык келишими	13.11.2018
Воронеж мамлекеттик университети	Орусия Федерациясы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	12.11.2018
Имам Бухари эл аралык изилдөө борбору	Өзбекстан	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	12.10.2018
Гедик университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	03.10.2018
Улуттук статистика комитети	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	22.09.2018
Стамбул техникалык университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	04.09.2018
Ардахан университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	04.09.2018
Ильяс Жансүгуров атындагы Жетису мамлекеттик университетинин биотехнология илим-изилдөө институту	Казакстан	Кызматташтык келишими	30.05.2018

А.С.Пушкин атындагы мамлекеттик орус тили институту	Орусия Федерациясы	Кызматташуу протоколу	30.05.2018
Маниса Желал Баяр атындагы университет	Түркия	Кызматташуу протоколу	10.05.2018
Караманоглу Мехметбей университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	19.04.2018
Үскүдар университети	Түркия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	11.04.2018
Х.А.Ясави атындагы Эл аралык Казак-Түрк университети	Казакстан	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	31.01.2018
Кыргыз Республикасынын Куралдуу Күчтөрүнүн Советтер Союзунун Баатыры генерал- лейтенант Калыйнур Усенбеков атындагы Аскер институту	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	24.01.2018
Леся Украинка Чыгыш Европа улуттук университети	Украина	Кызматташуу протоколу	22.11.2017
Украинанын Улуттук илимдер академиясынын Математика институту	Украина	Кызматташуу протоколу	22.11.2017
Кытай мунай университети	Кытай	Эки тараптуу кызматташтык келишими	10.10.2017
ТИКА	Түркия	Протокол	01.06.2017
Монголиянын жашоо илимдеринин университети	Монголия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	04.05.2017
Кыргыз Республикасынын улуттук банкы	Кыргызстан	Кызматташтык келишими	17.04.2017
Гиресун университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	14.04.2017
Гумилев атындагы Евразия улуттук университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	04.04.2017
Эл аралык Балкан университети	Makedonya	Кызматташуу протоколу	22.03.2017
Ф.М. Достоевский атындагы Омск мамлекеттик университети	Орусия Федерациясы	Кызматташтык келишими	02.03.2017
Чукурова университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	17.01.2017
Шенжоу университети	Кытай	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	09.01.2017
Жакынкы Чыгыш техникалык университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	20.12.2016
LOGO e.V. Landwirtschaft und Oekologisches Gleichwicht mit Osteuropa	Германия	Айыл-чарба факультетинин стедентгерин өндүрүштүк прктикадан өткөрүү боюнча келишим	05.12.2016

Балыкесир университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	02.12.2016
Азербайжан мамлекеттик агрардык университети	Азербайжан	Кызматташуу протоколу	10.11.2016
“Анадолу” агенттиги	Түркия	Кызматташуу протоколу	18.05.2016
Кабул политехникалык университети	Ооганстан	Академиялык багытта Кызматташтык келишими	29.04.2016
Кабул университети	Ооганстан	Академиялык багытта кызматташтык келишими	29.04.2016
Батыш Казакстан инновация жана технология университети	Казакстан	Кызматташуу протоколу	13.04.2016
Юнус Эмре институту	Түркия	Кызматташуу жана таанытуу протоколу	10.03.2016
Кумамото университети	Япония	Академиялык жана студент алмашуу протоколу	27.01.2016
Самцхе-Джавахети мамлекеттик университети	Грузия	Кызматташтык келишими	20.11.2015
Стамбул университети	Түркия	Кызматташтык келишими	09.09.2015
Крымский атындагы Чыгыш таануу институту, Украинанын улуттук илимдер академиясы	Украина	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	16.06.2015
Эл аралык гуманитардык-техникалык университет	Казакстан	Uluslararası Кызматташтык келишими	04.06.2015
Тажик улуттук университети	Тажикистан	Кызматташтык келишими	25.05.2015
Байбурт университети	Түркия	Кызматташтык келишими	30.04.2015
Мугла Сыткы Кочман университети	Түркия	Кызматташтык келишими	27.04.2015
Гуманитардык университет	Орусия Федерациясы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	26.03.2015
Жакынкы Чыгыш университети	Түндүк Кипр Түрк Республикасы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	17.03.2015
Сиирт университети	Түркия	Кызматташтык келишими	14.03.2015
Батман университети	Түркия	Кызматташтык келишими	14.03.2015
Мехмет Акиф Эрсой университети	Түркия	Эл аралык билим берүү багытында кызматташтык келишими	14.03.2015

Уфа Экономика жана кызмат көрсөтүү мамлекеттик университети	Орусия Федерациясы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	05.03.2015
Спиру Харет университети	Румыния	Кызматташтык меморандуму	02.03.2015
Ислам университети	Украина	Кызматташтык келишими	25.10.2014
В.А. Сухомлинский атындагы Николаев улуттук университети	Украина	Кызматташтык келишими	24.10.2014
Йылдыз техникалык университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	04.09.2014
Режеп Тайип Эрдоган атындагы университет	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	04.09.2014
Стамбул Эсенйурт университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	18.07.2014
Караденгиз техникалык университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	17.06.2014
Маулана Абул Калам Азад атындагы Азия таануу институту	Индия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	13.06.2014
Бартын университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	09.06.2014
Битлис Эрен университети	Түркия	Билим берүү, илим жана маданият тармагында кызматташуу протоколу	29.05.2014
Бингөл университети	Түркия	Билим берүү, илим жана маданият тармагында кызматташуу протоколу	29.05.2014
Ыгдыр университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	30.04.2014
Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Мамлекеттик тил жана тил саясаты боюнча улуттук комиссия	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	30.04.2014
Ататүрк маданият борбору	Түркия	Кызматташуу протоколу	25.04.2014
Түрк тилдүү өлкөлөрдүн Парламенттик ассамблеясы (ТүркПА)	Азербайжан	Кызматташтык келишими	15.04.2014
Газиосманпаша университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	10.04.2014

"Аталык Групп" жабык акционердик коому	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	09.04.2014
Кыргыз Республикасынын Туризм департаменти	Кыргызстан	Кызматташуу протоколу	08.04.2014
Түрк академиясы	Казакстан	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	07.04.2014
Хаккари университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	14.02.2014
Сахипкыран стратегиялык изилдөөлөр борбору (SASAM)	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	21.01.2014
Бүлент Эжевит университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	05.12.2013
ТОВВ (Түркиянын палаталар жана товардык биржалар биримдиги) Экономика жана технология университети	Түркия	Кызматташуу протоколу	02.12.2013
Евразия китепканалар ассоциациясы	Түркия	Кызматташуу протоколу	07.10.2013
Акдениз университети	Түркия	Илим жана билим берүү багытында кызматташуу протоколу	26.09.2013
АлИстиклал университети	Палестина	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	24.09.2013
Хеброн университети	Палестина	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	24.09.2013
Араб-америкалык университети	Палестина	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	24.09.2013
Ахлия Палестина университети	Палестина	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	24.09.2013
Урал мамлекеттик экономикалык университети	Орусия Федерациясы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	05.07.2013
Абант Иззет Байсат университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	20.06.2013
Невшехир университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	14.06.2013

Эскишехир Османгази университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	29.05.2013
Афьон Кожатепе университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	25.05.2013
Конья Нежметтин Эрбакан университети	Түркия	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	25.05.2013
Technical University of Lisbon	Португалия	Билим берүү, илим жана маданият тармагында кызматташтык келишими	04.02.2013
ifs internationale filmschule köln, Cologne	Франция	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	27.01.2013
Сибирь мамлекеттик спорт жана дене тарбия университети	Орусия Федерациясы	Академиялык багытта кызматташуу протоколу	22.01.2013
Синьцзян университети	Кытай	Кызматташтык келишими	Aralık 2012
Ханкук чет тилдер университети	Түштүк Корея	Академиялык (кызматкер, изилдөөчү жана студент) алмашуу келишими	19.04.2012
Эл аралык Кипр университети	Түндүк Кипр Түрк Республикасы	Кызматташтык келишими	20.02.2008
Enita Clermont Ferrand улуттук айыл чарба инженерия жогорку мектеби	Франция	Билим берүү жана изилдөө жүргүзүү боюнча кызматташтык келишими	2005
Йедитепе университети	Түркия	Өз ара түшүнүшүү жана кызматташтык жөнүндө меморандум	10.10.2003

3.2.5. Сапат жана аккредитация

111-таблица: Сапатты өнүктүрүү жана аккредитациялоо боюнча иштер	
2023-жылы аккредитациядан өткөн түзүмдөрдүн саны	4
2023-жылы алынган лицензиялардын саны	0

3.2.6. Университетке тийиштүү басылмалар боюнча маалымат

112-таблица: Басылмалардын жылдарга карата бөлүштүрүлүшү	
Басылманын түрү	**2023**
Документ жана формалар	6.186
Сынак боюнча материалдар	30.514
Мезгилүү басылмалар	948
Жалпы иш-чаралар	13.641
Таанытуу иш-чаралары	14.201
Белекке берилген жарнамалык өнүмдөр	12.813
Китептер	1.400

3.2.7. MEDIAMANAS

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин «Манас» телекөрсөтүүсү Кыргызстанда кабелдик платформалар жана GSM операторлору аркылуу эфирге чыга баштады.

Ушуга чейин Радио-телекөрсөтүү мүдүрлүгүнүн (MEDIAMANAS) аракети менен IP дареги аркылуу эфирге интернет телекөрсөтүүсү катары чыгып келген «Манас» телекөрсөтүүсү, MEDIAMANASтын ишкердүүлүгүнүн натыйжасында 2020-жылдын июнь айынан баштап NeoTelecom кабелдик платформасында сынамык түрдө тесттик телеберүүлөрүн баштаган. «Манас» телеканалы сынамык түрдө тесттик телеберүүлөрүнүн ийгиликтүү аякташынан кийин, 2020-жылдын 1-сентябрынан тарта кабелдик платформалар аркылуу үйлөргө кирип, Megaline, NeoTelecom (NeoTV), NeoTelecom мобилдик түзмөк тиркемелери жана BeeTV аркылуу көрсөтө баштады. «Манас» телеканалын mediamanas.kg жана MEDIAMANASтын мобилдик тиркемелеринен да көрүүгө болот.

«Манас» телеканалы жаңычыл жана оригиналдуу идеялары менен динамикалуу функцияга ээ болуп, социалдык жоопкерчилик принциптеринин негизинде өз тармагында алдыңкы катарларда улуттук деңгээлден эл аралык деңгээлге карай жаштарга багытталган телекөрсөтүү болуу жолунда ургалдуу өнүгүп келет. «Манас» телеканалы коомго кызмат кылуу жана салым кошуу принциптерине ылайык бай мазмундуу, сапаттуу телеберүүлөрдү чыгарууну максат кылып, жаштар жана билим берүү каналы катары расмий медиа борбору болгон MEDIAMANASтын «Манас» радиосу сыяктуу телеберүүлөрүн бай агым менен алып баруу аракетин улантып келет. Жаштар темасы камтылып, жаштар аралашкан ар бир маселе «Манас» телеканалынын эфирдик мазмунун түзөт.

Жаштарды кызыктырган ар кыл маселелер чагылдырылган, ошондой эле билим берүү, маалымат жана жаштар программаларын; Түркия, Кыргызстан жана түрк дүйнөсү боюнча программаларды, дебаттарды, маданият, көркөм өнөр, технология, ден соолук, спорт, университеттеги жашоо жана социалдык медианын күн тартибиндеги маселелерди камтыган программаларды, акыркы клиптерди, жандуу шоу көрсөтүүлөрдү ж.б. көптөгөн багыттардагы кызыктуу жана актуалдуу темаларды, коноктор менен бирге даярдалган программаларды, жандуу концерттик телеберүүлөрдү жакында «Манас» телеканалынан көрүүгө болот.

«Манас» радиосу болсо Түркияда өткөрүлгөн музыка фестивалдарына, жарманкелерге, форумдарга жана башка көптөгөн иш-чараларга Кыргызстандык өнөрпоздордун катышуусун уюштуруп, Түркиянын музыка маданиятын Кыргызстанга, ал эми Кыргызстандын музыка маданиятын Түркияга таанытып, Кыргызстанда абройлуу, маданият жана көркөм өнөр жаатында иш-чараларды

уюштуруп, же башка мекемелер/уюмдар тарабынан уюштурулган иш-чараларга колдоо көрсөтүп, Түркия менен Кыргызстандын ортосунда маданий көпүрө катары таанымал болду. «Манас» радиосу кыргызстандык жаш өнөрпоздордун чыгармачылык карьерасынын жаңы башталышында чын дилден колдоо көрсөтүп, достук мамилелерин чыңдап, алар менен бирге көптөгөн иш-чараларды өткөрдү. Ал эми учурда бул өнөрпоздор Кыргызстандын сүймөнчүлүгүнө татыды. Алар менен мындан ары да кызматташтык мамилелери уланууда.

«Манас» радиосу социалдык жардам көрсөтүү жаатында аткарган иш-чаралары менен таанымал болуп, Бириккен Улуттар Уюму жана башка көптөгөн эл аралык уюмдар «Манас FM» радиосу менен биргеликте социалдык жардам көрсөтүү боюнча иш-чараларын аткарат. Ушуну менен катар Орто Азиядагы радиолор менен тыгыз кызматташтыкта орток долбоорлорду ишке ашырат.

Радио-телекөрсөтүү мүдүрлүгүнүн максаттуу аудиториясы катарына кирген интернеттеги өз ара байланыштарга да чоң маани берилип, социалдык тармактарда таасирдүү иш жүргүзүлүп, веб-сайт мазмуну жана форматы боюнча үзгүлтүксүз түрдө жаңыртылып турат. Сайт менен телерадиоберүү технологиялары жана интернет технологиялары бириктирилип, сайтта радио/телеберүүлөр, подкаст берүүлөрү, жарандык журналисттик берүүлөр жана башка тармактар орун алган.

Билим берүүдө эл аралык марка болуунун баш тарткыс жана негизги фундаменттеринин бири болгон жаңы технологияларды университетке киргизүү жана технологиялык өнүгүүлөргө шайкештик маселесинде алгач ирет ICT Маалыматтык жана коммуникациялык технологиялар менен кызматкерлер жана студенттерге жаңы технологияларды натыйжалуу жана үнөмдүү колдонууга демилге берилүүдө.

113-таблица: Веб-баракчанын статистикасы	
www.manas.edu.kg	
Өлкөлөр боюнча көрүүлөрдүн саны (2023-жылдын 4-июнунан бери)	
Кыргызстан	1.425.047
Түркия	311.402
Орусия Федерациясы	32.651
Индонезия	36.609
Казакстан	19.328
АКШ	10.854
Германия	9.475
Өзбекстан	6.273
Кытай	2.591
Азербайжан	3.369
Башка	40.841
Жалпы көрүүлөрдүн саны	**1.898.440**

114-таблица: Социалдык медианын статистикасы		
#ManasUniversity	**Жазылуучулардын саны**	**Контенттик материалдын саны**
Facebook	9575	564
İnstagram	19478	576
Twiter	1075	84
Telegram	1658	108
Facebook	1268	312
Instagram	22302	156

115- таблица: Веб-баракчага кирген кишилердин саны			
www.mediamanas.kg			
Түрк тилинде	Кыргыз тилинде	Орус тилинде	Англис тилинде
143102	68236	45487	47.701

116-таблица: Manas TV каналында көрсөтүлгөн берүүлөрдүн саны	
Аталышы	**Саны**
Университет Кабар	231
Жаңы күн	4
Чыгармачыл Чайкана	5
Атайын репортаж	21
Түркиядагы жер титирөөдөн жабыр тарткандарга колдоо көрсөтүү үчүн даярдалган материалдар	36
Университетте жашоо	18
Автопортрет	10
Beyaz Perde	13
Fikir Dünyamıza Yön Verenler	4
Canlı TV Programları Dışındaki Çeşitli Canlı Yayınlar (Akademik Yıl Açılışı, Geleneksel Spor Oyunları, TRT AVAZ İle Ortak Yayınlar, Mezuniyet Töreni, Nevruz Programı, Bilimsel Etkinlikler, Resmi ve Dini Bayramlar…)	28
Türk Dünyası Dijital Vatandaşlığı	4
Модный Блог	1
Konser Programları (Mustafa Sandal, Uluslararası Caz Festivali, Kırgız sanatçılar ve üniversite konserleri…)	11
Жан азык	13
Тема	30
Mezunlarla Röportajlar	11
Aytmatov’u Okuyorum	43
УНиверситтен да артык...	2
Ыйык рамазан	29
Üniversite Adaylarına Yönelik Üniversite Tanıtım Spotlarının Yapımı	6
Klip Yapımları	3
Türkçe Haber Bülteni	20
Türk Halk Masalları	12
Kırgız-Türk Anadolu Lisesi Tanıtım Spotlarının Yapımı	2
Kırgız-Türk Anadolu Kız Meslek Lisesi Tanıtım Spotlarının Yapımı	2
TÖMER Tanıtım Spotlarının Yapımı	1
Dostluk Hastanesi Tanıtım Spotlarının Yapımı	2

117-таблица: MEDIAMANAS өткөргөн иш-чаралар	
Өткөрүлгөн иш-чаралар	**Маалымат**
Түрк кино жумалыгынын ачылыш аземи	“Манас” телеканалы 2023-жылдын 17-ноябрынан 21-ноябрына чейин Бишкекте өткөн Эл аралык Бишкек кинофестивалынын медиа демөөрчүсү болду.
	Демөөрчүлүктүн алкагында 2023-жылдын 18-ноябрында Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде өткөн Түрк тасмаларынын жумалыгын түз эфирде көрсөттү.
Мустафа Сандалдын концертин түз эфирге чыгаруу жана уюштуруу иштери	“Манас” телеканалы Мустафа Сандалдын Бишкекте өткөн концертинин башкы медиа демөөрчүсү болуп, концерт “Манас” телеканалы аркылуу гана бүткүл Кыргызстанга түз эфирде көрсөтүлдү.
	Ырчыга жана концерттин уюштуруучу тобуна “Манас” телеканалыуюштуруу иштери боюнча колдоо көрсөтүштү.
ТРТнын Кыргызстандагы медиа окуу программасы	ТРТнын Билим берүү бөлүмү жана “Манас” телеканалы тарабынан ТРТнын Кыргызстандагы медиа окутуу программасы уюштурулду.
	Окутуу программасынын Кыргызстандагы бардык уюштуруу жана координациялоо иштери “Манас” телеканалынын жамааты тарабынан ишке ашырылды.
	1 жума бою аудиторияларда оффлайн форматта өткөн окутуунун жыйынтыгында 200 кишиге ТРТнын атынан катышуу сертификаты тапшырылды.
Университеттин иш-чараларына концерт уюштуруу	2022-2023-окуу жылында көптөгөн иш-чараларга, анын ичинде бүтүрүү аземине Кыргызстандын белгилүү артисттеринин катышуусу “Манас” телеканалынын жамаатынын уюштуруусу менен камсыз кылынды. Бул иш-чаралар “Манас” телеканалы аркылуу түз эфирде көрсөтүлдү.
Көк бөрү оюну, I Салттуу спорт оюндарынын ачылыш аземи	Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде 2023-жылдын 29-апрелинде өткөн Көк бөрү оюну менен I Салттуу спорт оюндарынын ачылыш аземин жалпы Кыргызстанга түз эфирде көрсөтүү “Манас” телеканалы аркылуу болду.
	“Манас” телеканалынын жамаатынын уюштуруусу менен TRT AVAZ менен биргелешкен телерадиоберүү келишими түзүлүп, “Манас ТВ-TRT AVAZ -УТРК” телеканалдарынын биргелешип эфирдик берүүлөргө чыгуусу камсыз кылынды.
«Манас» үчүн жаңыр	«Манас» үчүн жаңыр долбоорунун алкагында “Манас” телеканалынын жамааты “Кызыл жоолук жалжалым” клибин тартып, эфирге чыгарууга даярдашты.
	Клип “Манас” телеканалында жана “Манас” телеканалынын жамаатынын уюштуруусу менен NTV каналында көрсөтүлдү.
“Манас TV” студиясынын жаңыланышы	“Манас” телеканалынын жамаатынын уюштуруусу менен 2023-жылдын август айынан бери “Манас” телеканалынын чоң студиясы жаңыланып жатат.
	“Манас” телеканалынын жамаатынын уюштуруусу жана координациялоосу менен ТРТдан техникалык колдоо көрсөтө сурган 2 техникалык кызматкер 1 айга университетке чакырылды.
	Студияны профессионалдуу телестудия катары кызматка даярдоо процесси жакында аяктайт.

3.2.8. Бүтүрүүчүлөр ассоциациясы

Кыргыз-Түрк «Манас» университети алгачкы бүтүрүүчүлөрүн 2001-2002-окуу жылында уядан учурган. Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Бүтүрүүчүлөр ассоциациясы 2006-жылдын 21-апрелинде Кыргыз Республикасынын Юстиция министрлигинин №GR0042381 чечими менен расмий түрдө өз ишин баштаган.

Ассоциация университеттин бүтүрүүчүлөрүн бириктирүү, керек болгон маалымат, документ жана сунуштар менен алмашуу, ар кыл жаатта биргелешкен иш-чараларды өткөрүү жана Манас рухун жаратуу үчүн негизделип, бүтүрүүчүлөр менен бекем жана тыгыз байланыштарды түзүп келет.

118-таблица: Байланышка чыккан бүтүрүүчүлөрдүн өлкөлөр боюнча бөлүштүрүлүшү

№	Өлке	Бүтүрүүчүлөрдүн саны	% катышы
1	Кыргызстан	3.492	77,12
2	Түркия	513	11,33
3	Россия	191	4,22
4	БАЭ (Дубай)	58	1,28
5	Германия	42	0,93
6	Казакстан	35	0,77
7	Кытай	31	0,68
8	АКШ	29	0,64
9	Кипр	13	0,29
10	Түштүк Корея	13	0,29
11	Катар	12	0,27
12	Өзбекстан	12	0,27
13	Монголия	10	0,22
14	Азербайжан	7	0,15
15	Англия	7	0,15
16	Япония	5	0,11
17	Түркменистан	5	0,11
18	Тайланд	5	0,11
19	Тажикистан	5	0,11
20	Австрия	4	0,09
21	Венгрия	4	0,09
22	Украина	4	0,09
23	Грузия	3	0,07
24	Италия	3	0,07
25	Канада	3	0,07
26	Кувейт	3	0,07
27	Бахрейин	3	0,07
28	Сингапур	1	0,02
29	Ооганстан	1	0,02
30	Чехия	1	0,02
31	Индия	1	0,02
32	Испания	1	0,02
33	Швеция	1	0,02
34	Швецария	1	0,02
35	Малайзия	1	0,02
36	Молдова	1	0,02

37	Польша	1	0,02
38	Тайвань	1	0,02
39	Греция	1	0,02
40	Норвегия	1	0,02
41	Египет	1	0,02
42	Иран	1	0,02
43	Литва	1	0,02
ЖАЛПЫ		**4.528**	

119-таблица: Веб-баракчаны көрүүлөрдүн саны	
www.mezun.manas.edu.kg	
Веб-баракчага кирген кишилердин санын өлкөлөр боюнча бөлүштүрүү (2023-жылдын 1-апрелинен тарта)	
Түркия	6.458
Кыргызстан	5.865
Кытай	188
Индонезия	298
Россия Федерациясы	120
Белгисиз	48
АКШ	45
Азербайжан	44
Казакстан	31
Франция	25
Башка	220
Веб-баракчага кирген кишилердин жалпы саны	**13.342**

120-таблица: БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮ ЭМГЕКТЕНГЕН СЕКТОРУНА ЖАРАША БӨЛҮШТҮРҮҮ		
	Саны	% Катышы
Мамлекеттик сектор	644	22,49
Жеке сектор	2016	70,39
Соода, ишкердик	204	7,12
ЖАЛПЫ	**2864**	

121-таблица: БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРДҮН ӨЗ КЕСИБИ БОЮНЧА ИШТЕШИ		
	Sayı	Oran
Өз кесиби боюнча иштегендер	1808	39,9
Кесибинен тышкары жумушта иштегендер	1056	23,3
Окуусун уланткандар	616	13,6
Башка (аскерге баруу, декреттик өргүү, жумуш издөө)	1048	23,1
ЖАЛПЫ	**4528**	

3.2.9. ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨ БОРБОРЛОРУНУН ИШ-ЧАРАЛАРЫ

3.2.9.1. Орто Азия изилдөө борбору (ORASAM)

Орто Азияны изилдөө борбору (ORASAM) Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин Камкорчулар кеңешинин 2010-жылдын 30-ноябрь күнү кабыл алынган чечими менен Түркия жана Борбордук Азиянын орток маданиятын жана кимдигин изилдөө максатында түзүлгөн.

Орто Азия – Азиядагы бир гана географиялык аймак эмес. Тарыхый процессте түрк тектүү элдердин байыртадан бери келген бай цивилизациялык баалуулуктарды жараткан; өтмүштөн азыркы учурга, бүгүнкү күндөн келечекке карай жол ачкан тарыхый мезгилде бул цивилизациялык баалуулуктарды, бул жерди мекендеп келген элдердин тарыхый, маданий жана цивилизациялык мурасын камтыган аймак болуп саналат. Орто Азияда жаралып, бүгүнкү күнгө чейин жандуу түрдө уланып келе жаткан бай мүнөздөгү тарыхый, маданий жана цивилизациялык мурас бир гана өтмүштөгү окуяларды аныктоо үчүн эмес, учурда бул аймактарда байыр алган элдердин жалпы тарыхын изилдөө менен өз ара байланыштарын бекемдеп, кызматташтыктарды өнүктүрүү жана чыңдоо өтө маанилүү болуп саналат.

ОАИБ (ORASAM) Түркия, Кыргызстан жана Орто Азиядагы түрк тектүү коомчулуктар менен башка өлкөлөрдүн арасындагы коомдук, саясий жана экономикалык мамилелерди чыңдоо, маданий окшоштуктарыбызды алдыга алып чыгуу, бул жаатта иш-чараларды уюштуруу жана аларды бекемдөө аркылуу бул аймакта жана дүйнөлүк деңгээлде тынчтыктын туруктуулугуна салым кошууну миссия катары кабыл алган. Борбордун максаты – Орто Азиянын маданий географиясына багытталган стратегиялык концепция жана долбоорлорду иштеп чыгуу, коомчулукка жарыялоо, жыйынтыктарды бөлүшүү, колдонуу жана максаттарга ылайык кызматташуу жана жардам берүү. ОАИБ (ORASAM) кандайдыр бир саясий мекеме эмес жана кандайдыр бир саясий көз караштын да өкүлчүлүгүн кылбайт, тескерисинче, туура, рационалдуу жана тынчтыкты орнотууда колдонула турган маалыматтык инфраструктураны даярдап, бул жаатта перспективаларды иштеп чыгуучу академиялык аналитикалык борбор болуп саналат.

ОАИБ (ORASAM) эл аралык уюмдарга, Кыргызстандагы жана Түркиядагы мамлекеттик жана жеке менчик мекемелерге аймактагы саясий, социалдык, экономикалык жана билим берүү маселелери боюнча кеңеш берүү кызматын көрсөтүп, эл аралык деңгээлдеги академиялык басылмаларды, отчёттору жана китептерди басып чыгарып, басылмалардын жарыкка чыгарылышына колдоо көрсөтөт. Орто Азия мамлекеттери менен катар башка мамлекеттердин ортосунда биргелешкен стратегиялык иш-чараларды уюштуруу, илимий изилдөөлөргө жана долбоорлорго колдоо көрсөтүү, жетектөө, академиялык курамдын мүчөлөрүн жана студент алмашуу программаларын өнүктүрүүгө салым кошуу борбордун максаттарына кирет.

Аталган максаттардын негизинде Орто Азия жана чектеш мамлекеттердин университеттери, илимий изилдөө борборлору, өкмөттүк эмес уюмдар, мамлекеттик жана эл аралык мекемелер менен кызматташтык түзүп, эл аралык, аймактык жана улуттук деңгээлде конгресс, симпозиум, илимий талкуу, конференция, форум, илимий жыйын ж.б. илимий иш-чараларды уюштурат.

2023-жылдын 14-мартында Борбордук Азияны изилдөө борбору тарабынан “Түрк дүйнөсүндөгү биримдик” аттуу семинар уюштурулуп, Түркиянын Кыргызстандагы элчиси Ахмед Садык Доган катышты.

Элчи Ахмед Садык Доган түрк дүйнөсүнүн элдерин орток баалуулуктар жакындата тургандыгын билдирип, түрк дүйнөсүнүн мамлекеттери өз улуттук тилдерин коргоп, бекемдеши керектигин баса

белгилеп, тил эгемендүү мамлекеттин өзгөчөлүгүн бекемдөөчү элемент экендигин, эгемендүүлүк бекемделбесе биримдик, ынтымак тууралуу сөз болбой тургандыгын белгилеп өттү.

Элчи Ахмед Садык Доган студенттерибиздин университеттин баркын билүүсүн, өзүн ар тараптан өнүктүрүүсүн, түрк дүйнөсүнүн элдеринин боордоштугун, биримдигин жана ынтымагын чыңдоосун каалаганын айтты. Ар тармакта эл аралык ийгиликтерди көрсөткөн, Түркия менен Кыргызстандын ар дайым колдоосуна ээ болгон, Кыргыз-Түрк “Манас” университетинде жаштардын эң мыкты деңгээлде билим алуусу үчүн эбегейсиз мүмкүнчүлүктөр бар экенин баса белгиледи.

2023-жылдын 17-мартында Борбордук Азияны изилдөө борбору тарабынан “Чанаккале шейиттерин эскерүү” иш-чарасы уюштурулду. Борбордук Азияны изилдөө борборунун башчысы PhD, профессор Насух Услу “Чанаккале жеңишинин мааниси” темасында баяндама жасады. Иш-чара шейиттерди бир мүнөт туруп эскерүүнүн артынан гимндин ырдалышы менен башталды.

Эскерүү иш-чарасынан соң университеттин ашканасында Чанаккале менюсунан түзүлгөн түшкү тамак берилди.

2023-жылдын 18-апрелинде Экономика жана башкаруу факультетинин эл аралык мамилелер бөлүмү жана Орто Азияны изилдөө борбору тарабынан “Азыркы мамлекеттерде конституциянын мааниси жана Кыргызстандын конституциясынын өнүгүүсү” темасында семинар өткөрүлдү.

Семинарда Орто Азияны изилдөө борборунун башчысы профессор Насух Услу модератор болду. Эл аралык мамилелер бөлүмүнүн окутуучулары доц., м.а. Мурат Бүркан Сербест жана доц., м.а. Закир Чотаев баяндама жасашты.

2023-жылдын 19-октябрь күнү Борбор Азияны изилдөө борборунда Туризм факультетинин окутуучусу PhD, доц., Гүнтекин Шимшек “Биздин доордо маалымат жана маалыматтык коопсуздуктун мааниси” аттуу илимий семинар берди.

PhD, доц., Гүнтекин Шимшек азыркы дүйнөнүн эң баалуу ресурстарынын бири болгон маалымат жана анын коопсуздугунун мааниси жана ролу тууралуу кеңири маалымат берди.

2023-жылдын 1-3-ноябрь күндөрү Борбор Азияны изилдөө борбору (БАИБ) тарабынан “Дүйнөлүк саясатта аймакташуунун жогорулашы жана Түрк мамлекеттери уюму” деген темада “III Манас Форуму” аттуу эл аралык конференция уюштурулду.

Конференциянын максаты, аймакташуу жана анын өнүгүүсүнө, ошондой эле Түрк мамлекеттер уюмуна, түрк дүйнөсүнүн негизги көйгөйлөрүнө, аларды чечүү жана кызматташуу потенциалына илимий баа берүү болду. Конференцияга эл аралык университеттердин өкүлдөрү, ошондой эле университетибиздин окутуучулары жана студенттери катышты.

Конференцияда айтылган, илимий докладдар түрк дүйнөсүн жана эл аралык уюмдарды изилдөө боюнча чогулган маалыматтарга олуттуу салым кошту. Түрк мамлекеттери уюмунун тарыхы, учурдагы абалы жана келечеги ар тараптан кылдат каралып, уюмдун түрк дүйнөсүнө жана бүтүндөй дүйнөгө тереңирээк таанылышына өбөлгө түзүлдү.

Конференцияда талкууланган илимий көйгөйлөр жана илимий материалдар менен Түрк мамлекеттери уюмунун долбоорлорунун жана көз карашынын дүйнөбүз үчүн канчалык маанилүү экенин көрсөттү.

Конференция студенттерибиз менен биргеликте суроо-жооп жана талкуулоо форматында аяктады.

2023-жылдын 4-декабрь күнү Борбордук Азияны изилдөө борбору жана эл аралык мамилелер бөлүмү тарабынан уюштурулган программанын алкагында, Түндүк Кипр Түрк Республикасынын Президентинин эл аралык мамилелер жана дипломатия боюнча атайын кеңешчиси, PhD, профессор Хусейин Ышыксал "Мамлекет катары түптөлүшүнүн 40 жылдыгында максаттарына жетүү үчүн кадам таштап, алдыга умтулуп жаткан Түндүк Кипр Түрк Республикасы" аттуу семинар берди.

2023-жылдын 21-декабрында Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин Экономика жана башкаруу факультетинин Экономика бөлүмүнүн окутуучусу PhD Абдиева Разия "Борбор Азия өлкөлөрүндөгү салык маданияты" деген темада семинар өткөрдү. Семинар Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин "Борбордук Азияны изилдөө борборунда" болуп өттү.

Семинарда Борбор Азия өлкөлөрүнүн арасынан, Кыргызстан жана Казакстандагы салык маданияты боюнча изилдөөлөрүнүн жыйынтыктары тууралуу айтылды. Салык маданияты концепциясынын пайда болушунун тарыхый өнүгүүсү жана теориялык жолдору кыскача баяндалгандан кийин, бул өлкөлөрдө салык маданиятынын деңгээли жана буга таасир этүүчү факторлор боюнча эмпирикалык изилдөөнүн натыйжалары ортого салынды. Анализдин жыйынтыгы көрсөткөндөй, 2019-жылдагы Дүйнөлүк баалуулуктар изилдөөсүнүн маалыматы боюнча Кыргызстанда 70% пайыз болсо, Казакстанда 43% пайыз болгон. Кыргызстанда жаш курак жана билим деңгээли салык маданиятына оң таасирин тийгизсе, ал эми шаар тургундарынын жана үй-бүлөдөгү адамдардын санынын салык маданиятына болгон мамилеси терс. Казакстанда билим берүү жана динчилдик олуттуу оң таасирин тийгизгени менен эркектердин салык маданияты төмөн экени аныкталды.

Семинардын аягында, борбордун кызматкерлери жана университеттин профессорлору изилдөөнүн актуалдуулугун теориялык жана практикалык көз караштан талкуулашты, өз ой-пикирлери менен бөлүшүштү жана изилдөөчүгө баалуу кеңештерин беришти.

2023-жылдын 20-январында «Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына карата университеттин партнерлорун табуу жана алар менен байланышуу иштери аткарылган.

2023-жылдын 17-февралында «Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына колдоо көрсөтө турган партнерлор белгилүү болуп, алар менен онлайн форматта жыйын өткөрүлгөн.

2023-жылдын 22-мартында конференцияга даярдануу үчүн жыйын өткөрүлүп, партнерлорон колдоо көрсөтүүлөрү тууралуу милдеттенмелер алынган.

2023-жылдын 27-апрелинде «Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына даярдануу үчүн партнерлор менен бирге жыйын өткөрүлгөн.

2023-жылдын 6-июлунда «Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына материалдык колдоону камсыздоо максатында айрым мекемелер менен жолугушуулар болгон.

«Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына колдоо көрсөтүү милдеттенмелери алынып, ал мекемелерге Ректораттын атынан расмий каттар жөнөтүлгөн.

«Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына материалдык колдоо көрсөтүү боюнча кайрылуулардын натыйжасында ТИКА о.э. Чет өлкөдөгү түрктөр жана тектеш коомчулуктар башкармалыгы колдоо көрсөтүүгө даяр экенин билдиришип, аларга расмий каттар жөнөтүлгөн.

2023-жылдын 17-августунда ТИКА жана Чет өлкөдөгү түрктөр жана тектеш коомчулуктар башкармалыгы менен «Манас форуму 2023» эл аралык конференциясына колдоо көрсөтүү боюнча жазышуулар аяктаган.

3.2.9.2. Баалоо, тандоо жана жайгаштыруу борбору (БТЖБ)

Университетке студенттерди кабыл алуу жана чет тил сынактарын өткөргөн «Манас» БТЖБ/ Manas ÖSYM 2013-жылдын ноябрында кол коюлган протоколдун негизинде бир эле учурда Түркия Республикасынын Өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борборунун (T.C. ÖSYM) Бишкектеги сынак координаторлугунун ишин алып барат.

Университетке студенттерди кабыл алуу жана аларды тандоосуна жараша жайгаштыруу боюнча иштер «Манас» БТЖБ тарабынан жүргүзүлүп, студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы («Манас» СТЖС) менен Чет тилди билүү деңгээлин аныктоо сынагы («Манас» ЧТБДАС) жылына бир жолу өткөрүлөт.

Толук түрдө «Манас» БТЖБ координаторлугунда жана КТМУнун кызматкерлери тарабынан даярдалган бул сынак ыкмасы адилеттүү атаандаштыкка негизделген, субъективдүү факторлордон алыс таза сынактын өтүшүн камсыздайт.

3.2.9.2.1. «Манас» БТЖБнын университетке студенттерди кабыл алуу ыкмасы

А) Сынакка тапшыруу

Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу сынагы («Манас» СТЖС) менен «Манас» Чет тилди билүү деңгээлин аныктоо сынагына («Манас» ЧТБДАС) тапшыруу 2022-жылдан тарта интернет аркылуу жүргүзүлүүдө.

В) Сынакка кимдер катыша алат?

Кыргыз Республикасынан:

- Кыргыз Республикасынын толук орто билими жөнүндө аттестатына же ага эквиваленттүү документке ээ болгондор;
- КР ЖРТтан (жалпы республикалык тестирлөө) босого балл жана андан жогору балл алгандыгы тууралуу ЖРТ сертификаты менен;
- Студенттерди өзгөчө жөндөмдүүлүк сынагы аркылуу кабыл алган Спорт илимдери факультети менен Көркөм өнөр факультетинин бөлүмдөрүнө студенттер 2019-жылдан КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан Көркөм өнөр, Спорт илимдери факультеттерине коюлган шарт жана талаптарга ылайык кабыл алынат.
- • Университетке студент болуп кабыл алынган учурда талап кылынган жеке документтерин тапшырышы керек.
- КР Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан толук орто билими жөнүндө документтеринин эквиваленттүүлүгү кабыл алынган чет элдик жарандар университетке студент болуп кабыл алынган учурда жеке документтерин тапшыра алат.

• КР «Билим берүү жөнүндө» мыйзамынын 7-беренесине ылайык, университеттин бүтүрүүчүлөрү Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин кирүү сынагына катыша албайт, ал эми кесиптик орто билимге ээ болгон бүтүрүүчүлөр катыша алат.

Түркия Республикасынан:

Түркия Республикасынын жарандары ТРнын Жогорку билим берүү комитетинин Өлчөө, тандоо жана жайгаштыруу борбору тарабынан өткөрүлгөн бакалаврдык билим берүү боюнча кирүү сынагынын жыйынтыгына жараша университетке кабыл алынат.

Түрк мамлекеттеринен жана тектеш коомчулуктардан:

• КТМУ тарабынан бекитилген квотага ылайык, келишим түзүлгөн университеттер тарабынан тийиштүү мамлекеттерден тандалган студенттер университетке кабыл алынат.

• Атайын дайындалган комиссия жана КТМУнун алдында түзүлгөн Түрк тектүү мамлекеттерден жана түрк коомчулуктарынан студенттерди кабыл алуу комиссиясы аркылуу тийиштүү мамлекеттерден КТМУга студенттер кабыл алынат. Комиссиянын сунушу боюнча тийиштүү мамлекеттерге атайын комиссия жөнөтүлөт. Аталган комиссия университетке өз мүмкүнчүлүктөрү менен тапшырган абитуриенттерди карап чыгып, талапка жооп берген абитуриенттерди университетке кабыл алуу боюнча комиссиянын сунушу университеттин Окумуштуулар кеңешине билдирилип, студенттер КТМУ тарабынан бекитилген квотага ылайык кабыл алынат.

C) Сынакты өткөрүү жана баалоо

Сынак “жалпы сынак” жана түштөн кийин “англис тил сынагы” болуп экиге бөлүнөт. Жалпы сынак гуманитардык жана табигый илимдер боюнча билимин текшерген 120 суроодон, ал эми англис тил сынагы 60 суроодон турат. Адистиги чет тил менен байланышкан бөлүмдөргө тапшырган абитуриенттер англис тил сынагына кирүүгө тийиш.

Суроо китепчесинин биринчи бөлүмүндөгү суроолор кыргыз тилинде, ал эми экинчи бөлүмүндө суроолор орус тилинде берилет. Абитуриенттер өздөрү каалаган бөлүмдү тандап, суроолорго жооп бере алышат.

Сынактын жыйынтыгында «гуманитардык илимдер», «табигый илимдер», «гуманитардык жана табигый илимдер боюнча суроолордун ортосундагы тең салмактуулук» жана «чет тили» деген критерийлер боюнча төрт түрдүү балл эсептелинет.

D) Жайгаштыруу иши

Абитуриенттердин факультет жана бөлүм тандоолору 2021-жылдан тарта интернет аркылуу жүргүзүлүүдө. Абитуриенттер 2021-жылдан тарта бир бөлүм тандай алышат.

Тандоолор «жайгаштыруу жана кошумча жайгаштыруу» иретинде 2 турдан турат. Биринчи жайгаштырууда бош калып калган орундар болгон учурда кошумча жайгаштыруу өткөрүлөт.

Абитуриенттердин баллдары, тандаган бөлүмдөрү, бөлүмдөргө бөлүнгөн квота жана коюлган шарт жана талаптар эске алынып, студенттерди бөлүмдөргө жайгаштыруу иши компьютердин жардамы менен ишке ашырылат. Сынактын жыйынтыктары университеттин веб-баракчасында жарыяланат.

Сынак жана бөлүмдөргө жайгаштыруу боюнча жыйынтыктарга наразы болгон абитуриенттер 3 (үч) күндүн ичинде Студенттерди тандоо жана жайгаштыруу борборунун башкармалыгына арыз менен кайрыла алышат.

3.2.9.2.2. 2023-жылга карата «Манас» СТЖС боюнча маалыматтар

ФАКУЛЬТЕТ ЖАНА БӨЛҮМ АТТАРЫ	Квота	1-тур			2-тур			Жал-пы
		Жайгаштырылган	Каттоодон өткөн	Бош орун	Жайгаш-	Каттоодон	Бош орун	
Гуманитардык факультет	**350**	**350**	**318**	**32**	**32**	**31**	**1**	**349**
Тарых бөлүмү	38	38	**31**	7	7	**7**	0	38
Түркология бөлүмү	30	30	**29**	1	1	**1**	0	30
Орус тили жана адабияты бөлүмү	30	30	**26**	4	4	**4**	0	30
Англис тили жана адабияты бөлүмү	30	30	**26**	4	4	**4**	0	30
Кытай тили жана адабияты бөлүмү	25	25	**21**	4	4	**4**	0	25
Социология бөлүмү	35	35	**32**	3	3	**3**	0	35
Философия бөлүмү	35	35	**31**	4	4	**3**	1	34
Психологиялык кеңеш жана көмөк бөлүмү	32	32	**31**	1	1	**1**	0	32
Синхрондук котормо (кыргызча-түркчө) бөлүмү	30	30	**29**	1	1	**1**	0	30
Синхрондук котормо (кыргызча-англисче) бөлүмү	35	35	**33**	2	2	**2**	0	35
Синхрондук котормо (түркчө-орусча) бөлүмү	30	30	**29**	1	1	**1**	0	30
Экономика жана башкаруу факультети	**153**	**123**	**120**	**3**	**15**	**14**	**1**	**134**
Экономика бөлүмү	38	24	**22**	2	9	**9**	0	31
Менеджмент бөлүмү	42	39	**39**	0	3	**3**	0	42
Эл аралык бөлүмү	35	35	**35**	0	0	**0**	0	35
Финансы жана банк иши бөлүмү	38	25	**24**	1	3	**2**	1	26
Коммуникация факультети	**110**	**110**	**100**	**10**	**10**	**10**	**0**	**110**
Журналистика бөлүмү	35	35	**31**	4	4	**4**	0	35
Коом менен байланыш жана жарнама бөлүмү	35	35	**33**	2	2	**2**	0	35
Телерадио жана кинематография бөлүмү	40	40	**36**	4	4	**4**	0	40
Инженерия факультети	**178**	**178**	**144**	**34**	**34**	**30**	**4**	**174**
Компьютердик инженерия бөлүмү	25	25	**20**	5	5	**3**	2	23
Экологиялык инженерия бөлүмү	30	30	**24**	6	6	**5**	1	29
Тамак-аш инженериясы бөлүмү	30	30	**24**	6	6	**6**	0	30
Химиялык инженерия бөлүмү	30	30	**21**	9	9	**9**	0	30
Электроника жана электр инженериясы	35	35	**30**	5	5	**4**	1	34
Өнөр жай инженериясы	28	28	**25**	3	3	**3**	0	28
Туризм факультети	**105**	**105**	**98**	**7**	**7**	**6**	**1**	**104**
Туризм жана мейманкана иши бөлүмү	40	40	**38**	2	2	**1**	1	39
Саякат иши жана гид кызматы бөлүмү	30	30	**28**	2	2	**2**	0	30
Ресторан иши жана кулинардык өнөр бөлүмү	35	35	**32**	3	3	**3**	0	35
Айыл чарба факультети	**70**	**67**	**50**	**17**	**20**	**18**	**2**	**68**
Мөмө-жемиш жана талаа өсүмдүктөрү бөлүмү	35	32	**25**	7	10	**9**	1	34
Өсүмдүктөрдү коргоо бөлүмү	35	35	**25**	10	10	**9**	1	34
Ветеринария факультети	**20**	**20**	**16**	**4**	**4**	**3**	**1**	**19**
Ветеринария бөлүмү	20	20	**16**	4	4	**3**	1	19
Табигый илимдер факультети	**96**	**96**	**84**	**12**	**12**	**11**	**1**	**95**
Колдонмо математика жана информатика бөлүмү	36	36	**32**	4	4	**3**	1	35

Биология бөлүмү	30	30	**23**	7	7	**7**	0	30
Математика бөлүмү	30	30	**29**	1	1	**1**	0	30
Теология факультети	**85**	**85**	**78**	**7**	**7**	**6**	**1**	**84**
Дин таануу бөлүмү	40	40	**38**	2	2	**2**	0	40
Ислам таануу бөлүмү	45	45	**40**	5	5	**4**	1	44
Орто кесиптик колледж	**300**	**243**	**175**	**68**	**90**	**79**	**11**	**254**
Офис менеджмент программасы	30	30	**18**	12	12	**11**	1	29
Бухгалтердик эсеп программасы	30	30	**19**	11	11	**11**	0	30
Имараттарды жана курулмаларды куруу жана эксплуатациялоо программасы	30	30	**23**	7	7	**6**	1	29
Автомобилдик транспортту техникалык тейлөө жана оңдоо программасы	30	9	**5**	4	10	**10**	0	15
Мектепке чейинки билим берүү программасы	30	30	**24**	6	6	**5**	1	29
Маркетинг программасы	30	30	**22**	8	8	**7**	1	29
Туризм жана мейманкана иши программасы	30	30	**20**	10	10	**7**	3	27
Ширетүү өндүрүшү программасы	30	5	**5**	0	5	**3**	2	8
Жыгач иштетүүнүн технологиясы, эмеректер дизайны жана конструкциялоо программасы	30	19	**14**	5	16	**15**	1	29
Автоматташтырылган системаларды жана эсептөө техникаларын программалык камсыздоо программасы	30	30	**25**	5	5	**4**	1	29
Көркөм өнөр факультети	**120**	**107**	**101**	**6**	**14**	**13**	**1**	**114**
Сүрөт бөлүмү	30	30	**27**	3	3	**3**	0	30
Графика бөлүмү	30	30	**29**	1	1	**1**	0	30
Театралдык өнөр бөлүмү	30	21	**20**	1	8	**7**	1	27
Музыкалык өнөр бөлүмү	30	26	**25**	1	2	**2**	0	27
Спорт илимдери факультети	**90**	**79**	**79**	**0**	**11**	**11**	**0**	**90**
Дене тарбия жана спорт мугалими бөлүмү	45	37	**37**	0	8	**8**	0	45
Машыктыруучуларды даярдоо бөлүмү	45	42	**42**	0	3	**3**	0	45

3.2.9.3. Үзгүлтүксүз билим берүү борбору / ҮБББ

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин Үзгүлтүксүз билим берүү борборунун негизги максаты – замандын шарттарына шайкеш келүүнү көздөгөн, адамзаттын жана мекемелердин сапаттуу жана жемиштүү иш жашоосу үчүн муктаж болгон тармактарында сапаттуу үзгүлтүксүз билим берүү программаларын уюштуруу. Өмүр бою билим берүү процессинин алкагында, өлкөнүн муктаж болгон сапаттуу жумушчу кадрларын даярдоо үчүн коомдун бардык катмарындагы адамдар колдоно турган тил, чеберчилик жана кесиптик билим берүү иш-чараларын жүргүзөт.

ҮБББ Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин күндүзгү окуу формасындагы бакалавриат жана магистратура программаларынан тышкары, билим берүү жана илимий изилдөөлөрдү жүргүзгөн бардык багыттар боюнча окуу программаларын иштеп чыгуу, университеттин мамлекеттик, жеке сектор, жарандык коомдун уюмдары жана эл аралык уюмдар менен кызматташуусун өнүктүрүүгө салым кошуу максатында түзүлгөн. Лингвистика, технология, көркөм өнөр жана спорт илимдери боюнча көндүмдөрүн, индивидуалдык жана кесиптик компетенцияларын өнүктүрүүгө багытталган бир топ тармакта билим берүү иш-чараларын жүргүзүп, факультет жана бөлүмдөр менен эриш-аркак кызматташтык ичинде өзүнө таандык иш-чараларды аткарат.

Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин ҮБББ адамзаттын өмүр бою үйрөнүүсүнө салым кошкон ар кыл багыттарда курстарды ачып, бүтүрүүчүлөр чыгарып, азыркы учурда да курстарды уюштуруп келет.

КТМУ ҮБББ 2023-жылы административдик окуу боюнча 101 багытта курстарды ачты. Биздин борбор тарабынан уюштурулган курстарга 470 катышуучу документ тапшырса, курстарды ийгиликтүү аяктаган 102 киши сертификат алуу укугуна ээ болушту, ал эми 195 кишиге курска катышкандыгы үчүн грамота тапшырылды.

2023-жылдагы Үзгүлтүксүз билим берүү борборунун курстары	
№	**Курстун аты**
1	Кыргыз тили (окутуучулар үчүн)
2	Кыргыз тили (студенттер үчүн)
3	Башталгыч А 1 деңгээлдеги орус тили (окутуучулар үчүн)
4	Башталгыч А 1 деңгээлдеги орус тили (студенттер үчүн)
5	Түрк тили
6	Арап тили
7	Дин кызматкерлеринин квалификациясын жогорулатуу курсу
8	Kuika Low-Cod платформасында веб жана мобилдик тиркемелерди иштеп чыгуу
9	R программалоо тилине киришүү
10	R программалоо аркылуу берилиштерди интеллектуалдык анализдөө курсу (онлайн жана оффлайн)
11	Башталгыч деңгээлде Office жана графика программаларын окутуу
12	SPSS курсу (окутуучулар үчүн)
13	SPSS курсу (студенттер үчүн)
14	Ораторлук чеберчилик
15	Кофе даярдоо жана берүү (Керектүү продуктыларды катышуучулар алып келет)
16	Көк-Бөрү оюнунун калыстарын даярдоо курсу
17	Тайган өстүрүү жана таптоо
18	Салттуу жаа атуу (10-14 жаштагы балдар үчүн)
19	Салттуу жаа атуу (Чоңдор үчүн)
20	Күнөсканадагы оорулар, зыянкечтер жана аларга каршы күрөшүү
21	«Айыл чарба продукциясынын карантиндик ооруларын жана зыяндуу организмдерин аныктоо жана идентификациялоо»
22	Кызматкерлерди окутуу (коргоо жана коопсуздук кызматкерлери үчүн)
23	Жер титирөөдөн жабыркаган түрк студенттерине психосоциалдык колдоо көрсөтүү семинары
24	2-апрель Бүткүл дүйнөлүк аутизм күнү
25	Кыргыз медиасында Үзгүлтүксүз билим берүү борбору
26	Куран курсу
27	Жайкы мектеп
28	Башталгыч деңгээл англис тили (Elementary)
29	Орто деңгээл англис тили (Pre-Intermediate)
30	Орто деңгээл англис тили (İntermediate)
31	Балдар үчүн англис тили
32	Башталгыч деңгээл орус тили (А 1 деңгээл) (студенттерге)
33	Башталгыч деңгээл орус тили (А 1 деңгээл) (окутуучуларга)
34	Орто деңгээл орус тили (А 2 деңгээл) (окутуучулар жана студенттер үчүн)
35	Орто деңгээл орус тили (В 1 деңгээл) (окутуучулар үчүн)

36	Орус тили (сүйлөшүү)
37	Башталгыч деңгээл кыргыз тили (окутуучуларга)
38	Орто деңгээлдеги кыргыз тили (окутуучуларга)
39	Кыргыз тили (студенттер үчүн)
40	Кыргыз тили (онлайн)
41	Башталгыч деңгээл түрк тили (окутуучуларга)
42	Башталгыч деңгээлдеги түрк тили (студенттерге)
43	Орто деңгээлдеги түрк тили
44	Башталгыч деңгээлдеги арап тили
45	Орто деңгээлдеги арап тили
46	Куран үйрөнүү курсу
47	Ней музыкалык аспабында ойноо
48	Кавал музыкалык аспабында ойноо
49	Гитара
50	Комуз
51	Сүрөт
52	Сүрөт (7-11 жаштагы балдар үчүн)
53	Кыргыз кол өнөрчүлүгү
54	Түрк дүйнөсүнүн музыка маданияты
55	Күнөскана чарбасы
56	Жер иштетүү
57	Күнөсканалардагы оорулар, зыянкечтер жана алар менен күрөшүү
58	Жүзүм жемиштеринин оорулары, зыянкечтери жана алар менен күрөшүү
59	Жемиш өстүрүү
60	Бал аарычылык жана бал өндүрүү
61	Тайган таптоо жана багуу
62	Салттуу жаа атуу (10-14 жаштагы балдар үчүн)
63	Салттуу түрк жаа атуу (чоңдор үчүн)
64	Физикалык терапия жана реабилитациялык тренинг жана классикалык массаж
65	Көкбөрү оюндарынын калысы
66	Фотограф
67	Оператор
68	Adobe InDesign программасы
69	Ораторлук чеберчилик
70	Аналитикалык макала жазуу боюнча тренинг
71	Кофе даярдоо жана берүү ыкмасы
72	Коомдук тамактануу ишканаларын долбоорлоо
73	Тейлөө техникасы
74	Кондитер
75	Чарба кызматчылары
76	CNC компьютердик курсу (окутууу кыргыз тилинде болот)
77	3DS MAX менен 3D моделдөө курсу
78	SKETCHUP менен дизайн курсу
79	Электроддук жаа менен ширетүү
80	Компьютерде клавиатураны он манжа менен терүү ыкмалары курсу
81	Excel колдонуу (башталгыч деңгээли)

82	1 С Бухгалтердик эсеп
83	AutoCad башталгыч курсу
84	PowerPoint курсу
85	SPSS курсу (окутуучуларга)
86	SPSS курсу (студенттерге)
87	Башталгыч деңгээлде Office жана графика программаларын окутуу
88	R программалоо тилине киришүү
89	Биостатистика
90	Гистохимия
91	Гистологиялык техникалар
92	Биотехнология
93	Биохимия изилдөө ыкмалары
94	Социалдык объектилердин жана буфет-кафетерийлердин кызматкерлерин даярдоо
95	Google кызматтарын административдик иштерде колдонуу
96	Жаныбарлардан адамга жугуучу кээ бир оорулар жана аларды алдын алуу жолдору
97	Экологиялык туризм жана туруктуулук
98	Жарнамадагы маданий айырмачылыктар
99	3-декабрь Эл аралык майыптар күнүнө арналган конференция
100	Балдар үчүн жайкы мектеп

3.2.9.4. Евразиянын тарыхын, тилдерин жана археологиясын изилдөө институту

Евразия тил, тарых жана археология илим-изилдөө институтунун негизги максаты – түрк тилдүү мамлекеттердин, биринчи кезекте Кыргызстан менен Түркиянын аймагында, ошондой эле дүйнөнүн башка өлкөлөрүндө археологиялык изилдөөлөрдү жана казууларды жүргүзүү, музейлерде жана китепканаларда басылмаларды (журналдарды жана китептерди) изилдөө, ушуга окшош ишмердик менен алектенишкен жана ушундай эле максатты көздөшкөн чет өлкөлүк илимий мекемелердин ортосунда кызматташтыкты кеңейтүү, окумуштуулардын таанышуу жана баарлашуусу үчүн чөйрө түзүү, биргелешкен долбоорлорду жүзөгө ашырууну камсыздандыруу жана төмөндө көрсөтүлгөн иштерди жүргүзүү үчүн түзүлгөн.

2023-жылдын ичинде аткарылган иштер:

1. 2023-жылы Кыргыз Республикасынын Токтогул районунун Кетмен-Төбө өрөөнүндө жайгашкан Кырк-Жигит аймагында археологиялык казуу иштери жүргүзүлгөн. Кетмен-Төбө айыл өкмөтүнүн башчысынын кайрылуу катынын негизинде казуу иштери жүргүзүлгөн. Бул долбоор Кыргыз-Түрк “Манас” университетинин сырттан каржыланган долбоору катары ишке ашырылган.

2. Кырк-Жигиттеги 65 гектар жерде жалпысынан 20 дөбө мүрзөсү казылышы пландалган, бирок 40 дөбө мүрзө ачылган. Байыркы убакта тургузулган бардык эстеликтер жана мүрзөлөр уурдалып, тонолгон. Бирок көрүстөндөрдө илимий зор кызыгууну жараткан таш конструкциялардын өзгөчө түрлөрү (таш-табыттар) табылган.

3. Кургандар Кырк-Жигитке жакын сай турган жер (түндүк тарабында жайгашкан) казылган. Бул жерден дагы эки кичинекей казуу (шурф) жасалган, бул жер байыркы отурукташкан жер экени аныкталган.

4. Мыйзамга ылайык, колдо болгон маалыматтар КР Маданият жана маалымат министрлигине жана Улуттук илимдер академиясына өткөрүлүп, отчёт берилген.

5. Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин долбоору катары Кетмен-Төбө өрөөнүндөгү казуулар боюнча илимий макала жана китеп даярдалууда.

6. Кетмен-Төбө өрөөнүндөгү казуулардан алынган органикалык материалдар (сөөктөр) жапон лабораториясында радиокөмүртек (C_{14}) анализинен өткөрүлөт. 1992-жылдан бери изилденип келе жаткан Кочкор районундагы Чап аймагын изилдөө үчүн палеоклиматология боюнча билим алуу боюнча австралиялык окумуштуу менен келишим түзүлүп, изилдөө иштери башталды.

7. Кетмен-Төбө өрөөнүндөгү изилдөөдөн табылган табылгаларды Кыргыз-Түрк "Манас" университетинин музей-лабораториясына көргөзмөгө коюу үчүн чогултулуп жатат (2 чоң чопо идиш (хум), таштагы жазуу (жазуу), орто кылымдарга таандык тыйындар алынып келинген.

8. Кетмен-Төбө өрөөнүндөгү табылгалар реставрацияланып, музей-лабораторияга коюуга даярдалууда.

9. Китепке маалымат топтоо 2024-жылы Кетмен-Төбө өрөөнүндөгү мектеп музейлерине жана айылдык музейлерге баруу менен улантылат.

10. Кетмен-Төбө өрөөнүндөгү табылгаларды Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин музей-лабораториясынын нумизматикалык (эски тыйындар) коллекциясын түзүү үчүн топтоо иштери уланууда (2023-жылы 21 тыйын чогултулган).

11. Чүй облусунун Кара-Жыгач деген жеринен (Бишкек шаарынын түштүк-чыгыш тарабы) суу түтүктөрү казылган археологиялык экспонат алынды. Ал жердеги өсүмдүк калдыктары чогултулуп, археологдорго анализ жүргүзүү үчүн берилди.

12. 2004-жылы баштаган таш доорунун эстеликтерин жана аска беттерин изилдөөдө 2023-жылы чоң ийгиликтерге жетиштик. Кыргыз геолог Роман Дуденко 2000ден ашык экспонаттарды камтыган чоң коллекциясын биздин институтка биротоло өткөрүп берди. Алардын арасында миллиондогон жылдык ташка айланган жыгачтын эң чоң калдыктары, археологиялык таш куралдары бар.

13. 2023-жылдын июнь, июль, август айларында ректорубуздун көрсөтмөсү менен Кочкордогу Көк-Таш эстелигине мониторинг жүргүзүлүп, Кыргыз Республикасынын Маданият министрлигинин көрсөтмөсүнө ылайык экспонаттарды коргоо иштери жүргүзүлгөн.

14. Эки китептин долбоорлору даярдалды. Алардын бири – автордун 1990-2019-жылдары Кыргызстандагы петроглифтерди изилдеген илимий популярдуу эмгеги. Аны кыргыз жана түрк тилдеринде чыгарууну ойлонуп жатабыз. Экинчиси 987-жылдан бери Йакын-Тоодо орто кылымдарда жашаган түрк тилдүү элдердин эстеликтеринин археологиясына арналган. 2024-жылы жарыкка чыгаруу пландалууда.

3.3. АДМИНИСТРАТИВДИК ТҮЗҮМДӨРДҮН ИШ-ЧАРАЛАРЫ

3.3.1. Курулуш иштери башкармалыгы

1996-жылы Бишкек шаарында «университеттин пайдубалын куруу мезгили» башталып, Камкорчулар кеңешинин 2001-жылдын 17-майындагы №2001-10/2-чечиминин негизинде Курулуш иштери жана кыймылсыз мүлк башкармалыгы түзүлүп, университеттин «түзүмдүк схемасы» жана административдик штаттык орундар бекитилген. Башкаруу кеңешинин 2002-жылдын

12-мартындагы №2002-3-9-чечиминин 7-бөлүгүнө ылайык, Курулуш башкармалыгы деп аталып, ишмердүүлүгүн жүргүзө баштаган.

Аталган башкармалык ректоратка баш ийип, түздөн-түз башкы катчылыктын карамагында иш алып барат. Бул башкармалык ар түрдүү курулуш, объект, оңдоо-түзөө, тейлөө, изилдөө, долбоорлоо, болжолдуу наркты аныктоо, тендердик жана текшерүү иштеринин бардык түрлөрү боюнча кызматтарды көрсөтөт. Башкармалыкта эмгектенип жаткан техникалык кызматкерлер менен тийиштүү маселелерди ыкчам чечүүгө, окуу-тарбия, илимий-практикалык иш-чаралар үчүн талап кылынган заманбап объекттерди курууда өткөрүлө турган тендердик иштерди тийиштүү мыйзамдарга ылайык жүргүзүүгө жана көзөмөлдөөгө милдеттүү болуп саналат.

Жетекчиликтин карамагында 31 туруктуу жана 18 убактылуу келишимдик кызматкерлер, анын ичинде бөлүм башчынын орун басары, курулуш иштери боюнча жетекчинин орун басары, техникалык иштер боюнча менеджер жана кампустун менеджери бар.

Университеттин жеке менчигиндеги жер тилкесине билим берүү, маданият жана спорт кызматтарын көрсөтүү жана негизги муктаждыктарды (ден соолук, тамактануу, жашоо) канааттандыруу үчүн ар кандай имараттарды, объекттерди жана жайларды курат. Курулуш башкармалыгынын милдеттерин, укук жана жоопкерчиликтерин аткарат. 2023-жылы аткарылган иш-чаралар жана долбоорлор төмөндөгү таблицада берилди.

122-таблица: 2023-жылы аткарылган иш-чаралар жана долбоорлор

№	Иш-чаранын/Долбоордун аты	Абалы
1	КТМУнун Ч. Айтматов атындагы студенттик кампусундагы түрк дүйнөсүнүн ботаникалык бакчасынын структуралык жана өсүмдүк ландшафтык долбоорлоо иштери	Аткарылды
2	Коммуникация, Экономика жана социалдык курулуштар имаратынын тышын жарыктандыруу иштери	Аткарылды
3	Салттуу спорт оюндарынын аянтына трибуналарды жана көп максаттуу кабиналарды коюу	Аткарылды
4	КТМУнун Ч. Айтматов атындагы студенттик кампусундагы трансформаторлорду текшерүү иштери	Аткарылды
5	КТМУнун Ч. Айтматов атындагы студенттик кампусундагы суугаруу системасын текшерүү – оңдоо иштери	Аткарылды
6	Экономика жана башкаруу факультетинин имаратынын 1-2-кабаттарын боёо иштери	Аткарылды
7	Ч. Айтматов кампусундагы Коммуникация факультетинин фойесин ремонтоо жана 1 офис куруу иши	Аткарылды
8	Салтанат аянтчасын сырдоо жана даярдоо	Аткарылды
9	Коммуникация факультетинде жайгашкан Тышкы байланыштар бюросунун офисин жасалгалоо иши	Аткарылды
10	Экономика жана башкаруу факультети, Коммуникация факультети жана социалдык курулуштар имаратынын тышкы дубалын боёо	Аткарылды
11	Борбордук имараттын кабинеттерин дана холлдорун боёо	Аткарылды
12	Жатаканалардын жылдык ремонттоо иштери	Аткарылды
13	Ч. Айтматов кампусундагы Түркия Республикасынын 100 жылдыгы проспектисин бетондоо	Аткарылды

14	Кыргызстан-Түркия Manas Üniversitesine ait КТМУнун 10/0.4 KV трансформатор станциясын реконстуркциялоо	Аткарылды
15	Социалдык курулуштар имаратынын жылдык ремонту	Аткарылды
16	Студенттик жатакананын С блогу (9-кабаттуу имарат) тышкы дубалын боёо	Аткарылды
17	Ч. Айтматов кампусундагы мечиттин унаа токтотуучу жайынын жолун жасоо	Аткарылды
18	МедиаМанас студиясын жарыктандыруу жана оперотордук системасын орнотуу	Аткарылды

2023-жылы түзүлгөн келишимдер төмөндө көрсөтүлгөн:

123-таблица. 2023-жылы түзүлгөн келишимдер

№	Келишимдин предмети	Фирманын аталышы	Келишимдин мөөнөтү	Аяктоо мөөнөтү
1	Коммуникация, экономика жана башкаруу факультеттери менен коомдук тамактануу комплексинин имараттарынын сыртын актап-сырдоо	ОсОО "Альпинизм Кей Джи"	19.06.2023	7.09.2023
2	Мечиттин унаа токтотуучу жайына жол куруу	ОсОО “Адис”	16.10.2023	12.01.2024
3	Республиканын 100-жылдыгы көчөсүнүн бетон жолун куруу	ОсОО “Савай”	23.08.2023	6.10.2023
4	Коммуникация факультетинде эл аралык мамилелер бюросу үчүн кеңсе куруу	ОсОО “Адис”	3.07.2023	15.08.2023
5	Студенттик жатакананын С корпусун (9 кабаттуу) сыртын актап-сырдоо	ОсОО "Альпинизм Кей Джи"	22.09.2023	24.10.2023
6	КТМУнун балансында турган 10/0.4 кВ трансформатордук станцияны реконструкциялоо	Компания «Энерко Инжиниринг»	13.07.2023	27.10.2023
7	Инфраструктуралык объекттерди тейлөө-оңдоо иштери	Электросила	11.03.2023	11.03.2024
8	Жашылдандыруу кызматтарын сатып алуу	BEK GROUP	1.03.2023	30.10.2023 (Yeni hizmet alımı için ihaleye çıkıldı)
9	Тазалоо жана чай менен тейлөө кызматтарын сатып алуу	BEK GROUP	11.08.2023	10.08.2024
10	Кызматкерлерди ташуучу унааларды тейлөө кызматы	В.Василенко	1.01.2024	31.12.2024
11	Катуу калдыктарды чогултуу боюнча кызматтарды сатып алуу	Тазалык	1.01.2024	31.12.2024
12	Лифтти тейлөө кызматы	Unilift	24.06.2021	24.06.2024
13	GPS аркылуу унааларды көзөмөлдөө тутуму	Realcom	1.12.2023	1.12.2024

3.4.2. Сапатты башкаруу боюнча өкүлчүлүк

Университетте TSE EN ISO 9001:2008 башкаруу тутуму боюнча сертификатты алуу боюнча иш-чаралар 2014-жылдын 4-февралында башталган. Түрк стандарттары институту тарабынан коюлган талаптарга ылайык шайкештештирүү иш-чаралары жүргүзүлүп, 2014-жылдын 4-декабрында TSE EN ISO

9001:2008 башкаруу тутумунун сертификатын алуу үчүн арыз менен кайрылып, Түрк стандарттары институтунун Аткаруу комитетинин 2015-жылдын 12-мартындагы № 3874 чечиминин негизинде KYS сертификаты берилген. TSE EN ISO 9001:2008 стандарттарынан кийин TSE EN ISO 9001:2015 стандарт сертификаты алынып, 2018-жылдын 17-апрелинде бардык TSE тарабынан коюлган талаптар аткарылып, сертификаттар жаңыланган.

Университет сапатты башкаруу түшүнүгүнүн негизинде студенттерге ар тараптан камкордук көрүү, айлана-чөйрөгө аяр мамиле жасоо жана коомго кызмат кылууну көздөө менен эл аралык деңгээлде абройлуу жана таанымал университет болуу максатында иш алып барат. Ички жана тышкы өнөктөштөрү менен конкреттүү долбоорлорду ишке ашырып, үзгүлтүксүз түрдө ар тараптуу кызматташтыктарды бекемдеп, дайыма жакшыртуу-жаңылануу, тынчтык жана бейкуттук түшүнүгү менен:

- Илимий жана коомдук тармактарда эркин ой жүгүртүү жөндөмүнө ээ;
- Атаандаштыкка ачык;
- Ачык-айкын;
- Отчёттуулук;
- Улуттук жана эл аралык деңгээлде иштей ала турган жаштарды тарбиялоо.

TSE сертификат берүү жобосу, TSE башкаруу тутумунун сертификат берүү жол-жоболору, Кыргыз-Түрк «Манас» университетинин сапат боюнча маалымат китепчеси, Тобокелдикти башкаруу боюнча стратегиялык маалымат китепчеси, Уюштуруу иш-чаралары боюнча маалымат китепчеси жана жол-жоболордун негизинде милдет жана жоопкерчиликтер аныкталган. Университеттин академиялык жана админинистративдик түзүмдөрүндөгү процесстерге жараша формалар иштелип чыгып, академиялык жана административдик иш-чаралар сапатты башкаруу тутуму тарабынан аныкталган багытта жүргүзүлөт. Бардык академиялык жана административдик түзүмдөрдө сапатты башкаруу боюнча дайындалган кызматкер жана өздөрүнүн милдеттеринин, ыйгарым укуктарынын жана жоопкерчиликтеринин чегинде ишти жүзөгө ашырышат жана көзөмөлдөшөт.

Университеттин түзүмдөрү тарабынан аткарылган иштердин негизинде формалар дайыма жаңыланып, жаңы формалар иштелип чыгат. Административдик түзүмдөр тарабынан аткарылган иштердин натыйжаларына талдоо жүргүзүлөт. TSE тарабынан жылына бир жолу текшерүү, ал эми университеттин ичинде 1 жолу ички аудит жүргүзүлөт.

4. УНИВЕРСИТЕТТИН МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨРҮН ЖАНА ЖӨНДӨМДҮҮЛҮКТӨРҮН БААЛОО

АРТЫКЧЫЛЫКТАР

- Профессордук-окутуучулук курамдын жогорку квалификациялуу, тажрыйбалуу жана өз тармагындагы секторлор менен кызматташтыкта болгон илим жана көркөм өнөр багытында эмгектенген адистерден турушу;
- Академиялык жана административдик кызматкерлердин топто иштей алуусу жана жан аябас эмгектенүүсү;
- Академиялык кызматкерлердин квалификациясын жогорулатууну боюнча иш-чаралардын тынымсыз жана сапаттуу жүргүзүлүшү;

- Ветеринария клиникасынын техникалык жактан жабдылышы жана бул жерде иштеген окутуучулардын тажрыйбалуу болуусу;
- Түркиянын ар кайсы университеттеринен келген профессордук-окутуучулук курамдын иш алып баруусу;
- Эл аралык индекстүү (SCI/SSCI/SCI-Exp.) журналдарда басылмаларды жарыялаган жана жарыялоого жөндөмдүү кызматкерлердин болуусу;
- Студенттерди багыттоо-маалыматтандыруу иш-чараларынын кураторлор тарабынан үзгүлтүксүз жүргүзүлүшү; окутуучулардын студенттер менен дайыма байланышта болуусу жана буга убакыт бөлүп берүүсү;
- Маданий жана көркөм өнөр баалуулуктарын, чыгармаларын, ошондой эле түрк маданий мурасын коргоо боюнча окутууну камсыз кылган мекеме болуусу;
- Зарыл маалыматтандыруу иш-чаралары үчүн социалдык тармактардагы каттоо эсептеринин активдүү колдонулушу;
- Маалыматтарды тез кабылдай алган, чечимдерди тез кабыл ала алган жана көйгөйлөрдү тез чече билген институционалдык маданиятка ээ болуусу;
- Мекеменин ичиндеги иш чөйрөсүнүн ачыктыгы, бардык иш-чараларга катышуу мүмкүнчүлүгү жана демократиянын негизинде ишмердүүлүк жүргүзүү;
- Мекемеге таандык, тиешелүү болуу, ээ болуу аң-сезиминин жогорку деңгээлде болушу;
- Өнүккөн корпоративдик маданият;
- Жогорку мотивация менен тынчтык жана бейкуттук чөйрөдө иш жүргүзүү;
- Студент-академиялык кызматкер-бүтүрүүчүлөрдүн ортосундагы бекем мамиле;
- Либералдык, демократиялык жана биргелешкен башкаруу ыкмасы бардык мекемелер тарабынан жактырылышы;
- Университеттин жетекчилиги тарабынан чын ыкластан берилип иштеген кызматкерлердин колдоого алынышы;
- Жетекчилерге оңой кайрылуу, университеттин жетекчилигинин көңүл буруусу жана колдоосу;
- Башкаруу жана маалымат процесстериндеги ачыктык;
- Ишин жаңы баштаган окутуучуларга квалификациясын жогорулатуу курстарынын уюштурулушу;
- Академиялык календардын студенттердин өндүрүштүк практика жана окуу-тарбиялык процесстерине салым кошо тургандай форматта даярдалышы;
- Жабдуулардын, шаймандардын жетиштүү деңгээлде болушу;
- Жетиштүү физикалык инфратүзүм жана жогорку ылдамдыктагы интернет;
- Заманбап спорт комплекси;
- Кыргызстандын алкагында жогорку деңгээлдеги китепканалык тейлөө жана маалымат инфратүзүмү;
- Кыргызстандын башка университеттери менен салыштырганда практикалык лабораториялардын жетиштүү санда жана заманбап форматта болушу;
- Чет тилдеги булактарга бай китепкана болуу жаатында тынымсыз жаңыланып турушу;
- Учурдун талаптарына ылайык студенттик жатакана**;**
- Жыйындар залы, окуу залдары, мечит жана кафетерийлер;
- Университеттин бөлүмдөрүнүн арасында кызматташтыкка жана биргелешкен иш-чараларга маани берилиши;
- Дайыма басылып чыгып турган илимий журналдар;
- Илимий изилдөө жана өнүктүрүү аймактары (окуу-тажрыйба талаасы, күнөскана);
- Илимий изилдөөлөрдү жана практикалык иштерди жүргүзүү боюнча жогорку потенциал;
- Эл аралык деңгээлде жүргүзүлгөн долбоорлор боюнча тажрыйба;
- Улуттук жана эл аралык деңгээлде өткөрүлгөн конкурс жана фестивалдарда жетишкен чоң ийгиликтер;
- Улуттук жана эл аралык маданий мекеме, уюмдар, медиа менен кызматташтык түзө билүү жөндөмү;
- Мейманкана иши (туризм), гастрономия жана ресторан секторлору менен тыгыз кызматташтык;

- Кыргызстандын туризм сектору менен бекем кызматташтык (КАТО, КТМУ Кыргыз туроператорлор ассоциациясынын өкүлү);
- Социалдык, маданий жана академиялык иш-чаралар менен бирге экскурсиялардын өткөрүлүшү;
- Университеттин улуттук аккредитациядан өтүшү;
- Болонья процессине шайкеш окуу программалары;
- Бардык программаларда теориялык жана практикалык сабактардын орун алышы;
- Сабактардын негизги бөлүгү практикалык жаатта болушу жана практикалык иштерди жүргүзүүгө ылайыкташтырылган аймактардын болушу;
- Аралыктан окутуу мүмкүнчүлүктөрү;
- Бардык бакалавриат, кесиптик орто билим, магистратура жана докторантура программаларынын аккредитацияланышы;
- Акысыз жана стипендия алуу мүмкүнчүлүгү каралган бакалаврдык деңгээлде билим берүү;
- Ар кыл багытта студент жана профессордук-окутуучулук курам менен алмашуу программалары;
- Ар түрдүү маданий чөйрөдө билим берүү;
- Бардык окуу программаларынын учурга жана практикалык иштерге ылайык түзүлгөндүгү;
- Дипломдордун таанылышы (эквиваленттүүлүгү);
- Студентке ар тараптан кам көрүү аркылуу билим берүү;
- Бирден ашык багыт (көркөм сүрөт, графика) боюнча изденүү мүмкүнчүлүгүн сунуштаган окуу программасы;
- Билим берүүдө эки тилдүүлүк;
- Студенттерге 3төн ашык чет тилде билим берүү;
- Жалпы 14 күндүк Кыргызстандын географиясы боюнча өткөрүлгөн билим берүү максатындагы милдеттүү экскурсия;
- Кыргызстандагы Көркөм өнөр факультети катарында көркөм сүрөт, графика, музыкалык искусство (ырдоо) жана театралдык искусство (актёрдук чеберчилик) багыттары боюнча бакалавр даражасында билим берген жогорку окуу жай;
- Студенттерге багытталган иштер: бүтүрүүчүлөргө иш табуу жана студенттерге өндүрүштүк практикасын өтөөгө шарттарды түзүү боюнча иш-чаралар;
- Бүтүрүүчүлөрдүн сапаттуу билиминен улам ишке алуу боюнча секторлордон келген суроо-талаптар;
- Студенттердин ишкердүүлүк дарамети жана бул багытта колдоого ээ болуусу;
- Дүйнөдө туризм тармагы мыкты өнүккөн Түркияда студенттердин өндүрүштүк практикадан өтүүсү;
- Кыргыз Республикасынан жана Түркия Республикасынан, ошондой эле түрк тилдүү мамлекеттерден, түрк коомчулуктарынан ж.б. өлкөлөрдөн келген студенттердин билим алуусу.

КЕМЧИЛИКТЕР

- Кызматка дайындоо 39-берененин негизинде жүргүзүлгөндүктөн, профессордук-окутуучулук курамдын кызмат ордунан которулууларындагы жогорку көрсөткүч;
- Академиялык кызматкерлер менен түзүлгөн эмгек келишимдин мөөнөтүнүн 1 жыл болушу;
- Эне тили англис жана немис тилдери болгон окутуучулардын жоктугу;
- Кээ бир академиялык кызматкерлердин эл аралык тажрыйбасынын аздыгы;
- Кээ бир координаторлуктардын академиялык штатынын сан жагынан жетишсиздиги;
- Кээ бир бөлүмдө эмгектенген академиялык кызматкерлерге сабак жүгүнүн көп жүктөлүшү;
- Кээ бир бөлүмдөрдө окутуучулук курамга туура келген студенттердин санынын көптүгү;
- Административдик кызматкерлерди кызматтан көтөрүү тутумунун жеткиликтүү иштелип чыкпагандыгы;
- КР Билим берүү жана илим министрлигинин милдеттүү сабактарынын көптүгү;
- Эмгек рыногунун керектөөлөрүнө жараша окуу программаларынын жаңыртылбагандыгы;
- Эл аралык деңгээлге чыгуу максаты коюлгандыгына карабастан, студенттердин жана кээ бир

академиялык кызматкерлердин чет тилде жакшы сүйлөй албагандыгы;
- Кыргызстанда гастрономия багыты боюнча кесиптик квалификация стандарттарынын иштелип чыкпагандыгы;
- Түркиядан келген студенттердин билим деңгээлинин төмөндүгү;
- Саламаттык сактоо илимдери институту болбогондуктан, бул багытта интернатура, ординатура жана докторантура программалары боюнча билим берилбегендиги;
- Институттун магистратура жана докторантура программаларында окуу күндүзгү формада болушу (альтернативдик билим берүүнүн жоктугу);
- Музыкалык аспаптарды даярдоо жана жасоо сыяктуу программалардын жетишсиздиги;
- Сабактарда чет тилдердин аз колдонулушу (М: сабактын англис тилинде өткөрүлбөгөндүгү);
- Адистиги боюнча берилген сабактар чет тилдерде өткөрүлбөгөндүгү (англис тилинде өткөрүлгөн сабактардын жоктугу);
- Тил үйрөтүү даярдоо бөлүмүндө окуу мөөнөтүнүн узарып кетиши;
- Кыргыз жана түрк тилдеринен башка тилде жетиштүү түрдө сабак жана программанын жоктугу;
- Дисциплиналар аралык программалардын болбогондугу;
- Факультет жана жогорку мектептерде берилген англис жана немец тилдери боюнча сабактардын саатынын жетиштүү санда болбогондугу;
- Кээ бир бөлүмдөрдө жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү (магистратура, докторантура жана ассистентура-стажировка) программаларынын жоктугу;
- Илимий тармагы боюнча эл аралык билим берүү жана илимий изилдөө мекемелери менен кызматташттыктын жетишсиздиги;
- Өнөр жай тармагы менен университетинин ортосундагы кызматташуунун төмөндүгү;
- Алмашуу программаларынан толук пайдаланылбай калышы;
- Жогорку бюджеттик каржылоону талап кылган АВ, IMF дүйнөлүк банк долбоорлорунун жоктугу жана физикалык кемчиликтер;
- Студенттерге долбоорлорду иштеп чыгуу жана илимий изилдөө жүргүзүү боюнча багыт берүүдө мүчүлүштүктөр жана кемчиликтер;
- Чарбалык эсептин жоктугу;
- Билим берүү жана маданият жаатында коомдук жана өкмөттүк эмес уюмдар менен кызматташуудагы кыйынчылыктар;
- Гастрономия жана ресторан иши боюнча билим берүүнү жакшыртуу жаатында долбоорлордун иштелип чыкпагандыгы;
- Өлкөдөгү Теология факультеттери менен кызматташтыктын жоктугу;
- Окуу куралдары жана мезгилдүү басылмаларды алуудагы кыйынчылыктар;
- Гастрономия жана тамак-аш багытында жетиштүү деңгээлде кыргыз тилинде жазылган окуу куралдардын жана булактардын жоктугу;
- Кээ бир жаныбарлардын түрлөрү (М: жылкы, уй, кой, эчки) боюнча жетиштүү деңгээлде клиникалык изилдөөлөрдүн жетишсиздиги;
- Эксперименталдык жаныбарлар бирдигинин жоктугу;
- Окуу-тарбия иштеринде бар болгон маалыматтык технологиялык базанын инфратүзүмүнүн начардыгы;
- Окуу-тарбия жана көркөм чыгармачылык иш-чаралар үчүн зарыл болгон окуу куралдарынын, басылмалардын, китептердин, аудио жана визуалдык материалдардын, музыкалык аспаптардын, костюмдардын, жасалгалардын жана бөлүмдөргө керектүү материалдардын жетишсиздиги;
- Муктаждыкты туудурган көптөгөн керектелүүчү материалдар менен жабдыктардын өлкөдө жоктугу жана чет өлкөдөн алынып келиниши;
- Кампуста коомчулук үчүн пайдалуу жана жашоого ыңгайлуу жайлардын чектелүү болушу;
- Химиялык жана медициналык таштандыларды кабыл алган мекеменин жоктугу;
- Кыргыз тилинде жетиштүү санда окуу куралдарынын жоктугу;
- Концерт жана көрсөтмөлөрдү өткөрүүдө үн-жарык берүү шаймандары менен толук

жабдылбагандыгы, сахна жана практика жүргүзүү аянттарынын аздыгы;
- Музыка жана театралдык искусство жаатындагы сабактардын практикалык бөлүгү үчүн колдонууга ылайыкташтырылып обочолонгон, үн жана жарык менен жабдылган аянтчалардын жетишсиздиги;
- Лабораториядагы шаймандар, жабдуулар жана техникалар менен иш алып барган техникалык кызматкерлердин жетишсиздиги;
- Төрт тилде иш кагаздарын жүргүзүүдөгү кыйынчылыктар;
- Башкаруу жана маалымат процесстерине катышууда белгилүү окутуучулардын гана топтолушу;
- Ветеринария клиникасынын лицензиясынын болбогондугу.

МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР

- Кыргызстанда туризм багытында сапаттуу билим берген билим берүү мекемелеринин санынын аздыгы;
- Бүтүрүүчүлөрдүн Кыргызстандан тышкары эл аралык ишканаларда ишке орношуу мүмкүнчүлүгүнө ээ болушу (Россия, Дубай, Америка, Түркия, Африка өлкөлөрү ж.б.);
- Кыргызстанда жана түрк дүйнөсүндө да сапаттуу кадрларга (бүтүрүүчүлөргө) болгон муктаждыктын такай өсүшүнөн улам секторлордон келген жогорку суроо-талаптар жана иш менен камсыз болуу мүмкүнчүлүктөрү;
- Бүтүрүүчүлөрдүн факультеттин өкүлү болушу жана мүмкүнчүлүктөрдөн пайдаланышы;
- Театралдык жана музыкалык искусство багыттары боюнча түрдүү ишмердүүлүк, секторду кызыктырган башка кесиптин ээлерин да иш менен камсыз кылуу, клип жана социалдык медиа мүмкүнчүлүктөрү;
- Туризм тармагындагы жогорку тажрыйбалуу менеджерлер аркылуу туризм боюнча билим алган адамдарга ишке орношууда артыкчылык берүү тенденциясынын өсүшү;
- Туризм – Кыргызстандын экономикасында эң олуттуу сектор болушу жана жаңы эл аралык чынжыр мейманканаларынын ачылышы;
- Бишкекте Улуттук консерваториянын, Искусство институтунун (академиянын), Туризм академиясынын, музыкалык жана искусство окуу жайларынын, театрлардын, концерттик залдардын, Кыргыз улуттук филармониясынын, Кыргыз улуттук опера жана балет театрынын, музейлердин, искусство жана көргөзмө залдарынын болушу;
- Студенттер кесиптик практика өтөй турган клиника жана лабораториялардын болушу;
- Кыргызстандын кыргыз жана орус тилдеринин расмий тил статусуна жана көп тилдүү чөйрөгө ээ болушу;
- Кыргызстанда квалификациялуу ветеринарларга болгон муктаждыктын, дыйканчылык жана мал чарбачылыктын кыйла күчтүү болушу;
- Ветеринария факультетинин илимий-практикалык борборунун (клиника) факультеттин кеңири таанылышына кошкон салымы;
- Ветеринария боюнча кеңири иш жүргүзө турган аянтчанын болушу;
- Кыргыз мамлекетинин жана анын элинин ветеринария багытында соңку технологиялык өнүгүүлөргө ачык болушу;
- Улуттук жана эл аралык мекемелердин окуу-тарбия жана илимий изилдөө иштеринде кеңеш берүү кызматтарына болгон муктаждыгы;
- Университеттерде, мекеме жана уюмдарда түзүлө баштаган профессионалдык салттуу музыка, вокал бөлмөсү, симфониялык оркестрлер;
- Түрк мамлекеттеринин уюмунун негизделиши менен аймактын муктаждыктарында боло турган өзгөрүүлөр;
- Байыркы географиялык аймак болгондуктан тарых, антропология, социология сыяктуу коомдук илимдер багытында кеңири иш жүргүзүү мүмкүнчүлүктөрү;
- Өлкөдөгү жогорку потенциалга ээ органикалык айыл чарба;
- Мамлекет тарабынан туризм тармагына чоң көңүл бурулушу жана бул жаатта эл аралык

долбоорлордун санынын көбөйүшү;
- Өсүмдүктөрдүн жана жаныбарлардын бай генетикалык ресурстары

ТОБОКЕЛЧИЛИКТЕР

- Студенттердин ичинде өзгөчө үй-бүлөлүк, социалдык жана экономикалык себептерден улам академиялык өргүү алгандардын/университеттен өз каалоосу менен кеткендердин жана окууну таштаганга аргасыз болгондордун санынын абдан көп болушу;
- Валюта курсундагы тез өзгөрүүлөрдүн Кыргызстанга башка жактан келген студенттерге жана университетти тандагысы келген чет элдик студенттерге тийгизген терс таасири;
- Кыргыз Республикасынын ЖРТ квотасынын жетишсиздиги;
- Кыргызстанда жалпы орто билим берүүдө сапаттын төмөндөшүнүн жогорку билим берүүдөгү ишмердүүлүккө жана анын натыйжасына тийгизген терс таасири;
- Жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү программаларына кайрылган студенттердин санынын аздыгы;
- Көркөм өнөр багыттарына таланттуу студенттерди тартуудагы көйгөйлөр;
- Чет элдик студенттердин санынын төмөндөшү;
- Жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү программаларында студенттердин аздыгы жана бүтүрүүчү чыкпай жаткандыгы;
- Кыргызстан жана Түркиядан башка өлкөлөрдөн академиялык кызматкерлерди жумушка алуудагы кыйынчылыктар;
- Изилдөөлөргө жана эл аралык иш-чараларга колдоо көрсөтө турган улуттук, эл аралык, көркөм өнөр уюмдарынын жана кесиптик мекемелердин ишмердүүлүккө жеткиликтүү тартылбагандыгы жана экономикалык көйгөйлөр;
- Туризм секторунун улуттук жана эл аралык кыйынчылыктарга тез дуушар болушу жана иш менен камсыз кылууга терс таасир тийгизиши;
- КР Билим берүү жана илим министрлигинин бакалавр программаларына талап кылган милдеттүү сабактардан улам көркөм өнөр факультеттери үчүн зарыл болгон практикалык сабактардын чектелип калышы;
- Бишкек шаарында жогорку окуу жайдан кийинки билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзгөн окуу жайлардын санынын көптүгү;
- Аймакта университеттердин санынын көбөйүшү менен университеттер арасындагы атаандаштыктын күч алышы;
- Кыргыз мамлекеттик консерваториясынын Көркөм өнөр факультетине терс көз карашы жана атаандаштыкты кабыл албагандыгы;
- Студенттер окуусун аяктагандан кийин, маянанын аздыгына байланыштуу мамлекеттик мекемелерде иштегиси келбегендиги;
- Туризм багыты боюнча билим алып жаткан студенттер окууну аяктагандан кийин чет өлкөгө барып, эмгек мигранты болуп иштөөнү ойлогону;
- Орто Азиядагы жана Кыргызстандагы саясий туруксуздук;
- Жогорку билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүүдөгү белгисиздиктер жана эки өлкөнүн стандарттарын шайкеш келтирүү боюнча көйгөйлөр.

5. СУНУШТАР ЖАНА КӨРҮҮЛҮЧҮ ЧАРАЛАР

1. Түзүмдөр өз милдеттеринин жана ыйгарым укуктарынын чегинде өз ишинин натыйжалуулугун камсыз кылуу үчүн тиешелүү чараларды көрүүсү жана бул боюнча жогорку жетекчиликтин колдоосун алуусу керек;
2. Тиешелүү түзүмдөр чыгаша документтерин толук жана так даярдап, аларды өз убагында тапшыруусу зарыл.
3. Тиешелүү түзүмдөр төлөмдөрдөн жүргүзүлүүгө тийиш болгон мыйзамдуу кармап калуулар жөнүндө укук ээлерине толук жана так маалымат берилиши керек.
4. Түзүмдүн иш-чаралары жөнүндө отчеттордун объективдүүлүгүн жана чындыкка дал келишин камсыз кылуу, ошондой эле берилген маалыматтарды жаңыртуу үчүн пландуу текшерүүлөр жүргүзүлүп, отчеттор түзүлүшү керек.
5. Көрсөтүлгөн кызматтардын сапатын жогорулатуу максатында жогорку жетекчилик жана административдик түзүмдөрдүн жетекчилери менен мезгил-мезгили менен жолугушууларды уюштуруу зарыл;
6. Башкаруу маалымат тутумунун үзгүлтүксүздүгүн жана ишенимдүүлүгүн камсыз кылуу керек.

КОРУТУНДУ

Университеттин “Университеттен да артык” ураанынын негизинде өз максатына ылайык жүзөгө ашырган пландары алардын жетишкендигин көрсөтөт. Бул багытта ишмердүүлүгүн жүргүзгөн университетибиз өз максаттарын стратегиялык башкаруу аркылуу ишке ашырып жатат. Стратегиялык башкаруунун милдеттерин аныктоо, каржылык башкаруу жана текшерүү системасынын иштешин көзөмөлдөө, каражаттарды жалпы сапатты башкаруунун принциптерине ылайык башкаруу жана натыйжалуу түрдө колдонуу өтө маанилүү критерий болуп саналат. Стратегиялык артыкчылыктарды жана милдеттерди аныктоодо, жыйынтыктарга жетүүдө жана аларды мурун аныкталган жетишкендик көрсөткүчтөрүнүн негизинде баалоодо стратегиялык максаттын мааниси өтө зор.

Жогорку билим берүү комитети тарабынан жарыяланган “Жогорку окуу жайлардын аткарган иштери тууралуу отчёт даярдоо боюнча колдонмого” ылайык даярдалган бул отчёт 3 негизги бөлүмдөн турат. Биринчи жана экинчи бөлүмүндө университеттин миссиясы жана концепциясы, ыйгарым укуктары, милдеттери жана жоопкерчиликтери, материалдык-техникалык инфратүзүмү, маалыматтык-технологиялык базасы, студенттер жана кызматкерлер тууралуу маалыматтар кенен берилген. Ал эми үчүнчү жана эң акыркы бөлүмүндө болсо, университеттин каржылык абалы боюнча маалыматтар деталдуу түрдө көрсөтүлүп, жүргүзүлгөн стратегиялык анализдердин натыйжасында университеттин артыкчылыктары, кемчиликтери, мүмкүнчүлүктөрү жана кооптуу жагдайлары тууралуу маалыматтар орун алган.

Азыркы учурда 118,131,66 чарчы метрдик аянтта өз ишмердүүлүгүбүздү улантып, долбоорлорду жүзөгө ашыруу аркылуу кеңири чөйрөдө кыйла сапаттуу кызмат көрсөтүүлөрдү тартуулоо максатын көздөйбүз. Миссиядан алган күч жана концепциядан алган дем менен инсанга багытталган окутуу иш-чараларыбызды улантабыз.

Бул отчётто университеттин 2023-жылы аткарган административдик жана финансылык иштери, инфратүзүмү жана адам ресурстары, жүргүзгөн иш-чаралары тууралуу кенен маалымат берилген.